

povestea-dalilei-cea-vicleană

o mie și una de nopți (7)

Ilustrația coperții: *Anca Vasilescu*

cartea celor o mie și una de nopți

(7)

(NOPȚILE 416-501)

TRADUCERE DE HARALAMBIE GRĂMESCU

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI ● 1973
EDITURA MINERVA ● BUCUREȘTI

Le livre des Mille nuits et une nuit, traduction littérale et complète du texte arabe par le dr. J. C. Mardrus, tome quatrième et tome cinquième. Paris, Eug. Fasquelle, éditeur (f. a.).

Versiunea aceasta a fost coroborată cu traducerea în limba rusă: *Kniga tîsiaci i odnoi noci*, perevod s arabskovo M. A. Salie, tom 4, tom 6, tom 8, Gosudarstvennoe Izdatelistvo Hudojestvennoi Literaturî, Moskva, 1959.

POVESTEA FERMECATĂ A CALULUI DE ABANOS

Mi s-a povestit, o, preafericitule rege, că a fost odată, în vechimea vremilor şi în trecutul veacurilor şi al vîrstelor, un rege dintre regii persani, foarte mare şi foarte puternic, numit Sabur, care de bună seamă că era regele cel mai bogat în comori de toate felurile şi cel mai dăruit cu minte şi cu înţelepciune. Şi mai era şi plin de mărinimie şi de bunăvoinţă, iar mîna lui era deschisă pururi fără de osteneală şi niciodată nu-i alunga pe cei care îi cereau ajutor. Ştia să dea găzduire deplină celor ce nu-i cereau decît un adăpost, şi să îmbărbăteze la necaz inimile zdrobite, cu vorbele şi cu purtările lui pline de dulceaţă şi de bunătate. Era blînd şi milos faţă de cei săraci; iar străinii niciodată nu vedeau închizîndu-se porţile palatului său la strigarea lor. Cît despre asupritori, aceştia nu aflau nici îndurare, nici îngăduinţă dinaintea asprei lui judecăţi. Şi aşa era el, într-adevăr.

Or, regele Sabur avea trei fete, care erau ca trei lune frumoase pe un cer plin de slavă, sau ca trei flori strălucind minunate într-o grădină bine

îngrijită. Şi mai avea şi un fecior, care era luna însăşi şi se numea Kamaralakmar.

În fiecare an, regele orînduia pentru poporul său două mari ospeţe, cel dintîi, al lui Nuruz, la începutul primăverii, iar al doilea, cel al lui Mihrgan, toamna ; şi, cu aceste două prilejuri, poruncea să se deschidă uşile peste tot în palatul său, împărţea daruri, punea pristavii să strige hotărîrile de iertare a celor osîndiţi, numea dregători noi şi îi înălţa în slujbe pe oşteni şi pe musaipi. Aşa încît din toate părţile nemărginitei lui împărăţii alergau gloatele să dea cinstire regelui lor şi să-l bucure, în acele două zile de sărbătoare, aducîndu-i peşcheşuri de toate felurile, şi robi, şi eunuci în dar.

Or, la una dintre aceste sărbători, ce se nimerise chiar sărbătoarea de primăvară, regele, care la toate harurile ce avea mai adăuga şi dragostea de ştiinţă, de geometrie şi de astronomie, sta în jeţul lui împărătesc, cînd văzu venind dinainte-i trei învăţaţi, oameni tare iscusiţi în felurite ramuri ale cunoştinţelor cele mai tainice şi ale artelor cele mai dibace, ştiind să meşterească tot soiul de închipuiri, cu o desăvîrşire ce uluia minţile şi nelăsînd necercetată nici una dintre tainele care de obicei scapă priceperii omeneşti. Şi aceşti trei învăţaţi sosiseră în oraşul regelui, venind din trei meleaguri osebite şi vorbind fiecare altă limbă : cel dintîi era din ţara Indului, cel de al doilea era rum, iar cel de al treilea era ajami de la hotarele cele mai îndepărtate ale Persiei.

Cel dintîi, învăţatul de la Ind, se apropie de scaunul crăiesc, se temeni în faţa regelui, sărută pămîntul dinaintea lui, şi, după ce îi ură bucurie şi fericire în acea zi de sărbătoare, îi dete un dar cu adevărat împărătesc : un om de aur, învrîstat

cu geme și cu nestemate de mare preț, ținînd în mînă o goarnă de aur. Și regele Sabur îi spuse :

— O, învățatule, la ce folosește această plăsmuire ?

El răspunse :

— O, doamne al meu, folosința acestui om de aur ține de o însușire a lui uluitoare ! Dacă ai să-l așezi la poarta cetății, are să-ți fie un străjer fără de pereche : căci dacă un vrăjmaș ar răzbi în piață, el l-ar ghici de departe și, suflînd în trîmbița îndreptată către acel vrăjmaș, l-ar țintui locului și l-ar face să cadă mort de spaimă !

Și regele, la cuvintele acestea, tare se mai minună și spuse :

— Pe Allah, o, învățatule, dacă adevăr grăiești, îți făgăduiesc că tot ceea ce rîvnești și dorești are să ți se împlinească !

Atunci se apropie învățatul rum, care sărută pămîntul dinaintea regelui și îi dete în dar o tipsie mare de argint, în mijlocul căreia se afla un păun de aur înconjurat de douăzeci și patru de păunițe tot de aur. Și regele Sabur privi cu uimire și, înturnîndu-se către rum, îi spuse :

— O, învățatule, la ce sînt de folos acest păun și aceste păunițe ?

El răspunse :

— O, stăpîne al meu, ori de cîte ori se scurge un ceas de vreme din zi ori din noapte, păunul lovește o dată cu ciocul în una dintre cele douăzeci și patru de păunițe și o calcă, bătînd din aripi, și tot așa mai departe pînă ce calcă toate păunițele, arătînd în felul acesta cîte ceasuri au trecut ; pe urmă, cînd o lună întreagă s-a scurs astfel, el deschide gura și din fundul gîtlejului său se ivește cornul lunii noi.

Și regele, minunîndu-se, strigă :

— Pe Allah, de grăiești adevărat, toate dorurile ți se vor împlini!

Cel de al treilea care se apropie fu învățatul din Persia. Sărută pămîntul dinaintea regelui și, după laudele și urările de cuviință, îi dărui un cal făcut din cel mai negru și mai ales soi de lemn de abanos, încrustat cu aur și cu nestemate și împodobit minunat cu o șa și cu un frîu și cu niște scări cum nu se mai văd decît la caii de regi. Și acest cal cu strălucire de abanos era întru totul ca un frate al cailor furtunii. Așa încît regele Sabur fu minunat peste poate și uluit de frumusețea și de desăvîrșirile calului; pe urmă spuse:

— Și care sînt însușirile acestui cal de abanos?

Persanul răspunse:

— O, doamne al meu, însușirile pe care le are calul acesta sînt uluitoare, și anume că, atunci cînd e încălecat de cineva, el pornește iute ca fulgerul cu călărețul său prin văzduhuri și îl duce peste tot unde vrea acela să-l îndrepte, străbătînd într-o zi depărtări pentru care unui cal ca toți caii i-ar trebui un an ca să le străbată!

Regele, năuc de uimire față de aceste trei lucruri năucitoare ce i se arătau unul după altul în aceeași zi, se înturnă către persan și îi spuse:

— Pe Allah cel atotputernic (preamărit fie El!), carele a zămislit toate făpturile și le-a dat ce să mănînce și ce să bea, dacă adevărul vorbelor tale mi se va dovedi, îți făgăduiesc împlinirea tuturor poftelor tale, și pînă și a celei mai mici dorințe ce-i avea!

După care, regele porunci să se pună la încercare de către cei trei învățați vreme de trei zile feluritele însușiri ale celor trei daruri și să îndeplinească feluritele mișcări. Și într-astfel, omul de aur suflă în trîmbița lui de aur, păunul de aur

ciocăni şi călcă pe rînd cele douăzeci şi patru de păuniţe de aur ale lui, iar învăţatul din Persia...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaisprecea noapte

Urmă :

...iar învăţatul din Persia încălecă pe calul de abanos, îl puse să se ridice în văzduh şi să străbată o mare depărtare, cu o iuţeală nemaipomenită, pentru ca, după ce făcu un ocol larg, să coboare iar încetişor pe locul de unde plecase.

Văzînd toate astea, regele Sabur fu mai întîi năucit, pe urmă fu cuprins de un tremur de era gata-gata să-şi dea duhul de bucurie. Atunci le spuse învăţaţilor :

— O, străluciţilor învăţaţi, acuma mi s-a dovedit adevărul vorbelor voastre şi este rîndul meu să-mi îndeplinesc făgăduiala. Cereţi-mi, dară, tot ce doriţi, şi vi se va da numaidecît !

Atunci cei trei învăţaţi răspunseră :

— De vreme ce regele stăpînul nostru este mulţumit de noi şi de darurile noastre, şi ne lasă pe noi să hotărîm ce să-i cerem, îl rugăm să ne dea de soţii pe cele trei fete ale sale, căci dorim cu tărie să fim ginerii săi ! Şi acesta-i un lucru ce n-are cum tulbura întru nimic liniştea împărăţiei ! Oricum, regii nu-şi întorc niciodată făgăduielile !

Regele răspunse :

— Vă îndeplinesc dorința numaidecît

Şi pe dată porunci să vină cadiul și martorii ca să întocmească senetele de căsătorie ale celor trei fete ale sale cu cei trei învățați. Şi gata!

Or, iată că, estimp, cele trei fete ale regelui se aflau chiar după perdeaua de la sala aceea și auziseră totul. Iar cea mai mică dintre cele trei surori începu să-l măsoare cu luare-aminte pe învățatul ce urma să-i fie menit ca soț, și iată! Acesta era un moșneag tare bătrîn, în vîrstă de pe puțin o sută de ani, de nu cumva și mai mult, cu o zariște de păr încărunțit de vreme, cu un cap ce se bîțîia, cu sprîncenele mîncate de chelie, cu urechile pleoștite și sfarogite, cu barba și cu mustățile cănite și fără de viață, cu ochii roșii și ciacîri privindu-se ponciș, cu fălcile scofîlcite, galbene și ciuruite de găuri, cu un nas mare ca o pătlăgea vînătă-neagră, cu obrajii scorojiți ca fota unui ciubotar, cu dinții ieșiți din gură ca niște colți de mistreț, și cu niște buze ce spînzurau și se zbăteau ca boașele unui cămiloi ; cu o vorbă, moșneagul acesta era ceva înfricoșător, o slutenie întocmită din scîrnuri hîde care făceau din el, fără de nici o îndoială, făptura cea mai pocită de pe vremile lui și cea mai de speriat din acele timpuri; căci cum de n-ar fi și fost așa, cu toate acele znamenii ale lui, și, pe deasupra, și cu niște gingii fără măsele și dăruite, în chip de dinți cîinești, cu niște colți care-l făceau să se asemuie cu efriții ce-i sperie pe plozi prin casele pustii și fac să țipe de spaimă găinile din coteț. Şi gata!

Şi tocmai că domnița, cea mai mică dintre cele trei fete ale regelui, era cea mai frumoasă și cea mai gingașă fecioară a vremurilor acelea, mai zveltă decît cea mai duioasă gazelă, mai dulce și

mai suavă decît cel mai molcom zefir, și mai strălucitoare decît luna în plinătatea ei : așa încît era anume făcută pentru zbenguielile dragostei ; cînd se mișca ea, ramul cel mlădiu sta năuc de legănările-i unduite ; cînd umbla ea, căprioara cea sprintenă sta înmărmurită de mersu-i gingaș ; și, fără de tăgadă, le întrecea cu mult pe surorile ei în frumusețe, în strălucirea pielii, în farmece și în haruri. Și-așa era ea, într-adevăr.

Așa că, atunci cînd îl văzu pe învățatul căruia urma să-i fie menită, fugi în odaia ei și acolo se prăbuși cu fața la pămînt sfîșiindu-și hainele, zgîriindu-și obrajii și suspinînd și jelindu-se.

Pe cînd se afla ea în starea aceea, fratele ei, prințul Kamaralakmar, care o iubea și o prețuia mai mult decît pe celelalte surori ale sale, tocmai se întorsese de la o vînătoare și, auzind-o pe sora lui care se jelea și plîngea, intră în odaia ei și o întrebă :

— Ce ai ? Ce-ai pățit ? spune-mi degrabă și nu-mi tăinui nimic !

Ea atunci se bătu în piept și țipă :

— O, singurul meu frate, o dragule, n-am să-ți tăinuiesc nimic. Află că și de-ar fi ca palatul să se mistuiască dinaintea tătîne-tău, eu tot sînt gata să mă duc ; iar dacă tatăl tău are să săvîrșească lucruri atît de silnice, eu n-am să șovăiesc a-l părăsi și a fugi de-aici, fără să cer de la el nici măcar merinde de drum : căci va avea grijă de mine Allah !

La vorbele acestea, prințul Kamaralakmar îi zise :

— Ci spune-mi o dată ce va să zică asemenea vorbe ce-ți sugrumă pieptul și-ți tulbură sufletul ?

Tînăra domniță răspunse :

— O, singurul meu frate, o, dragule, află că tatăl meu m-a făgăduit de soție unui învățat bătrîn, o znamie de mag care i-a adus în dar un cal făcut din lemn de abanos și de bună-seamă că i-o fi făcut și vreun farmec cu vrăjitoriile lui și l-o fi amăgit cu vicleșugurile și cu fățărniciile lui ! Ci eu sînt pe deplin hotărîtă ca, decît să mă dărui pocitaniei de moșneag, mai degrabă să nu mai fiu pe lumea asta !

Frate-său atunci se puse s-o potolească și s-o împace, mîngîind-o și alintînd-o, pe urmă se grăbi să se ducă la tatăl său, regele, și îi spuse :

— Ce-i cu vrăjitorul acela căruia tu i-ai făgăduit-o de soție pe sora mea cea mică ? Și ce-i cu darul pe care ți l-a adus ca să te hotărască astfel s-o faci pe sora mea să moară de mîhnire ? Asta nu-i drept și nu se poate întîmpla așa !

Or, persanul nu era prea departe de acolo și auzi aceste vorbe spuse de fiul regelui, și tare se mai mînie și tare se mai simți ugilit.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute șaptesprezecea noapte

Urmă :

Ci regele răspunse :

— O, Kamaralakmar, fiul meu, dacă ai ști ce cal mi-a dăruit învățatul, n-ai mai fi atît de tulburat și atît de nedumerit.

Şi ieşi cu fiul său în curtea cea mare a palatului şi dete poruncă robilor să aducă numaidecît calul cu pricina. Şi aceştia împliniră porunca.

Cînd tînărul prinţ văzu calul, îl găsi tare frumos şi fu ca vrăjit. Şi cum era un straşnic călăreţ, sări sprinten pe el şi îl îmboldi vîrtos în coaste cu pintenii, punîndu-şi picioarele în scări. Ci calul nici nu se clinti. Şi regele spuse către învăţat :

— Hai oleacă de vezi pentru ce nu se mişcă ; şi ajută-l pe fiu-meu care, la rîndu-i, n-are să lipsească a te ajuta să-ţi împlineşti dorurile !

Or, persanul, zăcaş pe prinţ din pricina împotrivirii la măritişul soră-si, se apropie de prinţul călare şi îi spuse :

— Caută pe oblîncul şeii cuiul acela de aur de acolo din dreapta. Acela-i cuiul pentru înălţare. N-ai decît să-l răsuceşti !

Atunci prinţul răsuci cuiul pentru înălţare şi iacătă ! Calul pe dată îl ridică în văzduhuri cu o iuţeală de pasăre, şi atît de sus încît regele şi toţi cei de faţă îl pierdură din vedere într-o clipită.

Văzîndu-l pe fiul său pierind astfel şi nemaizărindu-l întorcîndu-se nici după ceasuri în şir de adăstare, regele Sabur se nelinişti şi se tulbură de-a binelea şi îi spuse persanului :

— O, învăţatule, cum avem să facem noi acum ca să se întoarcă ?

Acela îi răspunse :

— O, stăpîne al meu, eu nu mai pot nimic ; iar tu n-ai să-l mai vezi pe fiul tău decît la ziua de apoi ! Căci, în loc de a-mi da răgaz să-l învăţ în ce fel să se slujească de cuiul din stînga, care-i cuiul pentru coborîre, prinţul n-a voit să asculte decît de înfumurarea şi de nevolnicia lui, şi l-a făcut pe cal să plece prea repede !

Cînd regele Sabur auzi vorbele acestea ale învățatului, îl năpădi o mînie mare și, turbînd pînă peste marginile turbării, porunci robilor să-l ciomăgească și să-l arunce apoi în temnița cea mai neagră, pe cînd el însuși își zvîrli coroana de pe cap, se izbi amarnic peste față și își smulse barba. După care se afundă în palatul lui, porunci să se închidă toate ușile și se porni să ofteze, să geamă și să se jelească, și el, și soția lui, și cele trei fete, și slugile, și toți cei ce locuiau în palat, precum și cei din oraș. Și așa se preschimbă bucuria lor în jale, și fericirea lor în tristețe și în deznădejde. Și-atita cu ei!

Cît despre prinț, calul se tot suia cu el în văzduhuri fără a se opri, pînă ce fu mai să ajungă la soare. Atunci el pricepu spre ce primejdie zbura și ce moarte năprasnică îl aștepta în acele zariști ale slăvilor; și fu cuprins de o mare îngrijorare și se căi amarnic că încălecase pe acel cal, și cugetă în sinea lui: „E neîndoielnic că gîndul învățatului a fost să mă piardă, din pricina surorii mele celei mai mici! Acuma ce-i de făcut? Nu-i tărie și putere decît întru Allah atotputernicul! Iată-mă pierdut fără scăpare!“ Pe urmă își zise: „Dar cine știe de n-o mai fi cumva și un al doilea cui, care să fie cel pentru coborîre, așa cum celălalt este pentru urcare?“ Și fiind el dăruit cu iscusință, cu pricepere și cu minte, începu să cerceteze pe toate laturile calului și, pînă la urmă, găsi un șurubel mic-mititel, nu mai mare decît un vîrf de ac, pe latura stîngă a șeii, și își zise: „Altul nu văd!“ Atunci apăsă pe acel șurub, și îndată urcarea se domoli încet-încet și calul se opri o clipită în slăvi, pentru ca numaidecît după aceea să înceapă a coborî tot atita de iute, încetinind

apoi, puțin cîte puțin, pe măsură ce se apropia de fața pămîntului; și, pînă la urmă, atinse pămîntul fără nici un fel de zguduială și fără necaz, în vreme ce călărețul său începea să răsufle în voie și să se liniștească în ceea ce privea viața lui.

Odată ce tînărul prinț Kamaralakmar pricepu cum se mînuiesc cuiul și șurubul, tare se mai bucură de cele ce aflase și îi mulțumi lui Allah cel prea înalt care se îndurase a-l mîntui de o moarte neîndoielnică. După care, răsucind cînd cuiul, cînd șurubul, și slujindu-se de frîu, fie la stînga, fie la dreapta, începu să-l facă pe cal să meargă înainte, îndărăt, în sus, în jos, peste tot pe unde voia, cînd cu iuțeala fulgerului, cînd în pas de plimbare, pînă ce ajunse stăpîn de-a binelea pe feluritele lui mișcări. Atunci îl făcu să se urce la o înălțime oarecare și îl îndreptă spre o zare cu o iuțeală nu prea mare, așa fel ca să se poată bucura în voie de priveliștea frumoasă ce se desfășura la picioarele sale, pe pămînt. Și în felul acesta putu să privească după plac minunățiile pămîntului și ale mărilor, și să se uimească de priveliștea ținuturilor și a cetăților pe care niciodată nu le mai văzuse și nu le mai cunoscuse, de cînd era el pe lume.

Or, printre orașele ce se așterneau astfel dedesubtul lui, zări o cetate cu case și clădiri rînduite încîntător, în mijlocul unui ținut zîmbitor, acoperit de plante vrăjitoare, străbătut de nenumărate ape curgătoare, și îmbelșugat cu pajiști prin care se hîrjoneau în tihnă gazelele cele sprintene.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optsprezecea noapte

Urmă :

Cum din firea sa îi plăcea să se veselească şi să privească, tînărul Kamaralakmar îşi zise : „Trebuie să aflu numele acestui oraş şi în ce părţi de lume e aşezat !“ Şi începu să se rotească prin văzduh de jur-împrejurul oraşului, oprindu-se deasupra locurilor celc mai frumoase.

Estimp, ziua se apropia de amurg şi soarele ajunsese în zare la capătul crugului său ; şi prinţul gîndi : „Pe Allah ! de bună seamă că n-am să găsesc un loc mai bun să-mi petrec noaptea decît cetatea aceasta ! Aşa că am să mîn aici, iar mîine, în revărsat de zori, am să pornesc iar la drum către împărăţia mea, ca să mă întorc la părinţii şi la prietenii mei. Şi-am să-i povestesc atunci tatălui meu tot ce mi s-a întîmplat şi tot ceea ce ochii mei au văzut !“ Şi îşi aruncă privirile roată împrejur, ca să aleagă un loc unde să-şi petreacă noaptea în tihnă şi fără tulburare, şi unde să-şi pună calul la adăpost, şi pînă la urmă se hotărî să poposească pe un palat înalt, aşezat în mijlocul oraşului, mărginit de turnuri zimţuite şi păzit de patruzeci de robi negri îmbrăcaţi în tunici de zale şi înarmaţi cu lănci, cu spade, cu arcuri şi cu săgeţi. Îşi zise, dar : „Iacătă un loc minunat!“ şi, apăsînd pe şurubul de coborîre, îşi îndreptă într-acolo calul care, ca o pasăre ostenită, se lăsă uşurel pe terasa palatului. Atunci prinţul zise : „Slavă lui Allah !“ şi descălecă. Pe urmă începu să se învîrtească împrejurul calului şi să-l cer-

ceteze, zicînd : „Pe Allah ! acela care ți-a dat un chip atît de desăvîrșit e om tare iscusit și-i cel mai dibaci meşter. Așa că, dacă cel prea înalt mi-o zăbovi sorocul vieții și m-o strînge iar la un loc cu tatăl meu și cu ai mei, n-am să lipsesc a-l copleși pe învățatul acela cu dărniciile mele și a-l face să se bucure de mărinimia mea !"

Ci noaptea se și pogorîse, iar prințul tot mai zăbovea pe terasă, așteptînd ca palatul să adoarmă cu totul. Pe urmă, chinuit cum era de foame și de sete, de vreme ce de cînd plecase nu mai mîncase și nu mai băuse nimic, își zise : „Un palat ca acesta nu poate fi lipsit de-ale gurii, neîndoielnic !". Lăsă, așadar, calul pe terasă și, hotărît să găsească ceva de mîncare, se îndreptă către scara palatului și coborî treptele pînă jos. Și se trezi deodată într-o curte largă, podită cu marmură albă și cu alabastru străveziu ce răsfrîngea în noapte lumina lunii. Și se minună de frumusețea palatului și de înfățișarea lui ; ci degeaba se tot uită el mult și bine la dreapta și la stînga, că nu văzu nici un suflet viu și nu auzi nici o șoaptă de om ; și se simți tare tulburat și tare nedumerit, și nu știa ce să mai facă. Ci pînă la urmă se hotărî, gîndind : „N-am nimic mai bun de făcut deocamdată decît să mă sui iarăși pe terasa de pe care am coborît, și să-mi petrec noaptea lîngă calul meu ; și mîine, la întîiul licăr de ziuă, am să încalec iar și-am să mă duc !" Și cum se pregătea să-și îndeplinească planul acesta, zări o lumină în lăuntrul palatului și se îndreptă într-acolo, ca să vadă cum stă treaba. Și văzu că lumina aceea venea de la o făclie aprinsă, așezată în fața

ușii haremului, la capătul patului unui cunuc negru adormit, care sforăia tare zgomotos, și care părea vreun efrit dintre efriții de sub porunca lui Soliman, ori vreun ginn din seminția cea neagră a ginnilor; sta întins pe o saltea de-a curmezișul ușii pe care o astupa mai strașnic decît un trunchi de copac ori decît lavița unui ușier; iar mînerul spadei lui sclipea mînios în lumina făcliei, pe cînd deasupra capului, pe un stîlp de granit, spînzura sacul lui de merinde.

La vederea acelui negru înfricoșător, tînărul Kamaralakmar înmărmuri și gîngăvi: „Ajute-mi Allah cel atotputernic! O, tu, singurul stăpîn al cerurilor și al pămîntului, tu cel care m-ai mai izbăvit o dată de la pieirea neîndoielnică, ajută-mă și acum și scapă-mă nevătămat și teafăr din năprazna care mă paște în palatul acesta!" După care, întinzînd mîna către sacul de merinde al negrului, îl înfășcă frumușel, ieși din odaie, îl deschise și găsi în el bucate de cele mai acătării. Începu să mănînce și, pînă la urmă, goli sacul cu totul; și, după ce se întremă astfel, se duse la havuzul din curte și își potoli setea, bînd din apa ce țîșnea limpede și bună. Pe urmă se întoarse iar la cunuc, spînzură sacul la locul lui și, trăgînd din teasc spada robului, pe cînd acesta dormea și sforăia mai vîrtos ca niciodată, o luă și ieși, neștiind încă dincotro avea să-i iasă în cale ursita

Cînd povestea ajunse aici, Seherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Urmă :

Se îndreptă, așadar, către lăuntrul palatului și ajunse la o altă ușă, peste care cădea o perdea de urșinic. Ridică acea perdea și, într-o sală minunată, zări un pat mare cioplit în fildeșul cel mai alb, încrustat cu mărgăritare și rubine și hiacinte și alte nestemate, și, culcate pe jos, patru roabe tinere adormite. Se apropie atunci încetișor de pat, ca să vadă cine oare putea fi culcat acolo, și dete cu ochii de o fetișcană ce n-avea drept cămașă decît numai pletele ei! Și-atîta era de frumoasă că ai fi socotit-o nu doar drept luna cînd se ridică în zarea răsăritului, ci drept o altă lună, mai minunată, ieșită chiar atunci din mîinile Ziditorului! Fruntea-i era un trandafir alb, iar obrajii-i două dedițele dulci și rumene, cu cîte o aluniță ce le sporea strălucirea!

Cînd văzu atîta frumusețe și gingășie, atîtea haruri și atîta farmec, Kamaralakmar fu cît pe-aci să se prăbușească pierit, de nu chiar răpus de-a binelea. Și, cînd își putu stăpîni cît de cît tulburarea, se apropie de fata adormită și, tremurînd din toată făptura și din toate vinele, și înfiorat de plăcere și de desfătare, o sărută pe obrazul drept.

La simțirea acelui sărut, tînăra se deșteptă tresărind, făcu ochii mari și, zărindu-l pe tînărul prinț care sta în picioare la căpătîiul ei, strigă :

— Cine ești și cum de ai ajuns aici ?

El răspunse :

— Sînt robul tău și îndrăgostitul de ochii tăi!

Ea întrebă :

— Şi cine te-a călăuzit la mine ?

El răspunse :

— Allah m-a călăuzit, şi steaua mea cea bună !

La cuvintele acestea, domniţa Şamsennahar (că aşa se numea), fără a mai arăta vreo frică ori vreo spaimă, îi spuse tînărului :

— Poate-i fi tu fiul acela de rege de la Ind, care m-a cerut ieri de soţie şi pe care regele, tatăl meu, n-a vrut să-l îngăduie ca ginere din pricina, zice-se, a urîciunii lui. Căci dacă tu eşti acela, pe Allah ! numai urît nu eşti, iar frumuseţea ta m-a şi robit, o, stăpîne al meu !

Şi cum, într-adevăr, el era tot atît de luminos ca şi luna cea strălucitoare, îl trase către ea şi îl îmbrăţişă, iar el o îmbrăţişă la fel, şi amîndoi, beţi de frumuseţea şi de tinereţea lor, schimbară mii de alinturi, pierduţi unul în braţele celuilalt, şi îşi spuseră mii de nebunii, făcîndu-şi mii de gingăşii şi mii de prostii, dulci ori zglobii.

Pe cînd se veseleau ei aşa, deodată slujnicele se deşteptară şi, zărindu-l pe prinţ cu stăpîna lor, strigară.

— O, stăpînă a noastră, cine-i bărbatul acesta care-i cu tine ?

Ea răspunse :

— Nu ştiu ! Cînd m-am trezit, l-am găsit lîngă mine ! Socot să fie însă cel care m-a cerut de la tata ieri de soţie.

Ele se minunară, pierite de tulburare :

— Numele lui Allah fie cu tine şi-mprejurul tău, o, stăpînă a noastră ! Ăsta nu-i şi nu-i cel care te-a cerut ieri de soţie ; că ăla era tare urît şi tare hîd ; pe cînd flăcăul acesta-i gingaş, şi tare drăgălaş ; şi-i de bună seamă dintr-un neam de

seamă. Iar celălalt, urîtul de ieri, acela nu-i vrednic nici măcar rob să-i fie!

După care slujnicele se ridicară și alergară să-l scoale pe eunucul de la ușă, și-i aruncară spaima în inimă cînd îl întrebară:

— Cum se face că fiind tu de strajă la palat și la harem, lași bărbații să intre la noi în vreme ce dormim?

Cînd hadîmbul cel negru auzi aceste cuvinte, sări în picioare și dete să tragă spada, dar n-o mai află în teacă. Lucru care îl aruncă într-o spaimă și mai mare și, tremurînd tot, ridică perdeaua și intră în sală. Și îl văzu, cu stăpîna lui în pat, pe tînărul cel frumos, care îl ului atît de tare încît îl întrebă:

— O, stăpîne al meu, ești om ori ești ginn?

Prințul răspunse:

— Ci tu, rob netrebnic și cel mai afurisit rob dintre robii cei negri, cum de cutezi să asemui pe fiii regilor Hosroe cu ginnii cei diavolești și cu efriții?

Și spunînd acestea, mînios ca un leu rănit, înșfăcă spada și strigă eunucului:

— Sînt ginerele regelui și el m-a însurat cu fata lui și el m-a mînat să vin la ea!

Auzind aceste cuvinte, hadîmbul răspunse:

— O, stăpîne al meu, dacă ești cu adevărat om din neamul oamenilor, și nicidecum un ginn, tînăra noastră stăpînă e vrednică de frumusețea ta, și ție ți se cuvine mai mult decît oricărui alt fecior de rege ori de sultan!

Și pe dată hadîmbul dete fuga la rege, strigînd cît îl ținea gura, rupîndu-și hainele și punîndu-și țărînă în cap. Așa că, auzind țipetele-i zmintite, regele îl întrebă:

— Ce năprasnă te-a lovit oare ? Spune scurt și de grabă, că-mi sare inima !
Eunucul răspunse...

Cînd povestea ajunse aici, Seherezada văzu zorii mijind și sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzecea noapte

Urmă :

...Eunucul răspunse :
— O, măria-ta, grăbește de zbori în ajutorul copilei tale, pentru că un ginn dintre ginni, luînd înfățișarea unui fecior de rege, a pus stăpînire pe ea și și-a făcut sălaș în ea ! Alta nu-i ! Dă fuga ! Hai pe el !
Auzind vorbele acestea ale eunucului său, regele fu cuprins pînă peste poate de mînie, și era gata-gata să-l omoare ; pe urmă se zborși la el :
— Cum de-ai cutezat să fii atîta de trîndav de-ai pierdut-o din ochi pe copila mea, cînd eu te-am pus s-o păzești zi și noapte, și cum de l-ai lăsat pe efritul acela diavolesc să intre în iatacul ei și să pună stăpînire pe ea ?
Și, nebun de turburare, se repezi către iatacul domniței, unde găsi slujnicele care-l așteptau la ușă, vîlcede și tremurînd, și le întrebă :
— Ce-a pățit copila mea ?
Ele răspunseră :
— O, *măria-ta*, cîtă vreme am dormit, nu știm ce a pățit : ci cînd ne-am deșteptat am găsit în

patul domniței un flăcău care ni s-a părut ca-i chiar luna plină, așa de frumos era, și care sta cu ea de vorbă în chip tare duios și răpitor. Și drept-tu-i că n-am văzut nicicînd pe careva mai frumos decît flăcăiandrul acesta. Ci noi tot l-am întrebat cine este, și el ne-a răspuns: „Sînt cel căruia regele i-a dăruit-o pe fiica sa de soție !" Mai mult decît atît noi nu mai știm nimic ! Și nu putem să-ți spunem nicicum de-i un om ori un ginn. Oricum, te putem încredința că e drăgălaș, binevoitor, nemîndru, bine crescut, neînstare să făptuiască vreo răutate, cît de măruntă ar fi, ori să săvîrșească vreo blestemăție ! Cum ar putea, cînd e așa de frumos, să săvîrșească o blestemăție ?

Cînd măria-sa auzi aceste cuvinte, mînia i se domoli și îngrijorarea i se topi; și, încet-încetișor, și cu mare luare-aminte, săltă oleecuță perdeaua și văzu lîngă copila sa, culcat în pat, lîngă ea, și tăinuind cu ea drăgălaș, un prinț cum nu se poate mai fermecător, cu chipul strălucind ca luna plină.

Priveliștea aceasta, în loc de a-l liniști cu totul, avu ca urmare că învîlvoră pînă peste margini ciuda lui de părinte și toate spaimele în privința primejdiei ce păștea cinstea copilei sale. Așa că se năpusti de după perdea asupra lor, cu paloșul în mînă, și mînios și crunt ca un gul năpraznic ! Ci prințul, care-l zărise numaidecît, o întrebă pe fetișcană:

— Acesta-i tatăl tău ?

Ea răspunse:

— Păi da !

Îndată prințul sări în picioare și, înșfăcînd spada, dete un răcnet atît de cumplit sub nasul regelui, încît măria-sa se opri înfricoșat. Atunci Kamaralakmar, mai vajnic ca oricînd, se găti să se arunce asupra-i și să-l înjunghie; ci, regele, care

pricepu degrabă că el era cel mai slab, se grăbi să-şi bage paloşul în teacă şi să ia o înfăţişare împăciuitoare. Şi-aşa, cînd îl văzu pe flăcău că era aproape asupra-i, îi spuse cu glasul cel mai dulce şi mai binevoitor:

— O, flăcăule, eşti om ori eşti ginn ?

El răspunse :

— Pe Allah ! de nu ţi-aş cinsti volniciile întocmai ca pe ale mele, şi de nu mi-ar păsa de cinstea fiicei tale, ţi-aş fi şi slobozit sîngele ! Cum de cutezi să mă asemui pe mine cu ginnii şi cu demonii, cîtă vreme eu sînt prinţ din neamul împărătesc al lui Hosroe, care, de-ar vrea să pună stăpînire pe regatul tău, nici n-ar şovăi să te facă-ntr-o joacă să sari din jeţul tău ca de-un cutremur de pămînt, şi care te-ar uşura şi de vîlva şi de slava şi de puterea ta !

Cînd regele mai auzi şi vorbele acestea, simţi faţă de prinţ o preţuire încă şi mai mare, şi se înspăimîntă rău, gîndind la tihna sa însăşi. Aşa că se grăbi să răspundă :

— Cum se face atunci, dacă eşti cu adevărat fiu de regi, că nu te-ai sfiit să intri în palatul meu, fără îngăduinţa mea, să-mi spulberi cinstea şi să pui stăpînire pe fata mea, pretinzînd că eşti soţul ei şi vestind că ţi-am dat-o ţie, cîtă vreme eu am ucis atîţia regi şi fii de regi care au vrut să mă silească să le-o dau de soţie ?

Şi măria-sa, stîrnindu-se singur de cele ce spunea, urmă :

— Şi-acuma, şi pe tine cine are să te mai poată scăpa din mîinile puterii mele, cînd am să le strig robilor mei porunca de a te da morţii cu cea mai năprasnică moarte, şi care au să mă asculte pe clipă pe dată ?

Cînd prințul Kamaralakmar auzi vorbele acestea ale regelui, răspunse :

— Într-adevăr, sînt năucit de ce vedere scurtă ai și de puținătatea înțelegerii tale ! Ia spune-mi, au puteare-ai găsi tu vreodată pentru fiică-ta o pereche ca mine ? Și-ai mai văzut tu vreodată un băiat mai isteț, ori mai bine hăruit ca mine, ori mai bogat în oști, în robi și în stăpîniri decît mine?

Regele răspunse :

— Nu, pe Allah ! Ci, o, flăcăule, mi-ar fi fost mai drag să te văd ajungînd soțul fiicei mele după ce treceai pe dinaintea cadiului și a martorilor ! Ci o însurătoare făcută într-un chip tainic ca acesta nu poate decît să-mi vatăme cinstea !

Prințul răspunse :

— Vorbești bine, măria-ta ! Ci au tu nu știi că, dacă robii și străjerii tăi ar urma, cu adevărat, așa cum mă ameninți, să se repeadă asupra mea și să mă dea morții, n-ai face alta decît să grăbești mai neabătut pieirea cinstei tale și a împărăției tale, făcînd să afle toată lumea năpasta ta și silindu-le pînă și pe noroadele tale să se ridice împotrivă-ți ? Crede-mă, o, măria-ta ! Nu-ți rămîne alta de făcut decît să asculți ce am să-ți spun eu și să urmezi sfaturile mele !

Și regele zise :

— Vorbește, dar, să ascult oleacă ce ai să-mi spui.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu

Urmă :

Prințul răspunse :

— Iacătă ! Din două una : ori că primești să te lupți cu mine de unul singur, și-atunci acela care își va birui potrivnicul are să fie recunoscut drept cel mai viteaz și are să capete în felul acesta un drept de seamă la scaunul împărăției ; ori că mă lași aici toată noaptea cu fata ta, și mîine dimineață trimiți împotrivă-mi toată gloata călăreților, pedestrașilor și robilor tăi, și... și mai înainte, ia spune-mi, care-i numărul lor.

Regele răspunse :

— Sînt în număr de patruzeci de mii de călăreți, fără a-i mai pune la socoteală și pe robii mei și pe robii robilor mei, care-s tot atît de mulți ca și cei dintîi !

Atunci Kamaralakmar zise :

— E bine ! Așadară, de la întîiele licăriri ale zorilor, poruncește-le să vină împotrivă-mi în rînduri de bătaie și spune-le : „Bărbatul acesta pe care-l vedeți a venit să-mi ceară să-i dau pe fata mea de soție, dacă, luptînd singur împotriva voastră a tuturora laolaltă, are să vă biruie și să vă pună pe fugă, fără ca voi să izbutiți a-i veni de hac !" Pe urmă, să mă lași să lupt eu singur cu toți. Dacă m-or ucide, atunci taina ta are să fie pe veci cum nu se poate mai bine păstrată în felul acesta, și cinstea are să-ți rămînă neprihănită. Dacă, dimpotrivă, eu îi voi birui pe ei pe toți și-i voi pune pe fugă, tu îți vei fi găsit un ginere cu care s-ar putea făli și cei mai mari regi !

Regele atunci nu pregetă să împărtășească părerea aceasta din urmă și să primească sfatul.

măcar că era uluit de atîta cutezanță și nu știa pe ce s-o fi intemeind o înfumurare atît de nebunească; căci, în adîncul inimii sale, el era încredințat că tînărul prinț are să piară în acea luptă smintită, și că taina lui are să fie păstrată astfel cel mai bine, iar cinstea-i are să rămînă nepătată. Așa că îl chemă pe căpetenia hadîmbilor și îi dete poruncă să se ducă fără de zăbavă la vizir și să-i spună să adune laolaltă toate oștile și să le țină gata călări pe caii lor și îmbrăcate cu armele lor de luptă. Și eunucul duse porunca la vizir, care numaidecît strînse căpeteniile și pe mai-marii împărăției și îi rîndui în șiruri de bătălie în fruntea oștilor lor îmbrăcate cu armele de luptă. Și-atîta cu el!

Ci regele mai stete o vreme cu tînărul prinț, să tăifăsuiască, atît de fermecat era de vorbele lui cugetate, de judecata-i dreaptă, de purtările-i alese și de frumusețea lui, și pentru că nici nu prea-i venea la îndemînă să-l lase cu fiică-sa în noaptea aceea. Ci, de cum se îngemănă de ziuă, se întoarse în palatul lui și se așeză în jilțul său și dete poruncă robilor săi să pregătească pentru prinț cel mai frumos cal din grajdurile împărătești, să-l înșeleze falnic și să-l împodobească cu fotaze bogate. Ci prințul îi spuse:

— Nu vreau să încalec decît atunci cînd mă voi afla dinaintea oștilor!

Regele răspunse:

— Să se facă precum ți-i voia!

Și amîndoi ieșiră pe meidan, unde oștile așteptau rînduite în șiruri de bătălie, și prințul putu să cîntărească astfel numărul și vîrtutea lor. După care, regele se întoarnă către oști și strigă:

— Hei, vitejilor! tinerelul acesta pe care-l vedeți a venit la mine și mi-a cerut fata de soție.

Şi eu, în adevăr, n-am mai văzut niciodată nimic mai frumos ca el, nici viteaz mai cutezător. De altminteri, chiar se laudă că poate, singur-singurel, să vă biruie pe toţi şi să vă pună pe fugă; şi de-aţi fi voi şi de mii de ori mai mulţi, cică pentru el nu sînteţi mare lucru şi că vă frînge numaidecît. Aşadară, nu pregetaţi, atunci cînd s-o repezi la voi, să-l primiţi în vîrfurile spadelor şi ale suliţelor voastre. Ca să se-nveţe minte să vadă cît păgubeşte cînd se bagă în treburi de-acestea amarnice!

Pe urmă regele se înturnă către flăcău şi îi zise:

— Hai, băiete, arată-ne vitejiile-ţi!

Ci el răspunse:

— O, măria-ta, nu te porţi cu mine nici cu dreptate, nici cu nepărtinire! Au cum vrei să mă lupt cu toţi aceştia, eu pe jos şi ei călare?

Regele îi spuse:

— Te-am poftit să încaleci pe cal şi n-ai vrut! Poţi să faci lucrul acesta încă şi-acum, şi să-ţi alegi dintre toţi caii mei pe acela care îţi place cel mai mult!

Ci el răspunse:

— Nici un cal de-al tău nu-mi place, şi n-am să încalec decît pe acela care m-a adus pînă la cetatea ta!

Regele îl întrebă:

— Şi unde ţi-e calul?

El răspunse:

— Este pe palatul tău.

El întrebă:

— Cum aşa, pe palatul meu?

El răspunse:

— Pe terasa palatului tău.

La aceste cuvinte, regele se uită la el cu luare-aminte şi strigă:

— O, nesăbuitule! Iată cea mai bună dovadă a smintelii tale! Cum poate fi un cal pe terasă? Ci hai numaidecît să vedem dacă minți ori dacă spui adevărul!

Pe urmă se înturnă către mai-marele oștilor sale și îi zise:

— Dă fuga la palat, întoarce-te să-mi spui ce-ai să vezi și adu-mi tot ce-ai să găsești pe terasă!

Estimp, gloatele se minunau de vorbele tînărului prinț; și toată lumea se întreba:

— Cum să poată coborî un cal pe scara cea înaltă a palatului? Iată, în adevăr, un lucru despre care noi n-am mai auzit în viața noastră!

În vremea asta, trimisul măriei-sale ajunse la palat și, urcîndu-se pe terasă, găsi acolo calul și gîndi că nu mai văzuse niciodată ceva atît de frumos; ci, cînd se apropie de el și-l cercetă, văzu că era făcut din lemn de abanos și din fildeș! Atunci el și toți cei ce-l însoțeau, văzînd cum stă treaba, se porniră să rîdă și să-și spună între ei...

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzeci și doua noapte

Urmă:

...și să-și spună între ei:

— Pe Allah! ăsta-i calul despre care vorbea copilandrul acela, pe care de-aci-nainte nu se mai

cuvine să-l privim decît ca pe un nebun. Ci tare am vrea să vedem ce poate fi adevărat în toate astea. Căci s-ar putea, la urma urmei, să fie aici un dedesubt mai acătării decît s-ar părea, și flăcăul acesta să fie cu adevărat de vreo viță de soi și de mari vrednicii.

Zicînd acestea, puseră mîna cu toții, ridicară calul de lemn pe care îl duseră și îl așezară dinaintea regelui, în vreme ce toată lumea se înghemuia împrejuru-i să-l privească, minunîndu-se de frumusețea, de mărimea, de belșugul șeii și al hamurilor lui. Iar regele îl privi și el, și se minună peste poate; pe urmă, îl întrebă pe Kamaralakmar:

— O, tinere, acesta ți-e calul?

El răspunse:

— Da, o, măria-ta! Acesta-i calul meu, și ai să vezi numaidecît minunățiile pe care are să ți le arate!

Și regele spuse:

— Atunci ia-l și încalecă-l!

Prințul răspunse:

— N-am să-l încalec decît după ce toată lumea asta are să se depărteze dimprejurul lui!

Atunci regele dete poruncă tuturora să se ducă de acolo la depărtare de o aruncătură de săgeată. Și tînărul prinț îi spuse:

— O, măria-ta, privește-mă cu luare-aminte! Am să sar pe calul meu și am să mă reped în mare galop asupra oștilor tale, pe care am să le spulber în dreapta și-n stînga; și-am să revărs spaima în inimile lor, și fiorul!

Și regele răspunse:

— Fă ce vrei acuma! Și, mai cu seamă, nu-i cruța, căci nici ei n-au să te cruțe!

Şi Kamaralakmar îşi propti uşor mîna pe grumazul calului şi, dintr-o săritură, fu pe spatele lui.

La rîndu-le, oştile, nerăbdătoare, se rînduiseră mai încolo, în şiruri strînse şi vuitoare: şi vitejii îşi ziceau unii altora: „Cînd flăcăiaşul acesta va ajunge dinaintea rîndurilor noastre, o să-l strîngem între vîrful suliţelor şi o să-l luăm în tăişul iataganelor noastre". Ci alţii ziceau: „Pe Allah! mare belea! Cum am avea inimă să ucidem un copil aşa de frumos, un flăcău atît de dulce, de zarif, şi de nurliu?" Iar alţi ziceau: „Pe Allah! ar trebui să fim nişte nătărăi dacă am crede că-i venim lesne de cap tinerelului ăstuia! E neîndoielnic că, dacă s-a băgat într-o daravelă ca asta, a făcut-o fiind încredinţat că are să izbîndească. Oricum, fapta aceasta ni-i dovadă a curajului, a vîrtuţii şi a vitejiei sufletului şi inimii lui!"

Ci Kamaralakmar, de îndată ce se înţepeni bine în şa, începu să mînuiască pîrghia de zbor, în vreme ce toţi ochii erau întorşi către el, spre a vedea ce avea să facă. Şi pe dată calul începu să se frămînte, să zvîcnească, să pufăie, să tropote, să se zgîţîie, să se încontreze, să sară înainte şi îndărăt, şi pe urmă, cu o sprinteneală uluitoare, începu să joace, mergînd în două picioare, horind lăturiş, mai desăvîrşit decît au jucat vreodată caii cei mai bine învăţaţi ai tuturor regilor şi sultanilor. Şi deodată vintrele lui se înfiorară şi se umplură cu vînt, şi, mai iute decît o săgeată zvîrlită spre văzduh, îşi luă zborul ridicîndu-se cu călăreţul lui drept în vineţeala cerului!

La priveliştea aceasta, regele fu mai-mai să se zburătuiască de uluire şi de mînie, şi răcni către căpetenia străjilor sale:

— Pe el, că e vai de capul vostru! puneţi mîna pe el! puneţi mîna pe el, că fuge!

Ci vizirii şi musaipii săi răspunseră :

— O, măria-ta, au poate un om să ajungă pasăre înaripată ? Acesta de bună seamă că nu-i om ca toţi oamenii, ci vreun vrăjitor năpraznic ori vreun efrit, ori vreun marez dintre efriţii şi marezii văzduhurilor ! Şi Allah te-a scăpat de el, şi pe tine, şi pe noi odată cu tine ! Să mulţumim aşadar celui prea înalt, care a binevoit să te izbăvească din mîinile lui, şi pe tine, şi oştile tale odată cu tine !

Atunci regele, tulburat peste poate de uluire, se întoarse în palatul său şi, intrînd în iatacul fiicei sale, îi povesti cele ce se petrecuseră pe meidan. Şi tînăra fată, la vestea pieirii tînărului prinţ, aşa de îndurerată şi de deznădăjduită fu, şi plînse şi se văicări cu atîta jale, încît căzu la boală grea, şi fu culcată, în patul ei, pradă vipiilor arşiţei şi gîndurilor negre ! Iar tătîne-său, văzînd-o în acea stare, începu s-o alinte, s-o mîngîie, s-o strîngă la piept şi s-o sărute între ochi, mai povestindu-i o dată cele ce văzuse pe meidan şi spunîndu-i :

— Fata mea, mai degrabă să-i mulţumim lui Allah (slăvit fie El !) şi să-l preamărim că ne-a izbăvit din mîinile vrăjitorului acestuia amarnic, amăgitorul şi ispititorul, hoţul şi mişelul !

Ci n-avu el decît să-i turuiască şi s-o alinte mult şi bine ca s-o împace, că ea nici n-auzea, nici nu asculta, nici nu se mîngîia deloc, ba dimpotrivă ! Nu făcea alta decît să suspine şi mai tare, şi să plîngă, şi să geamă sughiţînd :

— Pe Allah ! nu mai vreau nici să mănînc, nici să beau nimic, pînă ce Allah nu m-o împreuna iară cu iubitul meu cel drag ! Şi nu mai vreau să ştiu alta, decît să vărs lacrimi şi să mă îngrop în deznădejdea mea !

Atunci tătîne-său, văzînd că nu-şi poate smulge fata din starea aceea de zăcăşeală şi de mîhnire, se cătrăni de tot, şi inima i se mohorî, şi lumea se înnegură dinaintea ochilor lui. Şi atîta cu regele acesta şi cu fata lui, domniţa Şamsennahar.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci, într-a patru sute douăzeci şi treia noapte

Urmă :

Ci despre prinţul Kamaralakmar, iată ! După ce se înălţă în slava slăvilor, îşi întoarse calul cu capul către pămîntul său părintesc şi, odată pornit pe drumul cel bun, începu să viseze la frumuseţea domniţei şi la nurii ei, şi la căile ce-ar fi de urmat ca să fie iară lîngă ea. Şi lucrul acesta îi părea tare anevoie, măcar că avusese grijă s-o întrebe cum se cheamă cetatea tătîne-său. Şi aşa aflase că cetatea aceea se chema Sana şi că era cetatea de scaun a împărăţiei Al-Yaman.

Cît ţinu drumul, cugetă aşa mai departe la toate astea şi, într-un sfîrşit, ca urmare a iuţelii cu care zbura calul, ajunse la cetatea părintelui său. Atunci îl făcu pe cal să dea mai întîi o roată pe deasupra cetăţii, şi pe urmă să pună piciorul la pămînt pe terasa palatului. Îşi lăsă atunci calul pe terasă şi coborî in palat, unde, văzînd pretutindenea numai semne de doliu şi toate odăile presărate cu cenuşă, gîndi că s-o fi prăpădit careva, şi, după

năravul lui, intră în iatacul părintesc şi găsi pe tătîne-său, pe maică-sa şi pe surorile lui îmbrăcaţi în haine de moarte şi tare vîlcezi la chip şi tare vlăguiţi şi tare schimbaţi şi trişti şi zdrobiţi. Şi iacătă că, la ivirea lui, tătîne-său se ridică deodată zărindu-l şi, căpătînd încredinţarea că acela era cu adevărat fiul său, scoase un răcnet şi se prăbuşi la pămînt; pe urmă îşi veni în sine şi se aruncă în braţele feciorului său, şi îl sărută şi îl strînse la piept, cu semnele celei mai smintite bucurii, şi tulburat pînă peste marginile tulburării. Şi maică-sa şi surorile plîngînd şi suspinînd, erau mai-mai să-l topească în sărutări, şi jucau şi ţopăiau de fericire.

După ce se mai potoliră oleacă, îl întrebară ce păţise, şi el le povesti isprava, de la început pînă la sfîrşit; ci nu-i de trebuinţă s-o mai spunem şi noi iară. Atunci taică-său strigă:

— Laudă lui Allah pentru mîntuirea ta, o, răcoare a ochilor mei şi cuib al inimii mele!

Şi porunci să se dea norodului ospeţe şi praznice mari, vreme de şapte zile în şir, şi împărţi daruri, în zvon de tilinci şi de ţimbale, şi puse să se împodobească toate uliţele şi să se strige pretutindenea iertarea tuturor celor întemniţaţi, poruncind să se deschidă larg toate uşile temniţelor şi ale poprişurilor. Pe urmă, însoţit de feciorul-său, străbătu călare toate mahalalele oraşului, ca să dea norodului bucuria de a-l vedea iară pe urmaşul la scaunul împărăţiei, tînărul pe care toţi îl socotiseră pierdut pe veci.

Ci, odată sărbătorile sfîrşite, Kamaralakmar spuse tătîne-său:

— O, tată, ce-i cu persanul care ţi-a dăruit calul?

Şi regele răspunse:

— Bătu-l-ar Allah pe învățatul acela și lipsi-l-ar de mîntuire pe el și ceasul în care ochii mei l-au văzut întîia oară, căci pricina despărțirii tale de noi el este, o, copile al meu! Acuma-i închis în temniță, căci numai el n-a fost iertat!

Ci, la rugămintea fiului său, regele hotărî să fie scos de la popreală și, poruncind să fie adus înainte-i, îl luă în mila lui, îi dărui un caftan împărătesc și se purtă față de el cu multă îngăduință, miluindu-l cu tot soiul de volnicii și de belșuguri; ci nu-i pomeni nimica despre fiică-sa și nici nu-i trecea prin cap să i-o dea de soție! Încît învățatul turba de turbare și tare se mai căia de nesocotința ce-o săvîrșise lăsîndu-l pe tînărul fiu de rege să încalece pe cal: căci pricepuse că taina calului fusese dezlegată, precum și felul de a-l mînui.

Cît despre rege, care încă nu era cu totul liniștit în privința calului, acesta spuse către fiul său:

— Eu socot, fiule, să nu te mai apropii niciodată de-aci înainte de acest cal al prăpădului, și mai cu seamă să nu mai încaleci niciodată pe el, căci tu ești departe de-a cunoaște ce lucruri vrăjitorești mai poate închide în el și nu ești ferit de primejdie pe el!

La rîndu-i, Kamaralakmar îi povesti tătîne-său întîmplarea ce-o avusese la regele din Sana, și cea cu fiica acestuia, și cum scăpase de zăcășia regelui acela: și taică-său răspunse:

— Fiule, dacă era scris să te ucidă regele de la Sana, te-ar fi ucis! Ci ceasul tău n-a fost încă hotărît de ursită!

Estimp, Kamaralakmar, cu toate desfăturile și zaiafeturile pe care tătîne-său le da într-una pentru întoarcerea lui, nici vorbă s-o uite pe domnița Șamsennahar, ci, mîncînd și bînd, nu se gîndea decît la ea. Or, într-o zi, regele, care avea niște

roabe tare pricepute la meșteșugul cîntecului și la zvoana de lăută, le porunci să-și sune strunele și să cînte niscaiva stihuri frumoase. Și una dintre ele își luă lăuta și, culcînd-o pe genunchi cum își pune o mamă copilul la sîn, cîntă, însoțindu-se de sunetele ei, aceste stihuri :

Port amintirea ta ca pe-un odor
În inimă, iubitule, și știu :

Nici negrul depărtărilor zăvor,
Nici chinul despărțirii pămîntiu,

Nici zilele care se duc în zbor,
Nici timpul care-mi roade-n piept morțiu,

Nu pot să stingă crîncenul meu dor,
Și fără tine viața mi-e pustiu.

În dragostea aceasta vreau să mor,
În dragostea aceasta vreau să-nviu.

Cînd auzi șahzadè aceste stihuri, vipia dorului se aprinse în inima lui, flăcările patimii își întețiră para, mîhnirile și negurile îi umplură sufletul cu moarte, și dragostea îi răscoli lăuntrurile. Încît, nemaiputînd să îndure dorurile ce-l zbuciumau din pricina domniței de la Sana, se ridică pe clipă pe dată, se sui pe terasa palatului și, împotriva sfatului ce-i dase tătîne-său, sări în spinarea calului de abanos și răsuci pîrghia de zbor. Numaidecît calul, ca o pasăre, se ridică în văzduh cu el, luîndu-și zborul către vînările cele înalte ale slăvilor.

Or, a doua zi dimineața, tată-său, regele, îl căută prin palat și, negăsindu-l, se sui pe terasă și rămase năuc văzînd că pierise și calul, și își

mușcă mîinile, căindu-se că nu luase calul acela și nu-l făcuse bucățele ; și își zise : „Pe Allah, dacă fiul meu se va mai întoarce vreodată, am să sfărîm calul, ca să-mi știu inima liniștită și sufletul netulburat de-aci-ncolo !“ Și se întoarse în palatul lui, unde începu iar să plîngă, să suspine și să se jelească. Și-atîta cu el !

Estimp, Kamaralakmar își văzu mai departe de călătoria lui vînteșă prin văzduh și ajunse la cetatea Sanei. Puse piciorul la pămînt pe terasa palatului, coborî scara, fără de nici un zgomot, și se îndreptă către iatacul domniței. Găsi eunucul dormind, după năravul lui, de-a curmezișul ușii ; păși peste el și, intrînd în iatac, ajunse la cea de a doua ușă. Se apropie atunci binișor de perdea și, înainte de-a o da la o parte, ascultă cu luare-aminte, și iată ! O auzi pe iubita lui cum suspina cu amar și cum spunea stihuri de jale, în vreme ce slujnicele ei se străduiau s-o mîngîie și îi spuneau:

— O, stăpînă a noastră...

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzeci și patra noapte

Urmă :

...O, stăpînă a noastră, pentru ce plîngi tu după unul care de bună seamă că nu plînge deloc după tine ?

Ea răspunse :

— Ce tot spuneți voi, o, nesocotitelor ? Au voi credeți că flăcăul cel frumos pe care îl iubesc și după care plîng e de cei care uită ori de cei care pot fi uitați ?

Și începu și mai tare să plîngă și să geamă, și-atîta de vajnic și-atîta de mult, că leșină. Atunci feciorul regelui își simți inima sfărmîndu-se pentru ea, și fierea năpădindu-i ficații. Încît, fără a mai zăbovi, dete perdeaua la o parte și intră în odaie. Și o văzu pe fată culcată în pat, avînd drept cămașă părul ei și drept pătură un evantai de pene albe. Și cum părea că ațipise, prințul se apropie de ea și, ușurel, o atinse mîngîind-o. Ea deschise numaidecît ochii și îl văzu stînd în picioare, înclinat într-o întrebare plină de îngrijorare și murmurînd :

— De ce plîngi și de ce gemi ?

Atunci copila, reînsuflețită de o viață noua, se ridică pe dată și, aruncîndu-se la pieptul lui, îl cuprinse de după gît cu brațele și începu să-i acopere obrajii cu sărutări, spunîndu-i :

— Păi numai din pricina dragostei tale și a plecării tale, o, lumină a ochilor mei !

El răspunse :

— O, stăpînă a mea, da eu în ce deznădejde n-am fost din pricina ta, toată vremea asta !

Ea urmă :

— Da eu ! Cît de deznădăjduită am fost de lipsa ta ! De-ai mai fi zăbovit mult să te întorci, aș fi murit, fără doar și poate !

El spuse :

— O, stăpînă a mea, ce zici tu de beleaua cu tătîne-tău și de chipul cum s-a purtat cu mine ? Pe Allah ! de n-ar fi fost dragostea ta, o, tu, fermecătoarea Pămîntului, a Soarelui și-a Lunii, și ispititoare a celor ce sălășluiesc în Ceruri, pe

Pămînturi și-n Iad, de bună seamă că i-aș fi retezat beregățile și aș fi făcut din el pildă și învățătură celor ce vor să vadă ! Ci, de vreme ce te iubesc pe tine, așa-l iubesc și pe el acum !

Ea îi zise :

— Cum de te-ai putut hotărî să pleci și să mă lași ? Și ce dulce mi-ar fi fost viața lîngă tine !

El zise :

— De vreme ce mă iubești, vrei să mă asculți și să urmezi sfaturile mele ?

Ea răspunse :

— N-ai decît să vorbești, iar eu mă voi supune și îți voi asculta sfaturile și îți voi urma dorințele !

El spuse :

— Începe atunci prin a-mi aduce de mîncat și de băut, căci tare mi-e foame și tare mi-e sete. Și, pe urmă, om vedea ce-i de făcut !

Atunci copila porunci slugilor să aducă demîncare și băutură : și amîndoi începură să mănînce, să bea și să tăifăsuiască, pînă ce noaptea se scurse aproape cu totul. Atunci, întrucît începea să mijească de ziuă, Kamaralakmar se ridică să-și ia rămas-bun de la fată și să plece pînă a nu se trezi hadîmbul : ci Șamsennahar îl întrebă :

— Și unde vrei să pleci așa ?

El răspunse :

— Acasă la tata. Ci mă leg cu jurămînt că am să vin să te văd o dată pe săptămînă.

La aceste cuvinte, ea izbucni în suspine și strigă :

— Oh ! te juruiesc pe Allah cel atotputernic, să mă iei cu tine și să mă duci oriunde vei vrea tu, decît să mă mai lași să gust iar din amarul de pelin al despărțirii !

Iar el, însenínat, o întrebă :

— Vrei de-adevărat să mergi cu mine ?

Ea răspunse :

— Păi da !

El zise :

— Atunci, scoală-te și hai :

Numaidecît ea se sculă, deschise o ladă plină cu rochii făloase și cu lucruri de preț, și se găti ! și își puse pe ea tot ce se afla mai bogat și mai scump printre lucrurile cele frumoase pe care le avea, fără a uita salbele, inelele, brățările și feluritele giuvaieruri învrîstate cu cele mai alese nestemate, pe urmă plecă împreună cu drăguțul ei, fără ca slujnicelor să le fi trecut măcar prin minte s-o oprească.

Atunci Kamaralakmar o luă și o duse sus pe terasa palatului, sări în spinarea calului, o așeză și pe ea la spatele său, o învăță să se țină strînsă tare de el, și o legă de el cu ajutorul cîtorva legături strașnice. După care, răsuci pîrghia de înălțare, și calul își luă zborul și se sui cu ei în slăvi.

Văzînd acestea, slujnicele scoaseră țipete ascuțite și făcură atîta zarvă încît regele și regina deteră fuga pe terasă, aproape goi, cum săriseră din somn, și de-abia mai apucară să vadă calul cel vrăjit ridicîndu-se în zborul lui prin văzduh cu feciorul de împărat și cu domnița. Și regele, tulburat și uluit pînă peste marginile uluirii, mai avu puterea să-i strige tînărului care se înălța tot mai sus :

— O, fiule de împărat, rogu-mă ție, ai milă de mine și de soața mea, bătrîna aceasta, şi nu ne lipsi de fata noastră !

Ci prințul nici nu-i răspunse. Cugetă însă o clipă că poate tînăra fată simțea vreo părere de rău să părăsească așa pe tătîne-său și pe maică-sa, și o întrebă :

— Spune-mi, o, strălucire, o, vrajă a veacului

tău și a ochilor mei, vrei să te las tatălui tău și mamei tale ?

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzeci și cincea noapte

Urmă :

Șamsennahar răspunse :
— Pe Allah ! o, stăpîne al meu, nu vreau nicidecum ! Nu doresc decît să fiu cu tine, peste tot unde te duci ; căci dragostea ce-o simt pentru tine mă face să las tot și să uit tot, chiar și pe tatăl și pe mama mea !
Auzind cuvintele acestea, prințul se bucură pînă peste poate, și își făcu calul să zboare cît putea de iute, fără ca aceasta s-o sperie ori s-o tulbure cîtuși de puțin pe fată : și așa, nu peste mult, ajunseră la calea-jumătate, într-un loc unde se aștemea o cîmpie minunată, străbătută de ape curgătoare, unde își puseră o clipă piciorul pe pămînt. Mîncară, băură și se odihniră oleacă, și numaidecît încălecară iarăși pe calul lor năzdrăvan și plecară în goana mare spre cetatea de scaun a regelui Sabur, la care ajunseră într-o dimineață. Și prințul tare se mai bucură că ajunseseră fără de nici un necaz, și se simți tare mulțumit gîndind că are să poată într-un sfîrșit să-i arate domniței cîte stăpîniri avea în miinile lui, cîte avuții și

moșii, și să vadă ca singură puterea și fala tatălui său, regele Sabur, dovedindu-i astfel cu cît este mai bogat și mai mare regele Sabur decît tatăl ei, regele de la Sana! Purcese dar prin a coborî pe pămînt, în mijlocul unei grădini frumoase, ce se afla în afara orașului, unde tatăl său regele avea de obicei să vină să petreacă și să se răcorească la aer curat, o duse pe fată într-un foișor de vară cu acoperișul boltit, pe care regele îl ridicase și îl împodobise pentru sine, și îi spuse:

— Am să te las aici o clipă, ca să mă duc să-l vestesc pe tatăl meu despre sosirea noastră. Pînă mă întorc, îți dau în seamă să veghezi calul de abanos pe care îl las la ușă, și să nu-l pierzi din ochi. Iar eu am să trimit fără de zăbavă pe cineva să te ia de aici și să te aducă la un palat anume, pe care am să poruncesc să-l gătească numai pentru tine.

Și fata, auzind aceste cuvinte, fu cum nu se poate mai încîntată și înțelese că într-adevăr ea nu trebuia să intre în cetate decît cu toată cinstea și cu toată fala datorate slavei sale! Pe urmă prințul își luă rămas-bun de la ea și se îndreptă către palatul tatălui său regele.

Cînd regele Sabur dete cu ochii de fiul său, fu gata-gata să moară de bucurie și de tulburare și, după îmbrățișările și urările de bun-venit, îl dojeni, plîngînd, că plecase lăsîndu-i pe toți în pragul mormîntului. După care, Kamaralakmar îi spuse:

— Ia cată să ghicești pe cine am adus cu mine de pe unde-am fost?

El răspunse:

— Pe Allah! nu ghicesc deloc!

El spuse:

— Chiar pe fata regelui de la Sana, cea mai desăvîrșită fată din Persia și din Arabia! Am lăsat-o deocamdată afară din oraș, în grădina noastră, și am venit să te vestesc că poți îndată porunci să se gătească alaiul care trebuie să iasă în întîmpinarea ei și care trebuie să fie atît de măreț încît de la bun început să-i vădească și puterea și fala și bogățiile tale!

Și regele răspunse:

— Cu bucurie și cu prisosință, pentru plăcerea ta!

Și numaidecît dete poruncă să fie gătit orașul și împodobit cu cele mai frumoase găteli și cu cele mai alese podoabe; și chiar el, după ce întocmi un alai fără de pereche, trecu în fruntea călăreților săi, îmbrăcați numai în fireturi, cu toate steagurile desfășurate, și porni în întîmpinarea domniței Șamsennahar, străbătînd toate mahalalele orașului, în mijlocul tuturor locuitorilor, înghesuiți șiruri-șiruri, iar dinainte-i mergînd cîntăreții din tilinci, din goarne, din țimbale și din vuve, și-n urma-i mulțimea fără de număr de străjeri, de oșteni, de oameni de rînd, de femei și de copii.

La rîndu-i, prințul Kamaralakmar își deschise cuferele, sipetele și comorile, și scoase din ele tot ce avea mai frumos ca giuvaiere, pietre scumpe și alte lucruri minunate cu care se împodobesc fetele de regi, spre a-și arăta fala, bogăția și strălucirea: și porunci să se întocmească pentru tînăra fată un baldachin uriaș din atlazuri roșii, verzi și galbene, și-n mijlocul lui porunci să așeze un jeț de aur sclipind de nestemate: și pe treptele acelui baldachin uriaș, peste care se rotunjea o boltă de mătase aurie, porunci să se rînduiască tinere

roabe indiene, grecoaice și abisiniene, unele stînd jos, altele în picioare, pe cînd împrejurul jețului ședeau alte patru roabe, albe, cu evantaiuri mari de pene de la niște păsări de un soi fără de asemuire. Și arapi goi pînă la brîu duceau baldachinul pe umeri urmînd alaiul, înconjurați de o mulțime și mai mare, și, în toiul zarvei de bucurie al gloatei și al liu-liu-urilor ascuțite pe care le scoteau glasurile femeilor de pe baldachin și ale tuturor celor ce se înghesuiau împrejur, luară drumul către grădini.

Ci Kamaralakmar nu se putu hotărî să însoțească alaiul care mergea prea încet, și, îndemnîndu-și calul la galop, apucă pe drumul cel mai scurt și ajunse într-o clipită la foișorul la care o lăsase pe domniță, fiica regelui de la Sana. Și o căută peste tot ; ci n-o mai găsi pe domniță, cum nu mai găsi nici calul de abanos.

Atunci, Kamaralakmar, deznădăjduit pînă peste poate, începu să se bată peste față, își făcu zdrențe hainele de pe el și porni să alerge fără țintă și să se zbuciume ca un nebun prin grădină, țipînd amarnic și chemînd cît îi ținea gura. Da degeaba !

După un timp, se mai liniști oleacă într-un sfîrșit și începu să cugete, și își zise : „Cum de-a putut ea să știe taina mînuirii calului, de vreme ce eu nu i-am arătat nimic în această privință ? Poate dar să fie chiar învățatul persan, cel ce-a născocit calul, cel care să se fi nimerit să cadă asupra ei pe neașteptate și s-o fi răpit, ca să se răzbune din pricina pedepsei cu care l-a pedepsit tătîne-meu !“

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Urmă :

Și alergă îndată să caute străjerii grădinii și îi întrebă.

— Ați văzut trecînd pe-aici pe careva ? Răspundeți-mi cinstit, că de nu, vă zbor capetele pe loc !

Străjerii, înfricoșați de amenințarea lui, răspunseră într-un glas :

— Pe Allah ! n-am văzut pe nimeni intrînd în grădină, afară de învățatul persan, care a venit aici să caute buruieni de leac și pe care nu l-am mai văzut ieșind !

La vorbele acestea, feciorul regelui căpătă încredințarea că persanul era cel care o răpise pe tînăra fată, și se simți peste măsură de năucit și de zăpăcit și, tulburat cu totul și descumpănit, ieși înaintea alaiului și, îndreptîndu-se către tătîne-său, îi povesti cele ce se petrecuseră și îi spuse :

— Ia-ți oștile și întoarce-te cu ele la palatul tău ; ci eu n-am să mă mai întorc, pînă ce n-am să limpezesc treaba aceasta întunecată.

Auzind vorbele acestea și văzînd această hotărîre a fiului său, regele începu să plîngă, să se vaicăre și să se bată în piept, și îi zise :

— O, fiul meu, fie-ți milă : potolește-ți mînia, stăpînește-ți amarul și întoarce-te cu noi acasă ! Și-atunci ai să vezi ce fată de rege ori de sultan ți-ai vrea s-o ai, iar eu am să ți-o dau de soție !

Ci Kamaralakmar nu vroi nicidecum să-și plece urechea la vorbele părintelui său, nici să-i asculte rugile, îi spuse cîteva cuvinte de rămas-bun și

pleca pe calul lui, în vreme ce regele, deznădăjduit pînă peste poate, se întoarse la cetate în hohotele de plîns și în gemetele tuturora. Și așa se schimbă bucuria lor în jale, în spaimă și în zbucium. Și-atîta cu ei!

Ci în ce-i privește pe vraci și pe domniță, iacătă!

Așa cum soarta hotărîse dintru început, vraciul persan venise în ziua aceea la grădină ca să culeagă într-adevăr ierburi de leac, fie buruieni de rînd, fie flori frumos mirositoare, și simți o mireasmă tare plăcută de mosc și de alte parfumuri minunate; încît, ridicîndu-și nasul în vînt, se îndreptă către locul dincotro se revărsa spre el acea mireasmă fără de asemuire. Or, aceea era chiar mireasma domniței, ce se revărsa înmiresmînd toată grădina. Iar vraciul, călăuzit de nasul său cel iscusit, nu pierdu mult timp pînă ce să ajungă, după cîteva căutări, chiar la foișorul unde se afla domnița. Și care nu-i fu bucuria cînd văzu, în prag, stînd pe cele patru picioare ale lui, calul cel năzdrăvan, născocirea mîinilor sale! Și care nu fu zvîcnetul din inimă-i văzînd acea născocire a cărei pierdere îi luase pofta de-a mînca și de-a bea și-i răpise tihna somnului! Începu, dar, să-l cerceteze pe toate părțile și îl găsi nevătămat și în bună stare. Pe urmă, cînd era gata să sară pe el și să-i dea zbor, își zise în sinești: „Se cade mai întîi să văd ce-a putut aduce prințul cu el și a lăsat aici cu calul!" și intră în foișor. O văzu atunci, tolănită șăgalnic pe divan, pe domnița care la început i se păru a fi însuși soarele cînd se ridică pe un cer senin. Și nu se îndoi nici o clipă că în fața ochilor lui nu s-ar afla vreo domniță de viță aleasă, și că prințul n-ar fi adus-o călare și n-ar fi lăsat-o în acel chioșc să-l aștepte, în vreme ce

el se dusese în cetate ca să pregătească un alai măreț. Așa că se apropie de domniță, se temeni și sărută pămîntul dinaintea ei, pe cînd ea își ridică leneș ochii către el și, părîndu-i amarnic de urît și de pocit, se grăbi să-i închidă la loc, ca să nu-l mai vadă, și îl întrebă :

— Cine ești ?

El răspunse :

— O, stăpînă a mea, sînt trimis la tine de prințul Kamaralakmar, ca să te călăuzesc la un alt foișor, mai frumos decît acesta de aici și mai aproape de oraș ; căci stăpîna mea, regina, mama prințului, se află astăzi cam zaifă și, întrucît, de bucuria sosirii tale, n-ar vrea să-ți vie nimeni în cale înaintea ei, a cerut să se facă schimbarea aceasta, ca să nu fie silită să bată un drum prea lung.

Ea întrebă :

— Ci prințul unde-i ?

Persanul răspunse :

— El este în cetate, cu tatăl său regele, și are să iasă în întîmpinarea ta, cu mare vîlvă, împresurat de un alai măreț !

Ea spuse :

— Ci tu, ia spune-mi : oare prințul nu putea găsi pe unul oleacă mai puțin pocit să-l trimită la mine ?

La vorbele acestea, vraciul, măcar că se simți tare atins, începu să rîdă din punga scofîlcită a obrajilor galbeni, și răspunse :

— Da, de bună seamă, pe Allah, o, stăpînă a mea ! nu-i în tot palatul nici un mameluc mai pocit ca mine ! Numai că înfățișarea vitregă a chipului și vajnica urîciune a obrazului meu să nu te ducă în greșală în privința volniciilor mele ! Și poate că într-o bună zi ai să-mi pui la încer-

care însușirile și ai să tragi foloase, ca și prințul, de pe urma aleselor haruri ce le am. Și-atunci ai să mă lauzi, așa cum sînt ! Iar prințul, dacă m-a ales tocmai pe mine spre a mă trimite la tine, a făcut-o anume din pricina urîțeniei și a înfățișării mele îngrețoșătoare ; și anume ca să nu aibă a se teme de nimic, în gelozia lui, din pricina nurilor și a frumuseții tale ! Ci nici de mameluci, nici de robi tineri, nici de arapi frumoși, nici de eunuci, nici de slujitori nu duce lipsă palatul nostru ! Slavă lui Allah, numărul lor este cu neputință de socotit ; și toți sînt care mai de care mai ispititori.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și tăcu sfioasă.

Ci într-a patru sute douăzeci și șaptea noapte

Urmă :

Or, vorbele acestea ale magului avură darul de-a o liniști pe fată, care se ridică numaidecît, își puse mîna în mîna bătrînului învățat și îi spuse :

— O, taică, oare mi-ai adus ceva pe care să pot merge călare ?

El răspunse :

— O, stăpînă, ai să încaleci pe calul pe care ai venit !

Ea spuse :

— Da nu pot să merg singură călare !

Atunci el zîmbi a rîde și pricepu că de-aci înainte ea se afla sub puterea lui ; și răspunse :

— Am să încalec și eu cu tine !

Și sări pe cal și o sui în crupă și pe tînăra fată pe care o strînse vîrtos și o legă de el cu niște legături strașnice, pe cînd ei nici nu-i trecea prin minte ce are să i se mai întîmple. Învățatul răsuci apoi pîrghia de înălțare, și numaidecît calul se umplu de vînt în pîntecele său, se clătină și se legănă săltînd ca talazurile mării, pe urmă își luă cu ei zborul ridicîndu-se ca o pasăre în văzduh și, într-o clipită, lăsă departe în urmă cetatea și grădinile.

Dacă văzu așa, fata, nedumerită, strigă :

— Hei, tu ! încotro o iei, fără a îndeplini poruncile stăpînului tău ?

El răspunse :

— Stăpînul meu ? Și cine-i stăpînul meu ?

Ea spuse :

— Fiul regelui !

El întrebă :

— Care rege ?

Ea spuse :

— Nu știu !

La aceste cuvinte, solomonarul pufni în rîs și zise :

— Dacă e vorba de tînărul Kamaralakmar, prăpădi-l-ar Allah ! acela-i un zăbăuc de pușlama, un biet copil, zău așa !

Ea strigă :

— Vai de tine, o, barbă a blestemului ! Au cum de cutezi tu să vorbești așa despre stăpînul tău și să-i calci poruncile ?

Magul răspunse :

— Îți mai spun o dată că țîngăul acela nu mi-e nicidecum stăpîn ! Au știi tu cine-s eu ?

Domniţa spuse :

Nu ştiu nimic despre tine, afară de ce mi-ai spus tu însuţi.

El chicoti şi zise :

Tot ce ţi-am spus n-a fost decît un tertip închipuit de mine împotriva ta şi a feciorului regelui ! Află, dar, că derbedeul acela izbutise să-mi fure calul, plăsmuit de mîinile mele, care poate să pască întocmai ca şi caii cei adevăraţi, şi pe care te afli tu acum ; şi aşa mi-a ars el multă vreme inima şi m-a făcut să plîng de pierderea ce-am avut. Şi iată-mă iar stăpîn pe bunul meu, şi la rîndu-mi îi ard şi eu inima acestui tîlhar şi-i fac şi eu ochii să plîngă de pierderea ta ! Întremează-ţi, dar, inima cu curaj şi şterge-ţi şi înseninează-ţi ochii, căci eu am să-ţi fiu de mult mai mare folos decît tînărul acela zărpălatic. Eu, pe deasupra, mai sînt şi mărinimos, şi puternic, şi bogat ; slugile şi robii mei au să ţi se supună ca unei stăpîne a lor ; am să te îmbrac cu hainele cele mai alese şi am să-ţi îndeplinesc pînă şi cele mai mărunte dorinţi, mai înainte chiar de a le rosti !

Cînd auzi vorbele acestea, fata începu să se bată peste obraji şi să suspine ; pe urmă spuse :

— Ah, nenorocirea mea ! ah, vai de mine ! Am rămas fără iubitul meu şi am rămas şi fără tatăl meu şi fără mama mea !

Şi vărsa mai departe lacrimi amare şi îmbelşugate, pentru cele ce i se întîmplase, în vreme ce vrăjitorul îndrepta zborul calului său către ţara rumilor şi, după o călătorie lungă dar iute, coborî spre pămînt pe o cîmpie verde, plină de pomi şi de izvoare.

Or, cîmpia aceea era aşezată lîngă o cetate în care stăpînea un rege tare puternic. Şi tocmai în acea zi regele ieşise să se înviorеze la aer în afara

orașului și își îndreptase pașii către părțile acelei cîmpii. Și îl zări pe învățatul ce se aținea pe lîngă cal și pe lîngă tînăra domniță. Încît, mai înainte ca vraciul să aibă răgaz a se ascunde, robii regelui se și bulucisera asupra lui și îl înșfăcaseră, și pe el, și pe fată, și calul, și îi duseră pe toți dinaintea regelui.

Cînd regele văzu amarnica urîțenie a moșneagului și înfățișarea-i hîdă, și frumusețea tinerei fete și nurii ei cei răpitori, spuse :

— O, stăpînă a mea, ce rudenie te leagă oare de moșnegăria asta atît de pocită ?

Ci persanul se și repezi să răspundă :

— Ea-i soția mea și fiica unchiului meu !

Atunci fata, la rîndu-i, se repezi și ea să răspundă, înfruntîndu-l pe moșneag :

— O, măria-ta, pe Allah ! habar n-am cine-i pocitul acesta ! Și nu-i soțul meu nicidecum ! Ci-i un proclet de vrăjitor, care m-a răpit prin viclenie și silă !

La aceste vorbe ale fetei, regele rumilor dete poruncă robilor să-l cotonogească bine pe vraci ; iar aceștia îl ciomăgiră așa de vrednic, de era maimai să-și dea duhul sub loviturile lor. După care regele porunci să-l ducă în oraș și să-l arunce în temniță, în vreme ce pe fată o luă el însuși, după ce orîndui ca minunatul cal năzdrăvan să fie luat și dus pe sus, nici cu gîndul negîndind la însușirile vrăjite ale acestuia ori la meșteșugurile-i tainice. Și-atîta cu vraciul și cu domnița !

Estimp, prințul Kamaralakmar îmbrăcase straie de călător, luase cu el cele de trebuință, merinde și bani, și pornise la drum, cu inima plină de jale și cu gîndurile pustiite. Și porni s-o caute pe domniță, călătorindu-se din țară în țară și din cetate în cetate ; și peste tot iscodea despre calul de aba-

nos, pe cînd toți cei pe care îi cerceta se minunau cu mirare de vorbele sale și li se păreau întrebările lui cu totul uluitoare și anapoda.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzeci și opta noapte

Urmă :

Și tot așa făcu el o bună bucată de vreme, cercetînd zi de zi mai îndîrjit, și zi de zi căutînd vești cît mai multe, fără a izbuti să capete nici o știre ce l-ar fi putut îndruma pe calea cea bună. Pînă la urmă ajunse la cetatea Sanei, unde stăpînea tatăl domniței Șamsennahar, și iscodi despre soarta ei ; ci nimeni nu mai auzise nimic despre ea și nu-i putu spune ce se făcuse de cînd fusese răpită : și i se povesti în ce stare de prăpăd și de deznădejde era cufundat bătrînul rege. Atunci își cătă mai departe de drumul lui și se îndreptă către țara rumilor, iscodind mereu despre domniță și despre calul de abanos, peste tot pe unde trecea și pe la toate popasurile la care mînea.

Or, într-o zi, poposi din drum la un han unde văzu o ceată de neguțători stînd roată și sporovăind între ei ; și se așeză și el alături, și îi auzi pe unul dintre ei care spunea :

— O, prieteni, mi s-a întîmplat în vremea din urmă cea mai minunată minune dintre minuni !

Şi îl întrebară cu toţii:

— Ce minune?

El răspunse:

— Mă dusesem cu neguţătoriile mele în *cutare* vilaiet în *cutare* cetate (şi spuse numele cetăţii în care se afla domniţa) şi i-am auzit pe locuitorii de-acolo povestindu-şi între ei un lucru tare ciudat, care se petrecuse de curînd. Povesteau că regele acelei cetăţi, ieşind într-o zi la o vînătoare de-a călare, împreună cu alaiul lui, detese peste un moşneag tare sîlos, stînd lîngă o tînără fată de-o frumuseţe fără de pereche şi lîngă un cal de abanos şi de fildeş!

Şi neguţătorul le povesti tovarăşilor săi, ce se minunau cu mare mirare, povestea noastră, pe care nu-i de nici o trebuinţă s-o mai spunem încă o dată.

Cînd auzi povestea aceasta, Kamaralakmar nu se îndoi nici o clipită că n-ar fi vorba chiar de iubita lui şi de calul cel năzdrăvan. Încît, după ce se încredinţă bine de numele şi de locul unde se afla cetatea aceea, porni pe dată la drum îndreptîndu-se într-acolo, şi călători fără de oprire pînă ce ajunse la ea. Ci cînd voi să intre pe poarta cetăţii, fu înhăţat de străjeri, spre a-l duce, după cumu-i datul în acea ţară, dinaintea regelui lor, ca să fie cercetat ce fel de om e, ce vînt îl aduce în ţara lor şi ce meserie învîrteşte. Or, prinţul Kamaralakmar sosise în ziua aceea tîrziu tare la cetate, iar străjerii, ştiindu-l pe rege năpădit de treburi, lăsară să i-l arate a doua zi şi îl duseră la temniţă, să-şi petreacă noaptea acolo. Ci cînd temnicerii văzură frumuseţea şi gingăşia lui, nu se putură hotărî a-l închide, şi îl rugară să stea cu ei şi să le ţină tovărăşie, şi îl poftiră să împartă

cu ei cina lor. Pe urmă, după ce mîncară, începură să tăifăsuiască și îl întrebară pe prinț :

— O, flăcăule, din ce țară ești ?

El răspunse :

— Din țara Persiei, stăpînia Hosroeșilor !

La vorbele acestea, temnicierii hohotiră de rîs, iar unul dintre ei spuse tînărului :

— O, tu cel de obîrșie din țara Hosroeșilor, n-ăi fi și tu tot atît de mare mincinos ca și cel de-o baștină cu tine și care-i închis în temnița noastră ?

Iar un altul spuse :

— În adevăr, mulți oameni am văzut și multora le-am ascultat spusele și poveștile, și le-am cercetat firile, dar niciodată n-am întîlnit pe careva atîta de ciudat ca nebunul de bătrîn din temnița noastră !

Iar un altul adăugă :

— Nici eu, pe Allah, n-am văzut niciodată ceva mai pocit decît chipul lui, ori mai urît și mai silos decît înfățișarea lui !

Prințul întrebă :

— Și ce minciuni de-ale lui ați auzit ?

Ei răspunseră :

— Se crede mare învățat și vraci vestit ! Or, regele l-a găsit la o vînătoare, în tovărășia unei tinere fete și a unui cal minunat de abanos și de fildeș. Și regele s-a îndrăgit pînă peste poate de frumusețea fetei și ar vrea să se însoare cu ea, ci ea a înnebunit deodată ! Dacă, dar, moșneagul acesta învățat ar fi, așa cum se dă, un vraci de seamă, i-ar fi găsit în vreun fel leacul ; căci regele a făcut tot ce-i cu putință ca să găsească vreun leac ce-ar putea tămădui sminteala fetei, și iacătă că a și trecut un an de cînd el tot cheltuie amarnic la averi cu plata vracilor și a solomonarilor, fără de nici un folos ! Cît despre calul

de abanos, acela-i închis în vistieria regelui ; iar moşneagul cel urît e-aici, în temniţă ; şi nu mai conteneşte din gemete şi din văicăreli, cîtu-i nopticica de lungă, de nu ne dă tihnă să mai dormim şi noi !

Cînd auzi vorbele acestea, Kamaralakmar îşi zise : „Iată-mă într-un sfîrşit pe calea cea mult dorită. Acuma să văd ce mijloc pot găsi ca să ajung la ţintă !" Dar numaidecît temnicerii, văzînd că venise ceasul lor de culcare, îl duseră în lăuntrul temniţei şi închiseră uşa după el. Atunci îl auzi pe învăţat cum plîngea şi gemea şi îşi jelea năpasta, în limba persană, spunînd : „Vai, ce belea pe capul meu că n-am ştiut să-mi plănuiesc mai bine treaba şi m-am dat singur pierzării, fără a-mi fi izbîndit dorurile şi fără a-mi fi împlinit gîndurile cu această fată ! Toate mi s-au întîmplat numai datorită nesocotinţei mele şi din pricină că am rîvnit la ce nu mi-era menit !" Atunci Kamaralakmar îi spuse în graiul persan :

Pînă cînd ai să tot plîngi şi-ai să te tot boceşti ? Au crezi că numai tu ai de îndurat năpaste ?

Şi învăţatul, prinzînd curaj de la aceste cuvinte, legă vorbă cu el şi, fără a-l şti cine e, începu să i se plîngă de năpastele şi de nenorocirile lui ! Şi aşa îşi petrecură noaptea, tăinuind între ei ca doi prieteni.

A doua zi dimineaţa, temnicerii veniră să-l scoată pe Kamaralakmar din temniţă şi îl duseră dinaintea regelui, spunînd :

Tînărul acesta...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute douăzeci și noua noapte

Urmă :

...spunînd :

— Tînărul acesta a sosit asearà prea tîrziu și n-am mai putut să-l aducem la tine, o, măria-ta, ca să-l cercetezi :

Atunci regele îl întrebă :

— De unde vii ? Cum te cheamă ? Ce meserie ai ? Și pentru ce ai venit în cetatea noastră ?

El răspunse :

— În ce privește numele, în persană mă numesc Harjah ! În ce privește țara, sînt din Persia ! Iar ca meserie, sînt un învățat ca toți învățații, mai cu seamă priceput la tămăduiri și la meșteșugul de a-i vindeca pe nebuni și pe smintiți. Și, pentru aceasta, străbat țările și cetățile, spre a-mi folosi meșteșugul și a căpăta învățătură nouă, pe care s-o adaug la cea pe care o am ! Și săvîrșesc totul fără a purta straiele cele înzorzonate cu care se îmbracă de obicei astrologii și învățații, fără a-mi mări turbanul ori a-i spori numărul de răsuceli, fără a-mi alungi mînecile, fără a umbla cu un teanc mare de cărți la subsuoară, fără a-mi înnegura pleoapele cu kohl negru, fără a-mi spînzura la gît un șirag lung de mătănii mari și nenumărate ; și îmi tămăduiesc bolnavii fără a le bîigui vorbe tainice, fără a le sufla în ochi și fără a-i mușca de sfîrcul urechii ! Și-aceasta-i, o, măria-ta, meseria mea !

Cînd auzi regele acestea, se umplu de o mare bucurie și îi spuse :

— O, preastrălucitule doftor, ai venit la noi tocmai cînd aveam cea mai amarnică nevoie de priceperea ta !

Şi îi povesti de boala tinerei fete, şi adăugă :

— Dacă vrei s-o îngrijeşti şi dacă ai s-o tămăduieşti de sminteala în care au cufundat-o vîlvele cele rele, nu ai decît să-mi ceri ce doreşti, şi totul ţi se va da !

El răspunse :

— Allah să-l dăruiască pe stăpînul nostru regele, cu milele şi cu vredniciile lui cele mai alese ! Ci mai întîi cuvine-se să-mi povesteşti cu de-amănuntul toate cîte le-ai băgat de seamă la sminteala fetei şi să-mi spui de cîte zile se află ea în această stare, fără a uita să-mi spui cum de-au ajuns la tine ea, şi persanul cel bătrîn, şi calul de abanos !

Şi regele îi povesti istoria de şart, de la început pînă la sfîrşit, şi adăugă :

— Iar bătrînul se află în temniţă.

El întrebă :

— Şi calul ?

— Calul se află la mine, păzit cu străşnicie într-una din odăile mele !

Şi Kamaralakmar îşi zise în sine : „Înainte de orice, trebuie să văd calul şi să mă încredinţez cu ochii mei de starea în care se află. Dacă este întreg şi în bună stare, totu-i cum nu se poate mai bine şi mi-am atins ţinta ; dacă însă mecanismul lui o fi stricat, atunci va trebui să mă gîndesc la vreun alt mijloc de-a o libera pe domniţa mea !“ Apoi se întoarse către rege şi îi spuse :

— O, măria-ta, mai întîi trebuie să văd calul ; căci n-ar fi cu neputinţă, cercetîndu-l, să găsesc

ceva ce mi-ar putea fi de folos la vindecarea fetei !

El răspunse :

— Cu plăcere și cu dragă inimă !

Și îl luă de mînă și îl duse în locul unde se afla calul de abanos. Și prințul începu să dea ocol calului, îl cercetă cu luare-aminte și, găsindu-l neatins și în bună stare, se bucură în sine și zise regelui :

— Allah să te miluiască și să te ocrotească, măria-ta ! Iată-mă-s gata să merg la tînăra fată, ca să văd cam ce-ar putea să aibă ! Și nădăjduiesc că am să izbutesc, cu ajutorul lui Allah, s-o vindec cu mîna mea cea tămăduitoare și cu mijlocirea calului acesta de lemn !

Și îi îndemnă pe străjeri să fie cu multă luare-aminte la cal, și se îndreptă cu regele către odăile domniței.

De cum intră în odaia în care locuia domnița, văzu cum își răsucea mîinile și cum se bătea peste piept și cum se prăbușea și se rostogolea pe jos, sfîșiindu-și hainele așa cum știa ea. Și văzu bine că sminteala aceea nu era decît o sminteală prefăcută și că nici un ginn și nici un om nu-i vătămase mințile, ba dimpotrivă ! Și înțelese că nu făcea acestea toate decît cu scopul de a împiedica pe careva să se ia de ea !

Văzînd așa, Kamaralakmar se îndreptă către fată și-i spuse :

— O, fermecătoare a celor Trei Luni, alungă de la tine grijile și zbuciumul !

Și ea, privindu-l, îl cunoscu numaidecît și fu cuprinsă de o bucurie atît de mare încît scoase un țipăt și se prăbuși fără de simțire. Și regele

fu încredințat că țipătul acela fusese o urmare a spaimei pe care i-o stîrnise vraciul. Ci Kamaralakmar se plecă peste ea și, deșteptînd-o, îi spuse cu glas șoptit :

— O, Șamsennahar, o, lucire a ochilor mei, o cuib al inimii mele, gîndește-te la viața ta și la viața mea și mai ai oleacă de curaj și de răbdare ; căci starea noastră cere multă iscusință și mare grijă, dacă vrem să scăpăm din mîinile regelui acesta asupritor. Eu am să încep îndată prin a-i întări credința ce-o are în privința ta, și anume că ești în stăpînirea ginnilor și că de acolo îți vine sminteală ; ci am să-i spun că eu am să te vindec pe dată cu ajutorul tainicelor însușiri pe care le am ! Tu nu trebuie decît să-i vorbești liniștită și blajin, ca să-i arăți astfel dovada tămăduirii tale prin mijlocirea mea ! Și în felul acesta vom izbuti să ne atingem ținta și vom putea să ne înfăptuim planul !

Și tînăra fată răspunse :

— Ascult și mă supun !

Atunci Kamaralakmar se apropie de rege, care se trăsese mai spre fundul odăii și, cu un obraz vestitor de bine, îi spuse :

— O, preafericitule rege, am izbutit, datorită soartei tale cea bună, să-i dibuiesc boala și să aflu leacul acestei boale. Și ți-am vindecat-o ! Poți, dar, să te apropii de ea și să-i vorbești încetișor și cu blîndețe, și să-i făgăduiești cele ce ai să-i făgăduiești, și orice vei vrea de la ea ți se va împlini !

Și regele, minunat cu totul, se apropie de fata care se ridică în cinstea lui și sărută pămîntul dinaintea lui, pe urmă îi ură bun-venit și îi spuse :

— Slujnica ta e tulburată de cinstea ce i-o faci, venind astăzi în ospeţie la ea !

Şi regele, auzind şi văzînd toate astea, fu mai-mai să se simtă zburînd de fericire...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizecea noapte

Urmă :

...şi dete porunci roabelor şi eunucilor să se pună în slujba ei, s-o ducă la hammam şi să-i pregătească hainele şi podoabele. Şi femeile şi robii intrară şi îi spuseră salamalekurile de cuviinţă, iar ea le răspunse la salamalekuri în chipul cel mai drăgălaş şi cu glasul cel mai dulce. Atunci ele o îmbrăcară în haine împărăteşti, îi puseră la gît o salbă de nestemate şi o duseră la hammam, unde o spălară şi o slujiră, iar pe urmă o aduseră în iatacul ei, frumoasă ca o lună în cea de a patrusprezecea zi a sa. Şi-aşa !

Încît regele, cu pieptul plin pînă peste poate şi cu sufletul luminat, spuse tînărului prinţ :

— O, înţeleptule, o, învăţatule doftor, o, împodobitule de filozofie, toată bucuria aceasta pe care o trăim acum se datoreşte virtuţilor tale şi harului tău. Allah să sporească asupră-ne harurile suflării tale vindecătoare !

El răspunse :

— O, măria-ta, pentru deplinătatea zvîduirii, este de trebuință ca tu să ieși împreună cu toți curtenii tăi, cu străjerii și cu oștenii, și să te duci către locul unde ai găsit-o pe fată, luînd-o și pe ea cu tine, și punînd să fie dus acolo și calul de abanos care era cu ea și care nu-i altceva decît un ginn diavolesc; și anume tocmai acela care o stăpînea și îi tulbura mintea. Și eu atunci am să fac descîntecele trebuitoare; altminteri, ginnul acesta are să se întoarcă iar să pună stăpînire pe ea la fiecare început de lună, și totul are să înceapă iar de la cap; pe cînd acum. odată ce am izbutit să-l prind cu totul în puterile mele, am să-l închid și am să-l ucid!

Și regele rumilor strigă:

— Din toată inima mea de prieten și ca o răsplată datorată!

Și numaidecît, însoțit de prinț și de domniță și urmat de toate oștile sale, luă calea către cîmpia noastră.

Cînd toți ajunseră acolo, Kamaralakmar dete poruncă să fie suită fata pe calul de abanos și să fie lăsați, și calul și fata, la o depărtare destul de mare ca să nu poată fi văzuți prea bine nici de rege și nici de oștenii săi. Și porunca lui se împlini pe dată. Atunci spuse regelui rumilor:

— Acuma, cu îngăduința și cu buna ta voie, am să purced la afumări și la farmece, și am să-l ferec pe vrăjmașul acesta al neamului omenesc. în așa chip ca să nu mai poată fi vătămător nimănuia de-aci înainte! După care am să încalec și eu pe calul de lemn ce pare a fi de abanos, și am s-o așez pe fată la spatele meu. Și atunci ai să vezi calul zbuciumîndu-se în toate părțile și legănîndu-se și-apoi luîndu-și numaidecît vînt, ca să vină în goană să se oprească

înaintea ta. Şi în felul acesta ai să capeţi dovada că se află întru totul sub puterea noastră. Pe urmă, ai să poţi să faci ce-i vrea cu tînăra fată !

Cînd regele rumilor auzi vorbele acestea, se bucură pînă peste poate, în vreme ce Kamaralakmar încălecă pe cal şi o legă straşnic dinapoia sa pe tînăra fată. Şi pe cînd ochii toţi erau aţintiţi spre el şi-l priveau ce face, el răsuci pîrghia de înălţare ; şi calul, luîndu-şi zborul, se înălţă cu ei drept în sus, pierind în slava slăvilor.

Regele rumilor, care nici habar n-avea cumu-i treaba, rămase mai departe în cîmpie cu oştile lui şi aşteptă întoarcerea lor vreme de o jumătate de zi. Ci, cum nu-i mai zări întorcîndu-se, sfîrşi prin a se hotărî să meargă să-i aştepte la palat. Şi şi-aceasta fu o aşteptare tot pe-atîta de zadarnică. Atunci se gîndi la moşneagul cel urît ce se afla închis în temniţă şi, poruncind să fie adus dinaintea lui, îi spuse :

— Ah, vînzător bătrîn ! ah, dos de maimuţă ! cum de-ai cutezat să nu-mi spui taina calului acela vrăjit şi stăpînit de ginnii cei diavoleşti ? Acum uite că a răpit în văzduhuri pe vraciul care a tămăduit-o pe tînăra fată de sminteală, şi-a răpit-o şi pe fată. Şi cine ştie ce are să li se mai întîmple ! Şi te mai fac răspunzător şi de grămada de giuvaieruri şi de lucruri scumpe, care preţuiesc cît o vistierie, cu care am împodobit-o cînd a ieşit de la hammam ! O, pe dată are să-ţi zboare capul !

Şi, la un semn al regelui, gidele se ivi şi, dintr-o fulgerătură, făcu din persan doi persani ! Şi gata cu-aceştia !

Estimp, prinţul Kamaralakmar şi domniţa Şamsennahar îşi văzură mai departe liniştiţi de călătoria lor cea iute prin văzduh, şi ajunseră cu

bună pace la cetatea de scaun a regelui Sabur. De data aceasta, nu mai coborîră pe pămînt la foișorul din grădină, ci chiar pe terasa palatului. Și prințul se grăbi să-și pună iubita la adăpost temeinic și să plece fără de zăbavă să vestească pe tatăl și pe mama sa de sosirea lor. Intră, dar, în iatacul în care, cufundați în lacrimi și în deznădejde, ședeau regele, regina și cele trei domnițe, surorile lui, și le ură bună pace, sărutîndu-i, pe cînd, la vederea lui, sufletele li se umplură de fericire și inimile li se ușurară de povara mîhnirii și a durerii.

Atunci, ca să sărbătorească această întoarcere și sosirea domniței, fata regelui de la Sana, regele Sabur dete mari ospețe locuitorilor orașului și petreceri care ținură o lună de zile întreagă. Și Kamaralakmar intră în odaia de nuntă și se veseli cu fata multe nopți lungi și binecuvîntate.

După care, regele Sabur, ca să-și știe de-aci înainte sufletul liniștit, puse să fie făcut bucățele calul de abanos și îi sfărîmă tot zimberecul, el cu mîna lui.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și tăcu sfioasă.

Ci într-a patru sute treizeci și doua noapte

Urmă :

La rîndu-i, Kamaralakmar scrise o scrisoare regelui de la Sana, tatăl soției sale, în care îl înștiință despre toată pătărania lor și îi vesti că-

sătoria și petrecerea lor laolaltă în fericirea cea mai deplină. Și trimise această scrisoare printr-un sol însoțit de o mulțime de purtători de daruri mărețe și de lucruri rare de mare preț. Și solul ajunse la Sana, în Yaman, și înmînă scrisoarea și darurile în mîna tatălui domniței, care citind scrisoarea se bucură cum nu se mai poate și primi darurile. După care, pregăti la rîndu-i daruri tare bogate pentru ginerele său, fiul regelui Sabur, și i le trimise prin același sol.

La primirea darurilor de la tatăl soției sale, frumosul prinț Kamaralakmar se bucură foarte; căci tare greu îi venea să-l știe pe bătrînul rege de la Sana mohorît pentru purtarea lor a amîndorura. Și chiar își făcu o datină de a-i trimite în fiecare an cîte o scrisoare și daruri noi. Și tot așa făcu pînă la moartea regelui de la Sana. Pe urmă, cînd și tatăl său, regele Sabur, muri la rîndu-i, îi urmă în scaunul împărăției și își începu domnia măritînd-o pe soră-sa cea mică, aceea pe care o iubea el atîta, cu noul rege al Yamanului. După care, domni peste împărăția lui cu înțelepciune, și peste supușii săi cu dreptate; și, în felul acesta, dobîndi stăpînire peste toate pămînturile și credința inimilor tuturor locuitorilor. Iar el cu soția sa Șamsennahar trăiră așa mai departe cea mai plăcută și cea mai dulce, cea mai senină și mai liniștită viață, pînă ce veni și la ei Sfărîmătoarea plăcerilor, Despărțitoarea sindrofiilor și a celor ce se au dragi, Jefuitoarea palatelor și a colibelor, Ziditoarea de morminte și Căpătuitoarea cimitirelor!

Și-acum, mărire celui Singur Viu, carele nu moare niciodată și carele ține în mîinile sale domnia Lumilor și împărăția Văzutelor și a Nevăzutelor!

Și Șeherezada, fiica vizirului, încheindu-și astfel povestea aceasta, tăcu. Atunci regele Șahriar îi spuse :

— Povestea aceasta, o, Șeherezada, este minunată ! Și tare aș vrea să cunosc mecanismul nemaipomenit al acelui cal de abanos !

Șeherezada spuse :

— Vai, a fost sfărîmat !

Și Șahriar spuse :

— Pe Allah ! sufletul meu tare-i frămîntat de născocirea asta !

Șeherezada răspunse :

— Atunci, o, preafericitule rege, spre a-ți odihni sufletul, sînt gata, dacă bineînțeles îmi îngădui, să-ți povestesc povestea cea mai de haz pe care o cunosc, aceea în care este vorba de Dalila-cea-Vicleană și de fata ei Zeinab-cea-Isteață !

Și regele Șahriar strigă :

— Pe Allah, poți s-o spui ! Căci habar n-am de povestea aceasta ! Pe urmă, am să hotărăsc ce-i cu capul tău !

Atunci Șeherezada spuse :

POVESTEA DALILEI-CEA-VICLEANĂ

Se povestește, o, preafericitule rege, că trăiau la Bagdad, pe vremea califului Harun Al-Rașid, un om care se numea Ahmad-cel-Hoțoman și un altul care se numea Hassan-cel-Pehlivan, amîndoi ajunși de pomină din pricina iscusinței lor la vicleșuguri și la pungășii. Isprăvile lor în aceste privințe erau cu totul și cu totul uluitoare : drept aceea, califul, care se pricepea să tragă foloase de pe urma tuturor celor dăruiți cu vreun har, îi chemă la el și îi numi căpetenii ale agiei. Așa că-i stepeni în vredniciile lor, dînd fiecăruia cîte un caftan falnic, leafă de cîte o mie de dinari de aur pe lună, și cîte o strajă de patruzeci de călăreți vajnici. În felul acesta, Ahmad-cel-Hoțoman era însărcinat cu paza cetății pe latura dinspre uscat, iar Hassan-cel-Pehlivan pe latura dinspre ape. Și amîndoi, la sărbătorile cele mari, mergeau pe lîngă calif, unul de-a dreapta lui, altul de-a stînga.

Or, în ziua ridicării lor în acele vrednicii, ei ieșiră cu valiul Bagdadului, emirul Khaled, înso-

ţiţi de cei patruzeci de zdrahoni ai lor şi cu un pristav înainte, care striga hotărîrea califului şi spunea :

— Hei, voi toţi, locuitori ai Bagdadului ! din porunca marelui calif, aflaţi că aga de la Mîna Dreaptă nu e altul de-aci înainte decît Ahmad-cel-Hoţoman, iar aga de la Mîna Stîngă nu e altul decît Hassan-cel-Pehlivan ! Lor le datoraţi supunere şi cinstire la tot prilejul !

Tot pe-acele vremi, trăia la Bagdad o bătrînă vestită, pe care o chema Dalila, şi care a rămas de pomină de-atunci şi pînă azi pe numele de Dalila-cea-Vicleană. Iar Dalila avea două fete : una măritată şi mamă a unui zăpîrstoc numit Mahmud-Stîrpitura, şi alta încă nemăritată şi rămasă de pomină cu numele de Zeinab-cea-Isteaţă. Soţul Dalilei-cea-Vicleană fusese pe vremuri om de vază, răspunzător peste porumbeii care slujeau să ducă soliile şi scrisorile în toată împărăţia ; iar viaţa lui îi era mai scumpă şi mai de preţ califului decît chiar viaţa copiilor lui, pentru foloasele pe care i le aducea acesta. Încît soţul Dalilei se bucura de huzmeturi şi de volnicii alese, şi de o leafă de o mie de dinari pe lună. Ci el era mort de mult şi uitat, şi de pe urma lui rămăseseră bătrîna şi cele două fete ale ei ! Şi, cu adevărat, Dalila aceasta era o bătrînă măiastră în şiretlicuri, pehlivănii, pungăşii, potlogării şi blestemăţii de toate felurile, o vrăjitoare în stare să amăgească pînă şi şarpele momindu-l afară din cuibul lui, ori să şi-l facă pînă şi pe diavolul Eblis învăţăcel la viclenii şi la tertipuri.

Deci, în ziua căftănirii lui Ahmad-cel-Hoţoman şi a lui Hassan-cel-Pehlivan în slujba de agă,

tînăra Zeinab îl auzi pe pristav vestind norodului ştirea, şi îi spuse mamei sale :

— Ia uite, o, maică, la pramatia aia de Ahmad-cel-Hoţoman ! A venit mai cîndva la Bagdad ca un fugar izgonit din Egipt şi n-a fost blestemăţie pe lume şi ticăloşie pe care să n-o fi săvîrşit aici de cînd a venit. Şi în felul acesta a ajuns atît de vestit încît califul iată că l-a căftănit în slujba de agă de-a Dreapta sa, în vreme ce cumătru-său întru pehlivănii, Hassan-cel-Pehlivan, rîiosul ăla cu căpăţîna chealâ ca un dovleac, a fost căftănit agă de-a Stînga sa ! Şi fiecare dintre ei îşi are zi şi noapte masa aşternută la palatul califului, şi o strajă, şi leafă de o mie de dinari pe lună, şi vrednicii şi toate hatîrurile. Şi noi, vai de noi ! Stăm în casa noastră, fără de nimica şi date uitării, fără de nici o cinstire ori hatîr, şi fără nimeni care să se îngrijească de soarta noastră !

Şi bătrîna Dalila ridică fruntea şi zise :

— Da, pe Allah, fata mea !

Atunci Zeinab îi spuse :

— Ridică-te, dar, o, maică, şi găseşte vreo chiţibuşerie vrednică să ne acopere de falâ, ori vreo pehlivănie care să ne facă atîta de vestite şi-atîta de cunoscute în Bagdad încît faima noastră să ajungă la urechile califului, care are să ne dea îndărăt huzmeturile şi vredniciile tatălui nostru !

După ce Zeinab-cea-Isteaţă îi spuse aceste cuvinte maică-si, Dalila-cea-Vicleană, aceasta îi răspunse :

— Pe capul tău, o, fata mea...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci și treia noapte

Urmă :

...Pe capul tău, o, fata mea, îți făgăduiesc să mijlnășesc prin Bagdad vreo două pehlivănii dintre cele mai acătării, care au să întreacă, și încă cu prisosință, tot ce-au săvîrșit Ahmad-cel-Hoțoman și Hassan-cel-Pehlivan !

Și se ridică pe clipă pe dată, își coperi fața cu feregeaua, se îmbrăcă în haine de sufit sărac, punîndu-și o mantie mare, cu niște mîneci atît de grozave, încît îi cădeau pînă la călcîie, și se încinse peste mijloc cu un brîu lat de lînă ; luă apoi un ulcior pe care îl umplu cu apă pînă în buză și puse trei dinari în gura ulciorului, pe care îl astupă cu un dop făcut din frunze de palmier ; pe urmă își înfășură umerii și pieptul cu o sumedenie de șiruri de mătănii cu niște bumbi mari, grele cît o sarcină de vreascuri, luă în mînă o flamură ca acelea pe care le poartă sufiții cerșetori, făcută din niște fîșii de pînză roșii, galbene și verzi ; și, gătită așa, ieși din casă strigînd cît o ținea gura :

— Allah ! Allah !

Și în felul acesta cu limba se ruga, pe cînd inima ei gonea pe meidanul de alergări al diavolilor, iar gîndul i se vîntura cum să născocească niște isprăvi cît mai dibace și mai grozave.

Străbătu așa mahalalele orașului, trecînd dintr-o uliță în altă uliță, pînă ce ajunse la o fundătură podită cu marmură, măturată și stropită, și în fundul ei văzu o poartă mare adumbrită de o minunată coamă de alabastru, iar pe pragul ei stînd portarul, un moghrabin îmbrăcat tare fălos.

Iar poarta era din lemn de santal, împodobită cu verigi vîrtoase de bronz și cu un lacăt de argint. Or, casa aceasta era casa ceaușului de la palatul califului, un om de mare vază, stăpîn pe multe bunuri, și umblătoare și neumblătoare, și miluit cu mari lefuri pentru slujbele lui ; ci mai era și om tare aprig și cam necioplit ; drept care i se zicea Mustafa-Urgia-Ulițelor, din pricină că la el loviturile o luau totdeauna înaintea vorbelor ! Era însurat cu o muierușcă nurlie, pe care o îndrăgea amarnic și față de care se jurase, încă din noaptea lor dintîi, că nu are să-și ia altă soție cît o trăi ea și că nu are să doarmă nici măcar o noapte afară din casa lor.

Și-așa fu, pînă ce într-o zi Mustafa-Urgia-Ulițelor, ducîndu-se la divan, văzu că fiecare emir avea pe lîngă el cîte un fecior ori chiar doi. Și tot în ziua aceea se duse pe urmă la hammam și, uitîndu-se într-o oglindă, văzu că firele de păr albe din barba lui erau mai multe decît firele negre, pe care le copleșeau cu totul, și își zise în sine : „Oare cel care l-a luat de mult pe tatăl tău nu vrea să te miluiască și pe tine cu un urmaș ?" Și se duse la nevastă-sa și, cu inima zăhăită, se așeză pe un chilim, fără să se uite la ea și fără să-i spună o vorbă. Ea atunci se apropie de el și-i spuse :

— Bună seara, tu !

El răspunse :

— Piei de dinaintea mea ! Din ziua cînd te-am văzut pe tine, nimica bun n-am mai văzut !

Ea întrebă :

— Cum așa ?

El spuse :

— În noaptea dintîi a noastră, m-ai pus să jur că n-am să mai iau altă nevastă pe lîngă tine !

Şi te-am ascultat! Or, astăzi, am văzut la divan pe fiecare emir cu cîte-un fiu ori chiar cu doi, şi-atunci mi-am adus aminte de moarte; şi asta m-a tulburat cum nu se mai poate, căci nu sînt şi eu dăruit nici cu un fecior, nici cu o fată măcar! Şi eu ştiu că omul care nu lasă nici un urmaş în urma lui nu lasă nici o amintire! Şi aceasta-i pricina supărării mele, o, sterpiciune ce eşti, o, pămînt de piatră şi de arsură pentru semănăturile mele!

La vorbele acestea, nevestica, înroşindu-se, răspunse:

— Aşa îţi vine ţie să vorbeşti, ai? Fie Numele lui Allah cu mine şi împrejurul meu. Zăbăvnicia nu-i de la mine! Şi pricina nu-i din vina mea! Că eu atîta mă îndop cu tot soiul de leacuri, de-am tocit şi-am găurit piuliţele tot pisînd mirodenii, sfărîmînd buruieni şi zdrobind rădăcini de leac împotriva sterpiei! Ci tu eşti cel zăbavnic! Tu nu eşti decît un catîr fără vlavie şi cîrn, iar ouăle ţi-s limpezi, cu sămînţa zemoşită şi rodul nerodnic!

El răspunse:

— Bine!... Da cînd am să mă întorc din călătorie, am să-mi aduc altă soaţă lîngă tine!

Ea răspunse:

— Soarta şi norocul meu sînt la Allah!

El atunci plecă; ci, cînd ajunse în uliţă, se căi de cele întîmplate; iar soţia lui, tinerica, se căi şi ea la fel de vorbele ce le rostise, cam acre, faţă de stăpînul ei. Şi-atîta cu stăpînul casei din fundătura podită cu marmură!

Estimp, Dalila-cea-Vicleană, iacătă! Cum ajunse sub zidurile casei, o văzu deodată pe soţia emirului stînd la fereastră sprijinită în coate, frumoasă ca o mireasă şi strălucind ca o comoară,

de toate giuvaierurile cu care era împodobită, și luminoasă ca o boltă de cleștar, în hainele de zăpadă cu care era îmbrăcată !

Cînd o văzu așa, bătrîna noastră a răutăților își zise în sufletul ei : „O, Dalila, iată că ți-a venit ceasul să dezlegi sacul vicleșugurilor tale ! Acuma să te vedem dacă ești în stare s-o momești pe tinerica aceasta afară din casa stăpînului ei și s-o ușurezi de giuvaieruri și s-o despoi de hainele cele frumoase, ca să pui mîna pe toată fala ei !“ Se opri, așadar, sub fereastra emirului, să strige cît mai amarnic numele lui Allah, zicînd : „Allah ! Allah ! Și voi toți, prieteni ai lui Allah, valii făcători de bine, luminați-mă !“

Cînd auziră aceste strigăte și cînd o văzură pe acea sfîntă bătrînă îmbrăcată întocmai ca sufiții cerșetori, toate muierile din mahala deteră fuga să-i pupe poalele mantiei și să-i ceară binecuvîntarea ; iar tînăra soție a emirului Urgia-Ulițelor gîndi : „Allah are să ne binecuvinteze cu mila lui prin mijlocirea acestei sfinte bătrîne !“ Și, cu ochii înmuiați de tulburare, femeiușca chemă o slujnică și-i spuse :

— Coboară repede la portarul nostru, șeicul Abu-Ali, sărută-i mîna și spune-i : „Stăpîna mea Khatun te roagă să lași să intre la noi această sfîntă bătrînă, ca să ne aducă îndurarea lui Allah !“

Și slujnica se duse la portar, îi sărută mîna și-i spuse :

— O, șeicule Abu-Ali, stăpîna mea Khatun îți spune : „Las-o pe această bătrînă să intre la noi, ca să ne aducă îndurările lui Allah !“ Și poate că binecuvîntarea lui Allah se va revărsa peste noi toți !

Atunci portarul se duse la bătrînă și dete mai întîi să-i sărute mîna ; ci ea se trase repede îndărăt și nu-l lăsă, spunînd :

— Să nu te apropii de mine ! Tu, care îți faci rugăciunile ca toți slujitorii fără să te speli mai întîi după sfînta datină, ai să mă prihănești cu mîinile tale necurate și atunci spălarea mea-i degeaba și fără de folos ! Mîntuiască-te Allah de slugăria aceasta, o, portarule Abu-Ali, căci te afli întru milele sfinților lui Allah și ale valiilor săi !

Or, urarea aceasta îl tulbură cu totul pe portarul Abu-Ali, căci tocmai se împlineau trei luni de zile de cînd nu-și mai primise plata de la cumplitul emir Urgia-Ulițelor și de multă vreme se afla la mare cumpănă în această privință și nu știa ce să facă spre a căpăta cele ce i se cuveneau. Încît îi spuse bătrînei :

— O, maică, dă-mi să beau oleacă de apă din ulciorul tău, ca să mă pot bucura în felul acesta de binecuvîntarea ta !

Atunci ea coborî ulciorul de pe umăr și îl învîrti de mai multe ori în juru-i, pînă ce astupușul din foi de palmier alunecă din gura ulciorului și cei trei dinari de aur se rostogoliră pe jos, de parcă ar fi căzut din cer ! Și portarul se repezi să-i adune și își zise în sine : „Mărire lui Allah ! Această bătrînă cerșetoare este mai sfîntă decît toate sfintele care au ascunse comori date în seama lor ! Iată că i s-a vădit că eu sînt un biet portar lipsit de plata lui și în mare nevoie de bani pentru cheltuielile cele mai grabnice ; și s-a rugat ca să-mi capete acești trei dinari pe care i-a scos din adîncurile cerului !“ Pe urmă îi întinse bătrînei cei trei dinari și îi spuse :

— Ia, mătuşă, aceşti trei dinari, care au căzut poate din ulciorul tău !

Ea răspunse :

— Fugi de-aci cu banii ăştia ai tăi ! Eu nu-s dintre cei ce au treabă cu lucruri de-acestea lumeşti, nu, niciodată ! Poţi să ţii tu banii aceia pentru tine şi să-ţi mai îmbunezi oleacă traiul, spre a-ţi cumpăni în felul acesta simbria pe care ţi-o datorează emirul !

Atunci portarul ridică mîinile şi strigă :

— Mărire lui Allah pentru mila lui ! Asta-i o faptă din rîndul minunilor !

Estimp slujnica se şi apropiase de bătrînă şi, după ce îi sărută mîna, se grăbi s-o ducă la tînăra-i stăpînă.

Cînd bătrîna ajunse la femeiuşcă, rămase uluită de frumuseţea ei ; căci cu adevărat era ca o comoară dezvelită, cu peceţile-i talismanice sfărîmate anume spre-a o arăta în toată vîlva sa.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci şi patra noapte

Urmă :

Şi frumoasa Khatun la rîndu-i se grăbi să se arunce la picioarele bătrînei şi să-i sărute mîinile ; iar bătrîna îi zise :

— O, fata mea, nu vin decît din pricină că am înţeles că ai nevoie de sfaturile mele, după îndemnul lui Allah !

Şi Khatun începu prin a-i da mai întîi să mănînce, după cumu-i datina faţă de sfinţii cerşetori ; ci bătrîna nu vru să se atingă de bucate, şi spuse :

— Eu nu vreau să mănînc decît din bucatele raiului ; aşa încît ajunez totdeauna, afară de cinci zile pe an ! Ci, o, copilă a mea, te văd mîhnită şi doresc să-mi povesteşti pricina tristeţii tale !

Ea răspunse :

— O, maică, în ceasul nunţii noastre l-am pus pe soţul meu să jure că n-are să ia niciodată altă soţie pe lîngă mine ; ci a văzut acuma copiii altora şi a rîvnit să aibă şi el unul ; şi mi-a zis : „Eşti o stearpă !" Eu i-am răspuns : „Ba tu eşti un catîr care nu rodniceşti !" Atunci el a plecat mînios şi mi-a zis : „Cînd am să mă întorc din călătorie, am să mă însor cu încă una !" Or, eu, mătuşă, eu tare mă tem acuma să nu-şi împlinească ameninţarea şi să nu mai ia pe lîngă mine încă o soţie care să-i dăruiască urmaşi ! Că el are moşii multe, şi case, şi huzmeturi, sate întregi, şi de-o avea copii de la cealaltă, eu am să fiu lipsită de toate aceste bunuri !

Bătrîna răspunse :

— Fata mea, se vede cît de colo ce neştiutoare eşti despre virtuţile stăpînului meu, şeicul Tatăl-Desfeciorririlor, puternicul Stăpînul-Sarcinilor, Înmulţitorul-Plodirilor ! Au tu nu ştii că numai un drum la acest sfînt face dintr-un biet datornic un zaraf bogat şi dintr-o femeie stearpă un hambar de rodnicii ?

Frumoasa Khatun răspunse :

— O, maică, din ziua cînd m-am măritat, eu n-am mai ieşit din casă nici o dată şi n-am putut nici măcar să întorc urările de fericire ori de păreri de rău care mi s-au adus !

Bătrîna spuse :

— O, copilă, am să te duc eu la stăpînul meu, șeicul Tatăl-Desfecioririlor și Înmulțitorul-Plodirilor. Iar tu să nu te sfiești a-i mărturisi povara ce te apasă, și să-i faci un peșcheș. Și-atunci poți să nu te indoiești că la întoarcerea din călătorie soțul tău are să se culce cu tine ; și tu ai să prinzi o fată ori un băiat. Dar, fie fată, fie băiat, orice-o fi să fie copilul tău, tu să faci jurămînt că ai să-l menești derviș în slujba stăpînului meu Tatăl-Desfecioririlor !

La vorbele acestea, frumoasa Khatun, tulburată de nădejde și de plăcere, îmbrăcă rochiile ei cele mai frumoase și se găti cu cele mai scumpe giuvaieruri, pe urmă îi spuse slujnicei sale :

— Ai grijă de casă !

Și slujnica răspunse :

— Ascult și mă supun, o, stăpînă a mea !

Atunci Khatun ieși cu Dalila și întîlni la poartă pe bătrînul portar, moghrabinul Abu-Ali, care o întrebă :

— Încotro, stăpînă ?

Ea răspunse :

— Mă duc la șeicul Înmulțitorul-Plodirilor !

Portarul spuse :

— Ce binecuvîntare a lui Allah această sfîntă bătrînă, o, stăpînă a mea ! Are în seama ei comori întregi ! Mi-a dat și mie trei dinari de aur roșu ; și a ghicit nevoia mea și a știut starea mea, fără să mă fi întrebat nimica ; și a știut că mă aflam la nevoie ! Deie Allah ca răsplata pentru posturile ei de tot anul să se reverse și asupra capului meu !

Cu asta, Dalila și tînăra Khatun plecară și, pe drum, bătrîna cea vicleană spuse soației emirului Urgia-Ulițelor :

— Inşallah! o, stăpînă a mea, cînd ai să te afli dinaintea şeicului Tatăl-Desfeciorililor, ajute-l Allah ca el să-ţi dea şi liniştea sufletului, şi îndeplinirea tuturor dorinţelor, şi întoarcerea dragostei soţului tău, dar să şi facă aşa fel ca niciodată pe viitor să nu mai fie între voi pricină de nemulţumire, ori de supărare, ori să vă mai spuneţi vorbe rele!

Şi Khatun răspunse:

— O, maică, tare aş vrea să ajung cît mai curînd la acel sfînt şeic!

În vremea aceasta, Dalila-cea-Vicleană îşi zicea în sine: „Cum aş putea face, în mijlocul mulţimii de trecători care se duc şi vin, s-o despoi de giuvaieruri şi s-o las goală?" Pe urmă îi spuse deodată:

— O, fata mea, mergi cît mai departe în urma mea, dar să nu mă pierzi din ochi, întrucît eu, maica ta, sînt o bătrînă încărcată greu cu poverile cu care mă încarcă aceia care nu le mai pot îndura greutatea; şi pe tot lungul drumului, oamenii vin să mă încarce cu daruri de pioşenie, pe care le-au menit stăpînului meu şeicul, şi mă roagă să i le duc. Este mai bine, aşadar, să merg singură deocamdată!

Şi femeiuşca merse departe în urma vicleanei bătrîne, pînă ce amîndouă ajunseră în sukul cel mare al negustorilor. Şi de departe se auzea sub bolta sukului răsunînd, la paşii tinerelei, zăngănitul zurgălăilor de aur de la picioarele ei gingaşe şi clinchetul ţechinilor de pe capul său, atît de dulce şi de lin de-ai fi zis că e un zvon de ţitere şi de ţimbale!

Aşa trecură prin suk, pe dinaintea prăvăliei unui tînăr negustor, pe nume Sidi-Mohsen, care era un flăcău tare drăgălaş, de-abia avînd o

umbră de pufușor pe obraji. Iar acesta băgă de seamă frumusețea nevesticii și începu să-i arunce pe furiș niște ochiade pe care bătrînei nu-i trebui mult ca să le priceapă. Încît se întoarse către tinerică și îi spuse :

— Vino și te-așază oleacă mai de-o parte colea, fata mea, să te mai hodinești cît mă duc să vorbesc despre o treabă cu negustorul acela tinerel !

Și Khatun se supuse și stătu jos, nu departe de prăvălia flăcăului cel frumos, care putu în felul acesta s-o vadă mai bine și, numai dintr-o privire pe care i-o aruncă ea, îi venea să înnebunească ! După ce fierse așa bine, bătrîna codoașă se apropie de el și-i spuse :

— Au nu ești tu negustorul Sidi-Mohsen ?

Cînd povestea ajunse aici, Seherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci și cincea noapte

Urmă :

El răspunse :

— Ba da ! Cine ți-a putut spune cum mă cheamă ?

Ea zise :

— Niște oameni de treabă, care m-au trimis la tine. Și am venit ca să-ți spun, o, copile al meu, că fetișcana aceea de colo este fata mea ; iar tată-său, care a fost un mare negustor, a murit

lăsîndu-i multe bogății. Ea a ieșit astăzi întîia oară în lume, căci nu-i decît de puțină vreme ajunsă la vîrsta măritișului, și-asta după felurite semne neîndoielnice. Or, eu n-am mai zăbovit s-o scot la vezală, căci spun înțelepții: „Votrește-ți fata, nu feciorul!“ Drept care, mînată de un îndemn ceresc și de o simțire tainică, m-am hotărît să vin să te întreb pe tine de n-o vrei de soție. Și să nu-ți faci vreo grijă în privința ei: dacă ești sărac, am să-ți dau toți banii ei, și în locul unei prăvălii am să-ți deschid două prăvălii! Și în felul acesta ai să fii miluit de Allah nu numai cu o fetișcană frumoasă, ci și cu alte trei lucruri vrednice de rîvnit, ce încep toate cu litera *b*: bani, bunăstare, și bucurie!

— O, maică, toate-s bune și nu pun la îndoială cuvintele tale în ce privește pe cei dintîi *b*. Însă în privința celui de-al treilea *b*, îți mărturisesc că n-aș fi liniștit decît după ce l-aș vedea și l-aș cerceta cu ochii mei; căci mama mea, înainte de a muri, m-a îndemnat stăruitor un lucru și mi-a spus: „Ce aș mai fi vrut, o, fiul meu, să te însor cu o fată de care să mă fi încredințat cu ochii mei!“ Iar eu i-am jurat că nu am să mă abat de la dorința ei și că în locul ei voi cerceta eu însumi! Și a murit liniștită!

Atunci bătrîna răspunse:

— Dacă-i așa, ridică-te pe cele două picioare și hai după mine! Și mă însărcinez să ți-o arăt goală-goluță! Numai să ai bine grijă să vii mult departe în urma ei, dar fără s-o pierzi din ochi. Iar eu am să merg înainte, ca să arăt drumul!

Atunci tînărul negustor se ridică și luă cu el o pungă plină cu o mie de dinari, zicîndu-și: „Nu se știe ce se poate întîmpla, și aș putea în felul

acesta să plătesc pe loc cheltuielile cerute de însurătoare!“ Şi se ţinea de departe pe urmele bătrînei codoaşe care deschidea drumul, şi care îşi zicea în sine: „Cum să faci tu acuma, o, Dalilo cea plină de iscusinţă, să-l despoi şi pe viţelul acesta?“

Şi cum mergea aşa, urmată de tînăra femeie, care la rîndu-i era urmată de frumosul neguţător, ajunse în faţa prăvăliei unui boiangiu, unul numit Hagg-Mohammad, vestit în tot sukul din pricina gusturilor lui anapoda. În adevăr, el era asemenea cuţitului vînzătorilor de colocaze, care spintecă totodată şi părţile bărbăteşti şi pe cele femeieşti ale copii, şi la fel îi plăceau şi gustul dulce al smochinului şi gustul acrişor al rodiei. Or, aşadar, Hagg-Mohammad, auzind clinchetul ţechinilor şi al zingăncilor, înălţă fruntea şi zări pe drăgălaşul de flăcău şi pe frumoasa muieruşcă. Şi simţi ce simţi! Ci Dalila se şi apropiase de el şi, după salamalekurile de cuviinţă, îi spuse aşezîndu-se:

— Tu eşti oare Hagg-Mohammad, boiangiul?

El răspunse:

— Da! Eu sînt Hagg-Mohammad! Ce doreşti?

Ea spuse:

— Mi-au vorbit nişte oameni de treabă despre tine! Ia te uită la fetişcana aceea nurlie, care-i fata mea, şi la flăcăul acela dulce şi zarif, care-i fiul meu! Eu i-am crescut pe amîndoi, şi învăţătura lor m-a costat multă cheltuială! Or, află acuma că locuinţa în care locuim noi este o casă mare şi veche ce se dărîmă, aşa încît am fost nevoită de la o vreme s-o sprijin cu grinzi de lemn şi cu proptele vînjoase; ci meşterul zidar mi-a spus: „Bine-ai face să te duci să stai în altă casă; întrucît s-ar cam putea să se prăvălească

peste tine ! Şi după ce o să ţi-o zidesc iar, ai să poţi veni îndărăt să locuieşti în ea ; da nu mai de vreme !“ Eu atunci am plecat în căutarea altei case în care să stau pînă una alta cu aceşti doi copii ; şi nişte oameni cumsecade m-au îndreptat către tine. Aş vrea, dar, să mă găzduieşti la tine cu aceşti doi copii pe care-i vezi ! Şi să nu te îndoieşti de mărinimia mea !

Cînd auzi vorbele acestea ale bătrînei, boiangiul îşi simţi inima horind în lăuntrurile lui, şi îşi zise în sine : „Ya Hagg-Mohammad, uite cum ţi se îmbie dinţilor tăi un coşcoman de unt pe-o felie !“ Pe urmă spuse către Dalila :

— E-adevărat că am o casă cu o odaie mare la catul de sus ; dar nu am la îndemînă nici o încăpere, întrucît jos locuiesc eu, iar odaia de sus slujeşte să-mi primesc oaspeţii, ţăranii care îmi aduc indigoul !

Ea răspunse :

— Fiule, treaba la casa mea nu cere decît o lună sau două, cel mult ; şi noi nu cunoaştem multă lume pe-aici ! Mă rog, ţie, dar, să împarţi în două odaia cea mare de sus şi să ne dai nouă jumătate. Şi, pe viaţa ta, o, fiule, dacă vei vrea ca oaspeţii tăi, ţăranii ce-ţi aduc indigoul, să ne fie oaspeţi, vor fi bineveniţi ! Sîntem gata să mîncăm şi să dormim împreună cu ei !

Atunci boiangiul se grăbi să-i dea cheile de la casa lui ; avea trei : una mare, una mică şi una răsucită. Şi îi spuse :

— Cheia cea mare este de la poarta casei ; cheia cea mică este de la odaia de intrare ; iar cheia cea răsucită este de la odaia de sus. Poţi, mătuşă dragă, să te slujeşti de tustrele !

Atunci Dalila luă cheile şi plecă, urmată de nevestică, iar nevestica urmată la rîndu-i de ţi-

nărul negustor, și așa ajunseră pe ulița unde se afla casa boiangiului și unde baba se grăbi să deschidă poarta cu cheia cea mare.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci și șasea noapte

Urmă:

Deocamdată începu prin a intra ea mai întîi în casă, împreună cu tînăra nevastă, iar negustorașului îi spuse să aștepte. Și o duse pe frumoasa Khatun în odaia de sus, spunîndu-i :

— Fata mea, jos locuiește preacinstitul șeic Tatăl-Desfeciioririlor. Tu așteaptă-mă aici și începe să-ți dai jos feregeaua ! Eu nu zăbovesc mult și mă întorc la tine !

Și coborî numaidecît să-i deschidă tînărului negustor, și îl pofti în odaia de la intrare, spunîndu-i :

— Ia loc aici, și așteaptă-mă, că mă întorc la tine cu fata mea, ca să te încredințezi de ceea ce vrei să te încredințezi cu ochii tăi !

Pe urmă se întoarse iarăși sus la frumoasa Khatun și îi spuse :

— Acuma mergem la Tatăl-Desfeciioririlor !

Și tînăra strigă :

— Ce bucurie, o, maică a mea !

Ea răspunse :

— Dar mie, fata mea, mi-e frică de un lucru !

Ea întrebă :

— Şi de ce lucru ţi-e teamă, maică ?

Ea răspunse :

— Jos se află un copil al meu cam smintit, care-i ucenicul şi ajutorul şeicului Tatăl-Desfeciorririlor. Iar el nu ştie să osebească vremea rece de vremea caldă, şi stă mereu gol ! Ci atunci cînd o femeie de vază ca tine intră la şeic, vederea podoabelor şi a mătăsurilor cu care-i îmbrăcată îl face să se smintească de tot, şi se repede la ea şi-i face bucăţi hainele şi îi smulge cerceii rupîndu-i urechile, şi o despoaie de toate giuvaierurile. Aşa că ai face mai bine dacă ai începe să-ţi scoţi aici giuvaierurile şi să te dezbraci de toate hainele şi cămăşile ; şi ţi le păzesc eu pe toate, aşteptîndu-te pînă ce te întorci de la şeicul Tatăl-Desfeciorririlor !

Atunci nevestica îşi scoase toate giuvaierurile, se dezbrăcă de toate hainele, nemaipăstrînd pe ea decît o cămăşuţă de mătasă, şi înmînă totul Dalilei, care îi spuse :

— Mă duc să le pun sub mantia Tatălui-Desfeciorririlor, pentru ca în felul acesta, prin atingerea cu el, să se reverse asupra-ţi binecuvîntarea lui Allah !

Şi coborî, ducînd cu ea bocceaua pe care, deocamdată, o ascunse sub bolta scării; pe urmă se duse la tînărul negustor şi îl găsi aşteptînd-o pe tinerică. El o întrebă :

— Unde este, dar, fiică-ta, ca să pot s-o cercetez ?

Ci deodată bătrîna începu să se bată peste obraji şi peste piept, în tăcere. Şi tînărul negustor o întrebă :

— Ce-ai păţit ?

Ea răspunse :

— Uf! dare-ar Allah să li se curme zilele vecinelor mele răuvoitoare și pizmașe și bîrfitoare! Te-au văzut cînd ai intrat în casă cu mine și m-au întrebat cine ești; eu le-am spus că te-am ales ca viitor soț al fetei mele. Ci ele, pesemne zavistioase pe mine și pizmuindu-mi norocul cu tine, s-au dus la fata mea și i-au spus: „Oare maică-ta s-o fi săturat să-ți dea de mîncare de vrea să te mărite așa cu unul molipsit de rîie și de lepră?" Eu atunci i-am jurat, așa cum te-ai juruit și tu mamei tale, că n-am să te unesc nicicum cu ea mai înainte de-a te vedea gol-goluț!

La vorbele acestea, tînărul negustor strigă:

— Chem ajutorul lui Allah împotriva acestor pizmașe și voitoare-de-rău!

Și spunînd acestea, se dezbrăcă de toate hainele de pe el, și rămase gol și nevătămat și alb ca argintul cel străcurat. Și bătrîna îi spuse:

— De bună seamă! frumos și curat cum ești, nu ai nimica de teamăt!

Și el strigă:

— Să vină să mă vadă acum!

Și puse alături frumoasa lui șubă de jder, centura, jungherul de argint și aur, și toate celelalte haine, ascunzînd sub ele punga cu cei o mie de dinari! Și bătrîna îi spuse:

— Nu trebuie să lași în odaia de intrare toate aceste lucruri ispititoare. Le pun eu la loc ferit!

Și strînse toate lucrurile, așa cum făcuse și cu hainele femeiuștii, și, lăsîndu-l pe tînărul negustor singur, încuie cu cheia ușa în urma ei, se duse și luă de sub scară legătura dintîi și ieși fără pic de zăbavă din casă, ducînd totul cu ea.

De cum ajunse în uliță, purcese mai întîi să pună la loc în adevăr ferit cele două legături de

haine, ducîndu-le la un negutător de mirodenii pe care-l cunoștea, și se întoarse la boiangiul cel nesățios, care o aștepta nerăbdător și care o și întrebă, de cum o zări :

— Ei bine, tușică ? Inșallah ! nădăjduiesc că ți-a plăcut casa mea !

Ea răspunse :

— Casa ta-i o casă binecuvîntată ! Sînt mulțumită pînă peste poate. Acuma vreau ca primul drum să-l fac în căutarea hamalilor, ca să-i pun să ne aducă lucrurile și hainele ! Numai că, tare prinsă cum sînt cu toate astea, și cum copiii mei n-au mîncat nimic de azi dimineață, ține colea un dinar, rogu-te, și cumpără-le niște ciulama deasă și plină cu bucăți de carne, și du-te de mănîncă împreună cu ei prînzul de astăzi, acasă, și ține-le tovărășie !

Boiangiul răspunse :

— Bine, da cine-o să-mi păzească în vremea aceasta prăvălia și lucrurile mușteriilor ?

Ea spuse :

— Pe Allah ! păi ajutorul tău cel micuț !

El răspunse :

— Fie și-așa !

Și luă o farfurie și un castron, și plecă să cumpere și să ducă ciulamaua aceea cu carne. Și-așa cu boiangiul ! Altmintrelea, ne mai întoarcem noi la el !

Ci estimp, Dalila-cea-Vicleană dete fuga numaidecît să-și ia cele două legături pe care le lăsase la băcan și se întoarse repede la boiangerie, ca să-i spună ucenicului boiangiului :

— M-a trimis stăpînu-tău să te duci degrabă după el la negutătorul de ciulama ! Pînă ce te întorci, o să stau eu să păzesc prăvălia. Nu zăbovi mult !

Băiatul răspunse :

— Ascult şi mă supun !

Şi ieşi din prăvălie, în vreme ce bătrîna şi începuse să înşface hainele muşteriilor şi ce mai putu strînge de prin prăvălie. Pe cînd era ocupată astfel, iată că tocmai trece prin faţa prăvăliei, cu măgarul său, un măgărar care de-o săptămînă nu mai găsise nimica de lucru şi care era un mîncător de haşiş cu asupra de măsură. şi, bătrîna codoaşă îl chemă strigîndu-i :

— Hei, măgărarule, ia vino încoace !

Şi măgărarul se opri cu măgarul lui la uşă, iar bătrîna îl întrebă :

— Îl cunoşti cumva pe feciorul meu, boiangiul ?

El răspunse :

— Ya Allah ! da cine-l cunoaşte mai bine decît mine, o, stăpînă a mea ?

— Atunci află, o, măgărarule binecuvîntat, că sărmanul copil...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci şi şaptea noapte

Urmă :

...află că bietul copil nu mai are cu ce să-şi plătească datoriile, şi de fiecare dată cînd a fost întemniţat am izbutit să-l scap. Ci azi, ca să se isprăvească odată, vreau să se deie falit. Şi

de-acuma, iacătă, mă trudesc să strîng hainele mușteriilor și să le duc stăpînilor lor. Aş vrea, dar, să-mi împrumuți măgarul tău ca să încarc pe el toate bulendrele astea, şi uite, ține colea un dinar ca plată pentru măgar. Tu, pînă ce mă întorc, apucă-te și fă bucăți-bucățele tot ce mai e pe-aici, sparge oalele de boiele şi sfarmă putinile toate ; așa încît atunci cînd au să vină oamenii trimiși de cadiu ca să cerceteze mufluzlîcul să nu mai poată găsi nimic de luat din prăvălie!

Măgărarul răspunse :

— Pe capul şi pe ochii mei, o, stăpînă a mea! Căci fiul tău, meşterul boiangiu, m-a coperit cu binefacerile lui și, cum îi datorez recunoștință, vreau să-i fac binele acesta pe degeaba, și-am să sparg și-am să zdrobesc tot din prăvălie, pe Allah !

Atunci bătrîna îl lăsă și, după ce încărcă totul pe măgar, se îndreptă către casă, ducînd măgarul de căpăstru.

Cu ajutorul și ocrotirea Atoateocrotitorului, ajunse acasă fără de nici un necaz şi intră la fiica ei Zeinab, care o aştepta stînd ca o tigaie pe jar şi care îi spuse :

— O, mamă, inima mea a fost lîngă tine! Ce isprăvi ai săvîrşit ?

Dalila răspunse :

— În această întîie dimineață, am înșelat patru inşi : un neguțător tînăr, o nevastă de ceauş năpraznic, un boiangiu dezmățat şi un măgărar. Şi ți-am adus toate boarfele și toate lucrurile lor pe măgarul măgărarului !

Şi Zeinab strigă :

— O, mamă, de-acuma-nainte n-ai să mai poți umbla prin Bagdad, din pricina ceaușului pe a cărui nevastă ai despuiat-o, a tînărului negustor

pe care l-ai lăsat gol, a boiangiului de la care ai luat hainele muşteriilor lui, şi a măgărarului !

Dalila răspunse :

— Aa, fata mea, nici că-mi pasă mie de ei, afară numai de măgărar, care mă cunoaşte !

Şi-atîta, pînă una alta, despre Dalila !

Ci, estimp, meşterul boiangiu, după ce cumpără ciulamaua aceea grasă, i-o dete în braţe ucenicului său şi luă împreună cu el drumul către casă, trecînd iarăşi prin dreptul boiangeriei. Şi ia te uită ! Îl văzu în prăvălie pe măgărar sfărîmînd şi spărgînd de zor olurile cele mari şi putinile, şi toată prăvălia nu mai era decît o grămadă de sfărîmături şi de fleaşcă albastră. La priveliştea aceasta, boiangiul strigă :

— Ho, măgărarule !

Şi măgărarul se opri din zdroaba lui şi-i spuse boiangiului :

— Slavă lui Allah că ai scăpat de temniţă, meştere boiangiu ! Drept îţi spun că inima mea era lîngă tine !

El întrebă :

— Ce tot spui, o, măgărarule, şi ce va să zică toate astea ?

Măgărarul spuse :

— Păi, cît ai lipsit, s-a strigat mufluzlîcul tău !

El întrebă cu sufletul în gît, cu buzele tremurînd şi cu ochii bulbucaţi :

— Cine ţi-a spus ?

El răspunse :

— Mama ta mi-a spus, şi mi-a poruncit, spre folosul tău, să sfărîm şi să sparg aici tot, aşa ca trimişii cadiului să nu mai găsească nimica de luat !

Boiangiul, peste măsură de buimăcit, răspunse :

— Trăsni-l-ar Allah pe Cel Depărtat ! E multă vreme de cînd mama mea a murit !

Şi se bătea amarnic în piept, ţipînd cît îl ţinea gura :

— Vai, cum am pierdut eu şi bunurile mele şi bunurile muşteriilor mei !

Şi, la rîndu-i, asinarul începu şi el să se bocească şi să ţipe :

— Vai, cum mi-am pierdut eu măgarul !

Pe urmă răcni către boiangiu :

— O, boiangiu dezmăţat, dă-mi îndărăt măgarul pe care mi l-a luat mama ta !

Şi boiangiul se repezi la stăpînul măgarului, îl apucă de beregată şi începu să-i care la pumni, ţipîndu-i :

— Unde ţi-e codoaşa aia bătrînă ?

Ci măgărarul se porni să urle din toate străfundurile lui :

— Măgarul meu ! Unde-i măgarul meu ? Dă-mi îndărăt măgarul !

Şi se înhăţară unul pe altul, muşcîndu-se, înjurîndu-se, dăruindu-şi pe-ntrecutele la ghionţi şi izbindu-se cu capetele în pîntece ! În vremea asta, o mulţime de oameni se strînsese în juru-le şi sporea mereu ; şi oamenii izbutiră pînă la urmă să-i despartă, nu fără pagubă, şi unul dintre cei de faţă îl întrebă pe boiangiu :

— Ya Hagg-Mohammad, ce s-a întîmplat între voi ?

Ci stăpînul măgarului se şi repezi să răspundă, urlîndu-şi povestea cît îl ţinea gura, şi încheie spunînd :

— Eu am făcut toate astea spre a-i fi de folos boiangiului !

Atunci îl întrebară pe boiangiu :

— Ya Hagg-Mohammad, de bună seamă că tu trebuie s-o cunoşti pe bătrîna aceea, de vreme ce i-ai lăsat în grijă să-ţi păzească prăvălia?

El răspunse:

— Habar n-am avut de ea pînă în ziua de astăzi! Ci ea s-a dus să locuiască în casa mea cu fiul şi cu fata ei!

Atunci unul dintre cei de faţă îşi dete cu vorba:

— Eu, pe cît mă duce gîndul, socot că boiangiul este răspunzător de măgar; căci dacă stăpînul măgarului n-ar fi văzut că boiangiul şi-a lăsat prăvălia în grija bătrînei, nici el la rîndu-i nu i-ar fi dat bătrînei aceleia măgarul.

Iar un altul adăugă:

— Ya Hagg-Mohammad, de vreme ce ai găzduit-o pe bătrîna aceea la tine în casă, eşti dator să-i dai asinarului îndărăt asinul, ori să-i plăteşti o despăgubire!

Pe urmă toţi, laolaltă cu cei doi potrivnici, luară drumul către casa boiangiului. Şi-aşa!

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci şi opta noapte

Urmă:

Estimp, nevestica şi tînărul neguţător, iacătă!

Pe cînd negustorul aştepta în odaia de la intrare sosirea ei, spre a o cerceta, aceasta la rîndu-i aştepta în odaia de sus să se întoarcă

sfînta bătrînă și să-i aducă învoirea smintitului, ciracul Tatălui-Desfeciorililor, de a intra la schimnic. Ci, cum bătrîna nu mai venea, frumoasa Khatun, îmbrăcată numai cu acea cămășuță ușoară, ieși din odaie și coborî scara. Atunci îl simți din odaia de la intrare pe tînărul negustor care, auzind și el clinchetul zurgălăilor pe care ea nu izbutise să și-i scoată de la glezne, începu să strige :

— Grăbește-te odată ! Și vino încoace cu maică-ta, care te-a adus ca să te mărite cu mine !

Ci femeia răspunse :

— Mama mea este moartă. Da tu nu care cumva ești smintitul ? Și nu ești ciracul Tatălui-Desfeciorililor ?

El răspunse cum îi veni :

— Nu, pe Allah, o, lumină a ochilor mei, încă nu sînt chiar smintit ! Ci că aș fi Tatăl-Desfeciorililor, apoi sînt vestit că-s așa !

La vorbele acestea, rușinoasa nevestică nu mai știu ce să facă și se hotărî, în ciuda dodăielilor tînărului negustor, pe care ea îl socotea tot smintitul, ciracul Tatălui-Desfeciorililor, să aștepte acolo lîngă scară venirea cuvioasei bătrîne.

Și iată că tocmai atunci sosiră și oamenii ce-i însoțeau pe boiangiu și pe stăpînul măgarului ; bătură la ușă și așteptară un timp să li se deschidă dinlăuntru. Ci cum nimeni nu răspundea, împinseră ușa și năvăliră mai întîi în odaia de la intrare, unde îl găsiră pe tînărul negutător gol-goluț și străduindu-se să-și ascundă cu mîinile rușinea. Și boiangiul țipă :

— A ! fecior de cățea, unde-i blestemata de maică-ta ?

El răspunse :

— Maică-mea a murit demult. Dar dacă-i vorba de bătrîna din casa aceasta, apoi ea nu este decît mama viitoarei mele soții.

Și povesti de șart boiangiului, asinarului și întregii mulțimi de față întreaga poveste. Apoi adăugă :

— Iar cea pe care trebuie s-o cercetez se află colea, după ușă !

La cuvintele acestea, împinseră ușa și o găsiră pe năuca de nevestică goală-goluță, doar cu cămășuța aceea pe ea, și încercînd să-și acopere pe cît se putea goliciunea coapselor sale falnice. Și boiangiul o întrebă :

— A, fată păcătoasă, unde-i codoașa de maică-ta ?

Ea răspunse, plină de rușine :

— Mama mea a murit demult. Dar dacă-i vorba de bătrîna care m-a adus aici, apoi aceea-i o cuvioasă în slujba sfîntului părinte, șeicul Tatăl-Desfeciorririlor !

La cuvintele acestea, toți cei de față, pînă și boiangiul, în ciuda pustiirii prăvăliei lui, pînă și asinarul, în ciuda pierderii asinului său, pînă și tînărul negustoraș, în ciuda pieirii pungii și a hainelor lui, se puseră pe-un rîs de se tăvăleau pe jos !

După care, pricepînd că bătrîna își făcuse batjocură de ei, tustrei amăgiții hotărîră cum că să-i plătească ; și, pînă una alta, îi deteră niște haine zăpăcitei de neveste, care se îmbrăcă și se întoarse fără de zăbavă la casa ei, unde o s-o găsim iarăși numaidecît, cînd s-o întoarce bărbatu-său de pe drumuri.

Iar Hagg-Mohammad și stăpînul asinului se împăcară și își cerură iertare unul altuia și ple-

cară laolaltă cu tînărul negustor la valiul cetății, emirul Khaled, să-i povestească întîmplarea şi să-i ceară pedeapsa împotriva ticăloasei de bătrîne. Şi valiul le răspunse :

— O, dragii mei, năstrușnică poveste mi-ați mai povestit !

Ei răspunseră :

— O, stăpîne al nostru, pe Allah şi pe viaţa capului emirilor drept-credincioșilor ! nu ți-am spus decît adevărul-adevărat !

Și valiul le zise :

— O, dragii mei, şi ce să fac eu ca să găsesc o bătrînă printre toate bătrînele din Bagdad ? Ştiți şi voi că nu pot trimite oamenii noştri să răscolească haremurile şi să smulgă de pe obraze iaşmacele femeilor !

Ei strigară :

— Uf, ce belea ! Vai, prăvălia mea ! Vai, măgarul meu ! Vai, punga mea cu galbeni !

Atunci valiul, înduioșat de necazul lor, le spuse :

— O, dragii mei, duceți-vă şi vînturați tot oraşul şi încercați s-o găsiți pe bătrîna aceea, şi puneți mîna pe ea ! Și vă făgăduiesc că, dacă izbutiți, am s-o supun la cazne grele şi am s-o silesc să mărturisească tot !

Și cei trei înşelaţi de Dalila-cea-Vicleană plecară de la valiu şi se împrăştiară, luînd-o fiecare în altă parte, s-o caute pe blestemata de babă. Şi, aşteptîndu-i, atîta cu ei ! Ci avem să-i mai întîlnim !

Estimp, Dalila-cea-Vicleană spuse fiică-si Zeinab :

— O, fata mamii, toate astea nu-s nimic ! Am să dibuiesc ceva şi mai grozav !

Şi Zeinab îi spuse :

O, mamă, acum tare mi-e frică să nu pățești ceva !

Ea răspunse :

— Să nu-ți fie frică, fata mamii ! Sînt ca bobu-n păstaie, și nu mă vatămă nici focul, nici apa.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute treizeci și noua noapte

Urmă :

Și se ridică, aruncă hainele de sufit, și se îmbrăcă în haine de slujnică de pe la casele celor bogați, și plecă gîndind la vreo nouă pehlivănie pe care s-o mai tragă prin Bagdad.

Ajunse așa pe o uliță singuratică, toată dichisită și împodobită de-a lungul și de-a latul cu chilimuri frumoase și cu fanare de toate culorile ; iar pe jos erau așternute preșuri de preț. Și auzi dintr-acolo glasurile cîntăreților și bubuitul vuvelor și zarva dairalelor cele răsunătoare și zvoana țimbalelor. Și văzu la ușa casei împodobite o roabă care purta călare pe umerii ei un băiețel îmbrăcat în haine minunate de urșinic cu fir de aur și de argint, și avînd pe cap un fesuleț roșu învrîstat cu trei rînduri de mărgăritare, la gît atîrnîndu-i un lănțișor de aur bătut cu nestemate, iar umerii-i fiind acoperiți cu o manteluță de atlaz. Și află de pe la mulțimea de gură-cască dimprejur și de pe la oaspeții care intrau și ieșeau că acea casă

era casa staroştelui negustorilor din Bagdad şi că băieţelul acela era copilul lui. Şi tot aşa află că starostele mai avea şi o fată, fecioară şi ajunsă la vîrsta măritişului, şi chiar în ziua aceea se sărbătorea logodna ei ; şi din această pricină se făcuseră acele găteli şi împodobeli. Şi cum mama copilului era prinsă cu primirea oaspetelor sale şi cu datorinţele cerute de cinstea casei, luase copilul, care se tot ţinea după ea şi i se tot agăţa de poalele rochiei, şi-l detese unei roabe, cu sarcina de a-l înveseli şi de a-l ţine la joacă pînă la plecarea oaspeţilor.

Or, cînd bătrîna Dalila îl văzu pe acel copil călărind în cîrca roabei, şi după ce se dumiri în felul cum am spus despre toate rosturile părinţilor lui şi despre sărbătorirea ce avea loc, îşi zise în sine : „O, Dalila, treaba de făcut deocamdată este de-a şterpeli copilul, luîndu-l de la această roabă !“ Şi se apropie de ea văicărindu-se :

— Ce ruşine pe capul meu să vin aşa de tîrziu la vrednica soţie a starostelui !

Pe urmă, spuse tinerei roabe, care era cam toantă, punîndu-i în mînă un ban calp :

— Ia de colea un dinar pentru osteneala ta, şi du-te, fata mea, pînă la stăpînă-ta şi spune-i : „Bătrîna ta doică Omm Al-Khair se bucură tare mult pentru tine, în vîrtutea mulţumirii ce-ţi datorează pentru bunătatea ta ! Încît, în ziua cea mare a nunţii, are să vină să te vadă cu toţi copiii ei, şi n-are să pregete a înmîna druştelor daruri de nuntă alese cumu-i datina !“

Roaba răspunse :

— Măicuţă, aş face cu dragă inimă cele ce-mi ceri ; ci micuţul meu stăpîn, copilul acesta, de cum o vede pe maică-sa, se ia după ea şi i se agaţă de haine !

Ea răspunse :

— Atunci dă-mi-l să-l țin eu pînă te duci tu și te întorci !

Și roaba luă dinarul cel calp, dete copilul în brațele babei și plecă repede.

Iar Dalila nu pregetă s-o șteargă cu copilul, luînd-o pe-o ulicioară lăturalnică, unde îl despuie de toate lucrurile de preț pe care le avea pe el, și își zise în sine : „Acum, o, Dalila, atîta nu-i destul ! Dacă ești cu adevărat mai isteață decît toate istețele, se cade să tragi de pe urma plodului ăsta tot folosul ce se poate trage, zălogindu-l, de pildă, pe un preț cît mai mare !“ La gîndul acesta, sări în cele două picioare ale ei și se duse în sukul argintarilor, unde îl văzu într-o prăvălie pe un ovrei, giuvaiergiu de seamă, stînd pe scaun în dosul galantarului prăvăliei lui ; și intră în prăvălia ovreiului, zicîndu-și : „Iacătă că mi-am și găsit zaraful !“ Cînd ovreiul o văzu intrînd, se uită la copilul pe care baba îl ținea în brațe și cunoscu numaidecît că este copilul starostelui neguțătorilor. Or, ovreiul acesta, măcar că era putred de bogat, totdeauna era pizmaș pe vecinii lui dacă aceștia vindeau ceva atunci cînd el se întîmpla să nu vîndă nimic în tot acea clipă. Încît, bucuros foarte de intrarea bătrînei, o întrebă :

— Ce dorești, o, stăpîna mea ?

Ea răspunse :

— Au tu ești Izra ovreiul ?

El răspunse :

— Naam !

Ea îi spuse :

— Sora copilului acesta, fata bulibașei neguțătorilor, s-a logodit astăzi, și-acuma se sărbătorește unirea tinerilor. Or, e nevoie numaidecît pentru ea de niște giuvaieruri, și-anume : două

perechi de brățări de aur, pentru pus la gleznă; o pereche de brățări obișnuite de aur; o pereche de cercei de mărgăritar; un brîu de aur lucrat în filigran; un jungher cu mînerul de jad încrustat cu pietre de rubin; și un inel cu pecete.

Numaidecît ovreiul se repezi să-i dea cele cerute și care făceau pe puțin o mie de dinari de aur! Și Dalila îi spuse:

— Le iau pe toate și le duc pînă acasă, ca să-și aleagă stăpîna mea ce i-o plăcea mai mult. Pe urmă mă întorc și-ți aduc banii pentru ceea ce și-o opri! Pînă mă întorc eu, ai grijă, rogu-te, de copilul acesta!

Ovreiul răspunse:

— Cum vrei tu!

Și ea luă giuvaierurile și se zori să se întoarcă drept acasă la ea.

Cînd tînăra Zeinab-cea-Isteață o văzu pe maică-sa intrînd, îi zise:

— Ce ispravă ai mai săvîrșit, o, mamă?

Ea răspunse:

— Numai una măruntă, de data aceasta. M-am mulțumit să-l răpesc și să-l despoi pe copilul bulibașei negustorilor și să-l las zălog la ovreiul Izra pentru niște giuvaieruri ce prețuiesc o mie de dinari!

Atunci fiică-sa strigă:

— Hotărît, de data asta s-a isprăvit! N-ai să mai poți ieși și n-ai să mai poți umbla prin Bagdad!

Ea răspunse:

— Tot ce-am făcut pînă acuma nu-i nimic, nici măcar o măsură dintr-o mie! Da, tu, fata mamei, să n-ai nici o grijă în privința mea!

Estimp, roaba cea toantă se duse în sala de primire și spuse:

— O, stăpînă a mea, doica ta, Omm Al-Khair, îți trimite salamalekurile și urările ei de bine, și îți spune că-i bucuroasă tare pentru tine, și că are să vină aici cu toți copiii ei în ziua nunții, și că are să fie darnică mult cu druștele !

Stăpînă-sa o întrebă :

— Unde l-ai lăsat pe stăpînul tău cel mic ?

Ea răspunse :

— L-am lăsat cu ea, de teamă să nu se agațe de fustele tale ! Și uite un ban de aur pe care mi l-a dat bătrîna pentru cîntărețe !

Și întinse cîntăreței celei mai de seamă banul, spunînd :

— Uite, ia-l să-ți fie de saftea !

Și cîntăreața luă banul și văzu că era de aramă. Atunci stăpîna se zborși la slujnică :

— A, dezmățato, dă fuga la stăpînul tău cel mic !

Și roaba coborî degrabă, dar nu mai găsi nici copilul, nici baba. Atunci dete un țipăt și căzu cu nasu-n pămînt, pe cînd toate femeile veniră în goană din casă, și bucuria se preschimbă în jale în inimile lor. Și iacă-tă că, tocmai atunci, sosi și starostele ! Iar nevastă-sa, cu fața răvășită de tulburare, se grăbi să-i povestească cele ce se petrecuseră. Numaidecît, starostele plecă să caute copilul, urmat de toți neguțătorii, oaspeții săi, care începură la rîndu-le să caute și ei pretutindenea. Și, pînă la urmă, după spaime amarnice, îl găsiră pe copil aproape gol pe pragul prăvăliei evreului, iar starostele, nebun de bucurie și de mînie, se repezi la ovrei, răcnind :

— A, afurisitule ! Ce vroiai să faci cu copilul meu ? Și de ce l-ai dezbrăcat așa ?

Evreul răspunse, tremurînd de spaimă și uluit pînă peste poate :

— Pe Allah, o, stăpîne al meu! eu n-aveam nici o trebuință de un așa zălog! Da bătrîna a ținut să mi-l lase, după ce a luat de la mine giuvaieruri de o mie de dinari pentru fata ta!

Starostele, tot mai miniat, strigă:

— Mă afurisitule, au tu socoți că fata mea nu are destule giuvaiere și-ar avea nevoie să ia de la tine? Dă-mi degrabă îndărăt hainele și podoabele pe care le-ai luat de pe copil!

La vorbele acestea, ovreiul strigă înmărmurit:

— Ajutați-mă, o, musulmanilor!

Şi se iviră, venind pe căi osebite, chiar în clipa aceea, cei trei înşelați dintîi: stăpînul măgarului, tînărul negustor şi boiangiul. Și întrebară ce s-a întîmplat şi, după ce aflară despre ce este vorba, nu se mai îndoiră că aceasta n-ar fi fost o nouă ispravă a blestematei de babe, şi strigară:

— O știm pe bătrînă! E o ticăloasă care și pe noi ne-a înşelat înaintea voastră!

Şi îşi povestiră întîmplarea, iar toți cei de față rămaseră năuci, şi tot așa și starostele care, neavînd altceva mai bun de făcut, strigă:

— Bine că am avut noroc să-mi găsesc copilul! N-am să mai cer acuma hainele pierdute! Să-i fie ca preț de răscumpărare! Poate numai să le pretind într-o bună zi de la bătrînă!

Și nu vru să mai zăbovească o clipă, ci dete fuga să-i ducă şi soției bucuria că a găsit copilul.

Iar ovreiul îi întrebă pe cei trei:

— Unde gîndiți să vă duceți acum?

Ei răspunseră:

— Ne ducem să căutăm mai departe!

El spuse:

— Luați-mă şi pe mine!

Pe urmă întrebă:

— Este printre voi vreunul care s-o fi cunoscut pe babă înainte de isprava ei ?

Cel cu măgarul răspunse :

— Eu !

Ovreiul zise :

— *Atunci e mai bine să nu mergem* laolaltă, ci să căutăm despărțiți, ca să nu prindă de veste !

Atunci cel cu măgarul răspunse :

— Dreptu-i ! Și, ca să ne mai putem găsi, hai să luăm ca loc de întîlnire, la prînz, prăvălia bărbierului moghrabin Hagg-Mass'ud !

Se învoiră, dar, să se întîlnească așa, și plecară la drum, fiecare în altă parte.

Or, era scris ca stăpînul măgarului să fie cel dintîi care s-o întîlnească pe bătrîna cea vicleană...

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și tăcu sfioasă.

Ci într-a patru sute patruzeci și una noapte

Urmă :

...tocmai cînd ea ieșise în cetate să dibuiască vreo altă pehlivănie. În adevăr, de cum o văzu, măgărarul o și cunoscu, oricît își schimbase ea hainele și înfățișarea, și se năpusti asupra ei țipînd :

— Vai de tine, babă veșcăită, scorbură uscată ! Am pus mîna pe tine pînă la urmă !

Ea întrebă :

— Ce-ai pățit, fiule ?

El urlă :

— Măgarul ! Dă-mi îndărăt măgarul !
Ea răspunse cu glas înduioşat :
— Fiule, vorbeşte domol şi acoperă ceea ce Allah a acoperit cu vălul lui ! Ia să vedem ? Ce-mi ceri ? Măgarul tău ori poate lucrurile celorlalţi ?
El răspunse :
— Numai măgarul meu !
Ea spuse :
— Fiule, te ştiu sărac şi n-am vrut nicidecum să te lipsesc de măgarul tău. Ţi l-am lăsat la bărbierul moghrabin Hagg-Mass'ud, care are prăvălia uite colea peste drum ! Mă duc numaidecît la el şi-l rog să-mi dea măgarul. Aşteaptă oleacă !
Şi plecă înaintea lui la bărbierul Hagg-Mass'ud. Intră în prăvălie plîngînd, îi sărută mîna, şi spuse:
— Vai de mine şi de mine !
El o întrebă :
— Ce ai, tuşă dragă ?
Ea răspunse :
— Nu te uiţi la fiu-meu, acela care stă în picioare colo, peste drum de prăvălia ta ? Era de meseria lui asinar, mîna măgari. Ci într-o zi a căzut bolnav şi-a fost vînturat de-o pală de vînt care i-a stricat şi i-a streghețat sîngele şi, ca urmare, l-a făcut să-şi piardă minţile şi să se smintească ! Din ziua aceea, nu mai conteneşte să-şi ceară măgarul. Dacă se scoală, strigă : „Măgarul meu !" ; dacă pleacă, strigă : „Măgarul meu !" Atunci un doftor dintre cei mai doftori mi-a spus : „Fiul tău are minţile clătinate şi în mare tulburare. Şi nimic nu l-ar mai putea vindeca şi nu l-ar mai putea pune iar în balamalele sale, decît dacă i s-ar scoate cele două măsele de minte din fundul gurii şi dacă ar fi apoi ars bine la tîmple cu nişte gonghiţe de cantaridă ori cu un fier încins !" Ia, dar, colea un dinar pentru truda ta, şi cheamă-l

și spune-i : „Măgarul tău este la mine. Vino încoace !“

La vorbele acestea, bărbierul răspunse :

— Să rămîn nemîncat un an, dacă n-am să-i dau cu măgarul în brațe, tușică !

Și-ndată, cum avea în slujba lui ca ajutoare doi flăcăi deprinși cu toate treburile meseriei, spuse unuia dintre ei :

— Ia și înroșește două piroane !

Pe urmă, strigă la măgărar :

— Hei, băiete, ia vino-ncoa ! Măgarul tău este la mine !

Și, în vreme ce măgărarul intra în prăvălie, bătrîna se trase către prag, gata de ducă.

Așadar, odată asinarul intrat în prăvălie, bărbierul îl luă de mînă și îl duse în odaia din dos a bărbieriei, unde îl aldui deodată cu un pumn în pîntece, aruncîndu-i totodată și-o piedică, de-l întinse lat pe spate la podea, unde cei doi flăcăiași îi legară cobză de mîini și de picioare, nemaiîngăduindu-i să facă nici cea mai mică mișcare. Atunci meșterul bărbier se ridică și îi înfipse dintru început în gură două clește mari cît niște clește de fierar, și de care se folosea spre a potoli dinții abrași ; pe urmă, dintr-o răsucitură de mînă, îi smulse amîndouă măselele deodată. După care, cu toate urletele și zvîrcolelile lui, luă cu un cleștișor cele două piroane înroșite și îi arse tîmplele din belșug, rostind numele lui Allah, ca să fie tămăduirea cu leac...

Cînd isprăvi aceste două isprăvi, bărbierul îi spuse asinarului :

— Uallahi ! maică-ta are să fie mulțumită de mine ! Mă duc s-o chem ca să vadă sporul lucrului meu și vindecarea ta !

Şi, pe cînd catîrgiul se zbătea în mîinile flăcăilor, bărbierul intră în prăvălie, şi-acolo !... prăvălia era goală, curăţată ca bătută de vînt ! Nu mai era nimic ! Bricele, oglinzile cu mîner de sidef, foarfecele, curelele de ascuţit, tasurile, ibricele, ştergarele, scăuşele, totul pierise ! Nu mai era nimic ! Nici măcar umbra lor ! Iar bătrîna pierise şi ea ! Nimic ! Nici măcar mireasma bătrînei ! Şi, pe deasupra, prăvălia era proaspăt măturată şi stropită, de parcă tocmai ar fi fost gata de închiriat numaidecît.

La priveliştea aceasta, bărbierul, peste poate de mînios, se repezi în odăiţa din fund şi, înhăţîndu-l pe măgărar de beregată, îl zgudui ca pe-o tăgîrţă şi ţipă :

— Unde-i codoaşa de maică-ta ?

Bietul asinar, nebun de durere şi de turbare, îi spuse :

— Ah, fecior de zdrenţe ! Maică-mea ? Păi maică-mea e în tihna lui Allah !

Bărbierul îl zgîlţîi iar şi-i ţipă :

— Unde-i maică-ta, cotoroanţa care te-a adus aici şi care a plecat după ce mi-a furat toată prăvălia ?

Asinarul, cu trupul zguduit de zgîlţîielile bărbierului da să-i răspundă, cînd deodată intrară în prăvălie, venind din căutările lor zadarnice, ceilalţi trei păcăliţi : boiangiul, tînărul negustor şi ovreiul. Şi-i văzură încăieraţi pe bărbierul cu ochii ieşiţi din cap şi pe măgărarul cu tîmplele arse, brăzdate de două vîrşti mari umflate şi cu o spumă de sînge pe buze, cu cele două măsele spînzurînd încă de-o parte şi de alta a gurii. Şi se minunară :

— Au ce-i aici ?

Iar măgărarul răcni din toţi boşogii lui :

— O, musulmanilor, cer dreptate împotriva acestui apucat !

Şi le povesti ce se petrecuse. Atunci ei îl întrebară pe bărbier :

— De ce ai făcut aşa cu măgărarul, o, meşter Mass'ud ?

Şi bărbierul le povesti la rîndu-i cum fusese curăţată de către bătrînă prăvălia lui. Atunci ei nu mai avură nici o îndoiala că era chiar bătrîna lor, care în felul acesta mai săvîrşise o pehlivănie, şi strigară :

— Pe Alah ! numai afurisita aceea de babă este făptaşa tuturor necazurilor acestea !

Şi, pînă la urmă, se dumiriră cu toţii şi se învoiră în această privinţă. Atunci bărbierul se grăbi să-şi închidă prăvălia şi să se împreune cu ceilalţi patru înşelaţi, ca să-i ajute în căutările lor. Şi bietul asinar nu mai contenea să se vaicăre :

— Valeu, măgarul meu ! Valeu, măselele mele duse !

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci şi doua noapte

Urmă :

Colindară aşa mult timp prin feluritele mahalale ale oraşului ; şi deodată, după un colţ de uliţă, tot măgărarul, şi de data aceasta, fu cel dintîi care o zări şi o recunoscu pe Dalila-cea-Vicleană,

despre care, altminteri, nici unul dintre ei nu ştia nici cum o cheamă, nici unde şade! Şi, de cum o văzu, asinarul se repezi pe ea strigînd:

— Iacăt-o! Are să ne plătească acuma pentru toate!

Şi o tîrîră la valiul oraşului, emirul Khaled.

Cînd ajunseră la palatul valiului, o deteră pe bătrînă pe mîna paznicilor şi le spuseră:

— Vrem să-l vedem pe valiu!

Ei răspunseră:

— Doarme. Aşteptaţi oleacă pînă ce se trezeşte!

Şi cei cinci pîrîşi aşteptară în curte, în vreme ce paznicii o deteră pe bătrînă în seama eunucilor ca s-o închidă în vreo odaie din harem pînă ce s-o scula valiul.

Cînd se văzu în harem, bătrîna cea vicleană izbuti să se furişeze pînă la iatacul soţiei valiului şi, după salamalekurile şi sărutările de mînă cuvenite, îi spuse acesteia, care nici cu gîndul nu gîndea cum stă treaba:

— O, stăpînă a mea, tare aş vrea să-l văd pe stăpînul nostru, valiul.

Ea răspunse:

— Valiul îşi face tabietul de după masă! Da ce treabă ai cu el?

Ea spuse:

— Soţul meu, care-i neguţător de robi, mi-a dat în seamă, înainte de a pleca într-o călătorie, cinci mameluci, cu porunca de a-i vinde cui i-o plăti mai bine. Şi tocmai i-a văzut cu mine valiul, stăpînul nostru, şi mi-a spus că îmi dă pe ei o mie două sute de dinari, iar eu m-am învoit să i-i las la preţul acesta! Şi acuma am venit să-i aduc!

Or, valiul avea în adevăr nevoie de nişte robi, şi chiar în ajun îi detese soţiei sale o mie de dinari

pentru această cumpărătură. Așa că ea nu șovăi să creadă vorbele bătrînei și o întrebă :

— Unde sînt cei cinci robi ?

Ea răspunse :

— Colea, sub ferestrele tale, în curtea palatului!

Și soția valiului se uită în curte și îi zări pe cei cinci păcăliți, care așteptau să se scoale valiul. Atunci spuse :

— Pe Allah ! sînt tare frumoși, iar unul dintre ei prețuiește numai el cei o mie de dinari !

Pe urmă își deschise sipetul și înmînă bătrînei mia de dinari, spunîndu-i :

— Măicuță, mai lipsesc două sute de dinari ca să împlinesc prețul. Ci, întrucît nu-i am, te rog să aștepți să se trezească valiul.

Bătrîna răspunse :

— O, stăpînă a mea, din acei două sute de dinari, o sută ți-o las pentru ulcica de sirop pe care mi-ai dat-o s-o beau, și cu o sută rămîi îndatorată să mi-o dai cînd oi mai veni altă dată pe la tine ! Acuma te rog să mă scoți din palat pe ușa cea dosnică a haremului, ca să nu mă mai vadă robii mei !

Și soția valiului porunci să fie îndrumată pe ușa de taină, iar Atoateocrotitorul o ocroti și o ajută să ajungă fără de nici un necaz acasă la ea.

Cînd fiică-sa Zeinab o văzu intrînd, o întrebă :

— O, mamă, azi ce-ai mai făcut ?

Ea răspunse :

— Fata mea, am păcălit-o pe soția valiului, vinzîndu-i ca robi, pentru o mie de dinari, pe măgărar, pe boiangiu, pe ovrei, pe bărbier și pe tînărul negustor ! Dar, o, fata mea, dintre toți numai de unul mi-e grijă și numai de ochiul lui mă tem : și-anume de măgărar ! Feciorul ăsta de tîrfă mă cunoaște de fiecare dată.

Și fiică-sa îi zise :

— Atunci, o, mamă, gata cu drumurile tale! Stai acasă acuma și nu uita de zicala care spune :

Urciorul care merge prea des la apă,
Pînă la urmă, oricum ar fi, tot crapă !

Și încercă s-o hotărască pe maică-sa să nu mai iasă de-aci înainte prin oraș, dar degeaba.

Estimp, cei cinci, iacătă! Cînd valiul se trezi din somnul lui de după prînz, soția sa îi spuse :

— Deie Allah ca somnul să-ți fi fost cu priință! M-am bucurat de bucuria ta, pentru cei cinci robi pe care i-ai tîrguit.

El întrebă :

— Care robi ?

Ea spuse :

— De ce vrei să-mi tăinuiești lucrul acesta ? Deie Allah atunci să pățești și tu o păcăleală la fel de urîtă ca aceea pe care mi-o faci tu !

El spuse :

— Pe Allah ! n-am cumpărat nici un rob ! Cine ți-a spus una ca asta ?

Ea răspunse :

— Chiar femeia de la care i-ai cumpărat pe o mie două sute de dinari, bătrîna care mi i-a adus și mi i-a arătat, colo, în curte, îmbrăcat fiecare în cîte-o mantie care numai ea prețuiește o mie de dinari.

El întrebă :

— Și i-ai dat banii ?

Ea spuse :

— Da, pe Allah !

Atunci valiul coborî zorit în curte, unde nu-i văzu decît pe măgărar, pe bărbier, pe ovrei, pe tînărul negustor și pe boiangiu ; și îi întrebă pe paznicii săi :

— Unde sînt cei cinci robi pe care bătrîna negustoreasă i-a vîndut stăpînei voastre ?

El răspunse :

— De cînd te-ai culcat domnia-ta, nu i-am văzut decît pe aceştia cinci de-aici !

Atunci valiul se întoarse către cei cinci şi le spuse :

— Apucaţi-vă de treabă şi, mai întîi, curăţaţi şanţurile de la privăţi.

La vorbele acestea, cei cinci pîrîşi, peste poate de uluiţi, strigară :

— Dacă asta ţi-e dreptatea, nu mai avem decît să ne plîngeam împotriva ta stăpînitorului nostru califul ! Sîntem oameni slobozi, pe care nimenea nu poate să ne vîndă, nici să ne cumpere. Yallah ! hai cu noi la calif !

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci şi treia noapte

Urmă :

...Yallah ! hai cu noi la calif !

Atunci valiul le spuse :

— Dacă nu sînteţi robi, apoi atunci sînteţi nişte derbedei şi nişte pungaşi ! Voi aţi adus-o pe baba aceea în palatul meu şi aţi ticluit împreună cu ea o pungăşie ca aceasta ! Or, pe Allah ! la rîndu-mi, şi eu am să vă vînd la nişte străini, pe o sută de dinari fiecare !

Tocmai atunci intră în curtea palatului ceauşul Urgia-Uliţelor, care venea să se plîngă califului

de ocara pe care-o pățise frumușica de nevastă-sa. În adevăr, la întoarcerea lui din călătorie, își găsise soția la pat, doborîtă de rușine și de zbucium, și aflase de la ea tot ce pățise ; și ea adăugase :

— Toate acestea nu mi s-au întîmplat decît din pricina vorbelor tale crude, care m-au hotărît să cer ajutorul mijlocitoarei șeicului Ploditor !

Încît, de îndată ce îl zări pe valiu, ceaușul Urgie răcni :

— Oare tu ai dat slobozie babelor codoașe să intre așa în haremuri și să pungășească soțiile emirilor ? Asta ți-e meseria ? Or, pe Allah ! te fac răspunzător de hoția săvîrșită față de mine și de pagubele pricinuite soției mele.

La vorbele acestea ale ceaușului Urgia-Ulițelor, cei cinci strigară :

— O, emire, o, viteazule ceauș Urgie, și noi ne punem în mîinile tale necazul nostru.

Și el îi întrebă :

— Da voi de ce-aveți a vă plînge ?

Atunci ei îi povestiră de-a-fir-a-păr toată întîmplarea lor, pe care nu are rost s-o mai spunem încă o dată. Și ceaușul Urgie zise :

— Hotărît ! și pe voi v-a hoțit ! Da valiul se înșeală amarnic dacă socoate acum că ar putea să vă întemnițeze !

Cînd auzi toate astea, valiul spuse ceaușului Urgie :

— O, emire, iau în seama mea daunele pentru ceea ce ți se datorează și înapoierea lucrurilor soției tale ; și mă pun zălog pentru hoața de cotoroanță !

Pe urmă se întoarse către cei cinci și îi întrebă :

— Care dintre voi poate s-o cunoască pe bătrînă ?

Măgărarul răspunse, însoţit de ceilalţi :
— Toţi putem s-o cunoaştem !
Şi asinarul adăugă :
— Eu aş cunoaşte-o şi dintre o mie de cotoroanţe, după ochii ei albaştri şi sclipitori ! Dă-ne numai zece paznici de-ai tăi ca să ne ajute să punem mîna pe ea !
Şi valiul le dete paznicii ceruţi şi ieşiră din palat.
Or, de-abia făcură cîţiva paşi pe uliţă, cu măgărarul în frunte, că şi căzură tama-n pe bătrînă, care dete să fugă. Ci ei izbutiră s-o înhaţe, îi legară mîinile la spate şi o tîrîră dinaintea valiului, care o întrebă :
— Ce-ai făcut cu lucrurile furate ?
Ea răspunse :
— Eu n-am furat nimic de la nimeni ! Şi n-am văzut nimic ! Şi nu pricep nimic !
Atunci valiul se întoarse către căpetenia temnicerilor şi îi spuse :
— Arunc-o pînă mîine dimineaţă în cea mai mucegăită chilie a ta.
Ci temnicerul răspunse :
— Pe Allah ! nu pot să iau asupra mea o atare răspundere ! N-am nici o îndoială că baba are să găsească vreun şiretlic ca să fugă !
Atunci valiul îşi zise : „Cel mai bine-i s-o ţin sub privirile tuturor, ca să nu poată fugi, şi s-o vegheze toţi toată noaptea aceasta, ca s-o putem judeca mîine !“ Şi încălecă pe cal şi, cu toată ceata, o tîrîră în afara zidurilor Bagdadului şi o priponiră cu coadele de un stîlp, într-o cîmpie goală. Pe urmă, ca să nu paţă vreo amăgeală, îi însărcină pe cei cinci pîrîşi s-o străjuiască în acea noapte pînă dimineaţa.

Aşadar, cei cinci, și mai ales măgărarul, începură să-și verse asupra ei năduful, spurcînd-o cu toate ocările cîte le veneau pe limbă, stîrnite de avaniile și de pungășiile ce le înduraseră ! Dar, cum toate lucrurile au un sfîrșit, pînă și sacul fără fund al înjurăturilor unui asinar, pînă și ligheanul de răutăți al unui bărbier, pînă și hîrdăul cu acreli al unui boiangiu, și cum de altminteri nesomnul de trei zile și zbuciumările îi zdrobiseră, cei cinci pîrîși, odată ce-și isprăviră cina, ațipiră pînă la urmă în preajma stîlpului de care era legată de păr Dalila-cea-Vicleană.

Or, se făcuse noapte adîncă și cei cinci tovarăşi sforăiau împrejurul stîlpului, cînd doi beduini călare, care vorbeau între ei mergînd la pas, se apropiară de locul unde era legată Dalila. Şi Dalila îi auzi cum își împărtășeau dorurile. Unul dintre beduini, în adevăr, îl întrebă pe soțul său :

— Tu, măi frate, ce lucru mai bun ai făcut cît ai hălăduit prin Bagdadul cel minunat ?

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci și patra noapte

Urmă :

Celălalt răspunse, după un răstimp :

— Eu, pe Allah ! am mîncat niște clătite tare bune, cu miere și cu smîntînă, așa cum îmi plac

mie ! Și, hotărît, ăsta-i lucrul cel mai bun pe care l-am făcut la Bagdad !

Atunci, celălalt, adulmecînd cu zgomot mireasma închipuită a clătitelor coapte în ulei și umplute cu smîntînă și îndulcite cu miere, strigă :

— Pe cinstea mea de arab ! am să mă duc drept la Bagdad să mănînc și eu bunătățile acelea, de care n-am gustat niciodată în zilele mele vînturate pe drumurile pustiei !

Atunci beduinul care mîncase clătite umplute cu smîntînă și cu miere își luă rămas-bun de la soțul său cel dornic de ele, apucînd calea îndărăt, pe cînd cestălaltul, urmîndu-și drumul către Bagdad, ajunse la stîlp și dete de Dalila cea legată de păr și cu cei cinci adormiți împrejuru-i.

La priveliștea aceasta, beduinul se apropie de bătrînă și o întrebă :

— Cine ești ? Și de ce ești aici ?

Ea spuse, plîngînd :

— O, șeicule de arabi, mă pun sub ocrotirea ta !

El spuse :

— Allah este Atóateocrotitor ! Dar pentru ce ești legată de acest stîlp ?

Ea răspunse :

— Află, o, șeicule de arabi, o, preacinstitule, că am de dușman un cofetar care face clătite umplute cu smîntînă și cu miere, și-i cel mai vestit din Bagdad pentru cît de iute știe să coacă aceste clătite. Or eu, mai deunăzi, ca să-i plătesc o blestemăție ce-mi făcuse, m-am apropiat de taraba lui și am scuipat pe clătite. Atunci cofetarul s-a dus cu plîngere împotriva mea la valiu, care m-a pedepsit să fiu legată de stîlp și să fiu lăsată așa, dacă n-am să pot mînca dintr-o dată zece tăvi întregi pline cu clătite. Și mîine dimineața au să mi se aducă cele zece tăvi cu clătite. Or, pe

Allah ! o, șeicule, sufletul meu totdeauna s-a silit de orice zaharicale, şi mai cu seamă nu poate înghiţi clătite umplute cu smîntînă și cu miere ! Vai de mine și de mine ! Au să mă lase să mor de foame aici !

La cuvintele acestea, beduinul strigă :

— Pe cinstea mea de arab ! eu n-am plecat de la cortul meu şi nu mă duc la Bagdad decît anume ca să-mi împlinesc dorinţa de clătite ! Dacă vrei, dragă mătușă, mănînc eu tăvile în locul tău !

Ea răspunse :

— N-au să te lase, decît dacă ai fi legat aici de stîlp în locul meu ! Și chiar că, întrucît niciodată n-am umblat decît cu iașmacul tras peste faţă, nimeni nu m-a văzut și n-ar putea să bage de seamă schimbarea ! Drept aceea, n-ar trebui decît să-ţi schimbi hainele cu mine, după ce m-ai dezlega !

Beduinul, care atîta aştepta, se grăbi s-o dezlege și, după ce își schimbă hainele cu ea, se lăsă legat de stîlp în locul ei, pe cînd ea, îmbrăcată cu burnusul beduinului și încinsă la cap cu panglicele lui negre din păr de cămilă, sări pe cal și pieri în depărtare, către Bagdad.

A doua zi dimineaţa, cînd cei cinci deschiseră ochii ca să-i ureze zi bună bătrînei, începură iarăşi cu ocările lor de cu seară. Ci beduinul le spuse :

— Unde-s clătitele ? Burta mea arde de dorul lor !

Auzind glasul acela, cei cinci strigară :

— Pe Allah ! ăsta-i un bărbat ! Și vorbește ca un beduin !

Și catîrgiul sări în picioare și se apropie de el și îl întrebă :

— Ya badavi, ce cauţi aici ? Și cum de-ai îndrăznit s-o dezlegi pe bătrînă ?

El răspunse :

— Unde-s clătitele ? N-am mîncat nimica toată noaptea ! Mai cu samă, nu precupeţiţi mierea ! Biata bătrînă avea un suflet pe care-l sîleau zaharicalele ; da al meu moare după ele !

La vorbele acestea, cei cinci înţeleseră că fusese păcălit ca şi ei de babă şi după ce, în deznădejdea lor, se bătură peste obraji, strigară :

— Nu poţi scăpa de ce ţi-e ursit şi nu poţi abate să se împlinească ceea ce-i scris de Allah !

Şi pe cînd şedeau ei aşa şovăind cu gîndul la ce le mai rămînea de făcut, sosi şi valiul, însoţit de străjerii lui, la locul unde se aflau cei cinci, şi se apropie de stîlp. Atunci beduinul îl întrebă :

— Unde-s tăvile cu clătite cu miere ?

La aceste cuvinte, valiul ridică ochii către stîlp şi-l zări acolo pe beduin în locul bătrînei ; şi îi întrebă pe cei cinci :

— Ce-i asta ?

Ei răspunseră :

— Soarta !

Şi adăugară :

— Bătrîna a fugit, înşelîndu-l pe beduinul acesta. Iar pe tine, o, valiule, te facem răspunzător dinaintea califului pentru fuga ei ; căci dacă ne-ai fi dat paznicii tăi ca s-o străjuiască, n-ar fi izbutit să scape. Noi nu sîntem străjeri, tot aşa cum nu sîntem nici robi de cumpărat ori de vîndut !

Atunci valiul se întoarse către beduin şi îl întrebă ce s-a petrecut ; şi acela, cu amarnice strigăte după clătitele lui, îi povesti întîmplarea şi încheie spunînd :

— Acuma să-mi daţi clătitele !

La cuvintele acestea, valiul şi paznicii izbucniră într-un hohot de rîs nestăvilit, pe cînd cei cinci

rostogoleau nişte ochi roşii de sînge şi de mînie, şi-i spuneau valiului :

— N-avem să te slăbim pînă ce n-ai să vii la stăpînul nostru, emirul drept-credincioşilor !

Şi beduinul, pricepînd şi el pînă la urmă că fusese înşelat, spuse valiului :

— Eu numai pe tine te fac răspunzător de pierderea calului şi a hainelor mele !

Atunci valiul fu nevoit să-i ia şi să-i ducă la Bagdad, la palatul emirului drept-credincioşilor, califul Harun Al-Raşid.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci şi cincea noapte

Urmă :

Califul îi primi numaidecît, iar ei intrară la divan, unde mai înaintea lor venise şi ceauşul Urgia-Uliţelor care îşi înfăţişase plîngerea.

Şi Harun Al-Raşid, care cerceta el însuşi toate pricinile, începu să-i descoase pe toţi la rînd, cel dintîi pe asinar şi cel de pe urmă pe valiu. Şi fiecare îi povesti pe de şart califului povestea sa.

Atunci califul, minunat peste poate de cîte auzea, le spuse tuturora :

— Pe cinstea strămoşilor mei Bani-Abbas, vă dau încredinţare că vi se va da înapoi tot ce vi s-a furat ! Tu, măgărarule, îţi vei căpăta măgarul

și o despăgubire! Tu, bărbierule, îți vei căpăta bărbieria și sculele! Tu, negustorule, punga și hainele! Tu, evreule, giuvaierurile! Tu, boiangiule, o prăvălie nouă! Iar tu, șeicule de arabi, și calul, și hainele, și atîtea tăvi de clătite cu miere cît își poate dori burdihanul sufletului tău! Însă mai întîi trebuie să fie găsită bătrîna!

Și se întoarse către valiu și către ceaușul Urgie și le spuse:

— Și ție, emire Khaled, la fel îți va fi dată înapoi mia ta de dinari! Și ție, emire Mustafa, giuvaierurile și hainele soției tale, precum și o despăgubire. Dar voi doi trebuie s-o găsiți pe bătrînă! Vă dau în seamă această grijă.

La cuvintele acestea, emirul Khaled își scutură hainele și ridică brațele către cer, strigînd:

— Pe Allah! o, emire al drept-credincioșilor, iartă-mă! Nu cutez să mă mai încarc și cu îndeplinirea unei sarcini ca asta! După toate înșelăciunile pe care mi le-a tras bătrîna, nu pot chezășui că n-o să mai găsească iar vreun șiretlic ca să scape cu fața curată în paguba mea!

Și califul începu să rîdă și îi spuse:

— Atunci însărcinează pe altcineva cu treaba asta!

El răspunse:

— Dacă-i așa, o, emire al drept-credincioșilor, dă tu porunca s-o caute pe bătrînă insul cel mai dibaci din Bagdad, însuși căpetenia străjilor de la Dreapta-Ta, Ahmad-cel-Hoțoman! Pînă acuma, cu toată dibăcia lui, cu toate slujbele pe care poate să le facă și lefurile cele mari pe care le capătă în fiece lună, n-a săvîrșit încă nimic!

Atunci califul strigă:

— Ya mokaddem Ahmad!

— Şi Ahmad-cel-Hoţoman înaintă numaidecît dinaintea califului şi spuse :

— La poruncile tale, o, emire al drept-credincioşilor !

Califul îi spuse :

— Ascultă, căpitane Ahmad ! este o bătrînă care a făcut *cutare* şi *cutare* lucru ! Te însărcinez s-o găseşti şi s-o aduci la mine !

Şi Ahmad-cel-Hoţoman spuse :

— Răspund de ea, o, emire al drept-credincioşilor !

Şi ieşi, urmat de cei patruzeci de arcaşi ai lui, pe cînd califul îi opri lîngă el pe cei cinci şi pe beduin.

Or, mai-marele peste arcaşii lui Ahmad-cel-Hoţoman era un bărbat hărtănit în căutări de soiul acesta, şi care se numea Ayub Spinare-de-Cămilă. Şi cum avea de obicei să-i vorbească slobod mai-marelui său Ahmad-cel-Hoţoman, se apropie de el şi îi zise :

— Căpitane Ahmad, nu este decît o bătrînă în Bagdad ; şi a o prinde are să fie anevoie, crede bărbii mele !

Şi Ahmad-cel-Hoţoman îl întrebă :

— Atunci ce ai să-mi spui în această privinţă, o, Ayub Spinare-de-Cămilă ?

El răspunse :

— Nicicînd n-o să fim destul de mulţi ca să izbutim s-o învăluim pe bătrînă ; şi sînt de părere să-l hotărîm pe căpitanul Hassan-cel-Pehlivan să ne însoţească, dimpreună cu cei patruzeci de arcaşi ai lui ; întrucît el e mai frecat cu daraveli de soiul acesta !

Ci Ahmad-ce-Hoţoman, care nu vroia nicicum să împartă cu celălalt căpitan cinstea prinderii bătrînii, răspunse cu glas tare, aşa fel ca să fie

auzit de Hassan-cel-Pehlivan, care se ațineа pe lîngă poarta cea mare a palatului :

— Pe Allah ! o, Spinare-de-Cămilă, au de cînd avem noi trebuință de alții ca să ne facem treburile ?

Și trecu mîndru călare, cu cei patruzeci de arcași ai lui, pe dinaintea lui Hassan-cel-Pehlivan, otrăvit amarnic de răspunsul acela și de hotărîrea pe care o luase califul, alegîndu-l numai pe Ahmad-cel-Hoțoman și negîndindu-se și la el, Hassan ! Și își zise : „Pe viața capului meu ras ! au să aibă trebuință de mine !"

Ci Ahmad-cel-Hoțoman, odată ajuns pe locul ce se așternea dinaintea palatului califului, își dodeli oamenii, ca să le dea curaj, și le spuse :

— O, vitejii mei, acuma ne despărțim în patru cete, ca să scotocim cele patru mahalale ale Bagdadului. Şi mîine, pe la prînz, să veniți toți la mine la cîrciuma de pe ulița Mustafa, ca să-mi dați sama ce-ați făcut ori ce-ați găsit !

Și după ce hotărîră în felul acesta locul întîlnirii, se împărțiră în patru cete, care porniră să străbată fiecare cîte o mahala, în vreme ce Ahmad-cel-Hoțoman la rîndu-i începu să adulmece vîntul.

Estimp, Dalila și fiică-sa Zeinab aflară degrabă și ele, din zvoana lumii, despre zeberelele cu care îl însărcinase califul pe Ahmad-cel-Hoțoman ca s-o găbjească pe-o bătrînă pezevenghe ale cărei pișicherlîcuri umpluseră de zarvă Bagdadul. La auzul zvonului acesta, Dalila îi spuse fiică-si :

— O, fata mea, n-am a mă teme întru nimic de nimenea, de vreme ce Hassan-cel-Pehlivan nu e cu ei ; căci Hassan e singurul om din Bagdad de care mi-e frică, pentru că numai el e în stare să mă cunoască și să te cunoască ; şi, dacă vrea el, chiar şi astăzi poate să vină şi să ne ridice pe

amîndouă, fără ca noi să putem găsi nici cel mai mic şiretlic de scăpare. Să mulţumim, dar, Atoate-ocrotitorului care ne ocroteşte !

Fiică-sa Zeinab răspunse :

— O, mamă, ce prilej frumos ar fi, aşadar, pentru noi să-i tragem o păcăleală straşnică acestui hoţoman de Ahmad şi celor patruzeci de hăndrălăi ai lui. Ce haz ar fi, o, mamă !

Dalila răspunse :

— O, fată a pîntecului meu, astăzi mă simt cam zaifă, şi mă bizui pe tine să le joci un renghi acestor patruzeci şi unu de golani ! Treaba-i lesne de făcut, şi mă încumet pe iscusinţa ta !

Atunci Zeinab, care era o fetişcană tare zarifă, cu nişte ochi întunecoşi şi cu o faţă dulce şi luminată...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci şi şasea noapte

Urmă :

...se ridică numaidecît şi se îmbrăcă dichisit, punîndu-şi peste faţă un văl uşor de borangic, încît strălucirea ochilor să-i fie şi mai moale şi ispititoare. Atunci, gătită aşa, o sărută pe maică-sa şi-i spuse :

— O, mamă, mă juruiesc pe viaţa lacătului meu cel neatins şi ferecat, că am să pun gajba pe cei patruzeci şi unu şi am să-mi fac rîs de ei !

Şi plecă şi se duse în uliţa Mustafa şi intră în cîrciuma ţinută de Hagg-Karim din Mosul.

Începu mai întîi prin a face un salamalek tare drăgălaş crîşmarului Hagg-Karim care, vrăjit, îi întoarse salamalekul îndoit. Atunci ea îi spuse :

— Ya Hagg-Karim, iacătă cinci dinari pentru tine, dacă vrei să-mi închiriezi pînă mîine sala ta cea mare din fund, unde vreau să poftesc nişte prieteni, fără ca muşterii tăi cei de toată ziua să poată intra peste noi !

El răspunse :

— Pe viaţa ta, o, stăpînă a mea, şi pe viaţa ochilor tăi, mă învoiesc să-ţi dau sala mea cea mare pe degeaba, numai cu datoria din parte-ţi de a nu precupeţi băuturile pentru oaspeţii tăi.

Ea zîmbi şi îi spuse :

— Cei pe care îi poftesc eu aici, ya Hagg, sînt nişte ulcioare la care olarul a uitat să pună fund ! Toate băuturile din pivniţa ta au să treacă prin ele ! Să nu ai nici o teamă în această privinţă.

Şi numaidecît se întoarse acasă, luă măgarul măgărarului şi calul beduinului, îi încărcă cu saltele, cu pături, cu taburete, cu feţe de masă, cu tăvi, cu farfurii şi cu alte tacîmuri, şi se întoarse repede la han, unde descărcă măgarul şi calul de toate aceste lucruri, pe care le orîndui în sala cea mare luată cu chirie. Pe urmă aşternu feţele de masă, orîndui oalele de băutură, stacanele şi mîncarea pe care o cumpărase şi, cînd isprăvi totul, se duse şi se aşeză la uşa cîrciumii.

Nu trecu multă vreme de cînd sta acolo, că şi văzu răsărind zece arcaşi de-ai lui Ahmad-cel-Hoţoman, în frunte cu Spinare-de-Cămilă, care era tare încruntat la chip. Spinare-de-Cămilă porni

drept către prăvălie, împreună cu ceilalţi nouă, şi o văzu acolo pe frumoasa fetişcană, care avu grijă să dea uşor de-o parte, ca din întîmplare, vălul cel uşor de borangic ce-i acoperea faţa. Şi Spinare-de-Cămilă fu şi uluit şi vrăjit de frumuseţea ei tinerească, atîta de plăcută, şi o întrebă :

— Ce faci aici, o, copilă ?

Ea răspunse, aruncîndu-i din coada ochiului o privire şăgalnică :

— Nimic ! Îmi aştept norocul ! Nu cumva eşti viteazul Ahmad ?

El spuse :

— Nu, pe Allah ! Da îi pot ţine locul, dacă-i vorba să-i ceri vreun ajutor, căci sînt şeful arcaşilor lui, sînt Ayub Spinare-de-Cămilă, robul tău, o, ochi de gazelă !

Ea îi zîmbi iar şi îi spuse :

— Pe Allah ! o, căpetenie de arcaşi, dacă buna-cuviinţă şi aleasa-purtare ar vroi să-şi caute un adăpost de temei, pe voi patruzeci v-ar alege ca să le călăuziţi ! Intraţi, dar, aici, şi fiţi bine-veniţi ! Primirea prietenească de care o să vă bucuraţi la mine nu este decît cinstirea datorată unor oaspeţi atîta de aleşi !

Şi îi pofti în sala pregătită şi, îmbiindu-i să se aşeze în jurul tăvilor cele mari cu bunătăţuri, îi îndemnă să bea nişte vin amestecat cu bang adormitor, încît, de la cele dintîi stacane golite, cei zece căzură laţi, ca nişte elefanţi beţi ori ca nişte bivoli cuprinşi de ameţeală, şi se cufundară într-un somn adînc.

Atunci Zeinab îi tîrî pe rînd de picioare şi îi aruncă de-a valma în fundul prăvăliei, înghesuindu-i claie peste grămadă, îi ascunse sub o pătură

mare, trase peste ei o perdea, puse totul în bună rînduială în încăpere, și ieși să se așeze iarăși la ușa cîrciumii.

În curînd se ivi și cea de a doua ceată, cu alți zece arcași, care și ei la fel mușcară din vraja ochilor întunecoși și a obrajilor luminoși ai frumoasei Zeinab, și la fel pățiră ca și cei de dinaintea lor ; și tot așa și cea de-a treia ceată, și cea de-a patra. Iar fetișcana, după ce îi înghesui pe toți arcașii claie peste grămadă în dosul perdelei celei mari, puse totul în bună rînduială în sală și ieși să aștepte și sosirea lui Ahmad-cel-Hoțoman.

Nu șezu multă vreme acolo, că se și ivi Ahmad-cel-Hoțoman, călare pe calul lui, și mînios, cu ochii numai fulgere și cu barba și mustățile zbîrlite ca blana unei hiene flămînde. Cum ajunse în fața ușii, descălecă de pe cal și legă animalul cu frîul de una dintre verigile de fier prinse în peretele cîrciumii, și strigă :

— Unde-or fi feciorii ăia de cățea ? Au nu le-am poruncit să mă aștepte aici ? Hei, nu cumva i-ai văzut tu ?

Atunci Zeinab își legănă șoldurile, aruncă o ochiadă dulce la stînga, pe urmă la dreapta, zîmbi din buze și spuse :

— De cine întrebi, o, stăpîne ?

Or, Ahmad, din două priviri pe care i le aruncă fata, își și simți lăuntrurile cum îi vînzolesc pîntecul, și își auzi cum geme ceea ce avea ca moștenire. Atunci spuse zîmbărețel Zeinab, care sta moale și parcă neștiutoare de nimic :

— O, măi fetițo, cei patruzeci de arcași ai mei !

La cuvintele acestea, Zeinab deodată cuprinsă parcă de un val mare de respect, înaintă către Ahmad-cel-Hoțoman și îi sărută mîna spunînd :

O, căpitane Ahmad, căpetenie a Dreptei califului, cei patruzeci de arcași mi-au lăsat vorbă să-ți spun că au zărit-o în fundul ulicioarei pe bătrîna Dalila pe care o cauți și că se duc s-o ulmească mai departe, fără a se mai opri aici ; dar te încredințează că se întorc degrabă cu ea ; și n-ai decît să-i aștepți în sala cea mare a cîrciumii, unde chiar eu cu mîinile mele am să te slujesc !

Atunci Ahmad-cel-Hoțoman se luă după fetișcană și intră în prăvălie, unde nu zăbovi mult pînă ce, beat de farmecele pungășoaicei și robit de izmenelile ei, bînd stacan după stacan, căzu ca mort, de pe urma sporului adăugat minții lui de bangul cel adormitor turnat în băutură.

Atunci Zeinab, fără a mai zăbovi, se apucă să-l dezbrace pe Ahmad-cel-Hoțoman de toate hainele și de tot ce avea pe el, nelăsîndu-i decît cămașa și izmenele cele largi ; pe urmă trecu la ceilalți și îi dezbrăcă și pe ei la fel. După care, strînse toate lucrurile și toate hainele furate, le încărcă pe calul lui Ahmad-cel-Hoțoman, pe calul beduinului și pe măgarul măgărarului și, căpătuită așa cu toate acele pleanuri ale biruinței sale, se întoarse acasă fără de nici un necaz și înmînă totul maică-si Dalila, care o sărută plîngînd de bucurie.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci și șaptea noapte

Urmă :

Iar Ahmad-cel-Hoțoman și cei patruzeci de soți ai lui rămaseră adormiți vreme de două zile și două nopți, iar cînd, a treia dimineață, se deșteptară din somnul lor cel neobișnuit, habar n-avură dintru-ntîi cum să-și lămurească pricina pentru care se aflau grămădiți în colțul acela, și, pînă la urmă, din presupunere în presupunere, nu mai avură nici o îndoială că fuseseră trași pe sfoară. Atunci, se simțiră tare umiliți, mai ales Ahmad-cel-Hoțoman, care se arătase așa de avan față de Hassan-cel-Pehlivan și care acuma trăia rușinea cea mare de a se arăta în uliță gătit așa cum se afla. Se hotărî cu chiu cu vai să iasă din cîrciumă și, cel dintîi ins cu care dete ochii în drum se nimeri să fie tocmai tovarășul său Hassan-cel-Pehlivan care, văzîndu-l numai în cămașă și-n izmene, cu cei patruzeci de arcași ai lui după el gătiți asemenea, pricepu dintr-o ochiadă pățania pe care o pățiseră cu toții. La priveliștea aceea, Hassan-cel-Pehlivan, înveselit cum nu se mai poate, începu să cînte :

Copilele cele neștiutoare
Cred că bărbații-s toți la fel.
Habar n-au că ei sînt asemeni
Doar la turban, și nici la el !

Căci printre ei sînt unii înțelepți,
Iar alții-s niște gugumani zurlii.
Au, nu și-n cer sînt stele-aproape stinse,
Iar altele-s mărgăritare vii ?

Vulturii nu se-ating de carnea moartă,
Nici şoimii care fulgeră în zbor ;
Dar ciorile spurcate se înfruptă
Din orice stîrv găsit în calea lor.

După ce sfîrşi de cîntat, Hassan-cel-Pehlivan veni la Ahmad-cel-Hoţoman şi, prefăcîndu-se că numai atunci îl zărea, îi spuse :

— Pe Allah ! mokaddem Ahmad, dimineţile sînt cam răcoroase pe Tigru şi-i cam cu primejdie să ieşiţi aşa, numai în cămăşi şi-n izmene !

Iar Ahmad-cel-Hoţoman răspunse :

— Dar tu, ya Hassan, tu eşti chiar mai uricios şi mai rece la inima ta decît dimineaţa aceasta ! Nimenea nu scapă de ce-i este ursit, şi nouă ne-a fost ursit să fim vicleniţi de o copilandră. Nu cumva o cunoşti ?

El răspunse :

— O cunosc, şi-o cunosc şi pe maică-sa ! Şi, dacă vrei, mă pot duce să ţi le înhaţ într-o clipită !

El întrebă :

— Cum aşa ?

El răspunse :

— Nu ai decît să te înfăţişezi dinaintea califului şi, ca mărturie de nevolnicie, să-ţi scuturi salba de la gît şi să-i spui să mă însărcineze pe mine în locul tău cu prinderea lor !

Atunci Ahmad-cel-Hoţoman, după ce se îmbrăcă, plecă la divan cu Hassan-cel-Pehlivan, şi califul îl întrebă :

— Unde-i bătrîna, mokaddem Ahmad ?

El îşi scutură salba şi răspunse :

— Pe Allah ! o, emire al drept-credincioşilor, eu n-am cunoscut-o ! Mokaddemul Hassan poate îndeplini mai bine ca mine această treabă ! El o

cunoaşte, ba chiar mărturiseşte că bătrîna n-a săvîrşit toate pehlivăniile astea decît ca să ajungă de pomină şi ca să-l facă pe stăpînul nostru califul să o ia în seamă !

Atunci Al-Raşid se intoarse către Hassan şi îl întrebă :

— Aşa este, mokaddem Hassan ? O cunoşti pe bătrînă ? Şi crezi că n-a săvîrşit toate astea decît ca să dobîndească hatîrurile mele ?

El răspunse :

— Aşa este, o, emire al drept-credincioşilor !

Atunci califul strigă :

— Pe mormîntul şi pe cinstea strămoşilor mei ! dacă bătrîna dă îndărăt tuturor acestora ceea ce le-a luat, o iert !

Iar Hassan-cel-Pehlivan spuse :

— Atunci, o, emire al drept-credincioşilor, dă-mi pentru ea zălogul de slobozenie !

Şi califul îşi aruncă batista către Hassan-cel-Pehlivan, ca zălog de slobozenie pentru bătrînă.

Pe dată Hassan, după ce ridică zălogul de slobozenie, ieşi de la divan şi dete fuga drept acasă la Dalila, pe care o cunoştea de mult. Bătu la poartă şi Zeinab veni să-i deschidă. El intrebă :

— Unde-i maică-ta ?

Ea spuse :

— E sus !

El spuse :

— Du-te şi spune-i că Hassan, mokaddemul de-a Stînga, este jos şi îi aduce din partea califului batista de slobozenie, însă cu învoiala să dea îndărăt tot ce-a luat. Şi spune-i să coboare aşa cum se cuvine, altminteri am să mă anevoiesc s-o ridic cu sila !

Or Dalila, care auzise tot, strigă de sus :

— Aruncă-mi batista de slobozenie ! Şi merg la calif cu toate lucrurile luate !

Atunci Pehlivanul îi aruncă batista, pe care Dalila şi-o legă numaidecît la gît; pe urmă, ajutată de fiică-sa, se apucă să încarce pe măgar şi pe cei doi cai toate lucrurile şterpelite. Cînd isprăvirä, Hasan îi spuse Dalilei :

— Mai lipsesc hainele lui Ahmad-cel-Hoţoman şi ale celor patruzeci ai lui.

Ea răspunse :

— Pe Numele cel sfînt ! nu le-am luat eu !

El începu să rîdă şi spuse :

— Dreptu-i ! Le-a luat fiică-ta Zeinab ! Bine, fie ! Alea să-ţi rămînă ţie.

Şi, urmat de cele trei animale legate unul după altul cu o funie, o duse pe Dalila la divan, dinaintea califului.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute patruzeci şi opta noapte

Urmă :

Cînd Al-Raşid o văzu intrînd pe împieliţata de bătrînă, nu se putu opri să nu răcnească porunca de-a fi zvîrlită numaidecît pe chilimul de sînge, ca să fie isprăvită. Atunci ea strigă :

— Mă aflu sub ocrotirea ta, o, Hassan !

Iar Hassan-cel-Pehlivan se repezi şi sărută mîinile califului şi îi spuse :

— Iart-o, o, emire al drept-credincioşilor! I-ai dat zălog de slobozenie! Pe care iată-l la gîtul ei!

Califul răspunse:

— Asta aşa-i. Încît o iert, pentru preţuirea ce-ţi port!

Pe urmă se întoarse către Dalila şi îi zise:

— Vino încoace, o, bătrîno! Care-i numele tău?

Ea răspunse:

— Numele meu este Dalila, şi-s soţia celui ce-a fost răspunzător peste porumbeii tăi!

El spuse:

— În adevăr eşti o pehlivancă plină de şiretlicuri. Şi de-acuma-nainte ai să te numeşti Dalila-cea-Vicleană.

Pe urmă îi spuse:

— Poţi baremi să-mi spui cu ce scop ţi-ai bătut joc de oamenii aceştia aci de faţă, şi de ce ne-ai făcut atîtea necazuri, chinuindu-ne inimile?

Atunci Dalila se aruncă la picioarele califului şi răspunse:

— Eu, o, emire al drept-credincioşilor, n-am făcut nimica din lăcomie! Dar, cînd am auzit ce se povestea despre hoţiile de demult şi despre pehlivăniile săvîrşite odinioară la Bagdad de agiii tăi de la Dreapta şi de la Stînga, Ahmad-cel-Hoţoman şi Hassan-cel-Pehlivan, mi-a venit în gînd să fac şi eu la rîndul meu ca ei, de nu şi să-i întrec, ca să pot căpăta de la stăpînul nostru califul huzmeturile şi slujba răposatului meu soţ, părintele bietelor mele copile!

La cuvintele acestea, asinarul se ridică înverşunat şi strigă:

— Allah să judece şi să hotărască între mine şi baba aceasta! Nu s-a mulţumit numai să-mi fure măgarul, l-a mai pus şi pe moghrabinul aci de faţă să-mi smulgă cele două măsele din fundul

gurii și să-mi ardă tîmplele cu niște cuie de fier înroșite în foc !

Iar beduinul se ridică și el și strigă :

— Allah să judece și să hotărască între mine și baba aceasta ! Nu s-a mulțumit numai să mă lege de stîlp în locul ei și să-mi fure calul, mi-a mai pricinuit și alt necaz lăuntric, împiedicîndu-mă să-mi împlinesc dorința de clătite umplute cu miere !

Și boiangiul, și bărbierul, și tînărul negutător, și ceaușul, și ovreiul, și valiul, se ridicară fiecare la rînd, cerînd de la Allah daune pentru ponoasele ce le pricinuise bătrîna. Încît califul, mărinimos și îndurător cum era, începu prin a da fiecăruia îndărăt lucrurile ce li se furaseră, și îi despăgubi din belșug din chiar vistieria lui. Și mai cu seamă măgărarului, din pricină că el pierduse și cele două măsele și îndurase și acele arsuri, porunci să i se dea o mie de dinari de aur și îl căftăni căpetenie peste breasla catîrgiilor. Și toți plecară de la divan firitisindu-se pentru dărnicia califului și pentru dreptatea lui, și își uitară toate necazurile.

Iar califul îi spuse Dalilei :

— Acum, o, Dalila, îmi poți cere ce dorești !

Ea sărută pămîntul dinaintea califului și răspunse :

— O, emire al drept-credincioșilor, nu doresc decît numai un lucru de la mila ta, și anume să capăt îndărăt slujba și huzmeturile răposatului meu soț, cel care îngrijea de porumbeii tăi călători ! Iar eu pot să îndeplinesc slujba aceasta, căci și pe vremea cînd trăia soțul meu tot eu, ajutată de fata mea Zeinab, dam grăunțe porumbeilor și curățam porumbarul și agățam scrisorile la gîtul lor. Și tot eu vegheam și asupra foișorului cel mare, care a fost ridicat din porunca ta, ca adă-

post pentru porumbei, și pe care îl străjuiau zi și noapte patruzeci de negri și patruzeci de cîini, cîinii aceia pe care chiar tu i-ai luat de la regele afganilor, urmașii lui Soliman, cînd cu biruința ta asupra acelui rege !

Și califul răspunse :

— Fie, o, Dalila ! am să poruncesc să ți se scrie numaidecît firmanul de numire în slujba de căpetenie peste foișorul cel mare al porumbeilor călători și de stăpînă peste cei patruzeci de negri și peste cei patruzeci de cîini ridicați de la regele afganilor, urmașii lui Soliman ! Și, în felul acesta, ai să răspunzi cu capul de pierderea vreunuia dintre acei porumbei care îmi sînt mai scumpi chiar decît viața copiilor mei. Ci nu mă îndoiesc de vrednicia ta !

Atunci Dalila adăugă :

— Aș mai vrea, o, emire al drept-credincioșilor, ca și fiica mea Zeinab să locuiască împreună cu mine la foișor, ca să-mi dea ajutor la veghērea porumbeilor !

Și califul îi dete îngăduința.

Atunci Dalila, după ce sărută mîinile califului, se întoarse acasă și, ajutată de fiică-sa Zeinab, își mută toate ale casei și toate lucrurile la foișorul cel mare, și își alese ca locuință încăperile de la intrarea în foișor. Și chiar din ziua aceea îi luă în stăpînire pe cei patruzeci de negri și, îmbrăcată în straie bărbătești și cu un coif de aur pe cap, încălecă pe un cal și se duse la calif să capete porunci și să întrebe de soliile ce le avea de trimis în împărăție ! Și, cînd se lăsă noaptea, slobozi din lanț în curtea cea mare a foișorului pe cei patruzeci de cîini din neamul cîinilor ciobănești ai lui Soliman, ca să steie de pază. Și, în fiecare zi, se ducea la divan, călare, purtînd pe

cap coiful de aur împodobit cu un porumbel de argint, şi însoţită de alaiul celor patruzeci de negri ai ei, îmbrăcaţi numai în mătăsuri roşii şi în atlazuri. Şi, ca să-şi împodobească locuinţa cea nouă, agăţă pe ea hainele lui Ahmad-cel-Hoţoman, ale lui Ayub Spinare-de-Cămilă şi ale tovarăşilor lor. Şi in felul acesta Dalila-cea-Vicleană şi fiică-sa Zeinab-cea-Şireată dobindiră la Bagdad, după dibăcia şi isteţia lor, slujba atita de falnică a îngrijirii acelor porumbei şi stăpînirea peste cei patruzeci de negri şi peste cei patruzeci de ciini care păzeau la vreme de noapte foişorul cel mare! Ci Allah ştie mai bine!

— Or, acum, o, preafericitule rege, urmă Şeherezada, a venit vremea să-ţi povestesc şi de Ali Argint-Viu, şi de necazurile lui cu Dalila şi cu fiică-sa Zeinab, şi cu fratele Dalilei, Zoraik, neguţătorul de peşte prăjit, şi cu ovreiul vrăjitor Azaria! Căci isprăvile acestea sînt cu mult mai de mirare şi mai de pomină decît toate cîte ai ascultat pînă acum!

Iar regele Şahriar îşi zise în sine: „Pe Allah! n-am s-o scurtez de cap decît după ce am să ascult şi isprăvile lui Ali Argint-Viu!" Iar Şeherezada, dacă văzu zorii mijind, tăcu sfioasă.

Ci într-a patru sute patruzeci şi noua noapte

Urmă:

Am auzit, o, preafericitule rege, că la Bagdad, pe vremile cînd trăiau Ahmad-cel-Hoţoman şi Hassan-cel-Pehlivan, mai era acolo şi un alt pun-

gaș, atît de șiret și atît de ager încît niciodată oamenii agiei n-au putut să pună mîna pe el; căci, de îndată ce credeau că l-au înșfăcat, el le și scăpa, așa cum lunecă printre degete un strop de argint-viu pe care ai vrea să-l apuci. Drept aceea, încă mai dinainte, de la Cairo, locul lui de baștină, fusese poreclit Ali Argint-Viu.

În adevăr! Înainte de-a fi venit la Bagdad, Ali Argint-Viu trăise la Cairo și nu s-a hotărît să plece la Bagdad decît în urma unor împrejurări vrednice de pomenire și care au de ce fi istorisite la începutul acestei povestiri.

Ședea într-o zi trist și fără de nici o treabă, între soții săi, în odaia de sub pămînt ce le slujea ca loc de întîlnire; iar soții săi, văzîndu-l cu inima opărită și cu pieptul uscat, se străduiau să-l înveselească, ci el rămînea crunt în colțul lui, cu chipul mohorît, cu fruntea întunecată și cu sprîncenele încrîncenate. Atunci unul dintre ei îi spuse:

— O, căpetenie a noastră, ca să-ți ușurezi pieptul nu-i nimica mai bun decît o preumblare pe ulițele și prin sukurile din Cairo!

Iar Ali Argint-Viu, ca să curme vorba, se ridică și plecă să colinde mahalalele orașului Cairo, fără ca neagra-i supărare să i se însenineze vreun pic. Și-așa, ajunse pe strada Roșie, pe cînd la trecerea lui toată lumea se da cu grabă de-o parte, din cinstire și respect față de el.

Cînd intră pe strada Roșie și tocmai da să coboare într-o cîrciumă în care avea el nărav să se îmbete, văzu lîngă ușă un vînzător de apă ce-și ținea burduful din piele de capră în spinare și își vedea de treaba lui, izbind între ele cele două tasuri de aramă în care turna apa de băut pentru cei însetați. Și își cînta strigările de vînzător pe

străzi, strigări în care apa lui era cînd miere, cînd vin, după pofta inimii ! Iar în ziua aceea își cînta strigătul însoțindu-l cu zăngănitul celor două tasuri lovite între ele :

Din strugure este căpătată
Băutura cea mai minunată !
Nu-i fericire-adevărată
Fără un prieten cu inima curată !
Plăcerea toată
Numai așa se arată !
Iar locul cel mai fălos
E al cui știe să vorbească frumos !

Cînd îl zări pe Ali Argint-Viu, vînzătorul de apă își zăngăni în cinstea lui cele două tasuri răsunătoare și cîntă :

O, trecătorule,
Ia apă,
Curată,
Dulce,
Minunată !
Apă
Proaspătă !
Ochi de cocoș,
Apa mea !
Cleștar,
Apa mea !
Ochi neatins,
Apa mea !
Bucuria gîtului !
Adamant nrîtului,
Apa,
Apa,
Apa mea !

Pe urmă întrebă :

— Stăpîne, nu vrei un tas de apă ?

Argint-Viu răspunse :

— Dă-mi !

Și vînzătorul îi umplu un tas, pe care avu grijă să-l clătească mai întîi tacticos, și i-l întinse, spunînd :

— Plăcerea !

Ali însă, luînd tasul, îl privi o clipă, îl scutură și vărsă apa pe jos, spunînd :

— Dă-mi alta !

Atunci vînzătorul, supărat, îl măsură din ochi și strigă :

— Pe Alah ! și ce găsești tu în apa aceasta, mai curată decît lacrima unui ochi de cocoș, de-o arunci așa pe jos ?

El răspunse :

— Așa-mi place mie ! Mai toarnă-mi una !

Și vînzătorul umplu cu apă tasul a doua oară și i-l întinse cu sfințenie lui Ali Argint-Viu, care îl luă și iarăși îl vărsă, spunînd :

— Mai umple-mi-l o dată !

Și vînzătorul strigă :

— Ya sidi, dacă nu vrei să bei, lasă-mă să-mi văd de drum !

Și îi întinse al treilea tas cu apă. Ci, de data aceasta, Argint-Viu goli cupa dintr-o sorbitură și i-o dete vînzătorului îndărăt, punînd în ea un dinar de aur, drept bacșiș. Or, vînzătorul, departe de a se simți mulțumit cu acel chilipir, îl fulgeră cu privirile din cap pînă-n picioare pe Argint-Viu și îi spuse cu un glas uscat :

— Noroc, stăpîne, noroc ! Oamenii cei mărunți sînt una, iar domnii cei mari sînt cu totul altceva !

La vorbele acestea, Ali Argint-Viu, căruia nu-i prea trebuia mult ca să-i sară țîfna, îl înșfăcă

pe apagiu de cămașă, îi aldui un ghiont de-l zgudui cu burduf cu tot. Îl propti cu spinarea în ghizdurile havuzului de pe strada Roșie și țipă la el :

— A, plod de codoașă ! îți pare că un dinar de aur e puțin pentru trei tasuri de apă ? A ! e prea puțin ? Da burduful tău, cu tot ce e în el, nu prețuiește nici trei bănuți de argint, iar apa pe care am vărsat-o și cea pe care am băut-o nu umple nici măcar o oca !

Vînzătorul răspunse :

— Așa este, stăpîne !

Argint-Viu întrebă :

— Atunci pentru ce mi-ai vorbit așa ! Ai mai dat în viața ta de vreun om mai darnic decît m-am dovedit eu față de tine ?

Vînzătorul de apă răspunse :

— Asta da, pe Allah ! Am întîlnit în viața mea un om mai darnic decît tine ! Întrucît atîta vreme cît muierile or să plodească, au să se găsească pururea pe pămînt și oameni cu inimi darnice !

Argint-Viu întrebă :

— Și-ai putea să-mi spui cine-i acel om, mai darnic decît mine, pe care l-ai întîlnit ?

Vînzătorul de apă răspunse :

— Dă-mi mai întîi drumul, și șezi colea pe marginea fîntînii ! Și-am să-ți povestesc întîmplarea mea, care-i peste poate de ciudată !

Atunci Ali Argint-Viu îl slobozi pe vînzătorul de apă și, după ce amîndoi șezură pe una din treptele de marmură ale havuzului, lîngă burduful pus jos, vînzătorul de apă începu...

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și tăcu sfioasă.

Urmă :

... vînzătorul de apă începu :

Află, o, mult darnic stăpîne al meu, că tatăl meu a fost şeicul breaslei vînzătorilor de apă din Cairo, nu al aparilor care vînd apa cu sacaua pe la casele oamenilor, ci al celor care, ca mine, o vînd cu ulceaua purtînd-o pe uliţi în spinarea lor. Şi cînd părintele meu a murit mi-a lăsat moştenire cinci cămile, un catîr, prăvălia şi casa. Era mai mult decît îi trebuia unui om de teapa mea ca să trăiască fericit ! Ci, o, stăpîne al meu, săracul nu e niciodată mulţumit ; iar în ziua cînd, din vreo întîmplare, e şi el mulţumit o dată, atunci moare ! Eu, dar, m-am socotit în sufletul meu : „Am să-mi sporesc moştenirea făcînd afaceri şi neguţătorie !“ Şi îndată am plecat în căutare de chilipiruri, şi am găsit pe unii care să-mi încredinţeze mărfurile lor. Am încărcat acele mărfuri pe cămilele şi pe catîrul meu şi am plecat să le neguţătoresc în Hedjaz, la vremea hagialîcului la Mecca. Ci, o, stăpîne al meu, săracul nu se îmbogăţeşte niciodată ; că, dacă se îmbogăţeşte, moare ! Eu am făcut o neguţătorie atîta de păguboasă încît, pînă la isprăvirea hagialîcului, am pierdut tot ce aveam şi m-am văzut silit să-mi vînd cămilele şi catîrul, ca să pot face faţă nevoilor celor mai grabnice. Şi mi-am zis : „Dacă mă întorc la Cairo, creditorii au să mă înhaţe şi au să mă arunce în temniţă !“ Atunci, m-am lipit de-o caravană din Siria şi am plecat la Damasc, pe urmă la Alep, şi de-acolo la Bagdad. Odată

ajuns la Bagdad, am întrebat de starostele breslei vînzătorilor de apă și m-am dus la el. Am început, ca tot musulmanul, prin a-i rosti sura de la început a *Coranului* și i-am urat bună-pace. Atunci el m-a întrebat ce-i cu mine, iar eu i-am povestit tot ce pățisem. Și el, fără a pregeta deloc, mi-a dat o cămașă lungă, un burduf și două tasuri ca să-mi pot ține zilele. Și am ieșit pe calea lui Allah într-o bună dimineață cu burduful meu în spinare, și am pornit să umblu prin mahalalele orașului, ca vînzătorii de apă din Cairo. Ci, o, stăpîne al meu, săracul rămîne sărac, de vreme ce asta-i ursita lui. În adevăr, nu mi-a trebuit mult pînă să văd ce mare osebire era între locuitorii de la Bagdad și cei de la Cairo. La Bagdad, o, stăpîne al meu, oamenilor nu le e sete; iar dacă, din întîmplare, se hotărăște vreunul să bea, apoi acela nu plătește! Că apa cică-i de la Allah! Am văzut, așadar, cît de păguboasă mi-era meseria, după răspunsurile celor dintîi inși pe care i-am îmbiat cu cîntecele mele. În adevăr, cum i-am întins unuia tasul meu, mi-a și răspuns: „Au mi-ai dat tu ceva să mănînc, de mă îmbii să beau?“ Eu atunci mi-am văzut mai departe de drum, minunîndu-mă de purtarea aceluia și de acel semn rău de început, și am întins tasul către alt trecător; ci el mi-a răspuns: „Agonisita-i la Allah! cată-ți de cale, o, aparule!“ Eu n-am vrut să mă dau biruit și am colindat mai departe sukurile, oprindu-mă dinaintea prăvăliilor cu vaduri bune, ci nimenea nu-mi făcea semn să-i dau să bea ori să se lase ispitit de îmbierile sau de clinchetul ceștilor mele de aramă. Și am rămas așa pînă la nămiezi, fără a fi cîștigat cu ce să-mi cumpăr o coajă de pîine și un castravete. Pentru că, o, stăpîne al meu, soarta săracului îl silește să-i fie

și foame uneori. Ci foamea, o, stăpîne al meu, nu-i atîta de grea ca umilința! Că și bogatul are parte de destule umiliri, dar nu le îndură cum le îndură săracul, care nu are nimic nici de pierdut, nici de cîștigat. Așa și eu, de-o pildă, dacă m-am necăjit de purtarea ta, n-am făcut-o din pricina mea, ci din pricina apei mele, care-i un dar minunat de la Allah! Ci, o, stăpîne al meu, și purtarea ta față de mine se datorește tot vreunor pricini care te rod în lăuntru! Așadar, văzînd eu că șederea mea la Bagdad începe într-un chip atîta de întristător, m-am gîndit în cugetul meu: „Mai bine-ar fi fost pentru tine, o, sărace, să fi murit într-o temniță din țara ta, decît între oamenii aceștia cărora nu le place apa!“ Și, cum mă gîrboveam sub povara gîndurilor mele, am văzut deodată iscîndu-se în suk un mare zulum și oamenii dînd fuga într-o parte. Eu atunci, cum cere meseria mea, de a mă găsi unde-i lume multă, am dat fuga din toate puterile într-acolo, cu burduful în spinare, ținîndu-mă după ceilalți. Și am văzut atunci un alai măreț, alcătuit din niște oameni ce mergeau în două șiruri, cu niște bețe lungi în mîini, pe cap cu niște tichiuțe împodobite cu mărgăritare, îmbrăcați în burnusuri de mătase tare frumoase, iar pe șolduri spînzurîndu-le niște spade minunate, învrîstate bogat. Iar în fruntea lor mergea un viteaz cu înfățișare cumplită, la ivirea căruia toate capetele se temeneau pînă la pămînt. Eu atunci am întrebat: „Ce-i cu acest alai? Și cine-i viteazul acesta?!“ Careva mi-a răspuns: „Se vede limpede, după vorba ta de egiptean și după neștiința ta, că nu ești din Bagdad! Alaiul acesta este alaiul mokaddemului Ahmad-cel-Hoțoman, aga de-a Dreapta califului, care are datorința să păstreze tihna în mahalale. Și chiar

el e acela pe care îl vezi călare. Se bucură de mare cinstire și de huzmeturi de o mie de dinari pe lună, întocmai ca și soțul său Hassan-cel-Pehlivan, care-i aga de-a Stînga califului! Și toți oamenii lor primesc o sută de dinari pe lună! Tocmai au ieșit de la divan și se duc la ei acasă să prînzească!“ Eu, atunci, o, stăpîne al meu, am început să-mi cînt strigătele, după regula de la Egipt, întocmai cum m-ai auzit și tu mai adineaoarea, însoțindu-mă de zăngănitul ceștilor mele cele răsunătoare. Și am strigat atît de amarnic încît mokaddemul Ahmad m-a auzit și m-a zărit și, îndemnîndu-și calul către mine, mi-a spus: „O, frate egipteanule, te-am recunoscut după cîntec! Dă-mi un tas cu apă!“ Și a luat tasul pe care i l-am întins, l-a clătinat, a vărsat apa pe jos, cerîndu-mi să i-l umplu iar; și iar a vărsat apa pe jos, întocmai ca și tine, o, stăpîne al meu; ca apoi să bea dintr-o înghițitură cel de-al treilea tas pe care m-a pus să i-l umplu. Pe urmă a strigat cu glas mare: „Trăiască orașul Cairo, cu toți locuitorii lui, o, aparule, fratele meu! Pentru ce ai venit tu în orașul acesta unde vînzătorii de apă nu sînt prețuiți și răsplătiți?“ Și eu i-am povestit povestea mea și i-am dat de înțeles că eram dator vîndut și că am fugit tocmai din pricina datoriilor și a prăpădului meu! Atunci el a strigat: „Fii, dar, binevenit la Bagdad!“ Și mi-a dat cinci dinari de aur și, întorcîndu-se către oamenii din alaiul lui, le-a spus: „Pentru iubirea lui Allah, îl înfățișez pe omul acesta din țara mea dărniciei voastre!“ Numaidecît, fiecare ins din alai mi-a cerut cîte un tas de apă și, după ce l-a golit, mi-a pus în el un dinar de aur! Încît, cînd am isprăvit, aveam mai bine de o sută de dinari de aur în cutiuța cea de aramă care atîrnă la cingătoarea

mea. Pe urmă, mokaddemul Ahmad-cel-Hoţoman mi-a zis : „Cîtă vreme ai să stai la Bagdad, aceasta are să-ţi fie plata de fiecare dată cînd ai să ne dai să bem !“ Şi-aşa, în puţine zile, cutiuţa mea de aramă s-a umplut de mai multe ori ; iar eu mi-am socotit dinarii şi am văzut că erau o mie şi încă vreo cîţiva ! Atunci am cugetat în cugetul meu : „Acuma a venit ceasul pentru tine să te întorci în ţara ta, o, aparule ! Căci, cît de bine ţi-ar fi pe pămînt străin, tot mai bine-i în ţara ta ! Şi, de altminteri, mai ai şi nişte datorii, şi se cade să te duci să le plăteşti !“ Atunci m-am îndreptat către divan, unde începuseră să mă cunoască toţi şi unde mă întîmpinau cu multă bună-voinţă...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci şi una noapte

Urmă :

...şi am intrat să-mi iau bun-rămas de la binefăcătorul meu, recitîndu-i aceste versuri :

Celui străin şederea-n ţări străine
Îi e asemeni unei case mari
Pe temelia vîntului durată.
Se umflă vîntul la o vreme iar,
Şi casa se preface în ruine,
Iar el pe drum scăparea-n fugă-şi cată.
Mai bine i-ar fi fost, aş vrea să zic,
De n-ar mai fi zidit nimic, nimic !

Pe urmă i-am spus : „De altminteri, iacătă că pleacă o caravană către Cairo, şi tare aş vrea să mă lipesc de ea, ca să mă întorc între ai mei !" El atunci mi-a dăruit un catîr şi o sută de dinari, şi mi-a zis : „Şi eu, la rîndu-mi, aş vrea să te încarc, o, şeicule, cu o sarcină de taină. Cunoşti multă lume la Cairo ?" Eu am răspuns : „Cunosc pe toţi oamenii de fală care locuiesc la Cairo". El mi-a spus : „Atunci, ia de colea scrisoarea aceasta şi dă-o în mîinile soţului meu de odinioară, Ali Argint-Viu din Cairo ; şi spune-i din partea mea : «Nene-tău îţi trimite salamalekurile şi urările lui de bine ! El acuma-i cu califul Harun-Al-Raşid !» Eu atunci am luat scrisoarea, am sărutat mîna mokaddemului Ahmad şi am plecat din Bagdad la Cairo, unde am ajuns acuma-s abia cinci zile. Dintru-ntîi, m-am dus la cei la care eram îndatorat şi mi-am plătit datoriile toate, cu banii ce-i cîştigasem la Bagdad din mila darnicului Ahmad-cel-Hoţoman. După care mi-am îmbrăcat cămaşa cea lungă de piele, mi-am luat burduful în spinare, şi m-am făcut iar vînzător de apă, ca mai înainte, aşa cum mă vezi, o, stăpîne al meu ! Ci degeaba l-am căutat eu prin tot Cairo pe Ali Argint-Viu, prietenul lui Ahmad-cel-Hoţoman, că n-am izbutit să dau de el ca să-i înmînez scrisoarea pe care o port şi-acuma la mine, în tivul cămăşii mele ! Şi-aceasta-i, o, stăpîne al meu, întîmplarea pe care am avut-o cu cel mai darnic dintre muşteriii mei !

Cînd vînzătorul de apă îşi sfîrşi de povestit întîmplarea, Ali Argint-Viu se ridică şi îl sărută aşa cum un frate îl sărută pe fratele său, şi îi zise :

— O, aparule, semenul meu, iartă-mi purtarea de adineaori faţă de tine ! De bună seamă, omul acela mai darnic decît mine, cum altul mai darnic

decît mine nici nu poate fi, cel pe care l-ai întîlnit la Bagdad, este mai-marele meu de odinioară! Căci chiar eu sînt Ali Argint-Viu, acela pe care îl cauți, tovarășul cel dintîi al lui Ahmad-cel-Hoțoman. Înseninează-ți, dar, sufletul, luminează-ți ochii și inima, și dă-mi scrisoarea de la mai-marele meu!

Atunci, vînzătorul de apă îi dete scrisoarea, pe care Ali o deschise și în care citi cele ce urmează:

„Salamalekul mokaddemului Ahmad, către cel mai de faimă și cel dintîi dintre flăcăii lui, Ali Argint-Viu!

Îți scriu, o, podoabă a podoabelor, pe o foaie ce are să zboare la tine pe aripa vînturilor.

De-aș fi eu o pasăre, aș zbura de dor în brațele tale! Dar cum să mai zboare o pasăre cu aripile tăiate?

Află, dar, o, tu, cel mai frumos, că acum sînt căpetenie peste cei patruzeci de voinici ai lui Ayub Spinare-de-Cămilă, tuspatruzeci viteji încercați, ca și noi, făptași de multe isprăvi strălucite. Și am fost căftănit de califul Harun Al-Rașid, stăpînul nostru, agă de-a Dreapta sa, însărcinat cu paza cetății și a mahalelor, cu leafă de o mie de dinari pe lună, bașca ce mai pică de la cei care vor să capete oblăduirea noastră.

Dacă, dar, o, tu, cel mai drag, vrei să-ți aștemi pe un medean cît mai larg zborul minții și să-ți deschizi poarta volniciilor și a bogățiilor, nu ai decît să vii să-l cauți pe bătrînul tău la Bagdad. Ai să săvîrșești pe-aici cîteva isprăvi de seamă și îți făgăduiesc să capăt pentru tine hatîrurile califului, un cin vrednic de tine și de prietenia noastră, și o slujbă tot atît de făloasă ca și a mea.

Vino, dar, copilul meu, vino la mine și bucură-mi inima cu tovărășia ta mult dorită!

Şi pacea lui Allah şi binecuvîntarea lui fie cu tine, ya Ali !"

După ce Ali Argint-Viu citi scrisoarea aceasta de la Ahmad-cel-Hoţoman, mai-marele său, se cutremură de bucurie şi de tulburare, şi, vînturîndu-şi bastonul cel lung într-o mînă şi scrisoarea în cealaltă mînă, trase un danţ turbat pe treptele havuzului, zborşindu-se la babele şi la cerşetorii dimprejur. Pe urmă, sărută de nenumărate ori scrisoarea, ducînd-o apoi la frunte ; şi îşi deschise brîul de piele şi îl goli în mîinile apagiului de toţi galbenii, drept mulţumire pentru vestea cea bună şi pentru osteneală. Şi plecă fără de zăbavă în odaia de sub pămînt, la haidamacii lui, ca să le vestească plecarea-i grabnică la Bagdad.

Cînd se văzu în mijlocul lor, le spuse :

— Copiii mei, vă las să vedeţi unul de altul !

Atunci ciracul lui cel mai apropiat strigă :

— Ce spui, stăpîne ? Au vrei să ne-laşi ?

El răspunse :

— Norocul meu mă aşteaptă la Bagdad, în mîinile părintelui meu, Ahmad-cel-Hoţoman !

El spuse :

— Clipa-i tare grea acuma pentru noi ! Zahereaua noastră-i goală ! Şi, fără tine, ce-avem să ne facem ?

El răspunse :

— Chiar mai înainte de-a ajunge la Bagdad, de-ndată ce voi intra în Damasc, am să izbutesc eu să dobîndesc ceva, ca să vă trimit să răzbiţi nevoile. Fiţi dar fără teamă, copiii mei !

Pe urmă se dezbrăcă de hainele cu care era îmbrăcat, se spălă după sfînta datină şi puse pe el o cămaşă lungă, strînsă peste mijloc, o rantie

mare de călătorie cu mîneci largi, înfipte la chimir două hangere şi un jungher, îşi împodobi capul cu un fes straşnic şi luă în mînă o lancie năpraznică, lungă de patruzeci şi doi de coţi, făcută din retevele de bambus ce se puteau strînge unul în altul după vrere. Pe urmă, sări în spinarea calului şi se duse.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci şi doua noapte

Urmă :

Nici nu ieşi bine din Cairo, că şi dete ochii cu o caravană, de care se apropie şi la care se alipi, aflînd că se îndrepta către Damasc şi Bagdad. Caravana aceea era caravana starostelui neguţătorilor din Damasc, om putred de bogat, care se întorcea de la Mecca şi se ducea în ţara lui. Or, Ali, care era tînăr, frumos şi fără pic de barbă pe obraz, plăcu pînă peste poate şi starostelui neguţătorilor, şi cămilarilor, şi catîrgiilor, şi ştiu, ferindu-se de feluritele lor încercări la vreme de noapte, să şi-i îndatoreze cu multe, ocrotindu-i împotriva hoţilor de beduini şi a leilor din pustie ; aşa încît, cînd ajunseră la Damasc, toţi îşi arătară recunoştinţa, cinstindu-l fiecare cu cîte cinci dinari ; iar starostele neguţătorilor îi dete o mie de dinari. Şi Ali, care nu-şi uitase de soţii

lui din Cairo, nu pregetă să le trimită toţi banii, nepăstrînd pentru sine decît atîta cît îi era de trebuinţă ca să-şi urmeze drumul şi să ajungă într-un sfîrşit la Bagdad !

Şi iată aşa îşi lăsă ţara de baştină Ali Argint-Viu, ca să se ducă la Bagdad, să-şi caute norocul în mîinile lui Ahmad-cel-Hoţoman, părintele său, căpetenia de zamparagii de odinioară.

De cum ajunse în oraş, începu să caute casa prietenului său şi întrebă mai mulţi inşi, care ori nu ştiură, ori nu voiră să i-o arate. Şi, în felul acesta, ajunse într-o piaţă, numită Al-Nafz, unde văzu nişte ţînci ce se jucau între ei, sub căpitănia unuia, mai mic decît toţi, şi pe care ei îl strigau Mahmud stîrpitura. Şi plodul acela era chiar Mahmud-Stîrpitură, copilul surorii isteţei Zeinab, cea măritată. Şi Ali Argint-Viu gîndi în sine : „Ya Ali, ştirile despre oameni se capătă de la copiii lor !“ Şi numaidecît, ca să-i momească pe ţînci, se duse la prăvălia unui neguţător de zaharicale şi cumpără o bucată mare de halva cu susan şi cu zahăr ; pe urmă se apropie de ţîncii care se zbenguiau şi strigă :

— Care vrea halva caldă încă ?

Ci Mahmud-Stîrpitură nu-i lăsă pe copii să se apropie de Ali ; veni numai el dinaintea lui şi îi zise :

— Dă-mi halvaua !

Atunci Ali îi dete calupul de halva şi, totodată, îi strecură în mînă un bănuţ de argint. Dar, cînd văzu argintul, Stîrpitură gîndind că i-l dedese spre a-l ispiti şi a-l strica, ţipă :

— Cară-te de-aici ! Eu nu mă vînd. Eu nu mă ţin de ticăloşii ! Întreabă-i şi pe ceilalţi, şi-ai să vezi !

Argint-Viu, care nici cu gîndul nu gîndea atunci la ticăloșii ori la alte asemenea, îi spuse pușlamalei aceleia micuțe.

— Copile dragă, ceea ce ți-am dat este prețul pentru o întrebare pe care vreau să ți-o pun: și te plătesc așa, pentru că oamenii de treabă plătesc totdeauna serviciile pe care le cer de la alți oameni de treabă. Poți tu să-mi spui unde-i casa mokaddemului Ahmad-cel-Hoțoman?

Stîrpitură răspunse:

— Dacă-i numai atîta, ceea ce îmi ceri este lucru lesne! Am să merg înaintea ta și, cînd am să ajung la casa lui Ahmad-cel-Hoțoman, am să apuc o piatră cu degetele de la picioarele mele desculțe și am s-o arunc înspre poartă. În felul acesta, nimeni n-are să vadă că eu ți-am arătat unde șade. Iar tu ai să afli așa care-i casa lui Ahmad-cel-Hoțoman!

Și, în adevăr, o luă la fugă înaintea lui Argint-Viu și, după un timp, apucă o piatră, cu degetele de la picior, și o aruncă pe furiș înspre poarta unei case! Și Argint-Viu, minunîndu-se de grija, de deșteptăciunea, de iscusința, de neîncrederea și de dibăcia pezevenghiului, strigă:

— Inșallah, ya Mahmud, în ziua cînd și eu am să fiu numit căpitan de străji ori vătaf de agii, pe tine am să te aleg cel dintîi între voinicii mei!

Pe urmă, Ali bătu la poarta lui Ahmad-cel-Hoțoman.

Cînd Ahmad-cel-Hoțoman auzi bătăile în poartă, sări în picioare, tulburat cum nu se mai poate, și răcni către Spinare-de-Cămilă, ajutorul său:

— O, Spinare-de-Cămilă, dă fuga de-i deschide celui mai frumos dintre feciorii oamenilor! Cel care bate la poartă nu-i altul decît ciracul meu

din Cairo de odinioară, Ali Argint-Viu ! Îl cunosc după cum bate !

Şi Spinare-de-Cămilă nu se mai îndoi o clipă că acela care se afla la poartă n-ar fi chiar Ali Argint-Viu, şi dete fuga să-i deschidă şi să-l aducă la Ahmad-cel-Hoţoman. Şi cei doi prieteni de odinioară se îmbrăţişară cu drag ; şi Ahmad-cel-Hoţoman, după cele dintîi dovezi de bucurie şi după salamalekurile de cuviinţă, il duse dinaintea celor patruzeci de străjeri ai lui, care îi urară bun-venit ca unui frate al lor. După care, Ahmad-cel-Hoţoman îl îmbrăcă într-o rantie strălucită şi-i spuse :

— Atunci cînd califul m-a numit agă de-a Dreapta lui şi mi-a dat hainele pentru oamenii mei, am pus de-o parte pentru tine rantia aceasta, gîndind că într-o zi ori alta am să mă întîlnesc iară cu tine !

Pe urmă îl pofti să stea jos între ei, la locul de cinste ; şi porunci să se dea un ospăţ îmbelşugat, ca să sărbătorească venirea lui Ali ; şi toţi începură să mănînce, să bea şi să se veselească, cît ţinu noaptea aceea !

A doua zi de dimineaţă, cum tocmai era vremea ca Ahmad să se ducă la divan în fruntea celor patruzeci ai lui, îi spuse prietenului său Ali :

— Ya Ali, trebuie să fii cu mare grijă la începutul şederii tale în Bagdad. Fereşte-te, dar, să nu care cumva să ieşi în oraş, ca să nu tragi asupra-ţi luarea-aminte a locuitorilor de aici, care-s tare sîcîitori ! Nu cumva să crezi că Bagdadu-i Cairo ! Bagdadul este cetatea de scaun a califului, şi iscoadele mişună pe-aici cum mişună în Egipt muştele, iar puşlamalele şi ticăloşii foiesc ca pe acolo gîştele şi broaştele !

Şi Ali Argint-Viu răspunse :

— O, părinte al meu, oare am venit la Bagdad ca să mă închid ca o fecioară între pereții unei case ?

Ahmad însă îl îndemnă să aibă răbdare, și plecă la divan în fruntea arcașilor lui.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci și treia noapte

Urmă :

Și Ali Argint-Viu avu răbdare să stea închis vreme de trei zile în casa prietenului său. Într-a patra zi însă își simți inima zburlită și pieptul apăsat, și îl întrebă pe Ahmad dacă nu cumva a venit ceasul pentru el să înceapă isprăvile care să-l facă vestit și care să-l facă să merite bunăvoința califului ! Ahmad răspunse :

— Tot lucrul la vremea lui, fiule. Lasă-mi mie toată sarcina de a mă îngriji de tine și de a-i vorbi califului despre tine, mai înainte chiar ca tu să săvîrșești vreo ispravă.

Dar, de cum plecă Ahmad-cel-Hoțoman, Argint-Viu nu-și mai putu afla locul și își zise : „Mă duc numai așa, să răsuflu oleacă de aer și să-mi răcoresc pieptul !" Și ieși din casă și porni să străbată ulițele Bagdadului, trecînd dintr-un loc în altul și oprindu-se din cînd în cînd pe la vreo prăvălie cu dulciuri ori pe la vreo prăvălie cu

de-ale gurii, ca să mănînce vreo bucățică ori să înfulece vreo plăcintă de foi. Și iacătă că zări un alai de patruzeci de negri îmbrăcați în mătase roșie, pe cap cu niște tichii înalte de pîslă albă și înarmați cu niște cuțitoaie de oțel. Mergeau doi cîte doi, rînduiți frumos, iar în urma lor, călare pe un caiîr înfotăzat falnic, purtînd pe cap un coif de aur împodobit cu un porumbel de argint și îmbrăcată cu o cămașă de zale de oțel, venea în toată slava și strălucirea ei căpităneasa porumbeilor, Dalila-cea-Vicleană !

Tocmai ieșea de la divan și se întorcea la han. Dar, cînd trecu pe dinaintea lui Ali Argint-Viu, pe care nu-l cunoștea și care nici el n-o cunoștea, bătrîna fu izbită de frumusețea, de tinerețea, de mijlocelul cel subțire, de boiul zarif, de înfățișarea plăcută și mai cu seamă de asemănarea lui la privire cu Ahmad-cel-Hoțoman, neprietenul ei. Și pe dată îi șopti o vorbă unuia dintre negri, care se și duse să iscodească în taină pe la negutătorii din suk despre numele și despre rosturile frumosului flăcău ; ci nimeni nu știu să-i spună nimic. Încît, atunci cînd ajunse în foișorul ei de la han, Dalila o chemă pe fiică-sa Zeinab și îi ceru să-i aducă tipsia cu nisipurile de prorocit ; pe urmă adăugă :

— Fata mea, am văzut în suk un tinerel atît de frumos încît pînă și frumusețea și l-ar alege de prieten ! Ci, o, fata mea, privirea lui seamănă tare ciudat cu privirea vrăjmașului nostru Ahmad-cel-Hoțoman ! Și tare mă tem că străinul acesta, pe care nimeni din suk nu-l cunoaște, să nu fi venit la Bagdad ca să ne facă vreun pocinog ! Drept care vreau să cercetez în privința lui tipsia mea de ghicit !

La cuvintele acestea, scutură nisipul, după datina cabalistică, bombănind niște vorbe talismanice și citind de la coadă către cap niște rînduri ebraice; pe urmă făcu pe o zăloagă de farmece niște socoteli cu numere și cu litere algebrice și alchimistice și, întorcîndu-se către fiică-sa, îi spuse :

— O, fata mea, tinerelul cel frumos se cheamă Ali Argint-Viu din Cairo! Este prietenul vrăjmașului nostru Ahmad-cel-Hoțoman, care nu l-a adus la Bagdad decît ca să ne facă vreo pehlivănie și să se răzbune așa de ponosul pe care i l-ai adus cînd l-ai îmbătat și ai luat hainele lui și ale celor patruzeci ai lui! De altmintrelea, șade chiar în casa lui Ahmad-cel-Hoțoman!

Ci fiică-sa Zeinab îi răspunse :

— O mamă, și mai cam ce-o fi la urma-urmei? Au nu vezi că prea te-ai speriat de tinerelul acela?

Ea răspunse :

— Tipsia de nisip mi-a mai arătat, pe deasupra, că norocul tinerelului este mai presus, și încă cu mult, ca norocul meu și al tău!

Ea spuse :

— O să vedem noi, o, mamă!

Și se și îmbrăcă în rochia cea mai frumoasă, după ce își înmuie privirile cu bețișorul ei de kohl și își împreună sprîncenele cu unsoarea ei neagră și înmiresmată, și plecă să încerce a da de tînărul nostru.

Și începu să străbată agale sukurile din Bagdad, legănîndu-și șoldurile și rotindu-și ochii sub iașmac, și aruncînd priviri zdrobitoare de inimi, cu zîmbete către unii, cu făgăduieli tainice către alții, cu fandoseli, cu marghioleli, cu fițe, cu întrebări din ochi, cu chemări din sprîncene, cu ucideri din gene, cu sunări din brățări, cu zvoană din zingălăi și cu jar din toate lăuntrurile-i, pînă

ce îl întîlni, dinaintea tejghelei unui negutător de chenafa, chiar pe Ali Argint-Viu, pe care îl cunoscu numaidecît după frumusețea lui. Atunci se apropie de el și, ca din greșeală, îl izbi cu umărul de-l clătină din loc și, parcă necăjită că-l lovise, îi spuse :

— Trăiască orbii, o, bine-văzătorule !

La cuvintele acestea, Ali Argint-Viu se mulțumi să zîmbească, uitîndu-se la frumoasa fetișcană ale cărei priviri îl și străpungeau dintr-o parte în cealaltă, și răspunse :

— Oh, ce frumoasă ești, o, fetițo ! A cui ești ?

Ea, de sub iașmac, își închise pe jumătate ochii cei minunați și răspunse :

— A oricărei făpturi frumoase care să semene cu tine !

Argint-Viu întrebă :

— Ești măritată ori ești fată ?

Ea răspunse :

— Măritată, spre norocul tău !

El spuse :

— Atunci, mergem la tine ori la mine ?

Ea răspunse :

— Aș vrea mai degrabă la mine ! Află că sînt măritată cu un negustor ; și sînt fata unui negustor. Și astăzi, pentru întiia oară, am putut să ies în sfîrșit din casă, dat fiind că soțul meu are să lipsească o săptămînă. Or eu, de îndată ce a plecat soțul, am vrut să mă veselesc și i-am spus slujnicei mele să-mi gătească niște bucate gustoase. Dar, întrucît bucatele cele mai gustoase nu pot fi dulci decît în tovărășia prietenilor, am ieșit din casă să caut pe vreunul frumos și bine crescut, cum ești tu, ca să-l poftesc la masa mea și să-și petreacă noaptea cu mine ! Și te-am văzut, și dra-

gostea ta mi-a pătruns în inimă. Vei binevoi oare să-mi bucuri sufletul, să-mi alini inima şi să primeşti a mînca o îmbucătură la mine ?

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci şi patra noapte

Urmă :

El răspunse :

— Cînd eşti poftit, nu poţi să nu primeşti !

Atunci fata o luă înaintea lui, iar el se ţinu după ea, din uliţă în uliţă, mergînd în urmă-i la oarecare depărtare.

Or, pe cînd păşea în felul acesta pe urmele ei, Ali gîndea : „Ya Ali, ce nesocotinţă săvîrşeşti, străin nou venit aici cum eşti ! Cine ştie de nu te dai pradă mîniei soţului, care ar putea să cadă asupra ta deodată în vreme ce dormi, şi, ca să se răzbune pe tine, să-ţi reteze ce ai mai scump ! Şi, de altfel, un înţelept a spus : «Acela care se dedă dezmăţului într-o ţară străină în care se află ca oaspete, va fi pedepsit de Găzduitorul-cel-Mare !» Mai cuminte ar fi, aşadar, pentru tine, să-ţi ceri iertare cuviincios de la ea, spunîndu-i cîteva cuvinte drăguţe". Se prilejui, deci, de o clipă cînd se aflau într-un loc mai îngust, se apropie de fată şi îi spuse :

— O, tinerico, na, ia dinarul acesta, şi să lăsăm pe altă dată întîlnirea noastră !

Ea răspunse :
— Pe Numele-cel-mai-de-seamă ! trebuie numaidecît să-mi fii oaspete astăzi, căci niciodată nu m-am simțit atît de dornică de zbeg și de bucurii ca acuma !
Atunci el o urmă și ajunse cu ea în fața unei case mari, la o ușă încuiată cu un zăvor vîrtos de lemn. Și tînăra se prefăcu a căuta în rochia ei cheia ca să descuie, pe urmă strigă, descumpănită :
— Ia uite că mi-am pierdut cheia ! Acuma cum să fac să descui poarta ?
Pe urmă se prefăcu a-și lua seama și îi spuse :
— Deschide-o tu !
El spuse :
— Cum aș putea să deschid un zăvor, fără cui și fără lacăt ? Nu pot să mă hotărăsc nici să-l descui cu de-a sila !
Drept orice răspuns, ea îi aruncă pe sub iașmac două ochiade care îi descuiară lui Ali toate zăvoarele cele mai ascunse ; pe urmă adăugă :
— Nu trebuie decît să-l atingi, și are să se și descuie !
Și Argint-Viu puse mîna pe zăvorul de lemn, iar Zeinab bolborosi asupra lui numele mamei lui Moise ! Și pe dată zăvorul se trase la o parte și ușa se deschise. Intrară amîndoi, și fata îl duse într-o sală plină cu arme scumpe și coperită cu chilimuri alese, unde îl pofti să ia loc. Și, fără a mai zăbovi, așternu masa și, așezîndu-se lîngă el, începu să mănînce cu el și să-i dea ea însăși îmbucăturile în gură, pe urmă să bea cu el și să se veselească, ci fără a-i îngădui s-o atingă ori să-i fure vreun sărut ori vreo ciupitură măcar sau vreo mușcătură cît de cît ; căci, de fiecare dată cînd Ali se apleca dînd s-o sărute, ea își punea repede mîna

între obrazul ei și buzele tînărului, și sărutarea flăcăului nu-i atingea în felul acesta decît mîna. Și, la ghesturile lui, Zeinab răspundea :

— Plăcerea nu-i deplină decît noaptea !

Masa se încheie în felul acesta ; și se ridicară să se spele pe mîini, și ieșiră la puțul din curte ; și Zeinab vru să tragă cu mîinile ei funia și roata, și să scoată ciutura din fundul fîntînii ; ei deodată dete un țipăt și se aplecă peste ghizduri, bătîndu-se în piept și frîngîndu-și brațele, pradă unei deznădejdi amarnice ; și Argint-Viu o întrebă :

— Ce-ai pățit, o, tu, ochi al meu ?

Ea răspunse :

— Inelul meu de rubin, care-mi era prea larg pe deget, mi-a alunecat și a căzut în adîncul fîntînii. Soțul meu mi l-a cumpărat ieri, pe cinci sute de dinari ! Iar eu, văzînd că e prea larg, l-am înțepenit cu niște ceară ! Da degeaba, că uite că mi-a căzut aici !

Pe urmă adăugă :

— Am să mă dezbrac numaidecît și am să mă bag în fîntînă, care nu-i adîncă, să-mi caut inelul ! Întoarce-te, dar, cu fața la perete, ca să pot să mă dezbrac !

Ci Argint-Viu răspunse :

— Ce ocară ar fi pentru mine, o, stăpîna a mea, dacă aș îndura să cobori tu în fîntînă, cu mine de față ! Mă bag eu să-ți caut inelul !

Și se și dezbrăcă, apucă cu mîinile amîndouă funia din fîșii de palmier de pe vîrtej și se lăsă cu ciutura în adîncul fîntînii. Cînd ajunse în apă, dete drumul funiei și se cufundă să caute inelul ; iar apa îi ajungea pînă la umeri, rece și neagră

în beznă. Şi, în clipa aceea, Zeinab-cea-Isteaţă trase iute ciutura în sus şi-i strigă lui Argint-Viu :
— Acum poţi să-l chemi în ajutor pe prietenul tău Ahmad-cel-Hoţoman !
Şi plecă din casa aceea fără a mai zăbovi, ducînd cu ea şi hainele lui Argint-Viu. Pe urmă, fără să mai închidă poarta după ea, se întoarse la maică-sa.
Or, casa în care Zeinab îl ademenise pe Argint-Viu era casa unui emir divanit, care se afla plecat din oraş pentru nişte treburi. Încît, atunci cînd se întoarse acasă şi cînd văzu uşa deschisă, fu încredinţat că în casa lui intrase vreun hoţ, aşa că îşi strigă vizitiul şi începu să cerceteze peste tot ; ci, văzînd că nimica nu lipsea şi că nu era nici urmă de vreun hoţ, se linişti cu totul. Pe urmă, vrînd să-şi facă spălările cele după sfînta datină. îi spuse rîndaşului :
— Ia ulciorul şi du-te de-l umple cu apă proaspătă din fîntînă !
Şi sluga se duse la fîntînă şi coborî ciutura şi, cînd socoti că s-a umplut, dete s-o tragă în sus ; ci băga de seamă că e cumplit de grea. Atunci se uită în fîntînă şi văzu, stînd pe ciutură, un fel de umbră neagră, care gîndi să fie vreun efrit ! Atunci dete drumul funiei şi, înfricoşat, o luă la fugă ţipînd :
— Ya sidi, în fîntîna noastră este un efrit ! Stă în ciutură !
Atunci emirul îl întrebă :
— Şi cum e ?
El spuse :
— Este năpraznic şi negru ! Şi grohăie ca un porc !
Şi emirul îi spuse :

— Fugi degrabă și caută patru dascăli cititori de *Coran*, ca să vină și să citească din *Coran* asupra acestui efrit și să-l descînte.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci și cincea noapte

Urmă :

Și grăjdarul dete fuga să-i aducă pe dascălii cititori din *Coran*, care se așezară împrejurul fîntînii și începură să rostească surele cele alungătoare de demoni, în vreme ce grăjdarul și stăpînul său trăgeau de funie și scoteau ciutura din puț. Și toți, peste măsură de înfricoșați, îl văzură pe efritul cu pricina, care nu era altul decît Ali Argint-Viu, cum sări în picioare afară din ciutură, strigînd :

— Allahu akbar !

Și cei patru dascăli își ziseră :

— Ăsta-i un efrit dintre cei drept-credincioși, de vreme ce rostește Numele !

Emirul însă pricepu numaidecît că era un om ca toți oamenii, și îi spuse :

— Nu cumva ești vreun hoț ?

El răspunse :

— Nu, pe Allah ! da sînt un biet păcătos ! Adormisem pe țărmul Tigrului, și am visat ceva ; cînd m-am trezit și am băgat de seamă că am pățit ocara, am intrat în apă să mă spăl ; da o volbură

m-a dus la fund și un vîrtej de valuri m-a împins prin pînza de apă de sub pămînt pînă în fîntîna aceasta, unde mă aștepta norocul și izbăvirea prin mijlocirea ta !

Emirul nu se îndoi nici o clipită de adevărul spuselor lui Ali și zise :

— Totul se împlinește după cum a fost scris !

Și îi dete o mantie veche de-a lui să se acopere, și îl lăsă să plece, căinîndu-l pentru șederea în apa rece din fîntînă.

Cînd Argint-Viu ajunse acasă la Ahmad-cel Hoțoman, unde era mare îngrijorare din pricina lui, și povesti ce pățise, tare își mai rîseră de el, mai cu seamă Ayub Spinare-de-Cămilă, care îi spuse :

— Pe Allah ! cum de-ai putut să fii căpitan de hoți la Cairo și să te lași înșelat și jefuit la Bagdad de-o fetișcană ?

Iar Hassan-cel-Pehlivan, care tocmai se afla în ospeție la soțul lui, îl întrebă pe Argint-Viu :

— O, biet egipteanule, cunoști baremi numele fetișcanei care te-a amăgit, și știi cine-i ea și a cui fată este ?

El răspunse :

— Da, pe Allah ! este fata unui negustor și soția unui negustor ! Da cum o cheamă nu mi-a spus !

La cuvintele acestea, Hassan-cel-Pehlivan izbucni într-un hohot de rîs năpraznic și zise :

— Păi să-ți spun eu ! Aceea pe care o socoți femeie măritată este fată mare, pun mîna-n foc ! Și numele ei este Zeinab ! Și nu e fata nici unui negustor, ci-i fata Dalilei-cea-Vicleană, căpităneasa porumbeilor noștri călători ! Ea și cu maică-sa ar putea să învîrtească tot Bagdadul pe degetul lor cel mic, ya Ali ! Și tot ea-i și cea care și-a

făcut rîs de mai-marele tău și l-a lăsat fără țoale, și pe el și pe cei patruzeci pe care-i vezi colea !
Și cum Ali Argint-Viu cugeta adînc, Hassan-cel-Pehlivan îl întrebă :
— Ce gîndești acuma să faci ?
El răspunse :
— Să mă însor cu ea ! Căci, cu toate cîte-au fost, mi-i amarnic de dragă !
Atunci Hassan îi spuse :
— Apoi dacă-i așa, copile dragă, am să-ți spun eu ce să faci, căci, fără de mine, poți de la bun început să dai uitării un gînd atîta de năstrușnic, să-ți faci jurămîntul de lepădare și să-ți molcomești sufletul în privința fetișcanei celei dulci !
Argint-Viu strigă :
— Ya Hassan, ajută-mă și sfătuiește-mă !
El îi spuse :
— Cu toată inima ! ci numai cu învoiala ca de acuma înainte să nu mai bei decît din palma mea și să nu mai umbli decît sub flamura mea ! Iar eu, dacă-i așa, îți făgăduiesc biruința în ceea ce gîndești și împlinirea dorurilor tale !
El răspunse :
— Ya Hassan, sînt copilul și ucenicul tău !
Atunci Pehlivanul îi spuse :
— Începe dar de te dezbracă !
Și Argint-Viu aruncă de pe el mantia cea veche și rămase gol-goluț !
Atunci Hassan-cel-Pehlivan luă un vas plin cu smoală și o pană de găină, și înnegri tot trupul lui Argint-Viu și toată fața, așa de bine încît îl făcu să semene întocmai cu un negru ; pe urmă, ca să desăvîrșească asemănarea, îi zugrăvi cu un roșu aprins buzele și marginile pleoapelor, îl lăsă să se usuce oleacă, îi ascunse sub un ștergar prea-

cinstita moștenire de la tătîne-său, pe urmă îi zise :

— Iacătă-te preschimbat într-un harap, ya Ali ! Și tot așa ai să te faci acuma bucătar. Află că bucătarul Dalilei, cel care gătește bucatele pentru Dalila, pentru Zeinab, pentru cei patruzeci de negri și pentru cei patruzeci de cîini din neamul cîinilor ciobănești ai lui Soliman, este, ca și tine, un negru ! Ai să te duci să cauți a-l întîlni și ai să vorbești cu el în graiul negrilor și, după salamalekuri, ai să-i spui : „Multă vreme-i, o, frate negru, de cînd n-am mai băut laolaltă acea minunată buză, băutura noastră, și n-am mai mîncat chebab de miel ! Hai să ne cinstim acuma !“ El are să-ți răspundă că îndatoririle și grijile bucătăriei nu-i îngăduie, și are să te poftească la bucătăria lui ! Tu atunci, acolo, ai să încerci să-l îmbeți și să-l iscodești ce fel de bucate, și cîte, bucătărește el pentru Dalila și fiică-sa, și ce dă de mîncare celor patruzeci de negri și celor patruzeci de cîini, și în ce loc se află cheile de la bucătărie și de la haznaua cu zaherea, și despre tot ! Și el are să-ți spună tot ! Întrucît un om beat nu mai tăinuiește nimic din cele despre care n-ar pomeni nimic atunci cînd nu este beat. De cum ai să scoți de la el toate aceste amănunte, ai să-l adormi cu niște bang, ai să te îmbraci cu hainele lui, ai să înfigi cuțitoaiele lui la chimirul tău, ai să iei coșul lui de cumpărături, ai să te duci la suk să cumperi carne și legume, ai să te întorci la bucătărie, ai să te duci apoi pe la prăvălii să iei cele ce-ți mai trebuie, unt, ulei, orez și alte asemenea lucruri, ai să gătești mîncărurile după învățătura căpătată, ai să le pui frumos în farfurii, ai să amesteci în ele bangul, și ai să te duci să le dai Dalilei, fiică-si, celor patruzeci de negri și celor patru-

zeci de ciini, pe care în felul acesta ai să-i adormi. Atunci, ai să-i despoi pe toţi de haine şi de tot ce au pe ei, şi ai să aduci totul la mine. Ci dacă, ya Ali, rîvneşti să ajungi a o dobîndi pe Zeinab de soţie, mai trebuie, pe deasupra, să pui mîna şi pe cei patruzeci de porumbei călători ai califului, să-i închizi într-o colivie şi să-i aduci la mine.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi tăcu sfioasă.

Ci într-a patru sute cincizeci şi şasea noapte

Urmă :

Auzind acestea, Ali Argint-Viu, drept orice alt răspuns, îşi duse mîna la frunte şi, fără a rosti o vorbă, plecă să-l caute pe bucătarul cel negru. Dete de el în suk şi, după salamalekurile de bun-întîlniş, îl pofti să bea buză. Bucătarul însă îi răspunse că nu are vreme şi îl pofti pe Ali să-l însoţească la foişor. Acolo, Argint-Viu făcu întocmai cum îl învăţase Hassan-cel-Pehlivan şi, de îndată ce îşi îmbătă gazda, îl iscodi despre mîncărurile zilnice. Bucătarul răspunse :

— O, frate negru, în fiecare zi, ca masă de prînz trebuie să gătesc pentru Sett Dalila şi Sett Zeinab cinci feluri osebite şi de culori osebite ; şi tot atîtea feluri ca masă de seară. Ci astăzi mi-au poruncit să mai gătesc două tăvi pe deasupra. Încît uite colea felurile pe care trebuie să le gătesc de prînz :

linte, mazăre, o tocană de berbec cu sos și niște sorbet de trandafir ; iar tăvile cele două cerute pe deasupra, acelea-s una cu niște orez cu miere și cu șofran, iar alta cu boabe de granată cu migdale descojite, cu zahăr și cu frișcă și mirodenii !

Ali îl întrebă :

— Și cum le servești masa de obicei stăpînelor tale ?

El răspunse :

— Le aștern masa osebit fiecăreia.

El întrebă :

— Da celor patruzeci de negri ?

El răspunse :

— Le dau bob fiert și legume fierte cu unt și cu ceapă, și, ca băutură, o cană cu buză ! E deajuns pentru ei !

El întrebă :

— Da cîinilor ?

El răspunse :

— Cîinilor le dau trei uncii de carne fiecăruia și oasele care rămîn de la masa stăpînelor mele !

După ce află toate astea, Argint-Viu amestecă repede niște bang în băutura bucătarului care, cum o sorbi, cum se și prăbuși pe jos ca un bivol negru. Atunci Argint-Viu înșfăcă cheile care erau agățate într-un cui, și cunoscu cheia de la bucătărie după foițele de ceapă și după fulgii lipiți pe ea, iar cheia de la cămară o cunoscu după uleiul și după untul cu care era unsă. Și plecă să ia ori să cumpere toate cîte îi erau de trebuință ca să gătească și, călăuzit de pisica bucătarului, care pînă și ea fu amăgită de asemănarea lui Ali cu stăpînul ei, se vîntură prin tot hanul, de parcă acolo ar fi locuit de cînd era copil, găti bucatele, așternu mesele și le dete să mănînce, Dalilei, fi-

ică-si Zeinab, negrilor și ciinilor, după ce le puse în mîncare bangul, fără ca să fi băgat de seamă careva schimbarea bucătarului ori a bucatelor. Și-așa !

Cînd Argint-Viu văzu că toată lumea din foișor adormise, ca urmare a înghițirii bangului, o dezbrăcă mai întîi pe bătrînă și o găsi peste măsură de urîtă și în totului-tot îngrețoșătoare. Îi luă, așadar, hainele de fală și coiful, și trecu în odaia frumoasei Zeinab, pe care o îndrăgise și pentru care săvîrșea acel furtișag. O lăsă goală-goluță și o găsi minunată, și vrednică de rîvnit, și îngrijită, și curată, și plăcut mirositoare ; ci, fiind el băiat foarte la locul lui, nu vroi să se bucure de ea fără buna ei voie, și se mulțumi numai să-i cerceteze pielea, ca să-i poată cîntări mai bine prețul viitor, și ca tărie, și ca dulceață, și ca fierbințeală, și ca simțire : și anume spre a cerceta mai bine această însușire din urmă, o gîdili la tălpi și văzu, după năprasnica zvîcnitură de picior cu care fata il plezni, că era peste măsură de simțitoare. Atunci, încredințat în felul acesta despre firea ei, îi luă hainele și se duse să-i despoaie și pe harapi ; pe urmă, se sui pe terasă, intră în porumbar și înhăță toți porumbeii pe care îi puse într-o colivie și, liniștit, fără a mai închide ușile, se întoarse acasă la Ahmad-cel-Hoțoman, unde îl aștepta Hassan-cel-Pehlivan, căruia îi dete toată prada, precum și porumbeii. Iar Hassan-cel-Pehlivan, minunat de iscusința lui, îl firitisi și îi făgădui sprijin ca s-o dobîndească pe Zeinab de soție.

Estimp, Dalia-cea-Vicleană se trezi cea dintîi din somnul în care o cufundase bangul. Îi trebui o bună bucată de vreme pînă ce să-și vină de-a

binelea în simțiri: ci, cînd pricepu că fusese adormită, sări în picioare, se îmbrăcă cu hainele-i obișnuite de femeie bătrînă și dete fuga întîi și-ntîi la porumbărie, pe care o găsi goală-goluță de toți porumbeii. Coborî atunci în curtea hanului și își văzu ciinii cum mai dormeau încă, întinși ca morți în cuștile lor. Îi căută apoi pe negri, și-i găsi cufundați în somn, și tot așa și pe bucătar. Atunci, alergă, mînioasă cum nu se mai poate, în odaia fiică-si Zeinab, și o găsi și pe fată adormită, goală toată, cu o bucată de hîrtie agățată la git cu un firicel. Despături hîrtia și citi slovele acestea: „Eu, Ali Argint-Viu din Cairo, și nimeni altul decît eu, sînt îndrăznețul, neînfricatul, iscusitul și dibaciul făptaș al acestei isprăvi!" Văzînd cele scrise, Dalila gîndi: „Cine știe dacă afurisitul ăsta nu i-o fi spart lăcățelul!" Și se aplecă degrabă asupra fiică-si, o cercetă și văzu că lăcățelul era neatins. Faptul o mai alină oleacă și o hotărî s-o trezească pe Zeinab, dîndu-i să răsufle un leac împotriva bangului. Pe urmă, îi povesti fetei tot ce se petrecuse și adăugă:

— O, fata mea, se cade totuși să-i fii recunoscătoare acestui Argint-Viu că nu ți-a spart lăcățelul, cînd i-ar fi fost atîta de lesne! În loc să-ți ceara teze porumbița, s-a mulțumit să ia porumbeii califului. Ce să ne facem acuma?

Ci pe dată și găsi un mijloc de a căpăta îndărăt porumbeii, și-i spuse fiică-si:

— Așteaptă-mă aici! N-am să lipsesc mult.

Și ieși din foișor, și se îndreptă către casa lui Ahmad-cel-Hoțoman, și bătu la poartă.

Numaidecît, Hasan-cel-Pehlivan, care era acolo, strigă:

— Asta-i Dalila-cea-Vicleană ! O cunosc după cum bate. Dă fuga de-i deschide, ya Ali !

Și Ali, însoțit de Spinare-de-Cămilă, se duse să-i deschidă Dalilei, care intră, cu chipul zîmbitor, și-i salută pe toți cei de față.

Or, Hassan-cel-Pehlivan, Ahmad-cel-Hoțoman și toți ceilalți se aflau tocmai în clipa aceea tolăniți pe jos în jurul mesei și prînzeau, mîncînd porumbei fripți, cu castraveți și ridichi de lună. Încît, atunci cînd Dalila intră, Pehlivanul și Hoțomanul se ridicară în cinstea ei și îi spuseră :

— O, mătușă plină de har, maică a noastră, ia șezi de mănîncă dimpreună cu noi din porumbeii aceștia ! Ți-am păstrat neatinsă partea ta de ospăț!

La vorbele acestea, Dalila simți lumea înnegurîndu-se dinaintea ochilor ei și strigă :

— Au vouă nu vi-i pic de rușine să furați și să frigeți porumbeii pe care califul îi prețuiește mai mult chiar decît pe copiii lui ?

Ei răspunseră :

— Păi cine-a furat porumbeii califului, o, maică a noastră ?

Ea spuse :

— Egipteanul ăsta, Ali Argint-Viu !

Ali răspunse :

— O, mamă a frumoasei Zeinab, atunci cînd am fript porumbeii aceștia, habar n-am avut că sînt hulubi călători. Oricum ar fi, iacătă-l pe cel ce ți se cuvine !

Și îi întinse unul dintre porumbeii fripți.

Atunci Dalila luă o bucățică din aripa porumbelului, o duse la gură, gustă oleacă și strigă :

— Pe Allah, porumbeii mei încă-s vii ! Căci nu-i asta carnea lor ! I-am hrănit cu boabe amestecate cu mosc și i-aș cunoaște numai după mireasma și gustul cărnii lor !

La vorbele acestea ale Dalilei, toți cei de față începură să rîdă, și Hassan-cel-Pehlivan îi zise :

— O, maică a noastră, porumbeii tăi se află în bună pază la mine ! Și mă învoiesc să ți-i dau îndărăt, dar numai cu o înțelegere !

Ea zise :

— Vorbește, ya Hassan ! Primesc de mai înainte orice vei cere ; și iacătă-mi capul dat în mîinile tale !

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci și șaptea noapte

Urmă :

Hassan zise :

— Ei bine, dacă vrei să capeți îndărăt porumbeii, nu ai decît să împlinești dorința lui Ali Argint-Viu din Cairo, fruntea flăcăilor noștri !

Ea întrebă :

— Și care-i este dorința ?

El zise :

— Dorința lui este de a se însura cu fiică-ta Zeinab !

Ea răspunse :

— Asta-i o cinste și pentru mine și pentru ea ! Pe capul și pe ochii mei ! Ci nu o pot sili pe fiică-mea să se mărite fără de voia ei. Dă-mi, așadar, mai întîi porumbeii îndărăt ! Căci nu cu furtișa-

guri se cuvine a o dobîndi pe fata mea, ci cu drăgălășeniile cele plăcute !

Atunci Hassan îi spuse lui Ali :

— Dă-i îndărăt porumbeii !

Argint-Viu îi dete Dalilei colivia. Dalila îi spuse :

— Acum, copile dragă, dacă dorești cu adevărat să te unești în bună datină cu fata mea, nu cu mine trebuie să vorbești, ci cu moșu-său, fratele meu Zoraik, neguțătorul de pește prăjit. Întrucît el este ocrotitorul legiuit al fetei mele ; și nici eu, nici ea, nu putem nimic fără îngăduiala lui ! Da îți făgăduiesc că am să-i vorbesc despre tine fetei mele și că am să stăruiesc pentru tine pe lîngă Zoraik, fratele meu !

Și plecă rîzînd, să-i povestească fiică-si Zeinab cele ce se petrecuseră, și cam cum o cerea Ali Argint-Viu de soție. Și Zeinab răspunse :

— O, maică a mea, din parte-mi n-am nimic împotriva acestei căsătorii ; Ali este frumos și drăguț și, pe deasupra, s-a purtat tare cuviincios față de mine, nesfărîmînd ceea ce putea să sfarme pe cînd dormeam !

Dalila însă răspunse :

— O, fata mea, mi se pare că pînă o izbuti să te dobîndească de la moșu-tău Zoraik, Ali are să-și cam piardă mîinile și picioarele, de nu cumva și zilele, în amarnica încercare.

Și-atîta cu ele !

Estimp, Ali Argint-Viu îl întrebă pe Hassan-cel-Pehlivan :

— Da ia spune-mi, cine-i acest Zoraik și unde se află prăvălia lui, ca să mă duc numaidecît la el s-o cer de soție pe fata soră-si !

Pehlivanul răspunse :

— Fiule, de-acuma poţi să-ţi faci mărturisirea de lepădare în privinţa frumoasei Zeinab, dacă socoţi s-o capeţi de la pehlivanul acela afurisit care se cheamă Zoraik! Află, dar, ya Ali, că bătrînul Zoraik, neguţător acuma de peşte prăjit, a fost odinioară căpitan de hoţi, vestit în tot Irakul pentru isprăvile lui, mai de pomină decît ale mele, ale tale şi ale fratelui nostru Ahmad-cel-Hoţoman! E un pungaş atîta de viclean şi de dibaci, că e în stare, fără a se mişca din loc, să găurească un munte, să şparlească toate stelele de pe cer şi să fure kohlul care împodobeşte ochiul lunii. Nici unul dintre noi nu se poate asemui cu el în viclenii, în răutăţi şi în tot felul de şiretlicuri. Dreptu-i că acuma s-a potolit şi că, lăsîndu-se de meseria-i de hoţ şi de căpitan de hoţi de odinioară, a deschis prăvălie şi s-a făcut neguţător de peşte prăjit. Da asta nu l-a silit nicidecum să nu-şi mai păstreze cîte ceva din isteţiile-i de altă dată. Încît, ya Ali, ca să pricepi cîte ceva despre iscusinţa acestui hoţoman, n-am să-ţi povestesc decît cea mai proaspătă înşelăciune pe care a ticluit-o şi de care se slujeşte ca să aducă muşterii la prăvălia lui şi să-şi desfacă peştele. La mijlocul uşii de intrare de la prăvălia lui, a atîrnat, de capătul unei sfori de mătase, o pungă cu o mie de dinari, averea lui toată, şi a pus pristavul să dea de ştire în tot sukul: „O, voi toţi, lotri din Irak, hoţomani din Bagdad, tîlhari din pustie, furi din Egipt, ascultaţi şi aflaţi! Şi voi toţi, ginni şi efriţi din văzduhuri şi de sub pămînturi, ascultaţi şi aflaţi! Orişicine-orişicare o putea să şterpelească punga atîrnată în prăvalia lui Zoraik, neguţătorul de peşte prăjit, a aceluia să fie pe bun drept!" Or, lesne poţi pricepe dacă după atare

strigare mușterii nu s-au grăbit să dea fuga și să încerce să ciordească punga, cumpărînd pește; dar nici cel mai dibaci dintre ei n-a izbutit: căci vicleanul de Zoraik a meșteșugit o mahinărie întreagă, legată printr-o frînghie de punga aceea agățată. Or, punga, oricît de ușor ai atinge-o, pune în mișcare mahina întocmită dintr-un șir vuitor de clopoței și de zurgălăi, care fac atîta zarvă încît Zoraik, dacă se află cumva prin fundul prăvăliei ori dacă e ținut cu vorba de vreun mușteriu, aude zarva și are vreme să-și scape punga de la șterpeleală. Pentru aceasta, nu are decît să se plece și să ia o bucățoaie de plumb dintr-un morman de asemenea bucățoale, pe care și l-a grămădit la picioare, și s-o zvîrle din toate puterile după hoț, sfărîmîndu-i fie o mînă, fie un picior, ori zdrobindu-i chiar căpățîna. Încît, ya Ali, te sfătuiesc să te lași de gîndul tău; altminteri, ai să fii ca acei inși care se iau după cîte o înmormîntare și se jelesc fără ca baremi să știe numele celui mort. Nu poți să te lupți cu un hoțoman ca ăsta. Eu, în locul tău, aș uita-o și pe Zeinab și însurătoarea cu ea; căci uitarea este începutul fericirii; și cine a uitat un lucru, de-aci înainte poate să trăiască fără el!

După ce Ali Argint-Viu ascultă vorbele acestea ale chibzuitului Hassan-cel-Pehlivan, strigă:

— Nu, pe Allah! nu m-aș putea hotărî s-o uit vreodată pe fata aceea cu ochi întunecoși, atîta de simțitoare și de focoasă! Ar fi o ocară pentru un om ca mine! Se cuvine, dar, să mă duc să încerc a șterpeli punga și, în felul acesta, să-l silesc pe lotrul cel bătrîn să îngăduie însurătoarea mea, dîndu-mi fata în schimbul pungii!

Şi pe dată plecă să-şi cumpere nişte haine de fată şi se îmbrăcă în ele, după ce-şi alungi ochii cu kohl şi îşi văpsi degetele cu hennea. După care, îşi trase sfios iaşmacul de mătase peste faţă şi începu să păşească, de încercare, legănîndu-se ca femeile, şi izbuti de minune. Dar nu se mulţumi cu atîta...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci şi opta noapte

Urmă :

...Dar nu se mulţumi cu atîta ! Trimise să i se aducă o oaie, o înjunghie, îi strînse sîngele într-un vas, îi scoase burta, i-o umplu cu sîngele strîns şi şi-o aşeză pe pîntece, sub haine, aşa fel încît să-l facă să semene cu o femeie însărcinată. După care, tăie gîtul la două găini, le scoase pipotele, pe care le umplu cu lapte călduţ, şi îşi puse cîte una pe fiecare sîn, aşa fel ca să pară cît mai trupeş în părţile acelea şi să se asemuie cu o femeie pe cale de a naşte. Şi-apoi, ca nimica să nu lase de dorit, îşi aşternu peste poponău cîteva rînduri de ştergare înmuiate în scrobeală care, odată uscate, îi făcură un dos înfricoşător şi, totodată, vîrtos ! Preschimbat aşa, Argint-Viu ieşi în drum şi se îndreptă încetişor către prăvălia lui Zoraik, neguţătorul de peşte prăjit, în vreme ce, la vederea lui, oamenii strigau :

— Ya Allah, ce fund mare !

Pe drum, Argint-Viu, pînă la urmă începînd să se simtă stingherit din pricina ștergarelor scrobite ce-l zgîriau, strigă după un măgărar care tocmai trecea cu măgarul pe acolo și se cocoță pe măgar cu mare grijă, ca nu cumva să plesnească bășica umplută cu sînge ori pipotele cele pline cu lapte, și așa ajunse în fața prăvăliei cu pește prăjit unde în adevăr văzu punga spînzurată la ușă și pe Zoraik frigîndu-și peștele, pe care îl privea cu un ochi, pe cînd cu ochiul celălat veghea forfota de du-te-vino a mușteriilor și a trecătorilor. Atunci Argint-Viu îi spuse măgărarului :

— Ya hammar, am simțit în nas mirosul de pește prăjit și, femeie însărcinată cum sînt, rîvnesc să mă înfrupt și eu cu o bucățică ! Dă fuga și adu-mi una să gust numaidecît, că de nu, am să lepăd iacă aci în drum, fără de nici o îndoială !

Atunci măgărarul își opri măgarul dinaintea prăvăliei și îi zise lui Zoraik :

— Dă-mi degrabă un pește prăjit pentru femeia aceasta însărcinată, căci copilul, din pricina miresmei de pește prăjit, stă să se zbată amarnic și-i în primejdie să iasă lepădat !

Lotrul cel bătrîn răspunse :

— Așteaptă oleacă. Peștele încă nu-i prăjit ! Și-apoi, dacă nu poți s-aștepți, poți să-mi arăți cam cît de lat ți-e fundul !

Măgărarul spuse :

— Dă-mi unul din cei de pe tejghea !

El răspunse :

— Aceia nu-s de vînzare !

Pe urmă, fără a mai lua seama la măgărarul care o ajuta pe prepusa femeie însărcinată să se dea

jos de pe măgar și o aducea să se rezeme, plină de griji și de spaime, de usciorul prăvăliei, Zoraik, cu zîmbetul meseriei pe buze, își învîrtea mai departe peștii în tigaie, cîntîndu-și strigătele-i de negutător :

Bucate pentru cei cu gusturi rare,
O, carne a păsărilor din mări și izvoare !
Aur și argint ce se capătă
Pe-un bănuț de aramă, fără camătă !
O, pești care vă zvîrcoliți
În uleiul în care vă prăjiți !
O, bucate pentru cei cu gusturi rare !

Or, în vreme ce Zoraik își cînta în felul acesta strigătele, femeia cea însărcinată scoase deodată un țipăt greu, pe cînd un val de sînge năboia de sub fustele ei și curgea în prăvălie. și gemu cu mare cazně :

— Ai ! Ai ! Ui ! Ui ! Rod al sufletului meu ! Ai ! mi se rupe pîntecul ! Uf ! vintrele mele ! Of ! copilul meu !

Văzînd acestea, măgărarul urlă către Zoraik :

— Na, barbă afurisită ! Ți-am spus ! N-ai vrut să-i potolești jindul, și-acuma a lepădat ! Ai să răspunzi dinaintea lui Allah și a soțului ei !

Atunci Zoraik, cam speriat de întîmplare și temîndu-se să nu se murdărească de sîngele ce curgea din femeie, se trase mai către fundul prăvăliei, pierzînd din vedere o clipită punga spînzurată la intrare. Atunci, Argint-Viu dete să se slujească de acel scurt prilej și să înhațe punga ; ci nici nu întinse bine mîna către ea, că și răsună o zarvă cumplită de clopoței, de zurgălăi și de fierării, din toate colțurile prăvăliei, vestindu-l pe Zoraik, care sări și, zărind mîna întinsă a lui Ar-

gint-Viu, pricepu dintr-o aruncătură de ochi tertipul cu care vroia să-l înşele, apucă o bucăţoaie de plumb şi i-o zvîrli drept în pîntece, răcnindu-i :

— A, păsăruică de spînzurătoare ! na, ţine de colea !

Şi plăcinta de plumb fu aruncată atît de năprasnic, încît Ali se duse de-a berbeleacul pînă în uliţă, zvîrcolindu-se în ştergarele lui scrobite, în sîngele şi în laptele din pipotele pleznite, şi gata să-şi dea duhul din pricina loviturii. Ci izbuti cu chiu cu vai să se scoale şi să se tîrască pînă la casa lui Ahmad-cel-Hoţoman, unde îşi povesti încercarea cea fără de rod, în vreme ce trecătorii se strîngeau în faţa prăvăliei lui Zoraik şi îi strigau :

— Tu eşti oare negustor în suk ori mai degrabă un bătăiaş de meserie ? Dacă eşti negustor, vezi-ţi fără gîlceavă de meseria ta, dă jos punga aceea blestemată şi cruţă lumea de vicleniile şi de răutăţile tale !

El răspunse, zborşindu-se :

— În Numele lui Allah ! Bismillah ! Pe capul şi pe ochii mei !

Estimp, Ali Argint-Viu, ajuns acasă şi venindu-şi în sine după amarnica lovitură pe care o îndurase, nu vroi în ruptul capului să se lase de gîndul lui. Se duse de se spălă şi se curăţi, se îmbrăcă în haine de rîndaş, luă o farfurie goală într-o mînă şi cinci bani de aramă în mîna cealaltă, şi plecă la prăvălia lui Zoraik să cumpere peşte.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute cincizeci și noua noapte

Urmă :

Îi întinse, așadar, lui Zoraik cei cinci bănuți de aramă și îi spuse :

— Pune-mi niște pește în farfurie !

Și Zoraik răspunse :

— Pe capul meu, o, stăpîne !

Și vru să-i dea rîndașului din peștele ce se afla așezat în tava de pe tejghea ; rîndașul însă nu vroi să ia din acela, spunînd :

— Vreau să fie cald !

Și Zoraik răspunse :

— Păi, să-l prăjesc ! Așteaptă oleacă să ațîț focul !

Și se duse în odăița din spate a prăvăliei.

Numaidecît, Argint-Viu se și folosi de clipa aceea și duse mîna către pungă ; ci deodată întreaga prăvălie vui de zarva asurzitoare a clopoțeilor, a tinichelelor și a lănțușurilor ; și Zoraik, sărind dintr-o parte în cealaltă a prăvăliei, înșfăcă o bucățoaie de plumb și o aruncă din toate puterile lui în capul prefăcutului rîndaș, strigîndu-i :

— A, neisprăvitule, socoteai că nu te-am mirosit dintru început, după cum țineai farfuria și banii ?

Argint-Viu însă, care se învățase minte de la întîia încercare, se feri de lovitură, lăsîndu-și capul repede în jos, și o zbughi din prăvălie, pe cînd bucățoaia cea grea de plumb se opri drept într-o tavă cu castroane pline de lapte covăsit, pe care o purta pe cap o roabă de-a cadiului ! Și tot laptele covăsit fu împroșcat drept în ochii și în

barba cadiului, și îi spoi caftanul și turbanul. Iar trecătorii, strînși împrejurul prăvăliei, începură să țipe la Zoraik :

— De data asta, o, Zoraik, cadiul are să te pună să-i plătești daune din punga ta pentru toți bănișorii, o, bătăușu-bătăușilor !

Estimp, Argint-Viu, ajungînd acasă la Ahmad-cel-Hoțoman, povesti și această cea de a doua încercare zadarnică, dar nu-și pierdu curajul, căci dragostea pentru Zeinab îi da tărie. Se îmbrăcă în haine de vrăjitor de șerpi și de pehlevan, și se întoarse la prăvălia lui Zoraik. Se așeză jos pe pămînt, scoase din sac trei șerpi cu gușile umflate și cu limbile ascuțite ca sulița, și începu să le fluiere din trișcă, oprindu-se din loc în loc, ca din întîmplare, spre a săvîrși fel de fel de panglicării și de scamatorii ; și, dintr-o dată, cu o lunecare iute, îl slobozi pe șarpele cel mai mare drept în prăvălie, peste picioarele lui Zoraik care, speriat, căci de nimica nu-i era mai tare frică decît ca de șerpi, o luă urlînd la fugă către fundul prăvăliei. Și Argint-Viu sări îndată la pungă și dete s-o smulgă. Își făcuse însă socoteala fără Zoraik care, cu toată spaima lui, îl pîndea cu un ochi, și care izbuti mai întîi să-i alduiască șarpelui cu un dărab de plumb o lovitură atît de bine ochită încît îi zdrobi capul, pe urmă, cu mîna cealaltă, zvîrli din toate puterile altă plăcintă de plumb în capul lui Argint-Viu, care se feri, lăsîndu-se în jos, și o zbughi, pe cînd plumbul cel înfricoșător nimerea drept într-o biată babă, pe care-o făcu terci. Atunci, toată lumea îmbulzită împrejur începu să țipe la el :

— Ya Zoraik, așa ceva nu-i de îngăduit, pe Allah ! Numaidecît să dezlegi de-acolo afurisita

aceea de pungă, ori ți-o luăm noi cu de-a sila! Ai pricinuit destule necazuri cu blestemăția ta!

Și Zoraik răspunse:

— Pe capul meu!

Și se hotărî, măcar că fără pic de plăcere, să dezlege punga de-acolo și s-o ducă în casă, unde o ascunse, zicîndu-și „Licheaua asta de Ali Argint-Viu, căpățînos cum e, cine știe de nu izbutește să se furișeze noaptea în prăvălie și să-mi șterpelească punga!"

Or, Zoraik era însurat cu o arăpoaică, roabă cîndva a lui Giafar Al-Barmaki și, mai pe urmă, din bunătatea lui Giafar, slobozită. Și Zoraik avea și un copil cu această arăpoaică, un băiețel care în curînd urma să-și sărbătorească tăierea-împrejur. Încît, atunci cînd Zoraik îi dete neveste-si punga, aceasta îi spuse:

— Iacătă o mărinimie care nu-ți prea stă în fire, o, taică, Zoraik! Tăierea-împrejur a lui Abdallah are să fie sărbătorită, care va să zică, măreț!

El răspunse:

— Păi ce, tu socoți că ți-am adus punga ca s-o golești cu cheltuiala pentru tăierea-împrejur? Ba deloc, pe Allah! Dă fuga și-o ascunde jos, în vreo tainiță din bucătărie! Și întoarce-te degrabă să te culci!

Și arăpoaica dete fuga jos să sape o ascunzătoare în bucătărie, îngropă acolo punga și se întoarse să se culce la picioarele lui Zoraik. Iar pe Zoraik îl fură somnul, din pricina căldurii arăpoaicei, și visă un vis în care parcă se făcea că vedea o pasăre mare cum săpa cu ciocul o gaură în bucătărie, cum dezgropa punga, cum o lua în gheare și cum zbura cu ea în văzduh! Și sări din somn strigînd:

— O, mamă a lui Abdallah, punga a fost furată ! Dă fuga în bucătărie de vezi !

Şi arăpoaica, ruptă din somn, coborî fuga în bucătărie cu o lumînare şi văzu în adevăr nu o pasăre, ci un om care, cu punga în mînă, o tulea pe uşa deschisă şi se mistuia în uliță ! Era Argint-Viu, care se furişase după Zoraik, îl pîndise frumos-frumuşel şi pe el şi pe nevastă-sa şi, pînă la urmă, pitit după uşa de la bucătărie, izbutise într-un sfîrşit să şterpelească punga aceea atîta de jinduită.

Cînd Zoraik se încredință de pierderea pungii, strigă :

— Pe Allah ! am s-o iau îndărăt chiar în seara aceasta !

Iar nevastă-sa, arăpoaica, îi zise :

— Dacă n-ai să te întorci cu ea, n-am să-ți mai deschid uşa casei noastre şi-am să te las să dormi în drum !

Atunci Zoraik...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizecea noapte

Urmă :

...Atunci Zoraik ieşi în fuga mare din casă şi, apucînd-o pe nişte scurtături, ajunse înaintea lui Ali Argint-Viu la casa lui Ahmad-cel-Hoțoman, unde ştia că e tras Ali, descuie zăvorul porții cu

nişte cîrlige de tot soiul, din care avea la el un tacîm întreg, închise poarta la loc în urma lui şi îl aşteptă liniştit pe Ali Argint-Viu, care nu zăbovi să sosească şi el şi să bată, cum avea de obicei. Atunci Zoraik, prefăcîndu-şi glasul ca al lui Hassan-cel-Pehlivan, întrebă :

— Cine-i acolo ?

El răspunse :

— Ali egipteanul !

El îl întrebă :

— Şi-ai adus şi punga tîlharului ăla de Zoraik ?

El răspunse :

— E la mine !

El spuse :

— Pînă să-ţi deschid, dă-mi-o iute prin crăpătura asta, căci am făcut cu Hoţomanu un rămăşag de care am să-ţi spun numaidecît !

Şi Argint-Viu strecură prin crăpătura porţii punga, iar Zoraik se şi căţără cu ea pe terasă şi de-acolo trecu pe terasa unei case de-alături, de-acolo coborî pe scară şi, descuind poarta, se furişă în uliţă şi porni iavaş-iavaş către casa lui.

Iar Ali Argint-Viu aşteptă o bună bucată de vreme în uliţă ; şi cînd văzu că nimeni nu se hotăra să-i deschidă, bătu o dată în poartă năprasnic, de deşteptă toată casa, şi Hassan-cel-Pehlivan strigă :

— Ali-i la poartă ! Fugi degrabă şi-i deschide, o, Spinare-de-Cămilă !

Pe urmă, cînd Argint-Viu intră în casă, îl întrebă mucalit :

— Da punga tîlharului ?

Argint-Viu strigă :

Nu mai şugui, o, taică al meu! Ştii bine că ţi-am strecurat-o pe lîngă poartă!

La vorbele acestea, Hassan-cel-Pehlivan se prăbuşi pe spate de tăria cu care îl potopi rîsul, şi strigă:

— Trebuie să iei totul iarăşi de la cap, ya Ali! Ăia a fost Zoraik, care şi-a luat îndărăt bunul!

Atunci Argint-Viu cugetă o clipă şi strigă:

— Pe Allah, o, taică al meu! dacă de data aceasta n-am să-ţi aduc punga aia, n-am să mă mai socotesc vrednic de numele meu!

Şi, fără a mai zăbovi, o luă la fugă pe nişte drumuri scurte de tot către casa lui Zoraik, unde ajunse înaintea acestuia, se strecură înlăuntru folosindu-se de terasa unei case de-alături şi intră mai întîi în odaia în care dormea arăpoaica şi copilul ei, băieţaşul ce urma să fie tăiat-împrejur a doua zi dimineaţa. Se repezi numaidecît pe arăpoaică, o legă belci de mîini şi de picioare pe saltea şi îi astupă gura cu un căluş; pe urmă, luă copilul, îi astupă şi lui gura cu un căluş, îl puse într-un coş plin cu plăcinte calde încă şi care urmau să fie date oaspeţilor la sărbătoarea de a doua zi, şi se aşeză la fereastră, sprijinit în coate şi aşteptînd venirea lui Zoraik, care nu zăbovi mult pînă să bată la poartă.

Atunci Argint-Viu, prefăcîndu-şi glasul şi vorba ca arăpoaica, întrebă:

— Tu eşti, ya sidi?

El răspunse:

— Da, eu sînt!

El spuse:

— Ai adus îndărăt punga?

El spuse:

— Iacăt-o!

El spuse :

— Nu o văd în beznă ! Şi nu-ţi deschid pînă ce nu număr banii ! Am să las jos pe fereastră un coş şi tu să-mi pui punga în el ! Şi pe urmă am să-ţi deschid poarta !

Şi Argint-Viu lăsă jos pe fereastră un coş în care Zoraik puse punga ; şi Ali ridică fără de zăbavă coşul. Luă punga, copilul şi coşul cu plăcinte, şi fugi pe calea pe care venise, ca să ajungă acasă la Ahmad-cel-Hoţoman şi să-i dea într-un sfîrşit în mînă lui Hassan-cel-Pehlivan falnica-i pradă întreită. Atunci Hassan-cel-Pehlivan îl firitisi din toată inima şi fu mîndru de el pînă peste poate ; şi toţi pe urmă începură să mănînce plăcintele gătite pentru ospăţ, făcînd mare haz pe seama lui Zoraik.

Estimp, Zoraik aşteptă în uliţă o bună bucată de vreme să-i deschidă nevastă-sa, arăpoaica ; arăpoaica însă nu se arăta neam, şi, pînă la urmă, pierzîndu-şi răbdarea, începu să bată în poartă tot mai îndîrjit, trezind vecinii şi stîrnind toţi cîinii din mahala. Şi nimenea nu-i deschidea. Atunci, sparse poarta şi, mînios, urcă sus la nevastă-sa şi văzu ce văzu.

Cînd auzi de la nevastă-sa, după ce o dezlegă, tot ce se petrecuse, începu să se bată amarnic peste faţă, îşi smulse barba şi alergă, în starea aceasta, să bată la uşa lui Ahmad-cel-Hoţoman. Se lumina de ziuă şi toată lumea era în picioare. Încît Spinare-de-Cămilă se duse să deschidă şi îl lăsă pe Zoraik să intre, spăşit, în sala de primire, unde fu întîmpinat cu un hohot de rîsete. Atunci, Zoraik se întoarse către Argint-Viu şi îi spuse :

— Pe Allah, ya Ali ! în ce priveşte punga, ai dobîndit-o ! Da dă-mi îndărăt copilul !

Şi Hassan-cel-Pehlivan răspunse :

— Află, o, Zoraik, că fiul meu Ali Argint-Viu este gata să-ţi dea îndărăt copilul, ba chiar şi punga, dacă vrei să încuviinţezi a-i da de soţie pe fata surorii tale Dalila, pe frumoasa Zeinab, care i-i dragă !

El răspunse :

— Da de cînd i se pune sula-n coaste unui părinte ca să-i ceri fata de soţie ? Să-mi dea mai întîi îndărăt copilul şi punga, şi pe urmă om sta de vorbă !

Atunci Hassan îi făcu semn lui Ali, care numaidecît îi dete lui Zoraik copilul şi punga, şi îi spuse :

— Pe cînd nunta ?

Iar Zoraik zîmbi a rîde şi răspunse :

— Uşurel, uşurel ! Au tu crezi, ya Ali, că pot hotărî de Zeinab ca de-o oaie ori de-un peşte prăjit ? Nu pot să ţi-o dau, decît dacă îi aduci zestrea pe care o cere !

Argint-Viu răspunse :

— Sînt gata să-i aduc zestrea pe care o cere ! Care-i aceea ?

Zoraik spuse :

— Află că Zeinab s-a juruit că n-are să se lase vreodată cuiva, pînă ce acela n-are să-i aducă, drept dar de nuntă, rochia din zarafir a tinerei Kamaria, fata ovreiului Azaria, precum şi cununa ei de aur, brîul de aur şi papucii ei de aur.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Urmă :

Şi Argint-Viu strigă :

— De-i numai atîta, atunci, dacă n-am să aduc chiar în seara aceasta darurile cerute, n-am să mai am nici o pretenție să mă însor cu Zeinab !

La aceste cuvinte, Hassan-cel-Pehlivan îi spuse :

— Vai de păcatele tale, ya Ali ! amarnic legămînt ai făcut ! Eşti un om mort ! Au tu nu ştii că ovreiul Azaria este un vrăjitor șiret, viclean şi plin de răutate ? Are sub poruncile lui pe toţi ginnii şi pe toţi efriții ! Locuieşte afară din oraş, într-un palat cu pereții făcuți din cărămizi de aur și de argint rînduite frumos, o cărămidă de aur, o cărămidă de argint ! Ci palatul acela, care nu se vede decît atunci cînd vrăjitorul se află în el, piere la vremea zilei, cînd stăpînul lui vine în oraş la treburile sale de cămătărie. Şi în fiecare seară, cînd se întoarce acasă, ovreiul se așează la fereastră şi arată pe o tipsie de aur rochia fiică-si, strigînd : „Hei, voi toţi, hoţi de meserie și pungași din Irak, din Persia şi din Arabia, veniți, dacă puteți, şi furați rochia fiicei mele Kamaria. Şi o dau pe Kamaria de soție aceluia care are să poată să-i fure rochia !" Or, ya Ali, nici cei mai dibaci hoți, nici cei mai vicleni pungași dintre noi n-au izbutit pînă acuma să încerce isprava, decît spre paguba lor ; întrucît afurisitul de vrăjitor i-a prefăcut pe cei ce au cutezat să săvîrșească hoția fie în catîri, fie în urşi, fie în măgari, fie în maimuțe. Te sfătuiesc, dar, să te lepezi de o treabă ca aceasta şi să rămîi aci cu noi !

Ci Ali strigă :

— Ce ocară m-ar paște dacă m-aș înfricoșa. din pricina greutăților, și m-aș lepăda de dragostea mea față de focoasa Zeinab ! Pe Allah ! am să aduc rochia de zarafir și am s-o îmbrac cu ea pe Zeinab în noaptea nunții, și am să-i pun cununa de aur pe cap, brîul de aur împrejurul mijlocului ei gingaș, și papucii de aur în picioare !

Și plecă pe dată în căutarea prăvăliei ovreiului Azaria, vrăjitorul și cămătarul.

Cînd ajunse în sukul zarafilor, Ali întrebă unde se află prăvălia și i se arătă ovreiul care tocmai cîntărea niște aur în cîntarele lui, aur pe care îl vărsă pe urmă în niște saci și încărca sacii pe spinarea unui catîr legat la ușă. Era amarnic de urît și amarnic de grețos ! Și Ali se simți oarecum tulburat de înfățișarea lui. Ci tot așteptă pînă ce ovreiul isprăvi de rînduit sacii, de închis prăvălia și de încălecat pe catîr, și se luă după el fără a fi băgat de seamă. Ajunse, mergînd în felul acesta pe urmele lui, afară din oraș.

Ali tocmai începea să se întrebe pînă unde are să meargă așa, cînd îl văzu deodată pe ovrei cum scoate din buzunarul caftanului un sac, cum bagă mîna în el, cum ia de acolo un pumn de nisip și cum aruncă nisipul în văzduh, după ce suflase peste el. Și pe loc văzu cum se ridică dinainte-i un palat împopistrat din cărămizi de aur și de argint, cu o poartă uriașă de alabastru și cu trepte de marmură, pe care ovreiul sui cu catîrul lui, ca să se afunde în lăuntru. Ci nu peste mult se ivi la fereastră cu o tipsie de aur pe care se afla o rochie minunată de zarafir, o cunună, un brîu și papucii de aur ; și strigă :

— Hei, voi toți, hoți de meserie și pungași din Irak, din Persia și din Arabia, veniți, de puteți,

să furați toate acestea, iar fiica mea Kamaria a voastră să fie !

Dacă văzu și auzi toate acestea, Argint-Viu, care era dăruit cu multă judecată, își zise : „Cel mai înțelept lucru este tot acela de a mă duce la acest blestemat de ovrei și să-i cer rochia cu vorbă bună, spunîndu-i lămurit care-i treaba mea cu Zoraik !" Și ridică un deget în sus și-i strigă vrăjitorului :

— Eu, Ali Argint-Viu, cel dintîi între flăcăii lui Ahmad, mokaddemul califului, vreau să stau de vorbă cu tine !

Și ovreiul îi spuse :

— Poți să urci !

Și cînd Ali ajunse dinaintea lui, îl întrebă :

— Ce vrei ?

Și Ali îi povesti povestea lui și-i spuse :

— Or, acuma îmi trebuie această rochie de aur și celelalte lucruri, ca să le îmbrace Zeinab, fata Dalilei !

La cuvintele acestea, ovreiul începu să rîdă arătîndu-și dinții cei înfricoșători, luă o tipsie cu nisip de ghicit și, după ce făcu horoscopul lui Ali, spuse :

— Ascultă ! dacă ți-e dragă viața și dacă nu ții să te prăpădești fără de nici o scăpare, urmează-mi sfatul ! Lasă-te de gîndul acesta ! Căci cei care te-au împins la o treabă ca asta n-au făcut-o decît ca să te piardă, cum s-au pierdut toți cei care au încercat pînă acum același lucru ! De altminteri, de nu ți-aș fi făcut horoscopul și n-aș fi văzut în nisip că norocul tău e mai presus decît norocul meu, de bună seamă că n-aș fi pregetat să-ți zbor capul !

Ci Ali, pe care vorbele acestea de la urmă îl înflăcărară și îl ațîțară dintr-o dată, își trase iute

iataganul şi, punîndu-l în pieptul ovreiului vrăjitor, strigă :

— Dacă nu vrei să-mi dai numaidecît acele lucruri şi, pe deasupra, să te lepezi de ereticiile tale şi să te faci musulman, rostind mărturisirea de credinţă, sufletul tău are să ţi se ducă din trup !

Atunci ovreiul întinse mîna ca spre a rosti mărturisirea de credinţă şi spuse :

— Să ţi se usuce mîna dreaptă !

Şi pe loc mîna dreaptă a lui Ali, cea în care ţinea iataganul, se uscă, aşa cum era întinsă, şi iataganul căzu jos. Ci Ali îl înşfăcă în mîna stîngă şi îl împunse către pieptul vrăjitorului ; şi acesta rosti :

— O, mînă stîngă, usucă-te !

Şi mîna stîngă a lui Ali se uscă şi iataganul căzu jos. Atunci Ali, mînios cum nu se mai poate, ridică piciorul stîng şi dete să-l repeadă în pîntecele ovreiului ; ci acesta, întinzînd mîna, grăi :

— O, picior drept, usucă-te !

Şi piciorul ridicat în sus al lui Ali se uscă aşa cum era întins, şi Ali nu mai rămase decît într-un picior, cel stîng...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizeci şi doua noapte

Urmă :

...Ali nu mai rămase decît într-un picior, cel stîng ! Şi degeaba mai vru el să se slujească de trupul lui, că nu izbuti decît să-şi piardă cumpănul

şi ba să se prăbuşească, ba să se mai ridice oleacă, pînă ce se vitrui de tot, şi vrăjitorul îi spuse :

— Te laşi de gîndul tău ?

Ci Ali răspunse :

— Îmi trebuie neapărat lucrurile fiică-ti !

Atunci ovreiul îi zise :

— A, vrei lucrurile fetei ? Bine ! Am să ți le dau să le duci !

Şi luă o ulcea plină cu apă, îl stropi pe Ali şi strigă :

— Fă-te măgar !

Şi pe dată Ali Argint-Viu se preschimbă în măgar, cu cap de măgar, cu copitele proaspăt potcovite şi cu nişte urechi cît toate zilele. Şi începu să răgească fără contenire, ca un măgar, ridicînd nările în sus, şi coada, şi sforăind de zor. Şi ovreiul rosti asupra lui descîntecele de stăpînire, ca să-l domolească de-a binelea, şi îl sili să coboare treptele pe picioarele de dindărăt ; şi, odată ajunşi în curtea palatului, trase împrejurul lui un cerc de vrajă pe nisip ; şi numaidecît se ridică un perete întocmind o îngrăditură tare strîmtă, din care Ali nu mai avea cum să scape.

Dimineața, ovreiul veni la el, îl înşeuă, îi puse frîul, încălecă pe el şi-i zise la ureche :

— O să ții locul catîrului meu !

Şi îl mînă afară din palatul fermecat, care se mistui numaidecît, şi îl cîrmi pe drumul către prăvălie, unde nu peste mult ajunseră. Deschise prăvălia, îl legă pe măgarul Ali acolo unde cu o zi mai înainte fusese legat catîrul, şi îşi văzu de tereziile, de talgerele, de aurul şi de argintul lui. Şi măgarul Ali, care îşi păstrase în pielea lui toate însuşirile de om, atît ca minte cît şi ca simțire, afară de darul vorbirii, fu silit, ca să nu moară de foame, să ronțăie în dinți voavele uscate ale por-

ției lui de nutreț ; ci, ca să se aline, își slobozea amarul în cîte-un șir de pîrțîituri zgomotoase, în nasul mușteriilor.

Estimp, un tînăr negutător, sărăcit de răsturnarea vremurilor, veni la ovreiul cămătar Azaria și-i spuse :

— Sînt părăduit, și trebuie să-mi țin măcar zilele și să scot hrana pentru soția mea. Iacătă, îți aduc brățările de aur ale soției mele, tot ce ne-a mai rămas la urmă din avutul nostru, ca să-mi dai în loc prețul lor în bani, ca să-mi pot cumpăra vreun catîr ori vreun măgar și să mă apuc să vînd apă cu sacaua !

Ovreiul răspunse :

— Și de bună seamă că ai să-l cam asuprești pe măgarul pe care ai să-l cumperi, și ai să-i faci viața cît mai amară, dacă n-o vrea să tragă ori n-o vrea să poarte poverile cele mari de apă ?

Viitorul măgărar răspunse :

— Pe Allah ! de n-o vrea să tragă ori să muncească, o să-i vîr ciomagul unde-l doare și o să-l silesc să-și facă meseria !

Iacă-așa !

Și măgarul Ali auzi aceste vorbe și, în chip de supărare, slobozi o bubuitură de spaimă.

Iar ovreiul Azaria îi răspunse mușteriului său :

— Dacă-i așa, îți dau pe brățări chiar măgarul meu, acela legat colea la ușă ! Nu-l cruța deloc, de nu vrei să capete năravul leneviei ; eu îl împovărez cît mai vîrtos, că-i puternic și tînăr.

Pe urmă, după ce tîrgul fu încheiat, vînzătorul de apă îl luă pe măgarul Ali și plecă, în vreme ce acesta gîndea în sinești : „Ya Ali, stăpînul tău e în stare să-ți împodobească spinarea cu un samar de lemn și cu niște burdufoaie grele ; și are să te

pînă să bați zece drumuri, ori și mai multe, pe zi ! Hotărît, te-ai nenorocit fără putință de scăpare !"

După ce vînzătorul de apă duse măgarul la el acasă, îi spuse nevestei-si să coboare la grajd și să-i dea porția de nutreț. Și soția, care era tinerică și tare dulce de privit, luă tainul de boabe și coborî la măgarul Ali, ca să i-l atîrne la gît în straița de grăunțe. Ci măgarul Ali, începu să se uite la ea cu coada ochiului, și deodată porni să forăie năprasnic și o izbi o dată cu capul de-o răsturnă în iesle, cu fustele zuvelcate, zmîngîlindu-i obrajii cu buzele-i tremurînde cu care da s-o alinte, și scoțîndu-și în vileag năsărîmba cea avană, lăsată lui moștenire de la strămoșii-i măgari.

Dacă văzu așa, soția neguțătorului de apă începu să țipe atîta de ascuțit încît toți vecinii deteră fuga speriați la grajd și, văzînd priveliștea, se repeziră să-l tragă pe măgarul Ali de deasupra celei răsturnate. Și iacătă că veni și soțul la rîndu-i, și o întrebă pe răsturnată :

— Ce-ai pățit ?

Ea îl scuipă în ochi și-i zise :

— A, fecior din buruieni, n-ai putut găsi să cumperi în tot Bagdadul decît măgarul ăsta lacom la muieri ? Pe Allah ! ori te desparți de mine, ori dai îndărăt măgarul !

El întrebă :

— Păi ce-a făcut măgarul ăsta ?

Ea spuse :

— M-a dat peste cap și s-a repezit pe mine ! Și, de n-ar fi fost vecinii, m-ar fi prăpădit !

Atunci vînzătorul de apă cășună pe măgar cu toroipanul și, pînă la urmă, îl duse îndărăt ovreiului, căruia îi povesti isprăvile cele nesocotite pe care le săvîrșise, și îl sili să și-l ia și să-i dea îndărăt brățările.

După ce vînzătorul de apă plecă, vrăjitorul Azaria se întoarse către măgarul Ali și-i zise :

— Iacătă că te-ai apucat și de ticăloșii cu muierile, o, dezmățatule ! Așteaptă numai ! De vreme ce ești așa de mulțumit cu viața de măgar și nu vrei să-ți stăpînești nicidecum pornirile cele sfruntate, am să te dichisesc altfel ! Și-ai să fii de batjocura tuturora, și-a celor mici, și-a celor mari !

Și își încuie prăvălia, încălecă pe măgar și ieși afară din oraș.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute șaizeci și treia noapte

Urmă :

Ca și în ajun, scoase din pămînt și din vînătările văzduhului palatul cel fermecat, și băgă măgarul în îngrăditura din fundul curții. Începu dintîi să bolmojească asupra măgarului Ali vorbele de descîntec și îl stropi cu cîteva picături de apă care îi deteră iarăși chipul de om de la început ; pe urmă, ținîndu-l la oarecare depărtare, îi spuse :

— Nici acuma nu vrei, ya Ali, să-mi urmezi sfaturile și, mai-nainte de-a te preschimba într-un alt chip, mai rău decît cel dintîi, să te lepezi de gîndul tău cel nesăbuit și să te duci în calea ta ?

El răspunse :

— Nu, pe Allah ! de vreme ce este scris că norocul meu este mai mare decît al tău, trebuie ori să te ucid, ori să dobîndesc rochia fiicei tale Kamaria și să te trec la credința Islamului !

Și dete să se năpustească la vrăjitorul Azaria care, dacă văzu așa, întinse mîna și îi aruncă în obraz cîțiva stropi de apă din tasul cel încrustat cu vrăji talismanice, strigîndu-i :

— Fă-te urs !

Și pe dată Ali Argint-Viu se schimbă în urs, cu un lănțoi legat de o verigă de fier ce-i trecea prin nas, și cu botniță în bot, și gata deprins să joace. Pe urmă, Azaria se aplecă la urechea lui și-i zise :

— A, smintitule ! ești întocmai ca nucile care nu se pot folosi pînă ce nu le spargi coaja și nu le curеți de ea !

Și îl priponi de un țăruș înfipt în zidul împrejmuirii și nu mai veni să-l ia decît a doua zi. Încălecă atunci pe catîrca-i din zilele de mai înainte și îl tîrî în urma lui pe ursul Ali pînă la prăvălie, după ce făcu să piară palatul cel fermecat, și îl legă alături de catîrcă, văzîndu-și apoi de aurul și de mușterii lui. Iar ursul Ali auzea și înțelegea tot, dar nu putea să vorbească !

Și tocmai atunci, iacătă că trece un om prin fața prăvăliei, vede ursul din lanț și intră degrabă să-l întrebe pe ovrei :

— O, jupîne Azaria, nu vrei să-mi vinzi mie ursul ? Soția mea-i bolnavă și i s-a dat să mănînce carne de urs și să se ungă cu untură de urs ; dar n-am găsit nicăierea !

Vrăjitorul răspunse :

— Vrei să-l spintеci numaidecît, ori vrei mai întîi să-l îngrași, ca să aibă mai multă untură ?

El răspunse :

— E destul de gras și așa cum e, pentru soția mea. Și l-aș măcelări chiar azi !

Vrăjitorul, peste poate de bucuros, răspunse :

— De vreme ce-l iei spre tămăduirea soției tale, îți dau ursul pe degeaba !

Atunci omul luă ursul, îl duse acasă și chemă un zalhanagiu ce veni cu două cuțitoaie pe care începu să le ascută unul de altul, după ce își suflecă mînecile. Dacă văzu așa, nesațul de viață spori puterile ursului Ali care, în clipa cînd cei doi îl răsturnau să-l înjunghie, se smuci deodată din miinile lor și mai mult zbură decît alergă pînă la palatul vrăjitorului.

Cînd Azaria îl văzu pe ursul Ali întorcîndu-se, își zise : „Să mai fac o încercare cu el !" Îl stropi, ca de obicei, și îi dete iarăși înfățișare omenească, după ce, de data aceasta, o chemase și pe fiică-sa Kamaria să fie de față la schimbare. Și tînăra fată îl văzu pe Ali în înfățișarea lui omenească și i se păru atîta de frumos, încît în inima ei se simți cuprinsă de o dragoste năprasnică după el. Încît, întorcîndu-se către Ali, îl întrebă :

— Este adevărat, o, mult preafrumosule flăcău, că nu pe mine mă dorești, ci numai rochia și lucrurile mele ?

El răspunse :

— Este adevărat ! Căci le-am făgăduit preagingașei Zeinab, fata șiretei Dalila !

Vorbele acestea o cufundară pe tînăra fată într-o adîncă durere și o înnegurare, încît pe dată tatăl ei strigă :

— Îl auzi și tu pe smintit ! Nu vrea să se căiască !

Și îl stropi numaidecît pe Ali cu apă din tasul talismanic, strigîndu-i :

— Fă-te cîine !

Și Ali se văzu pe dată schimbat în cîine, cumu-s javrele acelea care bat ulițele; și vrăjitorul îl scuipă în ochi și îl lovi cu piciorul, izgonindu-l din palat.

Cîinele Ali porni să rătăcească în afara cetății; ci, întrucît nu găsea nimic de mîncare, se hotărî să intre în Bagdad. Aci însă fu numaidecît întîmpinat de zarva amarnică a tuturor cîinilor de prin mahalalele prin care trecea; și toate potăile, la vederea acelui străin pe care nu-l cunoșteau și care le încălca așa meleagurile peste care străjuiau, începură să-l fugărească mursecîndu-l, pînă la hotarele stăpîniei fiecăruia. Și veneticul cădea în felul acesta dintr-o stăpînire în altă stăpînire, fugărit de peste tot și mușcat amarnic; ci izbuti într-un sfîrșit să să adăpostească într-o prăvălie deschisă, care se nimerise să se afle pe un pămînt slobod. De altminteri stăpînul prăvăliei, un mămular de chilipiruri, văzînd acel cîine prăpădit, cu coada între picioare, fugărit vajnic de oastea celorlalți cîini, își luă ciomagul și îl apără de zavragiii care pînă la urmă se risipiră lătrînd în depărtări. Atunci cîinele Ali, ca să-și arate recunoștința față de chilipirgiu, se culcă la picioarele lui, cu ochii în lacrimi, și începu să-l lingă și să bîțîie din coadă cu înfrigurare. Și șezu lîngă el pînă seara, zicîndu-și: „Oricum, e mai bine să fii cîine decît, de pildă, maimuță, ori și mai rău!“ Și seara, cînd mămularul închise prăvălia, se lipi și se ținu de chilipirgiu pînă acasă la el.

Or, nici nu intră bine mămularul în casă, că fiică-sa își și coperi obrazul...

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizeci şi patra noapte

Urmă :

... şi strigă :

— O, tată, ce te-a apucat de aduci aşa în casă peste fata ta un bărbat străin ?

Mămularul spuse :

— Care bărbat străin ?

Ea răspunse :

— Cîinele acesta nu-i altul decît Ali Argint-Viu din Cairo, care a fost vrăjit de ovreiul Azaria, solomanarul, şi anume din pricina rochiei fiicei sale Kamaria !

La vorbele acestea, chilipirgiul se întoarse către cîine şi îl întrebă :

— Adevăratu-i ?

Şi cîinele făcu din cap un semn care vroia să zică :

— Da !

Şi tînăra fată urmă :

— Eu sînt gata, dacă vrea să primească a se însura cu mine, să-i dau îndărăt înfăţişarea omenească dintîi !

Şi mămularul strigă :

— Pe Allah, o, fata mea ! dă-i îndărăt înfăţişarea aceea, şi de bună seamă că are să se însoare cu tine !

Pe urmă, se întoarse către cîine şi-l întrebă :

— Tu ai priceput ? Primeşti să te însori cu ea ?

El mişcă din coadă şi făcu un semn din cap, care vroia să zică :

— Da !

Atunci fata luă o ulcea talismanică plină cu apă şi începu să rostească vorbele de vrajă, cînd de-

odată se auzi un țipăt cumplit și tînăra roabă a tinerei fete intră în odaie, spunîndu-i stăpînei sale:

— Unde ți-e făgăduiala, o, stăpînă a mea, și unde-i învoiala pe care am făcut-o între noi? Mi te-ai juruit, atunci cînd te-am învățat tainele vrăjitoriei, că niciodată n-ai să săvîrșești vreo fermecătorie fără să mă întrebi și pe mine! Or, și eu aș fi vrut să mă însor cu tînărul Ali Argint-Viu, cîinele de-acuma; și n-am să îngădui să-l preschimbi în om decît dacă are să fie al nostru al amîndorura delaolaltă și dacă are să-și petreacă o noapte cu mine și-o noapte cu tine!

Și, după ce tînăra stăpînă primi această învoială, tatăl ei, uluit de-a binelea de toate astea, o întrebă:

— Și de cînd ai învățat tu vrăjitoria?

Ea răspunse:

— De cînd a venit la noi roaba aceasta de-aici, care și ea a învățat-o de pe cînd se afla în slujba ovreiului Azaria și putea să frunzărească pe furiș zodiacele și zăloagele cele vechi ale acestui solomonar vestit!

După care, cele două fete luară fiecare cîte o ulcea talismanică și, murmurînd niște descîntece în limba ebraică, îl stropiră pe cîinele Ali cu apă, spunîndu-i:

— În numele puterilor și harurilor lui Soliman, fă-te iarăși făptură omenească vie!

Și Ali Argint-Viu sări numaidecît în cele două picioare ale lui, mai tînăr și mai frumos decît oricînd. Ci chiar în aceeași clipită, se auzi un țipăt năpraznic și năvăli în odaie o tînără fată minunată, ducînd pe brațele ei două tăvi de aur puse una peste alta: pe tava de aur de dedesubt se afla rochia de zarafir, cununa de aur, brîul de aur și papucii de aur, iar pe tava mai mică

de deasupra se afla capul tăiat și plin de sînge și cu ochii bulbucați al ovreiului Azaria !

Or, această cea de-a treia fată, atîta de frumoasă, nu era alta decît Kamaria, fiica vrăjitorului, care, punînd cele două tăvi la picioarele lui Ali Argint-Viu, îi spuse :

— O, Ali, întrucît m-am îndrăgit de tine, îți aduc lucrurile pe care le-ai rîvnit și capul tatălui meu ovreiul ! Pentru că eu acum m-am făcut musulmană !

Și rosti :

— Nu este alt Dumnezeu decît unul Allah ! Și Mohamed este trimisul lui Allah !

La cuvintele acestea, Ali Argint-Viu răspunse :

— Primesc cu plăcere să mă căsătoresc cu tine, delaolaltă cu aceste două fete de aici, întrucît îmi aduci, tu, femeie, împotriva obișnuitelor datini, un dar de nuntă atîta de frumos ! Ci numai dacă te învoiești să dăruiesc la rîndu-mi aceste lucruri frumoasei Zeinab, fata Dalilei, pe care vreau s-o am ca a patra soție, întrucît legea îngăduie să ai patru soții legiuite !

Kamaria primi învoiala, la fel și celelalte două fete. Și mămularul întrebă :

— Da baremi ne făgăduiești că n-ai să-ți mai iei nici o cadînă pe lîngă aceste patru soții legiuite?

El răspunse :

— Făgăduiesc !

Și luă tava pe care se aflau lucrurile aduse de Kamaria și plecă să le ducă frumoasei Zeinab, fata Dalilei.

Și, cum se îndrepta către casa Dalilei, zări un zahargiu cu tablaua pe cap, plină cu zumaricale, cu halva și cu migdale date prin zahăr, și își zise : „N-aș face rău să iau cu mine niște dulciuri.

ca să i le duc frumoasei Zeinab !" De altminteri, neguțătorul, care parcă-l pîndea, spuse :

— O, stăpîne al meu, nu este altul în Bagdad care să știe face ca mine dulceață de morcovi cu nuci ! Cîtă vrei ? Ci, mai nainte de-a cumpăra, gustă bucățica asta și spune-mi ce părere ai despre ea !

Și Argint-Viu luă bucata și o înghiți. Ci pe loc se și prăbuși din picioare, ca fulgerat. Dulceața aceea fusese amestecată cu bang ; iar neguțătorul nu era altul decît Mahmud-Stîrpitură, care se apucase de meseria aceasta, spre a-și jefui mușterii. Văzuse lucrurile scumpe ce le ducea Argint-Viu și îl adormise, ca să le fure. În adevăr, de îndată ce Argint-Viu căzu lat nemișcat, Stîrpitură puse gajba pe rochia de aur și pe celelalte lucruri, și se răsuci să fugă ; ci deodată se ivi Hassan-cel-Pehlivan călare, însoțit de cei patruzeci de străji ale lui, îl zăpsi pe hoț și îl și înhăță. Și Stîrpitură fu nevoit să mărturisească tot și să-i arate lui Hassan trupul întins pe jos. Îndată Hassan, care, de cînd Ali nu se mai arătase nicăieri, vîntura cu caraulele lui toate mahalalele Bagdadului căutîndu-l, trimise să i se aducă leac împotriva bangului și i-l dete lui Ali pe gît. Și, cînd Ali se deșteptă, cel dintîi strigăt al lui fu să întrebe unde-s lucrurile pe care i le ducea mîndrei Zeinab. Și Hassan i le arătă și, după ce se bucurară că se vedeau iară, îl firitisi pentru dibăcia lui și-i spuse :

— Pe Allah ! tu ne întreci pe toți !

Pe urmă, îl duse acasă la Ahmad-cel-Hoțoman și, după alte salamalekuri și dintr-o parte și din cealaltă, își povesti toată pățania, iar Hassan îi zise :

— Păi atunci palatul cel vrăjit este al tău după pravilă, devreme ce o iei pe Kamaria ca una din-

tre cele patru soții ale tale! Acolo avem să sărbătorim nunțile tale cele patru! Și dau fuga numaidecît să-i duc tinerei Zeinab din partea ta darurile și să-l hotărăsc pe moșu-său Zoraik să ți-o dea de soție. Și-ți făgăduiesc că de data aceasta bătrînul tîlhar n-are să mai dea îndărăt! Cît despre Mahmud-Stîrpitură, nu-l mai putem pedepsi, întrucît acuma tu ești părintele lui.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu

Ci într-a patru sute șaizeci și cincea noapte

Urmă:

După ce spuse acestea, Hassan-cel-Pehlivan luă rochia de zarafir, cununa de aur, brîul de aur și papucii de aur, și se duse la foișorul cu porumbei, unde găsi pe Dalila și pe Zeinab tocmai cînd erau pe cale să dea grăunțe porumbeilor. După salamalekurile de cuviință, le spuse să-l cheme pe Zoraik; și, după ce veni și Zoraik, le arătă darurile de nuntă pe care le ceruse de zestre Zeinab, și le spuse:

— Acuma nu mai încape nici un tertip! De nu, ocara cade pe mine, Hassan!

Și Dalila și Zoraik primiră darurile și îi deteră tinerei Zeinab învoirea să se mărite cu Ali Argint-Viu.

Or, chiar în ziua următoare, Ali Argint-Viu se duse să ia în stăpînire palatul ovreiului Azaria;

şi, în aceeaşi seară, dinaintea cadiului şi a martorilor de-o parte, şi a lui Ahmad-cel-Hoţoman cu cei patruzeci ai lui de cealaltă parte, fu scris şi senetul de căsătorie al lui Ali Argint-Viu cu Zeinab, fata Dalilei, cu Kamaria, fata lui Azaria, cu fata chilipirgiului şi cu tînăra roabă a chilipirgiului. Şi sărbătorirea celor patru nunţi fu sărbătorită măreţ. Şi, fără de nici o îndoială, după spusele tuturor femeilor din alaiul nunţii, Zeinab era cea mai tulburătoare, sub vălurile ei de mireasă, şi cea mai frumoasă. De altminteri, era îmbrăcată în rochia de zarafir, cu cununa de aur, cu brîul de aur şi cu papucii de aur ; iar celelalte trei fetişcane mergeau în preajma ei ca nişte stele în preajma lunii.

Încît, chiar în noaptea aceea, Ali Argint-Viu îşi începu treaba lui de ginere, intrînd la soţia sa Zeinab. şi văzu că era în adevăr ca un mărgăritar nepătat şi ca o cîrlană neînhămată. Şi se desfătă cu ea pînă peste marginile desfătării, şi pe urmă se duse şi pe la fiecare dintre celelalte trei soţii ale lui, rînd pe rînd. Şi, găsindu-le pe toate desăvîrşite întru totul, se desfătă şi cu ele la fel, şi luă de la ele ceea ce avea să ia şi le dete ceea ce avea să dea, cu toată mărinimia, şi dintr-o parte şi din cealaltă, şi cu deplină mulţumire.

Iar ospeţele date cu prilejul nunţilor durară treizeci de zile şi treizeci de nopţi ; şi nu se precupeţi nimic spre a fi pe măsura celui ce plătea. Şi petrecură, şi rîseră, şi cîntară, şi se veseliră, pînă peste poate.

Cînd ziafeturile se isprăviră, Hassan-cel-Pehlivan veni la Argint-Viu şi, după ce-l firitisi iarăşi, îi zise :

— Ya Ali, iacătă că a venit și ceasul tău să te înfățișăm dinaintea stăpînului nostru califul, ca să-ți dăruiască hatîrurile lui!

Și îl duse la divan, unde califul nu zăbovi mult pînă să se arate.

Califul, cînd îl văzu pe tînărul Ali Argint-Viu, fu nespus de încîntat; căci, în adevăr, înfățișarea lui plăcută nu-i putea aduce decît bună-voie, iar frumusețea însăși putea mărturisi că și-l dorește de tovarăș ales. Și Ali Argint-Viu, îndemnat de Hassan-cel-Pehlivan, veni în fața califului și sărută pămîntul dinaintea lui. Pe urmă, se ridică și, luînd din mîinile lui Spinare-de-Cămilă o tavă coperită cu o pînză de mătase, o dezveli dinaintea califului. Și toți văzură atunci capul tăiat al ovreiului Azaria, solomonarul.

La priveliștea aceasta, califul, uimit, întrebă:

— Al cui este acest cap?

Și Argint-Viu răspunse:

— Al celui mai mare vrăjmaș al tău, o, emire al drept-credincioșilor! Stăpînul lui era un mag vestit, în stare să spulbere Bagdadu-ntreg cu toate palatele lui!

Și îi povesti lui Harun Al-Rașid toată povestea, de la început pînă la sfîrșit, cu tot șartul ei. Povestea aceasta îl minună pînă într-atîta pe calif, încît îl și căftăni numaidecît pe Ali Argint-Viu în slujba de căpetenie peste toate agiile, la fel în cin, în huzmeturi și în leafă ca și Ahmad-cel-Hoțoman și Hassan-cel-Pehlivan, și îi spuse:

— Să trăiască cei viteji ca tine, ya Ali! Mai cere-mi și altceva!

Argint-Viu răspunse:

— Viață în veci califului și îngăduința de-a aduce de la Cairo, țara mea de baștină, pe cei patruzeci de ciraci ai mei de odinioară, să-i am

ca străjeri aici, după pilda ciracilor celor doi mai-mari ai mei, emirul Hassan și emirul Ahmad !

Și califul răspunse :

— Poți !

Pe urmă, porunci celor mai iscusiți dieci de la palat să scrie cu grijă povestea aceasta și s-o lege între zăloagele împărătești, ca să slujească deopotrivă de învățătură și de veselire neamurilor musulmane și la toți cei din vremile ce vor veni, drept-credincioși întru Allah și întru profetul său Mohamed, cel mai desăvîrșit dintre oameni (cu el fie rugăciunea și pacea !).

Și toți văcuiră cea mai plăcuta și mai voioasă viață, pînă ce veni să-i caute Sfărmatoarea Bucuriilor și Despărțitoarea celor Dragi !

— Și-aceasta-i, o, preafericitule rege, în toate deamănuntele, așa cum am auzit-o și eu, povestea adevărată a Dalilei-cea-Vicleană și a fiicei sale Zeinab-cea-Isteață, cu Ahmad-cel-Hoțoman, cu Hassan-cel-Pehlivan, cu Ali Argint-Viu și cu Zoraik, negutătorul de peşte prăjit. Ci Allah (slăvit și premărit fie el !) este mai stiutor si mai înțelept ca toți !

Pe urmă Șeherezada adăugă :

— Da nu cumva să socoți, o, preafericitule rege, că istoria aceasta ar fi mai adevărată decît cea a lui Judar pescarul și a fraților săi !

Și numaidecît începu

SACUL FERMECAT SAU POVESTEA LUI JUDER PESCARUL

Mi s-a povestit, o, preafericitule rege, că a fost odinioară un om, neguțător, pe nume Omar, care a avut drept urmași trei copii : unul se numea Salem, cel de al doilea se numea Salim, iar cel mai mic se numea Juder. I-a crescut pînă ce au ajuns la vîrsta de bărbați ; ci, întrucît Omar îl iubea pe Juder mai mult decît pe frații săi, aceștia, băgînd de seamă, au fost cuprinși de pizmă și au început să-l zavistuiască pe Juder. Încît, atunci cînd neguțătorul Omar, care era un om tare înaintat în zile, a băgat de seamă și el ura celor doi fii ai săi față de fratele lor, temîndu-se ca nu cumva, după ce-o muri el, Juder să nu aibă de pătimit ceva cu frații săi, i-a strîns pe toți ai casei, precum și pe vreo cîțiva oameni cu carte și alți vreo cîțiva care, din porunca dată de cadiu, se îndeletniceau cu moștenirile, și le-a spus :

— Să se aducă aici toate bunurile mele și toate stofele din prăvălia mea !

Și cînd i s-a adus tot, a spus :

— Oameni buni, împărțiți aceste bunuri și aceste stofe în patru părți, după lege!

Și ei le-au împărțit în patru părți. Și bătrînul a dat fiecărui copil de-al său cîte o parte, păstrînd pentru sine cea de a patra parte, și a spus:

— Asta-i toată averea mea, și am împărțit-o, aflîndu-mă încă în viață, pentru ca fiii mei să nu mai aibă nimic de cerut de la mine, și nici între ei, și pentru ca, după ce-oi muri, să nu aibă de ce să se gîlcevească. Iar această a patra parte pe care am luat-o eu, i se cade soției mele, mama acestor copii, ca să aibă cu ce să-și țină zilele!

Or, nu peste mult, bătrînul a murit; ci fiii lui, Salem și Salim, n-au vrut nicidecum să se mulțumească cu împărțeala făcută, și au cerut de la Juder o parte din ceea ce i se cuvenise, spunîndu-i:

— Averea tatălui nostru a căzut în mîinile tale.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute șaizeci și șasea noapte

Urmă:

Și Juder fu nevoit să ceară ajutorul judecătorilor împotriva lor și să-i cheme de martori pe musulmanii care fuseseră de față la împărțeală și care mărturisiră cele ce știau; încît judecătorul îi opri pe cei doi frați să ceară partea lui Juder. Numai

că cheltuielile cu judecata îi făcu, pe Juder şi pe fraţii lui, să piardă o bună parte din ceea ce stăpîneau. Lucrul acesta însă nu-i opri pe Salem şi pe Salim să nu uneltească iarăşi, peste o vreme, împotriva lui Juder, care iarăşi fu nevoit să ceară ajutorul judecătorilor împotriva lor: şi judecătorii iarăşi îi ajutară pe tustrei să mai piardă o bună parte din avutul lor, pentru cheltuielile de judecată. Ci nu se potoliră nici acum, şi merseră la un al treilea judecător, şi pe urmă la al patrulea, şi tot aşa, pînă ce judecătorii izbutiră să le toace toată moştenirea, iar ei tustrei ajunseră nişte sărăcani, fără nici măcar de un bănuţ de aramă cu care să-şi cumpere o coajă de pîine şi-o ceapă.

Cînd cei doi fraţi, Salem şi Salim, se văzură în starea aceea şi cum nu mai puteau pretinde nimic de la Juder, care era tot atît de sărman ca şi ei, se apucară să viclenească împotriva mamei lor, pe care izbutiră s-o înşele şi s-o jefuiască, după ce o chinuiră amarnic. Şi biata femeie veni plîngînd la fiul ei Juder şi îi spuse:

— Fraţii tăi mi-au făcut *cutare* şi *cutare* lucru! Şi m-au jefuit de partea mea de moştenire!

Şi începu să-i blesteme. Ci Juder îi zise:

— O, maică a mea, nu-i blestema! căci Allah are să ştie mai bine cum să-l chivernisească pe fiecare după faptele lui! În ce mă priveşte, eu nu-i mai pot chema dinaintea cadiului şi a celorlalţi judecători, căci judecata cere cheltuială, iar eu mi-am pierdut cu judecăţile tot ce-am avut. Aşa că-i mai bine să ne împăcăm cu soarta, şi eu şi tu, fără a mai spune nimic. De altminteri, o, maică a mea, n-ai decît să rămîi la mine; şi pîinea pe care o mănînc eu ai s-o mănînci şi tu!

Iar tu, o, maică a mea, roagă-te numai lui Allah să mă ajute, și Allah are să-mi dea cu ce să te hrănesc! În ce-i privește pe frații mei, lasă-i să primească de la Judecătorul cel Mare răsplata pentru fapta lor, și mîngîie-te cu vorbele poetului :

Cînd cel nedrept te-apasă,
Îndură răbdător,
Și-așteaptă să-i plătească
Timpul răzbunător.
Dar nu-ți lăsa mînia
Cu el să se înfrunte!
Căci și-un munte de piatră,
De-ar da piept cu alt munte,
Tot s-ar sfărma la rîndu-i,
Cu stîncile puhoi,
Și praful se alege
Atunci de amîndoi...

Și Juder îi spuse mai departe vorbe de-acestea bune mamei sale, o alină și o liniști, și izbuti în felul acesta s-o împace și s-o hotărască să rămînă în casa lui. Iar el, spre a-și cîștiga hrana, rostui un năvod și începu să se ducă în fiecare zi să pescuiască fie în Nil, la Bulak, fie în bălțile cele mari, fie în alte locuri bogate în ape : și, în felul acesta, agonisea cînd zece bănuți de aramă, cînd douăzeci, cînd treizeci : și cheltuia tot, ca să-și țină zilele, el și maică-sa : și, în felul acesta, o duceau bine.

În ce-i privește pe cei doi frați ai lui, apoi aceștia nu mai aveau nimic : nici meserie, nici ce să vîndă, nici ce să cumpere. Lipsurile, nevoia și toate necazurile îi năpădiră ; și, cum nu zăboviseră prea mult pînă ce să risipească tot ce răpiseră de la maica lor, ajunseră grabnic în cea mai neagră stare și

niște amărîți de milogi goi, fără de nici unele. Încît se văzură siliți să vină la mama lor să se roage și să se umilească dinaintea ei și să se milogească din pricina foamei care îi vitruia. Or, inima de mamă este bună și miloasă ! Și mama, înduioșată de sărăcia lor, le da cojile de pîine rămase și care nu ararcori se mai nimereau și cam mucede; și bătrîna le mai dăruia și rămășițele de la cina din ajun, spunîndu-le :

— Mîncați degrabă și plecați, pînă n-apucă să vină fratele vostru ; căci, dacă v-ar găsi aici, nu i-ar părea bine și inima lui s-ar supăra pe mine ; și, în felul acesta, m-ați face vinovată față de el !

Și ei se grăbeau să mănînce și plecau. Ci, într-o bună zi, veniră la mama lor, care, după obiceiul ei, le puse dinainte demîncarea și pîine ca să mănînce ; și deodată intră Juder. Iar maică-sa se simți tare rușinată și tare încurcată ; și, de teamă că Juder are să se supere pe ea, își lăsă fruntea în pămînt, cu niște priviri tare umile către fiul ei. Ci Juder, departe de a se arăta supărat, zîmbi văzîndu-i pe frații lui și le spuse :

— Fiți bineveniți, o, frații mei ! Și binecuvîntată vă fie ziua ! Ce s-a-ntîmplat de v-ați hotărît într-un sfîrșit să veniți la noi în ziua aceasta binecuvîntată ?

Și se aruncă la pieptul lor și îi sărută cu dragoste, spunîndu-le :

— În adevăr, rău ați făcut că m-ați lăsat să mă topesc așa de jalea dorului vostru ! N-ați mai dat pe la mine, ca să întrebați ce mai fac, ori ce mai face maica voastră !

Ei răspunseră :

— Pe Allah, o, frate al nostru, dorul de tine ne-a mistuit și pe noi ; și nu te-am ocolit de cît din

pricina ruşinii pentru cele ce s-au petrecut între noi şi tine! Ci iată-ne căindu-ne amarnic! Şi-apoi, toate acelea n-au fost decît lucrarea celui Necurat (afurisit fie el de Allah cel Preamărit!) şi acum nu mai avem altă bucurie decît la tine şi la mama noastră!

Şi Juder, tulburat cu totul de vorbele acestea, le spuse:

— Nici eu nu am altă bucurie în afară de voi doi, o, fraţii mei!

Atunci maică-sa se întoarse către Juder şi îi spuse:

— O, copile al meu, Allah lumineze-ţi chipul cu lumina lui şi sporească-ţi belşugul, căci tu eşti cel mai bun dintre noi toţi, o, copile al meu!

Şi Juder spuse:

— Fiţi bineveniţi şi rămîneţi la mine! Allah este darnic, şi bunurile se află din belşug în casă!

Şi se împăcă într-un sfîrşit cu fraţii săi, care cinară cu el şi îşi petrecură noaptea în casa lui.

A doua zi, luară cu toţi masa de dimineaţă împreună, iar Juder, cu năvodul în spate, plecă plin de încredere în Truditorul cel Mare, în vreme ce fraţii lui plecară şi ei şi lipsiră pînă la prînz, cînd se întoarseră iarăşi să mănînce cu mama lor. Iar Juder nu se întoarse decît seara, aducînd carne şi legume, toate cumpărate cu ce agonisise în ziua aceea. Şi trăiră aşa răstimp de o lună, Juder pescuind peşte ca să-l vîndă şi să-şi cheltuiască rodul muncit cu mama şi cu fraţii lui, care mîncau şi se veseleau.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Urmă :

Or, într-o bună zi, Juder aruncă năvodul în apă și, cînd îl trase, văzu că era gol ; îl mai aruncă o dată, și îl scoase tot gol ; atunci își zise în sine : „În locul acesta nu este pește !" Și își schimbă locul și, aruncînd năvodul, îl scoase iarăși gol ! Își schimbă locul a doua oară, a treia oară și tot așa mai departe, de dimineață pînă seara, fără a izbuti să pescuiască nici măcar un crăpcean.

Atunci strigă : „Na minune ! Oare să nu mai fie pește în apă ? Ori să fie mai degrabă altă pricină?" Și, cum se lăsa seara, își luă năvodul în spinare și se întoarse acasă tare necăjit, tare amărît, și ducînd cu el mîhnirea și grija pentru frații și pentru mama sa, fără să știe ce are să le dea la cină, și așa trecu pe dinaintea unei brutării, de unde obișnuia, cînd se întorcea acasă, să cumpere pîine pentru seară. Și văzu mulțimea de mușterii ce se înghesuiau să cumpere pîine, cu banii în mînă, fără ca brutarul să ia prea mult seama la ei. Și Juder se opri trist de-o parte, privind la mușterii și oftînd. Atunci brutarul îi spuse :

— Bine-ai venit, o, Juder ! Îți trebuie pîine ?

Ci Juder tăcu. Brutarul îi spuse :

— Dacă nu ai bani, ia acuma ce-ți trebuie, și te las să-mi plătești altădată !

Și Juder îi spuse atunci :

— Dă-mi pîine de zece bănuți de aur și ține năvodul ca zălog !

Ci brutarul răspunse :

— Ba nu, o, bietul de tine ! năvodu-i ușa agonisitei tale și, dacă ți l-aș lua, ți-aș închide așa

aceasta. Na, dar, de colea pîinile pe care le cumperi de obicei! Şi ia de la mine zece bănuţi de aramă, de care s-ar putea să ai trebuinţă. Şi mîine, ya Juder, ai să-mi aduci peşte de douăzeci de bănuţi!

Şi Juder răspunse:

— Pe capul şi pe ochii mei!

Şi, după ce-i mulţumi din inimă brutarului, luă pîinea şi cei zece bănuţi, şi se duse să cumpere carne şi legume, spunîndu-şi: „Mîine Atotputernicul are să-mi dea cele cu care să-mi plătesc datoria; şi are să-mi împrăştie grijile". Şi se întoarse acasă, unde maică-sa pregăti de mîncare, ca de obicei. Şi Juder cină şi se culcă.

A doua zi, îşi luă năvodul şi dete să plece; ci maică-sa îi zise:

— Pleci fără să-ţi mănînci pîinea de dimineaţă?

El răspunse:

— O, maică, mănînc-o tu împreună cu fraţii mei!

Şi se duse la rîu, unde îşi aruncă năvodul o dată, şi încă o dată, şi încă o dată, schimbînd locul de mai multe ori, şi tot aşa pînă la ceasul rugăciunii de după-amiază: ci nu pescui nimic. Atunci, îşi luă năvodul şi se întoarse acasă, deznădăjduit pînă peste poate; şi fu nevoit, neavînd nici o altă cale de întors acasă, să treacă iar prin faţa prăvăliei brutarului, care îl zări şi îi numără alte zece pîini şi alţi zece bănuţi, şi-i spuse:

— Ia astea şi du-te! Şi dacă ceea ce a hotărît soarta nu a ajuns la tine astăzi, are să ajungă mîine!

Şi Juder vroi să-şi ceară iertare: ci brutarul îi spuse:

— Hai, necăjitule, n-ai de ce să-mi ceri iertare! Dacă ai fi pescuit ceva, ai fi avut cu ce să-mi plăteşti! Şi dacă nici mîine n-ai să pescuieşti iarăşi nimic, să vii fără de sfială aici; şi ai să găseşti toată înţelegerea şi tot ajutorul!

Or, chiar că nici a doua zi Juder nu pescui nimic-nimicuța ; și iarăși fu nevoit să se ducă la brutar ; și tot așa n-avu nici un spor vreme de șapte zile în șir, după care fu cuprins de o mare îngrijorare în inima lui, și își zise în sinești : „Astăzi am să mă duc să pescuiesc în lacul Karun. Poate că acolo s-o fi aflînd norocul meu !"

Se duse așadar la lacul Karun, așezat nu departe de Cairo, și se pregătea să-și arunce năvodul în apă, cînd văzu venind către el un moghrabin călare pe un catîr. Era îmbrăcat într-o mantie nespus de frumoasă, și era așa de strîns învăluit în burnuzul său și în vălul de pe cap, încît nu i se zărea decît un ochi. Catîrul era și el îmbrăcat la fel și înfotăzat cu urșinic de zarafir și cu mătăsuri, și pe crupă avea niște desagi de lînă colorată.

Cînd moghrabinul ajunse lîngă Juder, coborî de pe catîr și spuse :

— Pacea lui Allah fie cu tine, o, Juder, o, fiu al lui Omar !

Și Juder răspunse :

— Și cu tine fie pacea lui Allah, o, călătorule, stăpîne al meu !

Moghrabinul spuse :

— O, Juder, am trebuință de tine ! Dacă ai să mă asculți, ai să dobîndești mari foloase și un bun nemăsurat ; și vei fi prietenul meu ; și îmi vei mîntui toate treburile !

Juder răspunse :

— O, călătorule stăpîne al meu, spune-mi ce ai în minte și am să te ascult fără de cîrtire !

Atunci moghrabinul îi spuse :

— Începe, dar, să rostești surata cea de început din *Coran* !

Și Juder rosti împreună cu el surata fatihà din *Coran*. Atunci moghrabinul scoase din desagi nişte frînghii de mătase și-i spuse :

— O, Juder, fiu al lui Omar, să-mi legi mîinile cu aceste frînghii de mătase, cît mai straşnic vei putea ! După care, să mă arunci în lac, și să aştepți o bucată de vreme. Dacă ai să vezi ivindu-se la fața apei mîna mea înaintea trupului, nu pregeta să-ți arunci năvodul și să mă scoți la țărm ; ci dacă ai să vezi ivindu-se piciorul meu afară din apă, să știi că sînt mort. Atunci, nu te mai îngriji de mine, ia catîrul cu desagii și du-te în sukul negustorilor, unde ai să găsești un evreu cu numele de Șamayaa. Să-i lași catîrul, iar el are să-ți dea o sută de dinari, pe care să-i iei și să te duci în calea ta ! Ci numai să nu spui nimănuia nimic despre toate astea.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute șaizeci și opta noapte

Urmă :

Atunci Juder răspunse :

— Ascult și mă supun !

Și legă mîinile moghrabinului, care îi tot spunea :

— Mai vîrtos oleacă !

Și, după ce îl legă bine, îl înșfăcă și îl aruncă în lac. Pe urmă, așteptă un răstimp, să vadă ce are să se întîmple.

Or, peste o vreme, văzu deodată ridicîndu-se și ieșind deasupra apei amîndouă picioarele moghrabeaului.

Atunci înțelese că omul murise și, fără a se mai îngriji de el, luă catîrul și se duse la sukul negustorilor, unde chiar că îl văzu pe evreul acela stînd pe un scaun în ușa prăvăliei lui și care, la vederea catîrului, strigă :

— Nu mai încape nici o îndoială ! A pierit !

Pe urmă adăugă :

— A pierit din pricina lăcomiei lui !

Și, fără a mai adăuga o vorbă, luă catîrul și îi numără lui Juder o sută de dinari de aur, sfătuindu-l să păstreze taina.

Juder luă așadar banii de la evreu și se duse degrabă la brutar, de la care luă pîine ca de obicei și, întinzîndu-i un dinar, îi spuse :

— Iată banii pe care ți-i datorez, o, stăpîne al meu !

Și brutarul îi făcu socoteala și-i spuse :

— Mai ai de luat pîine de la mine încă pe două zile !

Și Juder îl lăsă și plecă la măcelar, pe urmă la zarzavagiu și, dînd fiecăruia cîte un dinar, le spuse

— Dați-mi ce-mi trebuie, și păstrați restul de bani în seama mea !

Și luă carnea și legumele, și duse totul acasă, unde îi găsi pe frații săi tare înfometați și pe mama sa care le spunea să aibă răbdare pînă la întoarcerea fratelui lor. Atunci Juder puse dinainte cumpărăturile, la care ei se repeziră ca niște ghuli și, pînă să se gătească mîncarea, începură să infulece pîine goală.

A doua zi, înainte de a pleca, Juder îi dete mamei sale aurul tot, spunîndu-i :

— Ține pentru tine și pentru mîncarea fraților mei, ca să nu le lipsească niciodată nimic !

Și își luă năvodul și se întoarse la lacul Karun ; și se pregătea să-și înceapă lucrul, cînd văzu alt moghrabin, asemenea cu cel dintîi, venind către el, mult mai bogat îmbrăcat și călare pe un catîr înfotăzat și mai strălucitor. Puse piciorul la pămînt și spuse :

— Pacea lui Allah fie cu tine, o, Juder, fiu al lui Omar !

El răspunse :

— Și cu tine fie pacea lui Allah, o, călătorule stăpîne al meu !

El spuse :

— Nu cumva ai văzut ieri un moghrabin venind la tine călare pe un catîr ca acesta ?

Juder însă, temîndu-se să nu fie învinuit de moartea omului, își zise că mai bine ar fi să tăgăduiască tot, și răspunse :

— Nu, n-am văzut pe nimeni !

Cel de al doilea moghrabin zîmbi și zise :

— O, sarace Juder, tu habar nu ai că eu știu tot ce se întîmplă pe pămînt ! Omul pe care l-ai aruncat în lac, și pe al cărui catîr l-ai vîndut evreului Șamayaa pe o sută de dinari, era fratele meu ! De ce cauți să tăgăduiești ?

El răspunse :

— De vreme ce știi tot, pentru ce mă mai întrebi?

El spuse :

— Pentru că, o, Juder, am trebuință să faci și cu mine ce-ai făcut cu fratele meu.

Și scoase din desaga lui cea scumpă niște frînghii groase de mătase, pe care i le dete lui Juder, spunîndu-i :

— Leagă-mă tot atît de straşnic cum l-ai legat şi pe el, şi aruncă-mă în apă! Dacă ai să vezi ieşind mai întîi piciorul meu, sînt mort! Să iei atunci catîrul şi să-l vinzi evreului, pe o sută de dinari!

Juder răspunse:

— Vino-ncoace atunci!

Şi moghrabinul veni, şi Juder îl legă de mîini şi, aburcîndu-l, îl aruncă în lac, unde se cufundă pînă la fund.

Or, peste puţine clipe, văzu două picioare ieşind din apă! Şi Juder pricepu că moghrabinul murise; şi îşi zise: „A murit! Să nu se mai întoarcă! Şi ducă-se păcatului! Inşallah! de-ar da Allah să văd venind la mine în fiecare zi cîte un moghrabin pe care să-l arunc în apă şi de la care să capăt o sută de dinari!“ Şi luă catîrul şi se duse la evreul care, văzîndu-l, strigă:

— A murit şi cel de-al doilea!

Juder răspunse:

— Capul tău să trăiască!

Şi evreul adăugă:

— Aceasta-i răsplata celor îndărătnici!

Şi luă catîrul, şi-i plăti o sută de dinari lui Juder, care se duse şi-i dete maică-si. Iar maică-sa îl întrebă:

— Ci, o, copile al meu, de unde ai tu atîta aur?

El atunci îi povesti ce i se întîmplase; iar ea, speriată rău, îi zise:

— Ai face mai bine să nu te mai duci la lacul Karun! Tare mi-e frică să nu păţeşti ceva cu moghrabinii aceştia!

El răspunse:

— Păi, o, maică a mea, doar nu-i arunc în apă decît după voia lor! Şi-apoi, de ce să nu mai fac aşa, cînd meseria de înecător îmi aduce o sută de dinari pe zi? Pe Allah! nu m-ar supăra să mă duc

zi de zi la lacul Karun, pînă ce-aş îneca cu mîinile mele şi pe cel mai de pe urmă moghrabin, şi pînă ce n-ar mai rămînea nici urmă de ei !

În cea de a treia zi, Juder se întoarse aşadar la lacul Karun şi, tot atunci, îl văzu venind pe al treilea moghrabin, care semăna nemaipomenit cu cei doi de mai înainte, pe care însă îi întrecea şi în bogăţia hainelor şi în frumuseţea fotazelor cu care era împodobit catîrul pe care-l călărea ; şi, la spatele lui, în desagi, şi de o parte şi de cealaltă, se afla cîte un borcan mare de sticlă cu învelitoare. Se apropie de Juder şi-i spuse :

— Pacea lui Allah fie cu tine, o, fiu al lui Omar!

El îi răspunse la salamalek, cugetînd : „Cum se face oare că şi tu mă ştii şi-mi ştii şi numele ?"

Moghrabinul îl întrebă...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaizeci şi noua noapte

Urmă :

...Moghrabinul îl întrebă :

— N-ai văzut trecînd pe-aici nişte moghrabini ?

El răspunse :

— Doi !

El întrebă :

— Încotro au luat-o ?

El spuse :

— Le-am legat mîinile și i-am aruncat în lac, unde s-au înecat! Și, dacă rîvnești soarta lor, am și pentru tine pusă de-o parte una la fel!

La cuvintele acestea, moghrabinul începu să rîdă și răspunse:

— O, sărmane, tu nu știi că orice viață își are sorocul ei hotărît dinainte!

Și se dete jos de pe catîr și adăugă liniștit:

— O, Juder, doresc să faci și cu mine ce-ai făcut cu ei!

Și scoase din desagi niște frînghii groase de mătase și i le dete; și Juder îi spuse:

— Atunci, întinde-ți mîinile ca să ți le leg la spate; și hai degrabă, căci sînt tare zorit, și vremea nu stă! De altminteri, sînt deprins cu meseria aceasta; și poți să ai toată încrederea în dibăcia mea de înecător!

Atunci moghrabinul își dete brațele și Juder i le legă la spate; pe urmă pescarul îl ridică și-l aruncă în lac, unde îl văzu cum se cufundă și piere. Și, înainte de a pleca grăbit cu catîrul, așteptă ca picioarele moghrabinului să se ivească la fața apei; ci, spre cea mai mare nedumerire a lui, răsăriră din apă mai întîi cele două mîini, apoi capul, apoi moghrabinul întreg, care îl strigă:

— Nu știu să înot! Pescuiește-mă degrabă cu năvodul tău, o, sărace!

Și Juder aruncă peste el năvodul și izbuti să-l scoată la mal. Atunci văzu în mîinile lui, lucru pe care nu-l băgase de seamă de la început, doi pești roșii ca de coraliu, cîte un pește în fiecare mînă. Și moghrabinul dete fuga la catîrul lui, luă cele două borcane de sticlă, puse cîte un pește în fiecare borcan, închise borcanele cu un capac și le puse la loc în desagi. După care, se întoarse iar la Juder

şi, luîndu-l în braţe, începu să-l sărute cu mare bucurie, şi pe obrazul drept şi pe obrazul stîng ; şi îi spuse :

— Pe Allah ! fără tine, n-aş mai fi acuma în viaţă şi n-aş fi izbutit nici să prind peştii aceia doi !

Şi-asta-i !

Or, Juder, care nu-şi mai venea în fire din nedumerirea lui, îi zise pînă la urmă :

— Pe Allah ! o, călătorule stăpîne al meu, dacă socoţi în adevăr că am fost de vreun folos la mîntuirea ta şi la pescuirea acestor doi peşti, grăbeşte de-mi spune şi mie, drept orice mulţumire, ce ştii în privinţa celor doi moghrabini înecaţi, şi care-i adevărul cu cei doi peşti şi cu evreul Şamayaa din suk !

Atunci moghrabinul spuse :

— O, Juder, află că cei doi moghrabini care s-au înecat erau fraţii mei. Unul se numea Abd Al-Salam, iar celălaltul se numea Abd Al-Ahad. Iar eu mă numesc Abd Al-Samad. Iar cel pe care tu îl crezi a fi un evreu, nu este nicidecum evreu, ci un adevărat musulman, de rit malekit ; numele lui este Abd Al-Rahim, şi-i şi el tot frate cu noi. Or, ya Juder, tatăl nostru, care se numea Abd Al-Vadud, era un mare solomonar care stăpînea pe deplin toate ştiinţele tainice, şi ne-a învăţat şi pe noi, cei patru fii ai lui, magia, vrăjitoria şi meşteşugul de a descoperi şi de a deschide comorile cele mai ascunse. Încît noi ne-am aşternut cu sîrg pe învăţarea acestor ştiinţe, în care am ajuns la o treaptă de cunoaştere atîta de înaltă că pînă la urmă am izbutit să-i supunem sub poruncile noastre pe toţi ginnii, marezii şi efriţii. După ce tatăl nostru a murit, ne-a lăsat bunuri mari şi bogăţii nemăsurate. Noi atunci am împărţit între noi,

după dreptate, comorile lăsate, feluritele talismane şi cărţile de ştiinţă; însă în privinţa stăpînirii anumitor manuscrise n-am putut cădea la înţelegere. Cel mai de seamă dintre aceste manuscrise era o carte cu titlul de *Însemnările-celor-de-demult*, şi care este cu adevărat peste putinţă de socotit ca preţ şi ca însemnătate, şi aşa încît n-ar putea fi plătită nici chiar cu nestemate în greutatea ei ! În adevăr, în cartea aceea se aflau însemnări despre toate comorile ascunse în sînul pămîntului, precum şi dezlegarea tuturor tainelor şi a tuturor semnelor magice. Şi era tocmai manuscrisul din care părintele nostru scosese toată ştiinţa pe care o stăpînea. Pe cînd zîzania începuse să se cuibărească între noi, văzurăm intrînd în casa noastră un preacinstit şeic, chiar acela care l-a crescut pe tatăl nostru şi l-a învăţat vrăjitoria şi ghicirea viitorului. Iar şeicul acela, care se numea Cel-Mai-Tainic-Cohen, ne spuse : „Aduceţi-mi cartea aceea !" Şi noi îi aduserăm *Însemnările-celor-de-demult*, pe care el o luă şi ne spuse : „O, copiii mei, sînteţi copiii copilului meu, şi nu pot fi de partea unuia, în paguba celorlalţi ! Trebuie, aşadar, ca acela dintre voi care doreşte să aibă cartea aceasta să se ducă şi să deschidă comoara numită Al-Şamardal şi să-mi aducă de-acolo sfera cerească, şipul cu kohl, spada şi inelul cu pecete ! Căci toate aceste lucruri se află în acea comoară. Iar însuşirile lor sînt peste fire ! În adevăr, inelul cu pecete este în sama unui ginn, care te înfricoşează numai prin rostirea numelui : se cheamă efritul Trăznet-Trăznitor ! Iar omul care ajunge stăpînul acelui inel poate înfrunta fără de teamă puterile tuturor regilor şi sultanilor ; şi, dacă vrea, poate

stăpîni pămîntu-n lung și-n lat. Iar spada ! acela care o are poate, dacă-i place, să spulbere toate oștile, numai fluturînd-o : căci pe dată încep să țîșnească din ea flăcări și fulgere care fac praf și pulbere din toți războinicii. Iar sfera cerească ! acela care o are poate, după cum dorește, să călătorească în orice colț de pe pămînt, fără nici să se miște din locul lui, și să străbată toate locurile, de la soare-răsare pînă la soare-apune ! Pentru aceasta, nu are decît să atingă cu degetul locul unde vrea să se ducă și ținuturile pe care vrea să le străbată, și sfera și începe să se învîrtească, trecîndu-i pe sub ochi toate lucrurile mai de seamă din acele țări, precum și pe locuitorii lor, de parcă ar fi dinaintea lui. Și dacă, cine știe, are să se plîngă de felul cum l-au găzduit băștinașii din vreo țară, ori de felul cum l-a întîmpinat vreo cetate dintre acele cetăți, nu are decît să întoarcă spre soare locul unde se află acea lume vrăjmașă lui, și pe dată locul acela va fi prada flăcărilor și va arde cu toți locuitorii săi. În ce privește șipul de kohl ! acela care își unge pleoapele cu kohlul din șip vede pe dată toate comorile ascunse în pămînt! Asta-i ! Totodată, cartea nu va fi pe drept decît a aceluia care va izbîndi în încercarea lui ; iar cei care nu vor izbuti, nu vor putea să ridice nici o pretenție. Primiți învoiala ?“ Noi răspunserăm : „Primim, o, șeik al tatălui nostru ! Nu știm însă nimic în privința acelei comori a lui Șamardal !“ Atunci el ne spuse : „Aflați, copiii mei, că această comoară a lui Șamardal...“

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Urmă :

...„această comoară a lui Șamardal se află în puterea celor doi fii ai împăratului Roșu. Tatăl vostru, odinioară, a încercat să pună stăpînire pe ea ; dar, pentru ca s-o deschidă, trebuia mai înainte să pună stăpînire pe cei doi fii ai lui Roșu împărat. Or, în clipa cînd tatăl vostru a dat să-i înșface, ei i-au scăpat și-au fugit de s-au aruncat, prefăcuți în pești roșii, în adîncul lacului Karun, lîngă Cairo. Și cum lacul acela este și el fermecat, tatăl vostru s-a zbătut mult și bine, și tot n-a mai ajuns să-i prindă pe cei doi pești. Atunci, a venit la mine și mi s-a plîns de neizbînda încercărilor lui. Iar eu am făcut numaidecît socotelile mele astrologicești și am întocmit horoscopul ; și mi s-a arătat că acea comoară a lui Șamardal nu putea fi deschisă decît cu mijlocirea și sub privirile unui tînăr din Cairo, pe nume Juder ben-Omar, pescar de meserie. Și că acel Juder poate fi găsit pe țărmurile lacului Karun. Iar vraja acelui lac nu poate fi dezlegată decît de acel Juder, care va trebui să lege brațele celui a cărui ursită este să coboare în acel lac ; și să-l arunce apoi în apă. Iar cel care va fi aruncat, va avea de luptat împotriva celor doi feciori fermecați ai împăratului Roșu ; și dacă soarta lui e să-i biruiască și să-i prindă, n-are să se înece, și mîna lui are să se arate mai întîi la fața apei. Și Juder are să-l pescuiască cu năvodul lui ! Ci acela care va pieri, va scoate la fața apei mai întîi picioarele, și va trebui să fie părăsit !" Auzind cuvintele acestea ale șeicului Cel-Mai-Tainic-Cohen, noi răspunserăm : „Hotărît!

vrem să facem încercarea, chiar de-ar fi să pierim!" Numai fratele nostru Abd Al-Rahim nu vroi nicidecum să se lase ispitit, şi ne spuse: „Eu nu vreau!" Atunci noi îl hotărîrăm să se îmbrace ca un neguţător evreu, şi ne învoirăm cu toţii să-i trimitem catîrul şi desagii, pe care să-i cumpere de la pescar, dacă vom pieri în încercarea noastră! Or, tu ştii, o, Juder, ce s-a întîmplat! Cei doi fraţi ai mei au pierit în lac, jertfe ale fiilor lui Roşu împărat! Şi eu, la rîndu-mi, după ce m-ai aruncat în lac, era să mă prăpădesc în lupta cu ei; ci am izbutit, cu ajutorul unui descîntec pe care l-am rostit în gînd, să mă desfac din legăturile mele, să dezleg vraja cea de nebiruit a lacului şi să pun mîna pe cei doi feciori ai împăratului Roşu, care sînt cei doi peşti de culoarea coraiului pe care m-ai văzut cînd i-am vîrît în bocalurile din desagii mei. Or, aceşti doi peşti vrăjiţi, feciorii lui Roşu împărat, sînt în totului-tot doi efriţi tare puternici; şi, ca urmare a prinderii lor, am să pot într-un sfîrşit să deschid comoara lui Şamardal. Numai că, spre a deschide acea comoară, trebuie numaidecît să fii şi tu de faţă, întrucît horoscopul întocmit de Cel-Mai-Tainic-Cohen prorocea că lucrul nu se poate face decît sub ochii tăi! Vrei tu, dar, o, Juder, să primeşti a veni cu mine în Maghreb, într-un loc nu departe de Fas şi de Miknas, ca să mă ajuţi să deschid comoara lui Şamardal? Iar eu am să-ţi dau tot ce ai să-mi ceri! Şi ai să fii pe totdeauna fratele meu întru Allah! Şi, după această călătorie, ai să te întorci cu inima voioasă între ai tăi!

Cînd Juder auzi aceste cuvinte, răspunse:

— O, călătorule stăpîne al meu, eu am pe capul meu pe mama şi pe fraţii mei! Şi eu mă îngrijesc să le aduc cele de trebuinţă traiului! Dacă,

dar, aș primi să merg cu tine, cine le-ar mai da pîinea cea de toate zilele?

Moghrabinul răspunse:

— Pricina șovăielii tale nu-i decît zăcășeala! Dacă în adevăr numai lipsa de bani și grija pentru mama ta te oprese să pleci, sînt gata să-ți dau numaidecît o mie de dinari de aur pentru cheltuielile maicăi tale, pînă ce te vei întoarce, după o lipsă de patru luni numai!

Cînd auzi de o mie de dinari, Juder strigă:

— O, călătorule, dă-mi cei o mie de dinari să-i duc mamei mele, și pe urmă merg cu tine!

Și moghrabinul îi înmînă numaidecît mia de dinari, pe care Juder o luă și o dete maicăi sale, spunîndu-i:

— Ia acești o mie de dinari pentru cheltuielile tale și ale fraților mei, întrucît eu am să plec cu un moghrabin într-o călătorie de patru luni în Maghreb! Iar tu, o, maică a mea, roagă-te pentru mine, cît am să lipsesc, și eu am să fiu acoperit de noroc cu binecuvîntarea ta asupra mea!

Ea răspunse:

— O, copile al meu, ce jale are să-mi fie de lipsa ta! Și ce frică mi-e să nu pați ceva!

El spuse:

— O, maică bună, n-are de ce să-ți fie frică pentru cineva care se află sub paza lui Allah! Și-apoi moghrabinul este un om tare de treabă!

Și i-l lăudă pe moghrabin pînă peste poate. Iar maică-sa îi spuse:

— Allah aplece către tine inima acelui moghrabin cumsecade! Du-te cu el, fiul meu! Poate că are să fie mărinimos față de tine!

Atunci Juder își luă bun-rămas de la maică-sa și se duse la moghrabin.

Cînd îl văzu venind, moghrabinul îl întrebă:

— Te-ai sfătuit cu mama ta ?

El răspunse :

— Da, de bună seamă ! Iar ea s-a rugat pentru mine și m-a binecuvîntat !

El îi spuse :

— Urcă-te pe catîr, în spatele meu !

Și Juder se urcă în spatele moghrabinului pe spinarea catîrului, și călători așa de la prînz pînă pe la chindie.

Or, călătoria îi făcu o mare poftă de mîncare lui Juder, care nu mai putea de foame.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute șaptezeci și una noapte

Urmă :

Cum însă nu vedea nimic de mîncare la moghrabin, îi spuse acestuia :

— O, stăpîne călător, eu tare socot că ai uitat să iei de mîncare, ca să ne hrănim de-a lungul acestei călătorii !

El răspunse :

— Ți-o fi foame ?

El spuse :

— Eh ! uallah !

Atunci moghrabinul opri catirul, se dete jos, tot așa făcu și Juder, iar moghrabinul spuse :

— Dă-mi încoace sacul !

Şi după ce Juder îi aduse sacul, moghrabinul îl întrebă :

— Ce-ţi doreşte sufletul, o, frate al meu ?

El răspunse :

— Orice-o fi !

Şi moghrabinul spuse :

— Allah să te aibă în grija lui ! Spune-mi ce vrei să mănînci ?

E răspunse :

— Nişte pîine cu brînză !

El zîmbi şi spuse :

— O, sărace, pîine cu brînză ? Asta-i ceva în adevăr nepotrivit cu starea ta ! Cere-mi, dar, ceva mai de seamă !

Juder răspunse :

— Eu, la ceasul acesta, aş zice că orice-o fi este de seamă !

Moghrabinul îl întrebă :

— Îţi plac puii fripţi ?

El spuse :

— Ya Alllah, da !

El îl întrebă :

— Îţi place orezul cu miere ?

El spuse :

— Mult !

El îl întrebă :

— Îţi plac vinetele umplute ? capetele de pasăre cu roşii ? napii cu pătrunjel şi cu colocase ? căpăţîna de oaie la cuptor ? orzul rîşnit şi fiert şi bătut ? sarmalele în foi de viţă ? prăjiturile ? *cutare* şi *cutare* şi *cutare* lucru ?

Şi îi înşiră aşa douăzeci şi patru de feluri de bucate, în vreme ce Juder gîndea : „Au doar n-o fi nebun ? Căci de unde are să-mi aducă bucatele pe care mi le înşiră, cînd aici nu văd nici o

bucătărie şi nici un bucătar ? Am să-i spun pe dată că mi-e prea destul !“ Şi îi spuse moghrabinului :

— E destul ! Da pînă cînd o să mă faci să rîvnesc atîtea feluri de bucate, fără să-mi arăţi nimica ?

Ci moghrabinul răspunse :

— Ospăţ plăcut, o, Juder !

Şi băgă mîna în sac şi scoase de acolo o tavă de aur cu doi pui fripţi şi căldicei ; pe urmă, mai băgă o dată mîna şi scoase o tavă de aur cu nişte frigărui de miel, şi tot aşa mai departe, una după alta, toate cele douăzeci şi patru de feluri pe care le înşirase, nici una mai mult, nici una mai puţin !

La priveliştea aceasta, Juder rămase năuc. Şi moghrabinul îi zise :

— Ia de mănîncă, sărmane prieten !

Ci Juder strigă :

— Uallah ! o, stăpîne călător, fără de nici o îndoială că trebuie să fi aşezat în sacul acesta o bucătărie întreagă, cu toate ale ei şi cu o liotă de bucătari !

Moghrabinul începu să rîdă şi răspunse :

— O, Juder, sacul acesta este fermecat ! Şi este slujit de un efrit care, dacă am vrea, ne-ar aduce pe dată o mie de mîncăruri siriene, o mie de mîncăruri egiptene, o mie de mîncăruri indiene, o mie de mîncăruri chinezeşti !

Şi Juder se minună :

— O, ce sac frumos ! şi cîte minuni cuprinde ! şi cîtă îmbelşugare !

Pe urmă, mîncară amîndoi pe săturate şi aruncară ceea ce rămase de la prînzul lor. Şi moghrabinul puse tăvile de aur în sac ; pe urmă, băgă mîna în cealaltă despărţitură a desagilor şi scoase

de acolo un ulcior de aur plin cu apă proaspătă și bună. Și băură și își făcură spălările cele după sfînta datină și rostiră rugăciunea de după prînz, și-apoi puseră ulciorul la loc în sac, lîngă unul dintre cele două bocale, sacul pe spinarea catîrului, și încălecară și ei pe catîr, și își urmară drumul mai departe.

După un răstimp, moghrabinul îl întrebă pe Juder :

— Tu știi, o, Juder, cît drum am bătut de la Cairo pînă aici ?

El răspunse :

— Pe Allah ! nu știu !

El spuse :

— Am străbătut, în aceste două ceasuri, o depărtare care cere pe puțin o lună de umblet !

El întrebă :

— Cum așa ?

El spuse :

— Află, o, Juder, că această catîrcă pe care ne aflăm noi este în totului-tot o ginnă ca toți ginii ! Într-o zi ea străbate de obicei o depărtare de un an de umblet ; ci astăzi, ca să nu te ostenesc, a mers încetișor, la pas !

Și cu asta își urmară drumul către Maghreb ; și în fiecare zi, dimineața și seara, sacul le îndestula toate nevoile ; și Juder nu avea decît să-și dorească o mîncare, de-ar fi fost oricît de anevoioasă și de nemaipomenită, pentru ca numaidecît mîncarea să se și afle în fundul sacului, gata caldă și orînduită frumos pe o tavă de aur. Și ajunseră în felul acesta, după cinci zile de umblet, în Maghreb, și intrară în cetatea Fasului și a Miknasului.

Or, peste tot, de-a lungul străzilor, toți trecătorii îl recunoșteau pe stăpînul mograbin și îl întîmpi-

nau cu salamalekuri, ori mai adesea veneau să-i sărute mîna, pînă ce ajunseră la o casă unde moghrabinul descălecă și bătu la poartă. Și numaidecît poarta se deschise și în pragul ei se ivi o tînără fată, întocmai ca o lună, și frumoasă și ușoară ca o gazelă uscată de sete, care le zîmbi cu un zîmbet de bun-venit. Și moghrabinul îi spuse părintește :

— O, Rahma, fata mea, dă fuga și deschide-ne sala cea mare a palatului !

Și tînăra Rahma răspunse :

— Pe capul și pe ochii mei !

Și o luă înaintea lor, înlăuntrul palatului, legănîndu-și șoldurile. Și mințile lui Juder se zburătăciră ; și își zise în sinești : „Asta-i ! fata aceasta de bună seamă că este fata vreunui rege !“

Iar moghrabinul luă mai întîi sacul de pe spatele catîrcii și spuse :

— O, catîrcă, întoarce-te de unde ai venit ! Și Allah să te binecuvînteze !

Și iacătă că deodată pămîntul se deschise și o cuprinse pe catîrcă în sînul lui, după care se închise la loc numaidecît. Și Juder strigă :

— O, Ocrotitorule ! Mărire lui Allah care ne-a mîntuit și ne-a ocrotit cîtă vreme am stat pe spinarea ei !

Ci moghrabinul îi zise :

— Pentru ce te minunezi, o, Juder ? Nu ți-am spus de la început că este o ginnă din ceata efriților ? Să ne grăbim însă a intra în palat și să mergem în sală !

Și merseră după tînăra fată.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Urmă :

Cînd Juder intră în palat, rămase uluit de strălucirea și de belșugul de bogății ce se aflau acolo și de frumusețea policandrelor de argint și a lanțurilor de aur de care atîrnau, ca și de risipa de nestemate și de alămuri. Și, după ce se așezară jos pe chilimuri, moghrabinul îi spuse fetei sale :

— Ya Rahma, du-te degrabă și adu legătura de mătasă pe care o știi !

Şi fata se duse numaidecît să aducă legătura aceea și o dete tatălui ei care o desfăcu și scoase o rantie care prețuia pe puțin o mie de dinari și, dîndu-i-o lui Juder, spuse :

— Îmbracă-te cu ea, o, Juder, și fii aici oaspete bine venit !

Și Juder o îmbrăcă și se făcu atîta de strălucitor, încît părea asemeni vreunui fiu de rege dintre regii Arabiei de la soare-apune !

După care moghrabinul, care sta cu sacul dinainte, băgă mîna în sac și scoase din el o grămadă de tăvi, pe care le orîndui pe fața de masă întinsă de către fiică-sa, și nu se opri decît după ce înșirui așa patruzeci de tăvi de felurite culori și de felurite bucate. Pe urmă, îi spuse lui Juder :

— Întinde mîna și ia de mănîncă, o, stăpîne al meu, și fii îngăduitor față de noi pentru puținătatea cu care te ospătam ; căci noi încă nu-ți știm gusturile și bucatele pe care le dorești ! Nu ai, așadară, decît să ne spui ce-ți place mai mult și ce-ți poftește sufletul, și noi îți aducem fără de zăbavă !

Juder răspunse :

— Pe Allah ! o, călătorule stăpîne al meu, mie îmi plac toate bucatele, fără osebire, și nu mă dau în lături de la nici una ! Nu mă mai întreba, dar, ce-mi place, și adu-mi tot ce-ți trece prin gînd ! Întrucît eu mănînc orice ! Și-asta-i tot ce-mi place cel mai mult pe lume ! Mănînc strașnic ! Iacătă !

Și mîncă strașnic în seara aceea și, de altminteri, în fiecare zi, fără ca pentru aceasta să se vadă vreodată fum de bucătărie. Căci moghrabinul nu avea decît să-și bage mîna în sac, gîndind la vreun fel de mîncare, și numaidecît scotea mîncarea aceea pe o tavă de aur ! Și tot așa și cu poamele ori cu dulciurile. Și Juder trăi în felul acesta în palatul moghrabinului vreme de douăzeci de zile, schimbîndu-și rantia în fiecare dimineață ; și fiecare rantie era mai minunată decît sora ei.

În cea de a douăzeci și una dimineață, moghrabinul veni la el și-i spuse :

— Scoală-te, o, Juder ! Iacătă ziua hotărîtă pentru deschiderea comoarei lui Șamardal !

Și Juder se ridică și se duse cu moghrabinul. Iar cînd ajunseră dincolo de zidurile cetății, deodată se iviră două catîrce, pe care încălecară, și doi robi negri care mergeau în urma catîrcelor. Și drumețiră așa pînă la amiază, cînd ajunseră pe țărmurii unei ape curgătoare ; și moghrabinul puse piciorul la pămînt și îi spuse lui Juder :

— Descalecă !

Și după ce Juder descălecă, moghrabinul făcu un semn cu mîna către cei doi negri, spunîndu-le :

— Haide !

Numaidecît, cei doi negri luară cele două catîrce, care se mistuiră, pe urmă se întoarseră pe malul apei, aducînd în spinare un cort și covoare și perne, și ridicară cortul și îl îmbrăcară cu chilimuri și rînduiră de jur-împrejur pernele și pernițele. După care aduseră sacul și cele două bocaluri în care se aflau închiși cei doi pești de culoarea coraiului. Pe urmă așternură masa și întinseră, scoțîndu-le din sac, douăzeci și patru de tăvi cu bucate. După care se mistuiră.

Atunci moghrabinul se ridică, așeză dinaintea lui cele două bocaluri, pe un scăunieș, și începu să murmure deasupra lor descîntecele de vrajă și farmecele, pînă cînd cei doi pești începură să strige din lăuntru :

— Iartă-ne ! o, stăpîne vraci, fie-ți milă de noi !

Și i se rugară așa mai departe, în vreme ce el rostea descîntecele. Și dintr-odată cele două bocale pocniră și se făcură țăndări, pe cînd dinaintea moghrabinului se iviră două ființe, cu brațele încrucișate a umilință, care spuneau :

— Mîntuire și iertare, o, atotputernice ghicitor ! Ce gînd ai cu noi ?

El răspunse :

— Gîndul meu este să vă sugrum și să vă ard ! afară doar dacă îmi făgăduiți să deschideți comoara lui Șamardal !

Ei spuseră :

— Îți făgăduim ! Și avem să-ți deschidem comoara ! Ci trebuie numaidecît să-l aduci aici pe Juder, pescarul din Cairo. Căci este scris în cartea Soartei că în nici un fel nu poate fi deschisă comoara decît sub privirile lui Juder ! Și nimenea nu poate intra în locul unde se află ea, decît numai acel Juder, fiul lui Omar !

El răspunse :

— Pe acela despre care vorbiţi l-am şi adus ! Se află chiar aci de faţă ! Iacătă-l ! Vă vede şi vă aude !

Şi cele două făpturi se uitară cu luare-aminte la Juder şi spuseră :

— Acuma nu mai este nici o piedică ! Şi te poţi bizui pe noi ! Ne juruim pe Nume !

Încît moghrabinul le îngădui să se ducă unde aveau să se ducă. Şi ei pieriră în apa rîului. *

Atunci moghrabinul luă o trestie lungă şi goală, pe care aşeză două tipsioare de cornalină roşie ; şi pe aceste tipsii puse un tas de aur plin cu cărbune, peste care suflă numai o dată. Şi numaidecît cărbunele se aprinse şi se schimbă în jar fierbinte. Atunci moghrabinul presără tămîie peste jar şi spuse :

— O, Juder, iacătă că aburii tămîii se ridică, iar eu acum am să rostesc descîntecele de vrajă pentru deschidere. Ci, întrucît odată ce am să încep descîntecele n-am să mai pot să mă opresc fără primejdia de a face zadarnice puterile talismanice, vreau să te învăţ mai întîi ce ai de făcut ca să ne atingem ţinta pe care ne-am pus-o cînd am venit în Maghreb !

Şi Juder răspunse :

— Învaţă-mă, o, stăpîne deplin al meu !

Şi moghrabinul spuse :

— Află, o, Juder...

* Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Urmă :

...Află, o, Juder, că atunci cînd am să încep a rosti descîntecele de vrajă peste fumul de tămîie, apa rîului are să înceapă să scadă încet-încet, și rîul pînă la urmă are să se usuce cu totul și să-și arate vadul gol. Atunci ai să vezi ivindu-se, pe clinul uscat al vadului, o poartă de aur, mare și înaltă cît poarta unei cetăți, cu două verigi tot de aur. Tu să te îndrepți către această poartă și să bați în ea ușor cu una dintre cele două verigi care închid poarta și să aștepți o clipă. Pe urmă să bați încă o dată, mai tare decît întîia oară, și iar să aștepți ! Apoi să bați a treia oară, mai tare decît înainte, și să stai neclintit. Și după ce vei fi bătut în felul acesta de trei ori la rînd, ai să auzi dinlăuntru pe careva strigînd : „Cine bate la poarta Comorilor și nu știe să dezlege vrăjile ?“ Tu să răspunzi : „Sînt Juder pescarul, fiul lui Omar din Cairo !“ Și poarta are să se deschidă, iar în prag are să se ivească un ins care, cu spada în mînă, are să-ți spună : „Dacă ești cu adevărat omul acela, întinde gîtul să-ți tai capul !“ Iar tu să întinzi gîtul fără de teamă ; și el are să ridice spada asupra ta, dar numai pentru ca să se prăbușească pe loc la picioarele tale ; și n-ai să mai vezi decît un trup fără suflet ! Și tu n-ai să pățești nimic ! Ci dacă, de frică, n-ai să faci ce-ți spune, are să te ucidă pe clipă pe dată. Cînd în felul acesta vei fi rupt cea dintîi vrajă, ai să intri înlăuntru și ai să vezi a doua poartă, în care să bați numai o dată,

dar cît mai tare. Atunci are să ți se arate un călăreț cu o lance mare pe umăr și care are să-ți spună, amenințîndu-te cu lancea ridicată deodată : „Ce pricină te aduce în aceste locuri pe care niciodată nu le bat și nu le calcă nici cetele omenești, nici semințiile ginilor ?“ Iar tu, drept orice răspuns, să-i arăți semeț pieptul deschis, ca să te lovească ; și el are să te lovescă cu lancea lui. Ci tu n-ai să pătești nimic ; iar el are să se prăbușească la picioarele tale și n-ai să mai vezi decît un trup fără de suflet ! Dar dacă ai să dai îndărăt, are să te ucidă ! Ai să ajungi pe urmă la a treia poartă, de unde are să iasă în întîmpinarea ta un arcaș, care să-și încordeze arcul cu săgeata împotriva ta ; ci tu să-i arăți curajos pieptul ca pe o țintă, și el are să cadă la picioarele tale, trup fără de suflet ! Or, dacă ai să șovăi, te ucide ! Ai să mergi mai departe și ai să ajungi la a patra poartă, de unde are să se repeadă la tine un leu cu chip înfricoșător, cu gura căscată, dînd să te mănînce. Tu să nu te sperii și să nu fugi ; ci întinde mîna către el ; și, de îndată ce mîna ta va fi între dinți lui, leul are să se prăbușească la picioarele tale, fără să-ți facă vreun rău. Atunci să te îndrepți către a cincea poartă, de unde ai să vezi ieșind un arap negru, care are să te întrebe : „Cine ești ?“ Tu să spui : „Sînt Juder !“ și el are să-ți răspundă : „Dacă ești cu adevărat omul acela, încearcă atunci să deschizi cea de a șasea poartă !“ Tu numaidecît să te duci drept la cea de a șasea poartă și să strigi : „O, Isuse, poruncește lui Moise să deschidă poarta !“ Și poarta are să se deschidă dinaintea ta și ai să vezi ivindu-se doi balauri năpraznici, unul din dreapta și unul din stînga, care, cu gurile căscate, au să sară asupra ta. Să nu-ți fie frică ! Ci

să-ți întinzi către fiecare cîte o mînă, iar ei au să dea să ți le muște ; ci zadarnic : căci se și vor zvîrcoli neputincioși la picioarele tale. Și, mai cu seamă, să nu dai vreun semn că te-ai sfii de ei ; de nu, moartea ta-i neîndoielnică. Ai să ajungi la urmă și la cea de-a șaptea poartă, și ai să bați. Iar ființa care are să-ți deschidă și să ți se arate în prag are să fie maica ta ! Și are să-ți spună : „Fii binevenit, fiul meu ! Apropie-te de mine, ca să-ți urez bună pace !“ Ci tu să-i răspunzi : „Stai acolo unde ești ! Și dezbracă-te !“ Ea are să-ți spună : „O copilul meu, sînt mama ta ! Și îmi datorezi oarecare mulțumire și oarecare cinstire, ca răsplată că te-am alăptat și că ți-am dat o creștere aleasă ! Cum de-mi ceri să mă dezbrac față de tine ?“ Tu să-i răspunzi cu gura mare : „Dacă nu-ți lepezi numaidecît hainele, te omor !“ Și să înhați o spadă pe care ai s-o găsești atîrnată la dreapta, pe perete, și să-i spui : „Hai, începe !“ Și ea are să încerce să te înduplece și are să caute să te amăgească atunci, căindu-și soarta. Ci tu ia seama să nu te lași tulburat de vorbele ei, și, de fiecare dată cînd are să-și lepede o haină de pe ea, tu să-i strigi : „Leapădă-le și pe celelalte !“ Și mereu s-o ameninți cu moartea, pînă ce are să rămînă goală de tot ! Ci atunci ai s-o vezi cum fuge și piere ! Și în felul acesta, o, Juder, ai să rupi toate vrăjile și ai să spulberi toate farmecele, mîntuindu-ți zilele. Și nu-ți mai rămîne pe urmă decît să culegi roadele strădaniilor tale. Pentru acesta, nu ai decît să treci dincolo de a șaptea poartă și ai să găsești înlăuntru aur strîns mormane. Ci să nu iei aminte la el, și să te duci drept la un foișor micuț, aflat în mijlocul comorilor și peste care este trasă o perdea. Dă atunci la o parte

perdeaua aceea, şi ai să-l vezi, culcat într-un jeţ de aur, pe vrăjitorul cel mare, Şamardal, chiar acela care-i stăpînul acelei comori ! Şi lîngă capul lui ai să vezi lucind ceva rotund ca luna : aceea-i sfera cerească. Şi ai să-l vezi pe mag încins cu spada despre care ţi-am vorbit, şi avînd pe deget inelul cu pecetea, şi, atîrnat cu un lanţ de aur la gîtul lui, şipul cu kohl ! Tu să nu şovăi atunci ! Ia acele patru lucruri de preţ şi grăbeşte-te să ieşi din comoară şi să vii să mi le dai ! Ci, o, Juder, ai grijă să nu uiţi nimic din toate cîte te învăţai, ori să faci altmintrelea de cum te-am sfătuit. De nu, ai să te căieşti amarnic şi ai să ai multe necazuri de îndurat !

Şi, sfîrşind de spus toate acestea, moghrabinul îi mai înşirui lui Juder aceleaşi sfaturi, o dată, de două ori, de trei ori şi de patru ori, ca să i le vîre cît mai bine în cap, pînă ce Juder spuse singur :

— Acuma ţin minte tot ! Da care-i fiinţa omenească...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezeci şi patra noapte

Urmă :

...care-i fiinţa omenească în stare să înfrunte atîtea înfricoşătoare talismanuri de care mi-ai spus, şi să îndure atîtea amarnice primejdii ?

Moghrabinul răspunse :

— O, Juder, să n-ai nici o frică în privința aceasta! Toate făpturile pe care ai să le vezi la porți nu sînt decît niște năluci fără de suflet! Poți, dar, să fii pe deplin liniștit!

Și Juder rosti:

— Îmi pun nădejdea în Allah!

Numaidecît moghrabinul își începu afumările vrăjitorești. Mai puse niște tămîie pe jarul din cățuie și începu să rostească descîntecele. Și iată că apa rîului scăzu încet-încet și se scurse, iar vadul apei se ivi uscat, cu poarta cea mare a Comorii.

Dacă văzu așa, Juder, fără a mai șovăi, se lăsă în albia rîului și se îndreptă către poarta de aur, în care bătu întîia oară încetișor, pe urmă a doua și a treia oară. Și din lăuntru se auzi un glas care întreba:

— Cine bate la poarta Comorilor fără a ști să rupă vrăjile?

El răspunse:

— Sînt Juder ben-Omar!

Și poarta pe dată se deschise și în prag se ivi o ființă care, cu spada în mînă, răcni:

— Întinde gîtul!

Și Juder își întinse gîtul; iar celălalt abătu asupra-i spada; ci numai ca să se și prăbușească tot atunci. Și așa se petrecură lucrurile pînă la cea de a șaptea poartă, întocmai cum îi prorocise și cum îl dădăcise moghrabinul. Și de fiecare dată Juder rupse vrăjile, cu mare curaj, pînă ce i se arătă maică-sa, ieșind de după cea de a șaptea poartă. Ea îl privi și-i zise:

— Pacea lui Allah fie cu tine, o, copile al meu!

Ci Juder îi strigă:

— Da cine-mi ești tu?

Ea răspunse:

— Eu sînt maica ta, o, fiul meu ! Sînt cea care te-a purtat nouă luni în pîntecele ei, și te-a alăptat, și ți-a dat creșterea pe care o ai, o, copilul meu !

El răcni :

— Leapădă-ți hainele !

Ea răspunse :

— Tu ești fiul meu ; cum de-mi ceri să mă dezbrac față de tine ?

El spuse :

— Dezbracă-te, că de nu îți tai capul cu spada aceasta !

Și întinse mîna către perete, apucă spada agățată acolo și o flutură strigînd :

— Dacă nu te dezbraci, te omor !

Atunci ea se hotărî să-și scoată vreo două haine ; ci el îi spuse :

— Scoate-le pe toate !

Și ea mai dezbracă vreo două. El îi spuse :

— Mai departe !

Și o hărțui așa mereu, pînă ce bătrîna își lepădă toate hainele și nu mai rămase pe ea decît cu izmănuțele, și, rușinată, îi spuse :

— Ah, copile al meu, m-ai jefuit de toată truda cea îndelungată pe care am risipit-o ca să te cresc ! O, ce amar ! Au inima ta-i de piatră ? Și oare chiar vrei să mă aduci într-o stare atît de rușinoasă, silindu-mă să-mi arăt goliciunea în fața ta ? O, fiul meu, oare nu-i asta o nelegiuire și o blestemăție ?

El zise :

— Adevăratu-i ! Poți, dar, să lași pe tine izmănuțele !

Ci nici nu rosti bine Juder cuvintele acestea, că bătrîna și strigă :

— S-a induplecat ! Dați-i !

Şi numaidecît, din toate părțile, se abătu peste umerii lui un potop de lovituri, dese și multe ca ploaia, date de toți străjerii cei nevăzuți ai comorii. Şi, pentru Juder, chiar că aceasta fu o mamă de bătaie cum nu mai căpătase vreodată, de să n-o mai uite toată viața lui ! Pe urmă, efriții cei nevăzuți îl zvîrliră, cît ai clipi din ochi, cu lovituri amarnice, afară din sălile comorii și dincolo de poarta pe care o închiseră la loc, ca mai înainte !

Or, moghrabinul văzuse cum îl aruncau afară pe poartă şi se repezi să-l tragă de-acolo, întrucît apele, năboind cu mare huiet, cuprindeau vadul rîului și își porneau curgerea lor oprită. Şi îl duse leşinat pe țărm şi începu să rostească asupra lui sure din *Coran*, pînă ce își veni iarăși în simțiri. Atunci îi spuse :

— Ce-ai făcut, o, bietul de tine !

El răspunse :

— Trecusem toate piedicile și rupsesem toate vrăjile ! Şi a fost ca tocmai izmănuțele mamei mele să-mi pricinuiască pierderea a tot ce dobîndisem, și să fie pricina acestei ciomăgeli care m-a zugrăvit !

Şi îi povesti tot ce i se întîmplase în lăuntru.

Atunci moghrabinul îi zise :

— Nu te-am sfătuit eu să nu te abați de la ce te-am învățat ? Uite-acuma ! Mi-ai făcut şi mie necazuri, ți-ai făcut şi ție, și toate astea numai pentru că n-ai vrut s-o silești să-și scoată izmănuțele ! Gata pentru anul acesta ! Acuma trebuie să aşteptăm anul următor, ca să mai încercăm iară ! Pînă atunci, ai să rămîi la mine !

Şi îi chemă pe cei doi negri, care se iviră numaidecît și strînseră cortul, adunară ce era de adunat,

şi pieriră o clipă, ca să se întoarcă numaidecît cu cei doi catîri pe care Juder şi moghrabinul încălecară şi porniră pe dată îndărăt către cetatea Fasului.

Juder rămase aşadar în casa moghrabinului un an întreg, îmbrăcînd în fiece zi o rantie nouă, de mare preţ, şi mîncînd şi bînd bine tot ce i se scotea din sac, după cum îi plăcea şi rîvnea.

Or, iacătă şi ziua hotărîtă, la începutul anului cel nou, pentru cealaltă încercare ; şi moghrabinul veni la Juder şi îi spuse :

— Scoală-te ! Şi să mergem unde trebuie să mergem !

El răspunse :

— De bună seamă !

Şi ieşiră din cetate, şi-i văzură pe cei doi negri care le aduseră cele două catîrce, pe care încălecară numaidecît şi îndemnară către rîu, pe ale cărui ţărmuri ajunseră în curînd. Cortul fu ridicat şi întins şi împodobit ca şi întîia oară. Şi, după ce mîncară, moghrabinul luă trestia aceea goală, tipsiile de cornalină roşie, căţuia plină cu jăratic şi cu tămîie ; şi, înainte de a începe afumările magice, îi spuse lui Juder :

— O, Juder, am să-ţi dau un sfat !

Juder strigă :

— O, stăpîne călător al meu, chiar că nu mai trebuie să-ţi dai osteneala. De-aş fi uitat ciomăgeala, aş fi uitat şi minunatele tale sfaturi de anul trecut.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute șaptezeci și cincea noapte

Urmă :

Moghrabinul îl întrebă :

— Atunci, chiar ții minte ?

El răspunse :

— Uf, de bună-seamă că țin !

El spuse :

— Ei bine, Juder, păzește-ți sufletul ! Și, mai cu seamă, nu te mai gîndi că bătrîna aceea este mama ta, cînd ea nu-i decît o vedenie care a luat chipul mamei tale ca să te amăgească ! Or, dacă întîia oară ai ieșit de acolo cu oasele întregi, de data asta, dacă mai greșești, să nu te îndoiești că ai să le lași în comoară !

El răspunse :

— Am greșit ! Ci dacă și de data asta mai greșesc, mi se cuvine să fiu ars !

Atunci moghrabinul puse tămîia pe jăratec și rosti descîntecele. Și numaidecît rîul secă și îi îngădui lui Juder să meargă la poarta de aur. Bătu în poarta aceea care se deschise ; și Juder izbuti să biruie vrăjile de la toate porțile, pînă ce ajunse dinaintea maicii sale, care-i spuse :

— Fii binevenit, o, copile al meu !

El răspunse :

— Și de cînd și cum oi fi eu copilul tău, o, blestemato ? Scoate-ți hainele !

Atunci ea începu, da tot mai căutînd să-l amăgească, să-și scoată încet și una cîte una hainele, pînă ce nu mai rămase decît cu izmănuțele pe ea. Și Juder răcni :

— Scoate-le, o, blestemato !

Şi ea îşi scoase izmănuţele, ci numaidecît pieri, nălucă fără suflet !

Şi Juder intră fără de nici o piedică în comoară, şi văzu mormanele de aur adunat în şiruri strînse ; ci, fără a lua seama nicidecum la aur, se duse drept la foişorul cel micuţ şi, dînd perdeaua la o parte, îl văzu pe solomonarul cel mare Al-Şamardal, culcat în jeţul lui de aur, cu spada talismanică la brîu, cu inelul pe deget, cu şipul de kohl atîrnînd la gît de lanţul de aur şi, deasupra capului, cu sfera cerească strălucind şi rotundă ca luna.

Atunci, fără a mai pregeta, înaintă şi desprinse spada de la brîu, scoase inelul talismanic, dezlegă şipul de kohl, luă sfera cerească şi se trase îndărăt să plece. Şi pe dată începu să răsune împrejurul lui un zvon dulce de lăute şi de clopoţei nevăzuţi, care îl însoţi pe biruitor pînă la ieşire, pe cînd din toate părţile vistieriei de sub pămînt glasurile străjilor se ridicau în slava lui strigînd :

— De mare folos să-ţi fie, o, Juder, ceea ce ai dobîndit ! Plecăciune ! Plecăciune !

Şi cîntecele nu mai conteniră să răsune şi glasurile nu mai conteniră să-l firitisească pînă ce ieşi din vistieria de sub pămînt.

Cînd îl văzu că vine încărcat cu talismanele, moghrabinul se opri din afumări şi din descîntece, şi se ridică şi începu să-l îmbrăţişeze strîngîndu-l la piept şi rostindu-i salamalekuri din inimă. Şi după ce Juder îi înmînă cele patru talismane, moghrabinul îi chemă din adîncurile văzduhurilor pe cei doi negri care sosiră, strînseră cortul şi aduseră cele două catîrce, pe care Juder şi moghrabinul încălecară ca să se întoarcă în cetatea Fasului.

Cînd ajunseră la palat, se așezară împrejurul mesei întinse și pline cu o mulțime de tăvi scoase din sac, și moghrabinul îi spuse lui Juder :

— O, frate al meu, o, Juder, ia de mănîncă !

Și Juder mîncă și se sătură. Atunci tăvile goale fură puse în sac, masa fu strînsă, și moghrabinul Abd Al-Samad spuse :

— O, Juder, ți-ai lăsat pămîntul și țara din pricina mea ! Și ai dus la bun sfîrșit treburile mele ! Iar eu, în felul acesta, îți sînt îndatorat cu bunurile pe care le-ai agonisit pentru mine ! Nu ai decît să hotărăști tu însuți plata ce ți se cuvine ; întrucît Allah (preamărit fie el !) are să fie darnic față de tine, prin mijlocirea mea ! Cere-mi, dar, orice vrei ; și să nu te simți stînjenit, căci ți se cuvine orice !

Juder răspunse :

— O, stăpîne al meu, nu doresc de la Allah și de la tine decît să-mi dai sacul !

Și moghrabinul îi puse numaidecît sacul în mînă, spunîndu-i :

— Fără de nici o îndoială că l-ai meritat ! Și de-ai fi dorit orice altceva, ai fi căpătat ! Ci, o, sărace, sacul acesta nu ar putea să-ți fie de folos decît ca să mănînci !

El răspunse :

— Și ce-aș putea să-mi doresc mai bun ?

El spuse :

— Ai îndurat multe necazuri cu mine ; și ți-am făgăduit că am să te duc îndărăt în țara ta mulțumit și îmbelșugat. Or, sacul acesta nu-ți poate da decît demîncarea ; dar n-are să te îmbogățească ! Iar eu vreau, pe deasupra, să te și îmbogățesc ! Ia, dar, sacul, ca să scoți din el orice bucate vei dori ; ci am să-ți mai dau, pe deasupra, și un sac plin cu aur și cu giuvaieruri de toate felurile,

pentru ca, atunci cînd ai să te întorci în țara ta, să te faci un mare negutător și să poți răzbi, și încă din prisosință, toate nevoile tale și alor tăi, fără să ai a te zgîrci vreodată !

Pe urmă adăugă :

— În ce privește sacul cu bucate, am să te învăț cum să te slujești de el spre a ți le scoate pe cele pe care le dorești ! Pentru aceasta, nu ai decît să-ți afunzi mîna în el, rostind : „O, slujitor al acestui sac, te juruiesc întru vîrtutea Vajnicelor Nume Magice, care au toată puterea asupra ta, să-mi aduci *cutare* mîncare !“ și pe dată ai să găsești în fundul sacului toate bucatele pe care ți le-ai rîvni, de-ar fi ele în fiecare zi de o mie de feluri și de o mie de gusturi osebite !

Pe urmă, moghrabinul făcu să se ivească unul dintre cei doi negri, cu una dintre cele două catîrce, luă un sac mare cu două despărțituri, asemenea cu sacul de bucate, și umplu una dintre despărțituri cu galbeni și cu drugi de aur, iar celălaltă despărțitură cu giuvaieruri și cu nestemate, puse sacul acesta pe spinarea catîrcei, îl coperi cu sacul de bucate care părea cu totul gol, și-i spuse lui Juder :

— Încalecă pe catîrcă ! Negrul are să meargă înaintea ta și are să-ți arate calea de urmat, și are să te călăuzească în felul acesta pînă la poarta casei tale din Cairo. Și, cînd ai să ajungi acolo, să iei cei doi saci și să dai negrului catîrca, iar acesta are să mi-o aducă îndărăt ! Și să nu spui nimănuia taina noastră ! Și-acuma, te las cu bine întru Allah !

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute șaptezeci și șasea noapte

Urmă :

Juder răspunse :

— Allah sporească-ți avuțiile și harurile ! Îți mulțumesc din suflet !

Și încălecă pe catîrcă, avînd la spate cei doi desagi, și porni la drum, cu negrul înaintea lui.

Or, catîrca se ținu pe urmele arapului, care o călăuzi tot drumul, zi și noapte ; și, de data aceasta, nu-i trebui decît o singură zi ca să străbată drumul din Maghreb pînă la Cairo ; căci în dimineața celei de a doua zile, Juder se văzu dinaintea zidurilor orașului Cairo, și intră pe Poarta Biruinții în cetatea lui de baștină. Și ajunse la casa lui. Și o văzu pe maică-sa stînd pe prag, cu mîna întinsă către trecători, la care cerea de pomană, zicînd :

— Faceți-vă milă și pomană, în numele lui Allah !

Dacă o văzu așa, mințile lui Juder se întunecară. Se dete jos de pe catîrcă și se repezi cu brațele deschise către maică-sa care, cînd îl cunoscu, începu să plîngă. Și Juder o duse în casă, după ce luă cei doi saci și lăsă catîrca pe mîna arapului s-o dea moghrabinului îndărăt : întrucît catîrca era o ginnă, iar arapul un ginn !

După ce Juder intră în casă cu maică-sa, o pofti să șadă jos pe rogojină și, cum era necăjit rău că o găsise cerșind în uliță, îi spuse :

— O, maică a mea, frații mei sînt bine sănătoși ?

Ea răspunse :

— Sînt bine sănătoși !

El întrebă :

— Da pentru care pricină cerşeai în uliţă ?

Ea răspunse :

— O, fiul meu, din pricină că-mi era foame !

El spuse :

— Cum aşa ? Pînă să plec, ţi-am dat o sută de dinari într-o zi, o sută de dinari a doua zi, şi o mie de dinari în ziua cînd am plecat !

Ea răspunse :

— O, copilul mamii, fraţii tăi au ticluit o viclenie împotriva mea şi au izbutit să-mi ia tot bănetul acela, şi pe urmă m-au izgonit din casă. Şi eu, ca să nu mor de foame, am fost silită să cerşesc pe uliţe !

El spuse :

— O, maică a mea, de-acuma n-ai să mai rabzi nimic, căci m-am întors şi sînt aici ! Nu te mai necăji ! Uite un sac plin cu aur şi cu giuvaieruri ! Şi casa-i plină de îmbelşugare !

Ea răspunse :

— O, copilul mamii, tu cu adevărat te-ai născut binecuvîntat şi norocos ! Aibă-te Allah în paza lui şi sporească-şi binefacerile asupra ta ! Du-te, fiul meu, du-te de cumpără pentru noi amîndoi oleacă de pîine să mîncăm, căci m-am culcat aseară fără să fi pus nimic în gură, şi nici în dimineaţa aceasta n-am mîncat nimic !

Şi Juder, cînd auzi de pîine, zîmbi a rîde şi spuse :

— Binecuvîntarea şi belşugu-s împrejurul tău, o, măicuţă ! Nu ai decît să-mi ceri bucatele pe care le doreşti, şi eu ţi le dau numaidecît, fără a mai trebui să mă duc să le cumpăr din suk ori să le gătesc la culnie !

Ea spuse :

— O, copilul meu, da nu văd să ai nimica la tine ! Şi n-ai adus decît sacii aceia doi. iar unu-i gol !

El spuse :

— Am tot ce vrei, şi de toate felurile !

Ea spuse :

— Copile drag, fie ce-o fi, numai să potolească foamea !

El spuse :

— Adevărat vorbeşti ! La nevoie, omul se mulţumeşte cu puţin ! Dar cînd are belşug de toate, îi place să facă nazuri şi nu mai mănîncă decît delicateţuri ! Or, eu am cu mine de toate din belşug, şi tu nu trebuie decît să alegi !

Ea spuse :

— Copilul meu, vreau atunci o plăcintă caldă şi o bucată de brînză !

El răspunse :

— O, maică a mea. numai atîta nu este potrivit pentru tine !

Ea spuse :

— Tu ştii mai bine decît mine ce este potrivit ! Nu ai, dar, decît să faci ce socoţi că este potrivit !

El spuse :

— O, maică, eu socot că este potrivit şi vrednic de cinul tău un miel fript ; şi, tot aşa, nişte pui fripţi şi nişte orez cu oleacă de boia de ardei ! Mai socot potrivit cu cinul tău nişte cîrnăciori dolofani, nişte dovleeci copţi, nişte friptură de oaie, nişte costiţe prăjite, nişte kenafa cu migdale, cu miere de albine şi cu zahăr, nişte plăcinte de foi umplută cu fistic şi inmiresmată cu ambră, şi nişte baclavale.

Auzind asemenea vorbe, biata femeie socoti că fiu-său ori îşi rîde de ea, ori şi-a pierdut minţile, şi strigă :

— Yuh ! Yuh ! Ce-ai pățit, o, fiul meu, o, Juder ? Visezi ori te-ai smintit de-a binelea ?

El spuse :

— Și de ce ?

Ea răspunse :

— Păi ce-mi tot înșiri tu acolo felurile acelea de bucate atîta de năstrușnice, și-atîta de scumpe, și-atîta de anevoie de gătit, pe care-i cu neputință să le avem !

El spuse :

— Pe viața mea ! trebuie numaidecît să-ți dau să mănînci din toate lucrurile pe care ți le-am înșirat !

Ea răspunse :

— Da nu văd pe-aici pe nicăieri nimic din toate cîte-ai înșirat !

El spuse :

— Adu-ncoace sacul !

Și ea îi aduse sacul, pe care il pipăi și văzu că e gol. Ci i-l dete ; iar Juder își băgă numaidecît mîna în sac și scoase mai întîi o tavă de aur, pe care se lăfăiau, miresmați și aburind și înotînd în sosul lor cel ispititor, niște cîrnăciori umpluți ; pe urmă, băgă iarăși mîna în sac, și iarăși, și iarăși, scoțînd rînd pe rînd toate bunătățurile pe care le înșirase, și încă și altele, despre care nici nu pomenise. Și maică-sa îi spuse :

— Copilul meu, sacu-i tare mic și gol-goluț, iar tu ai scos din el o grămadă de bucate și de tăvi ! Unde erau toate astea ?

El spuse :

— O, maică a mea, află că sacul acesta mi-a fost dăruit de moghrabin ! Și sacul acesta-i fermecat ! Este slujit de un ginn care ascultă de poruncile ce i se dau după ce rostești *cutare* vorbe !

Şi îi spuse vorbele. Iar maică-sa îl întrebă :

— Atuncea şi eu, dacă bag mîna în acest sac şi cer nişte bucate spunînd vorbele astea, am să găsesc în el bucatele acelea ?

El spuse :

— De bună seamă !

Atunci ea băgă mîna în sac şi zise :

— O, slujitor al acestui sac, întru puterea Numelor Vrăjite care au stăpînire peste tine, te jurujesc să-mi mai aduci o costiţă prăjită.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezeci şi şaptea noapte

Urmă :

Şi îndată simţi sub mîna ei tava, pe care o scoase din sac. Şi era o costiţă prăjită minunat şi înmiresmată cu praf de cuişoare şi cu mirodenii alese ! Atunci bătrîna spuse :

— Ci eu tot aş rîvni o pituşcă proaspătă şi nişte brînză ; căci sînt deprinsă cu ele şi nimic nu-mi prieşte mai mult !

Şi băgă mîna în sac, rosti vorbele şi scoase ce-şi dorise !

Atunci Juder îi zise :

— O, maică a mea, cînd isprăvim de mîncat, să pui îndărăt în sac tăvile goale ; căci talismanul

cere să avem grija aceasta! Şi, mai ales, să nu spui la nimeni taina; și ascunde bine sacul în ladă la tine, ca să nu-l scoţi decît la nevoie. Da să nu te simţi stînjenită din pricina aceasta; să fii darnică faţă de toată lumea, faţă de toţi vecinii şi faţă de toţi săracii; și dă-le şi fraţilor mei să mănînce, și cînd sînt eu aici, şi în lipsa mea!

Or, nici nu sfîrşi Juder de spus acestea, că cei doi fraţi ai lui se şi iviră și văzură masa cea minunată!

În adevăr, tocmai aflaseră ştirea că Juder sosise, de la careva din mahala, care le spusese:

— Fratele vostru s-a întors adineaori din călătorie, călare pe o catîrcă, pe care o ducea un arap, şi îmbrăcat în nişte haine fără de asemuire!

Şi ei îşi ziseră atunci:

— De-ar fi dat Allah să n-o fi chinuit pe maica! Pentru că acuma, fără de nici o îndoială, ea are să-i povestească tot ce-am făcut-o noi să îndure! Şi-atunci, o, tare ne-o mai fi fost ruşine faţă de el!

Ci unul dintre ei adăugă:

— Maica-i miloasă! Da, oricum, şi dacă i-o povesti cum stă treaba, fratele nostru este şi mai milos şi mai iertător decît ea! Iar dacă născocim vreo pricină de cum ni s-a căşunat purtarea noastră, el are să se încreadă şi are să ne ierte!

Şi-atunci se hotărîră să vină la el.

Încît, cînd intrară în casă şi cînd Juder îi văzu, acesta se şi ridică în cinstea lor şi le ură bună pace, cu cele mai vădite semne de bucurie, şi le spuse:

— Şedeţi şi mîncaţi cu noi!

Iar ei şezură şi mîncară. Şi erau tare lihniţi şi sfarojiţi de foame şi de lipsuri!

Cînd sfîrşiră de mîncat şi se săturară, Juder le spuse :

— O, fraţii mei, luaţi ce-a mai rămas de la masa noastră şi împărţiţi la cei săraci şi la cerşetorii din mahala !

Ei răspunseră :

— O, frate, poate c-ar fi mai bine să păstrăm acestea pentru cina noastră !

El le spuse :

— La ceasul de cină o să aveţi ceva mai acătării decît aceste rămăşiţe !

Ei atunci strînseră rămăşiţele de la masă şi ieşiră să le împartă săracilor şi cerşetorilor care treceau pe uliţă, spunîndu-le :

— Luaţi de mîncaţi !

După care îi aduseră îndărăt tăvile goale lui Juder, care le dete mamei sale spunîndu-i :

— Pune-le în sac !

Seara, la vremea cinei, Juder luă sacul şi scoase din el patruzeci de feluri de tăvi, pe care maică-sa le orîndui una după alta pe masă ; pe urmă, îi pofti şi pe fraţii lui să vină să mănînce. Şi, cînd sfîrşiră, le scoase şi nişte prăjituri, ca să-şi îndulcească gura ; şi ei se îndulciră. Atunci el le zise :

— Luaţi ce-a rămas de la masa noastră şi daţi săracilor şi cerşetorilor !

Pe urmă, a doua zi, îi ospătă iar, tot atîta de îmbelşugat ; şi tot aşa, vreme de zece zile în şir.

Or, după ce trecură aceste zece zile, Salem îi spuse lui Salim :

— Tu pricepi cum face fratele nostru de ne dă nişte mese atîta de strălucite în fiece zi, o dată dimineaţa, o dată la prînz, o dată seara, şi o dată dulciuri la vreme de noapte ? Păi nici sultanii nu fac decît tot aşa ! De unde-au putut să-i pice un

noroc ca ăsta şi atîta îmbelşugare ? Şi noi nici nu ne punem întrebarea de unde-o fi scoţînd toate aceste bucate uluitoare şi aceste prăjituri, de vreme ce nu-l vedem cumpărînd nimica niciodată, şi nici focul nu-l face, nici de bucătăreală nu se ţine, nici vreun bucătar nu are !

Şi Salim răspunse :

— Pe Allah ! habar n-am ! Da poate că-i fi ştiind tu pe careva care să ne poată da vreo lămurire cumu-i tîlcul în treaba asta !

El spuse :

— Numai a bătrînă ar putea să ne dumirească în această privinţă !

Şi pe dată născociră o viclenie şi se duseră la mama lor, în lipsa fratelui, şi-i spuseră :

— O, maică a noastră, tare ni-i foame !

Ea răspunse :

— Fiţi pe pace, căci numaidecît aveţi să fiţi mulţumiţi !

Şi se duse în odaia în care se afla sacul, băgă mîna în el, cerînd slujitorului cîteva bucate cît mai calde, şi scoase îndată acele bucate, pe care le duse fiilor ei, care îi spuseră :

— O, maică, bucatele acestea sînt calde, iar noi nu te-am văzut nici să le fi gătit, nici măcar să fi suflat în foc !

Ea răspunse :

— Le scot din sac !

Ei întrebară :

— Care sac ?

Ea răspunse :

— Un sac fermecat ! Şi orice-i ceri, îţi aduce duhul slujitor al acelui sac !

Şi le destăinui vorbele vrăjite şi le spuse :

— Să păstraţi taina !

Ei răspunseră :

— N-avea nici o grijă! Nu spunem la nimeni nimic!

Şi, după ce se încredinţară bine de însuşirile sacului şi izbutiră să scoată din el mai multe feluri de bucate, şezură cuminţi în seara aceea.

A doua zi însă, Salem îi spuse lui Salim:

— O, fratele meu, da pînă cînd o să tot stăm noi la Juder în starea aceasta de slugi, mîncînd din mila lui? Nu socoţi că mai bine ar fi să ticluim vreo viclenie şi să punem mîna pe sacul acesta, ca să nu mai fie decît al nostru?

Salim răspunse:

— Ce viclenie am putea iscodi?

El spuse:

— Păi, să-l vindem pe fratele nostru Juder căpeteniei de pe marea de la Suez!

El întrebă:

— Şi cum să facem ca să-l vindem?

Salem răspunse:

— Păi să ne ducem, tu şi cu mine, la căpitanul acela, care acuma tocmai se află la Cairo...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute şaptezeci şi opta noapte

Urmă:

...şi să-l poftim, pe el şi pe încă vreo doi corăbieri, să vină să ia masa cu noi! Şi-ai să vezi! Tu n-ai decît să adevereşti vorbele pe care am să i

le spun eu lui Juder, şi-ai să vezi ce-am să fac pînă a nu se afîrşi acea noapte !

După ce se învoiră pe deplin în privinţa acestei plănuite vînzări a fratelui lor, se duseră să-l caute pe mai-marele Suezului şi îi spuseră, după salamalekurile de cuviinţă :

— O, căpitane, am venit la domnia-ta pentru o treabă care negreşit că are să te bucure !

El răspunse :

— Bun !

Ei spuseră :

— Noi sîntem fraţi amîndoi ; dar mai avem un frate, o lichea care nu-i bun de nimica. Şi cînd tatăl nostru a murit, ne-a lăsat o moştenire pe care am împărţit-o între noi trei ; iar fratele nostru şi-a luat partea lui şi s-a grăbit s-o vîntuiască în dezmăţuri şi-n zamparlîcuri ! Şi, cînd a ajuns nevoiaş, a început să se poarte faţă de noi cu o mişelie aprigă şi, pînă la urmă, ne-a chemat dinaintea judecătorilor, oameni răi şi asupritori, învinuindu-ne că l-am înşelat la partea lui de moştenire ! Şi judecătorii, mitarnici şi ticăloşi, nu pregetară a ne face să prăpădim cu cheltuielile judecăţilor toată moştenirea de la părintele nostru ! Ci el nu s-a mulţumit numai cu această răutate ! Ne-a chemat şi a doua oară dinaintea asupritorilor şi, în felul acesta, a izbutit să ne aducă la cea mai neagră sărăcie ! Şi-acum, habar n-avem ce mai urzeşte iarăşi împotriva noastră ! Am venit, dar, la domnia-ta, ca să-ţi cerem să ne scapi de el, cumpărîndu-l de la noi spre a-ţi sluji ca vîslaş pe vreuna dintre navele domniei-tale !

Căpitanul răspunse :

— N-ați putea să născociți vreun tertip ca să-l aduceți aici? Iar eu, atunci, mă însărcinez să-l duc pe sus pînă la mare, fără zăbavă!

Ei răspunseră:

— Ne-ar fi cam peste mînă să-l aducem aici! Mai bine-i să primești a ne fi oaspete astă seară; și adu cu tine doi oameni de-ai tăi, nu mai mult. Și, după ce fratele nostru are să adoarmă, noi tuscinci o să-l înșfăcăm, o să-i punem un căluș în gură și o să ți-l dăm în seamă! Iar tu, sub coperișul nopții, ai să-l scoți afară și-ai să faci ce-i vrea cu el!

El le răspunse:

— Cu toată grija și bunăvoința! Vă învoiți să mi-l lăsați la patruzeci de dinari?

Ei răspunseră:

— Atîta chiar că prea-i puțin! Ci, pentru tine, hai treacă! Și, la căderea nopții, să vii în *cutare* uliță, lîngă *cutare* geamie, unde-ai să găsești pe unul dintre noi așteptîndu-te! Și să nu uiți să aduci cu tine doi oameni de-ai tăi!

Pe urmă, se duseră la fratele lor Juder, steteră cu el de lafuri ba despre una, ba despre alta, iar la o vreme Salem îi sărută mîna cu o înfățișare prin care parcă i-ar fi cerut ceva. Și Juder îl întrebă:

— Ce dorești, o, fratele meu?

El răspunse:

— Află, o, fratele meu, o, Juder, că am un prieten care m-a poftit de multe dăți în casa lui, pe vremea cît ai lipsit tu, și totdeauna s-a purtat față de mine cu multă dărnicie, și tare m-a îndatorat în felul acesta. M-am dus, așadar, astăzi, să-i mulțumesc, și el m-a poftit să rămîn să cinez cu el; ci eu i-am spus: „Păi n-aș cam putea să-l

las pe fratele meu Juder singur acasă!" El mi-a spus: „Adu-l încoace cu tine!" Eu am răspuns: „Nu cred că are să primească! Da ai putea tu să primeşti în seara aceasta să ne fii oaspete, dimpreună cu fraţii tăi!" Or, fraţii lui tocmai se aflau acolo de faţă, şi i-am poftit şi pe ei, socotind în mintea mea că n-au să primească şi că, în felul acesta, am să pot scăpa frumos cu faţa curată; da, din păcate, ei nu s-au codit nicidecum, iar fratele lor, văzîndu-i că primesc, a primit şi el şi mi-a spus: „Să mă aştepţi la capătul uliţei tale, lîngă poarta geamiei, şi am să vin să ne întîlnim acolo, dimpreună cu fraţii mei!" Or, acuma, o, frate Juder, tare mă tem că ei s-or şi afla acolo, iar tu mă vezi ce tare încurcat sînt faţă de tine, din pricina acestei îngăduinţe pe care mi-am luat-o. Şi, dacă vrei cu adevărat să-ţi rămîn datornic pe viaţă, primeşte-i ca oaspeţi în seara aceasta! Binefacerile tale ne-au copleşit de mult, şi belşugul îţi umple casa, o, frate al meu! Ci dacă, din vreo pricină ori alta, nu vrei nicidecum să-i ai ca oaspeţi în casa ta, îngăduie-mi să-i poftesc în casa vecinilor noştri, unde am să-i cinstesc cum oi putea!

Juder răspunse:

— Şi pentru ce, dar, să-i pofteşti în casa vecinilor noştri, o Salem? Oare casa noastră să fie atîta de strîmtă şi de neprimitoare? Ori poate n-om avea ce să le dăm să mănînce? În adevăr, cum de nu-ţi este ruşine să mă mai întrebi în privinţa aceasta? Nu ai decît să-i aduci încoace şi să-i cinsteşti din belşug cu mîncare şi cu dulciuri, fără să te zgîrceşti, în aşa chip încît să prisosească din plin! Şi de-aci înainte, dacă ai să chemi ca

oaspeți prieteni de-ai tăi, nu ai decît să ceri mamei noastre toate bucatele de trebuință și cît mai multe ! Du-te dar, și cheamă-ți prietenii din seara aceasta ! Toate binecuvîntările s-au pogorît asupra noastră odată cu asemenea oaspeți, o, frate al meu !

La cuvintele acestea, Salem sărută mîna lui Juder și se duse la poarta geamiei să-i întîmpine pe inșii aceia, pe care îi aduse degrabă acasă. Iar Juder se ridică în cinstea lor și le spuse :

— Bună-venirea fie cu voi !

Pe urmă, îi pofti să stea lîngă el și începu să tăifăsuiască prietenește cu ei, fără a avea habar despre ce-i ascundea ursita ! Și o rugă pe maică-sa să aștearnă masa și să-i ospăteze cu patruzeci de tăvi de felurite mîncăruri, spunîndu-i :

— Adu-ne cutare fel, și cutare fel, și iarăși cutare fel !

Iar ei mîncară și se săturară, socotind că acea minunată cină se datora dărniciei fraților Salem și Salim. Pe urmă, cînd întîia parte a nopții se scurse, li se aduseră dulcețurile și prăjiturile ; și mîncară pînă la miezul nopții. Atunci, la un semn al lui Salem, corăbierii se repeziră la Juder, îi înnodară brațele strașnic, îi priponiră picioarele și îl duseră pe sus afară din casă, coperiți de negură, ca să ia numaidecît drumul către Suez, unde, cum ajunseră, îl aruncară în fundul unei corăbii de-a lor, cu fiare la picioare, în mijlocul altor robi și al altor osîndiți, și îl trimiseră să slujească pe scîndura vîslașilor, un an întreg. Și-atîta cu Juder !

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Urmă :

Estimp, frații săi, cînd se sculară dimineața, se duseră la mama lor, care nu știa nimic din cele întîmplate, și-i spuseră :

— O, maică, Juder încă nu s-a sculat !

Ea spuse :

— Duceți-vă și sculați-l !

Ei răspunseră :

— Unde-i culcat :

Ea spuse :

— În odaia de oaspeți !

Ei grăiră :

— Nu este nimenea în odaia aceea ! Poate că a plecat asnoapte cu corăbierii ! Căci, maică, fratele nostru Juder a dat de gustul călătoriilor îndepărtare ! Și, de altminteri, l-am și auzit cum vorbea cu streinii aceia care-i spuneau : „Te luăm cu noi, ca să descui comorile ascunse pe care le știm !“

Ea spuse :

— Atunci pesemne că o fi plecat cu ei, fără să ne fi înștiințat ! Ci putem să n-avem nici o grijă în privința lui ; Allah are să știe a-l îndruma pe calea cea bună ; și, cum s-a născut cu noroc, și-i ocrotit de soartă, are să se întoarcă în curînd iarăși la noi, cu bogății strașnice !

Pe urmă, întrucît oricum lipsa fiului este un lucru greu pentru o mamă, începu să plîngă. Atunci ei strigară la ea :

— O, alimănito și smintito, atîta de mult îl iubești dar pe Juder, în vreme ce noi, tot copiii tăi,

de s-ar întîmpla să plecăm ori să venim, nici nu te-ai întrista, nici nu te-ai bucura! Au nu sîntem şi noi fiii tăi, aşa cum ţi-e fiu Juder?

Ea răspunse:

— Ba şi voi sînteţi copiii mei, da voi sînteţi doi tîlhari şi doi ticăloşi! Din ziua cînd a murit tatăl vostru, nu mi-aţi făcut nici un bine şi n-am avut o clipă bună cu voi, ori vreo alinare din parte-vă! Da de la Juder numai bunătate am avut; la inima lui n-a stat decît grija cum să-mi facă o bucurie şi cum să-mi arate ascultare şi să se poarte frumos cu mine. De bună seamă că merită să plîng amarnic după el, căci de binefacerile lui mă bucur şi eu, cum vă bucuraţi şi voi amîndoi!

Cînd auziră spusele bietei lor mame, cei doi ticăloşi începură s-o înjure şi s-o bată; apoi trecură în odaia cealaltă şi scotociră peste tot după sacul cel fermecat şi după sacul cu nestemate; şi, pînă la urmă, deteră de saci şi îi înhăţară; după care, scoaseră din sacul cu nestemate tot aurul ce se afla într-unul din buzunarele lui şi toate giuvaierurile şi pietrele de preţ ce se aflau în celălalt buzunar; şi spuseră:

— Astea-s bunuri de la tatăl nostru!

Ci bătrîna strigă:

— Nu, pe Allah! Sînt bunurile fratelui vostru Juder! Şi le-a adus din ţara moghrabinilor!

Ei ţipară:

— Minţi! Sînt bunuri de la tatăl nostru! Şi avem drept să ne folosim de ele cum ne place!

Şi se repeziră să le împartă pe loc între ei amîndoi. Ci nu izbutiră să ajungă la învoială cine să ia sacul cel năzdrăvan. Căci Salem spunea:

— Îl iau eu !

Iar Salim spunea :

— Îl iau eu !

Și se iscă zarva între ei, și gîlceava ! Atunci mama lor spuse :

— O, copiii mei, ați împărțit între voi sacul cu aur și nestemate ; ci sacul cestălalt nu poate să fie nici împărțit, nici despicat, căci vraja lui s-ar rupe atunci și și-ar pierde însușirile. Ci lăsați-mi-l mai bine mie ; și eu, în fiecare zi, am să scot din el bucatele pe care le-ți vrea, și de cîte ori o să vreți. Și, pentru mine, făgăduiesc că am să mă mulțumesc cu o bucată de pîine ori cu îmbucătura pe care mi-ați lăsa-o voi. Și de-o să vreți cumva să-mi dați, pe deasupra, ce mi-o fi de trebuință ca să nu umblu goală, asta ar fi numai și numai ca un dar din partea voastră și nu ca o îndatorire. În felul acesta, fiecare dintre voi o să puteți face orice v-o place, fără de nici o oprelişte ! Eu nu uit că amîndoi sînteți copiii mei și că eu sînt mama voastră. Să rămînem laolaltă și în înțelegere, pentru ca, atunci cînt s-o întoarce fratele vostru, să n-aveți nimica de ce să vă căiți și să nu vă fie rușine dinaintea lui din pricina faptelor voastre !

Ci ei nu voiră neam să asculte de sfaturile bătrînei, și își trecură noaptea gîlcevindu-se cu mare zarvă și înjurîndu-se atîta de amarnic încît un arcaș de-al regelui, aflîndu-se ca oaspete în casa de-alături, auzi tot ce-și strigau și înțelese bob cu bob toată pricina gîlcevei. Încît, cum se lumină de ziuă, dete fuga la palat și ceru să fie primit de regele Egiptului care se chema Șams Al-Daula, și îi povesti tot ce auzise. Și regele trimise numaidecît după cei doi frați ai lui Juder și îi

supuse la cazne pînă ce mărturisiră tot. Regele atunci le luă amîndoi sacii, iar pe ei îi azvîrli cu mîna măriei sale în temniță. După care, porunci să se deie mamei lui Juder o danie care să-i ajungă pentru nevoile ei zilnice.

Și-atîta cu ei !

Estimp, Juder iată că tocmai și împlinise anul de cînd se afla rob pe corabia căpitanului cel mare de la Suez, cînd o furtună se ridică într-o zi împotriva navei, o dezgărdină și o izbi de niște stînci, atîta de năprasnic încît o zdrobi şi toți oamenii se înecară, afară de Juder, care izbuti să ajungă la țărm înotînd. Şi izbuti să se cațere pe uscat ; şi ajunse în felul acesta la o tabără de beduini rătăcitori, care îl descusură ce-i cu el și dacă este corăbier. Şi el le povesti că, în adevăr, fusese corăbier pe o navă care se scufundase ; și le povesti pe şart toate pățaniile lui.

Or, se afla acolo, în trecere prin tabăra aceea, un neguțător, de baștina lui din Jedda, care se simți tare înduioșat de soarta lui Juder și care îi spuse :

— Vrei să intri în slujba mea, o, egipteanule ? Iar eu, în schimb, am să-ți fac rost de haine și am să te duc la Jedda !

Şi Juder primi să intre în slujba lui și plecă împreună cu el și ajunse la Jedda, unde neguțătorul se purtă cu multă mărinimie față de el și îl coperi cu binefaceri. Pe urmă, după un timp, neguțătorul plecă în hagialîc la Mecca și îl luă și pe Juder cu el.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzecea noapte

Urmă :

Cînd ajunse la Mecca, Juder dete fuga și se băgă și el în alaiul dimprejurul sfintei Kaaba, ca să facă cele șapte sfinte ocoluri, și iată că tocmai acolo, în mijlocul hagiilor din alai, dete ochii cu prietenul lui, șeicul Abd Al-Samad, moghrabinul, care și el își împlinea cele șapte ocoluri. Și moghrabinul îl văzu şi el la rîndu-i, şi îi închină un salamalek frățesc și îl întrebă ce mai face. Atunci Juder începu să plîngă. Pe urmă povesti toate cîte le pățise. Și moghrabinul îl luă de mînă și îl duse în casa unde trăsese, se purtă cu multă dărnicie față de el, îl îmbrăcă cu o minunată rantie fără de pereche și-i spuse :

— Necazul s-a depărtat acuma de tine, o, Juder !

Pe urmă își scoase horoscopul, citi în el tot ce pățiseră frații lui Juder și-i spuse :

— Află, o, Juder, că frații tăi au pățit *cutare* și *cutare* lucru, și că ei se află la ceasul de-acuma închiși în temnița regelui de la Egipt. Ci tu fii binevenit în casa mea, unde ai să rămîi pînă ce-ai să-ți îndeplinești toate sfintele datini ! Și ai să vezi că de-acuma înainte totul are să fie bine !

Juder răspunse :

— Îngăduie-mi, o, stăpîne al meu, să mă duc pînă la negutătorul cu care am venit, ca să-i cer slobozire şi să-mi iau bun-rămas de la el ! Și mă întorc numaidecît la tine !

Celălalt îl întrebă :

— Îi datorezi bani ?

El răspunse :

— Nu !

Celălalt spuse :

— Du-te, dar, să-i ceri slobozire şi să-ţi iei rămas-bun de la el, fără de zăbavă ; căci, dreptu-i, pîinea ce ţi s-a dat de mîncare este o îndatorire de netăgăduit cînd eşti un om cinstit !

Şi Juder se duse la stăpînul său, neguţătorul din Jedda, îi ceru slobozire şi-i spuse :

— M-am întîlnit cu un prieten al meu, care-mi este mai scump ca un frate !

El răspunse :

— Du-te şi cheamă-l, să dăm un ospăţ în cinstea lui !

Juder spuse :

— Pe Allah ! nu duce lipsă de nici un ospăţ ! E unul dintre fiii belşugului şi are o grămadă de slujitori !

Atunci neguţătorul îi dete douăzeci de dinari, spunîndu-i :

— Ia-i, şi slobozeşte-mi cugetul şi răspunderea !

Juder răspunse :

— Allah să-ţi întoarcă tot ce mi-ai dat !

Şi se despărţi de el şi plecă la prietenul său, moghrabinul. Ci întîlni pe cale un sărman şi îi dete de pomană cei douăzeci de dinari ; pe urmă, ajunse la moghrabin, şi locui la el pînă sfîrşi de împlinit toate sfintele datini şi îndatoriri ale hagialîcului.

Atunci moghrabinul veni la el şi, scoţîndu-şi de pe deget inelul cu pecete pe care i-l adusese odinioară Juder din comoara lui Şamardal, i-l dete spunîndu-i :

— Ia inelul acesta cu pecete, o, Juder, care are să-ţi împlinească toate dorinţele. Află, dar, că pecetea aceasta are în slujba ei un ginn, numit Trăznet-Trăznitor, care va sta la poruncile tale

pentru orice ai să ceri. Nu ai decît să freci nestemata din pecete, şi numaidecît are să se ivească Trăznet-Trăznitor, care are să ia asupră-şi împlinirea tuturor vrerilor tale şi are să-ţi aducă, dacă ai să-i ceri, tot ce ţi-ai dori din bunurile de pe lume !

Şi, ca să-i arate cum să se folosească de pecete, o frecă dinaintea lui cu degetul cel gros. Pe dată efritul Trăznet-Trăznitor se ivi şi, ploconindu-se dinaintea moghrabinului, spuse :

— Iacătă-mă, ya sidi ! Porunceşte şi vei fi ascultat ! Cere şi vei căpăta ! Vrei să zideşti la loc o cetate prăbuşită, ori mai degrabă să pustieşti o cetate în floare ? Vrei să omori şi să descăpăţînezi ? Vrei să spulberi sufletul unui rege ori numai să-i zvînturi oştile ? Porunceşte !

Moghrabinul răspunse :

— O, Trăznetule, iată-l pe cel care-ţi va fi stăpîn de aci înainte ! Ţi-l încredinţez stăruitor ! Slujeşte-l cu sîrg !

Pe urmă, îi dete slobozie şi, întorcîndu-se către Juder, îi spuse :

— Să nu uiţi, o, Juder, că vei putea, cu ajutorul acestei peceţi, să-i înfrîngi pe toţi vrăjmaşii tăi şi să te răzbuni pe ei ! Şi nu cumva să te îndoieşti de marea lui putere !

Juder spuse :

— Dacă-i aşa, o, stăpîne al meu, tare aş vrea să mă întorc în ţara mea, şi la casa mea !

El răspunse :

— Freacă pecetea şi, cînd efritul Trăznet ţi se va arăta şi-ţi va spune : „Iacătă-mă ! Cere şi vei căpăta !“ tu să-i răspunzi : „Vreau să mă sui în spinarea ta ! Du-mă chiar acum în ţara mea !“ Şi el are să ţi se supună !

Atunci Juder își luă rămas-bun de la Abd Al-Samad moghrabinul și frecă pecetea. Și pe dată se ivi Trăznet-Trăznitor care îi spuse :

— Iacătă-mă ! Cere și vei căpăta !

Și Juder răspunse :

— Du-mă la Cairo astăzi chiar !

El spuse :

— E lesne !

Și îndoindu-se, îl luă în cîrcă și porni cu el în zbor ! Și călătoria ținu de la prînz pînă la miez de noapte ; și efritul îl lăsă jos pe Juder, chiar în casa mamei sale, și pieri.

Cînd maică-sa îl zări pe Juder, se ridică și începu să plîngă, urîndu-i bună pace. Pe urmă, îi povesti ce-au pățit frații lui și cum i-a ciomăgit regele și cum le-a luat sacul cel năzdrăvan și sacul cu aur și cu nestemate ! Și Juder, dacă auzi toate astea, nu putu să rămînă nepăsător de soarta fraților lui, și spuse mamei sale :

— Nu te mai amărî ! Pe dată am să-ți arăt ce sînt în stare să fac, și am să ți-i aduc pe frații mei !

Și totodată frecă gema pecetei : și numaidecît se ivi slujitorul care spuse :

— Iacătă-mă ! Cere și vei căpăta !

Juder spuse :

— Îți poruncesc să te duci și să-i ridici din temnița regelui pe frații mei pe care să mi-i aduci aici !

Și ginnul pieri, ducîndu-se să îndeplinească porunca.

Or, Salem și Salim zăceau în chilia lor, pradă durerilor cumplite și unor gînduri și căinți tare negre, din pricina caznelor și a lipsurilor îndurate, de-și doreau moartea ca pe o alinare și ca pe un sfîrșit al necazurilor lor. Și tocmai își îm-

părtăşeau cu mare amărăciune asemenea gînduri, chemîndu-şi moartea, cînd văzură deodată pămîntul cum se întredeschide sub picioarele lor şi cum se iveşte Trăznet-Trăznitor care, fără a le da răgaz să se privească mai bine, îi înşfăcă pe amîndoi şi pieri cu ei în adîncul pămîntului, pe cînd ei îşi pierduseră sinea de spaimă în braţele lui, ca să nu-şi mai vină în simţire decît în casa mamei lor şi să se vadă întinşi pe chilim între fratele lor Juder şi mama lor care îi îngrijea cu luare-aminte. Şi Juder, cînd îi văzu că deschid ochii, le spuse :

— Toate salamalekurile fie asupra voastră, o, fraţii mei ! Ori nu mă mai cunoaşteţi şi m-aţi uitat ?

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi una noapte

Urmă :

Ei lăsară capu-n jos şi începură să plîngă în tăcere. Atunci el le spuse :

— Nu plîngeţi ! Căci numai diavolul şi nesaţul v-au împins să faceţi ce-aţi făcut ! Ci cum de v-aţi putut hotărî voi să mă vindeţi ? Da nu mai plîngeţi ! Căci cu adevărat mi-e ca o mîngîiere să socot că în aceasta mă asemuiesc lui Iosif, fiul lui Iacob, cînd a fost vîndut de fraţii lui ! La urma-urmei, fraţii lui Iosif s-au purtat încă şi mai rău faţă de el, decît voi faţă de mine ; întrucît ei, pe

deasupra, l-au mai aruncat și în fundul unui puț ! Cereți numai iertare lui Allah, cu mare căință, și el are să vă ierte — întrucît el este Îndurătorul-cel-fără-de-margini și Atoateiertătorul — așa cum și eu vă iert ! Fiți, dar, binecuvîntați ! Și fiți de-aci înainte fără de nici o sfială și fără de nici o stînjeneală !

Și-i mîngîie așa mai departe și îi liniști, pînă ce-și simțiră inimile întremate ; pe urmă, începu să le povestească toate pățaniile și toate patimile cîte le îndurase pînă ce l-a întîlnit la Mecca pe șeicul Abd Al-Samad. Și le arătă și lor pecetea vrăjită.

Ei atunci îi răspunseră :

— O, fratele nostru, iartă-ne de data aceasta ! Dacă om mai face vreodată ce-am făcut, să ne pedepsești cum ai să socoți tu !

El răspunse :

— Să nu mai aveți, dar, nici o grijă și nici un amar ! Și nu pregetați să-mi povestiți și voi ce v-a făcut regele !

Ei spuseră :

— A poruncit să fim bătuți bine cu vergile, și ne-a speriat că are să ne fie și mai rău ; pe urmă, ne-a luat cei doi saci !

El spuse :

— Atunci, are să vadă el !

Și frecă nestemata pecetei ; și numaidecît se ivi efritul Trăznet-Trăznitor.

Cînd îl văzură, cei doi frați se înfricoșară amarnic și socotiră în inima lor că Juder nu-i adusese acolo decît ca să-i dea morții. Și se înghesuiră la pieptul mamei lor, strigînd :

— O, maică bună, ne punem sub ocrotirea ta cea duioasă ! O, maică bună, stăruie tu întru apărarea noastră !

Ea le răspunse :

— O, copiii mei, nu vă fie frică !

Estimp, Juder îi și spusese lui Trăznet :

— Îți poruncesc să-mi aduci toate giuvaierurile și toate lucrurile de preț care se află acuma în sipeturile regelui, fără a mai lăsa nimica, și să-mi aduci totodată sacul cel fermecat, precum și sacul cu nestemate, care au fost luați cu sila de la frații mei !

Și ginnul pecetei răspunse :

— Ascult și mă supun !

Și pe dată plecă să îndeplinească porunca și se întoarse punînd în mîinile lui Juder cei doi saci, neatinși ca dintru început, și toate comorile regelui, spunînd :

— Ya sidi, n-am mai lăsat prin sipeturi nimica !

Juder atunci dete mamei sale sacul cu nestemate, precum și comorile regelui, sfătuind-o să le păstreze cu grijă, și puse dinaintea lui sacul cel fermecat. Pe urmă spuse ginnului pecetei :

— Îți poruncesc să-mi ridici chiar în noaptea aceasta un palat înalt și strălucitor, să-l împodobești cu aur, și să-l umpli cu covoare și cu tot ce e mai îmbelșugat pe lume. Și doresc ca totul să fie gata pînă-n ziuă !

Și ginnul pecetei, Trăznet-Trăznitor, răspunse :

— Vrerea îți va fi îndeplinită !

Și pieri în adîncul pămîntului, pe cînd Juder scotea din sacul fermecat niște bucate minunate, pe care le mîncă împreună cu mama și cu frații săi, peste poate de mulțumit, ca pe urmă să doarmă pînă dimineața.

Estimp, ginnul pecetei se duse numaidecît să-și adune soții, efriții cei de sub pămînt, alegînd din-

tre ei pe cei mai iscusiți în meseria de zidari ; și toți își începură munca. Se apucară unii să taie pietrele, alții să le clădească, alții să le zugrăvească, alții să le cioplească și să le scrie, și alții într-un sfîrșit să întindă covoare și să umple cu lucruri de preț sălile, așa de spornic încît pînă-n zori de zi palatul era isprăvit și împodobit întru totul ! Atunci ginnul pecetei se înfățișă dinaintea lui Juder, de îndată ce acesta se deșteptă, și-i spuse :

— Ya sidi, palatul este gata și împodobirea lui s-a isprăvit. Dacă vrei, să vii să-l vezi și să-l cercetezi.

Juder atunci se sculă și chemă pe mama și pe frații săi ; și cu toții împreună cercetară palatul și găsiră că nu-și avea perechea, așa de tare uluia mințile cu frumusețea liniilor și cu uimitoarea lui înfățișare. Și Juder fu mulțumit privind fața cu adevărat măreață a palatului, și se minună gîndind că toate astea nu-l costaseră nimic. Și se întoarse către maică-sa și-o întrebă :

— Vrei să locuiești în palatul acesta ?

Ea răspunse :

— Tare-aș vrea !

Și se închină lui Allah pentru Juder, fiul ei, și chemă binecuvîntările Atotputernicului asupra capului lui.

Juder atunci frecă pecetea talismanică și spuse ginnului care numaidecît se și ivise :

— Îți poruncesc să-mi aduci pe dată patruzeci de tinere roabe albe, frumoase coz, patruzeci de tinere arăpoaice, bine clădite, patruzeci de flăcăi și patruzeci de arapi !

El răspunse :

— Vei avea totul !

Şi-şi luă zborul, cu patruzeci de soţi de-ai lui, către ţările Indului, ale Sindului şi ale Persiei ; şi cu toţii începură să ridice toate fetele care li se păreau îndeajuns de frumoase şi toţi flăcăii îndeajuns de frumoşi. Şi, în felul acesta, strînseră cîte patruzeci din fiecare fel. După care, aleseră patruzeci de arăpoaice frumoase şi patruzeci de arapi frumoşi, şi duseră pe sus toată mulţimea aceasta la palatul lui Juder. Şi efritul Trăznet îi puse să treacă, unul cîte unul, pe dinaintea lui Juder, care găsi că toţi sînt pe placul lui, şi spuse :

— Acuma trebuie să li se dea la fiecare haine, tot ce-i mai frumos.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi doua noapte

Urmă :

El răspunse :

— Iacătă !

Juder spuse :

— Mai trebuie să aduci o rochie pentru mama mea şi o rantie pentru mine !

Şi Trăznet aduse totul, şi el însuşi îmbrăcă tinerele roabe albe şi negre, spunîndu-le :

— Acuma, duceţi-vă de sărutaţi mîna stăpînei voastre, mama stăpînului vostru ! Şi să urmaţi

cu credință poruncile pe care are să vi le dea, şi s-o urmați ca pe ochii voştri, o, albelor şi negrelor !

Pe urmă, ginnul Trăznet se duse să-i îmbrace tot aşa şi pe flăcăi şi pe arapi, şi-i trimise să sărute mîna lui Juder. După care, îi îmbrăcă și pe Salem și pe Salim, cu multă luare-aminte. Şi, după ce toată lumea fu îmbrăcată, Juder păru cu adevărat asemenea unui rege, iar frații săi ca niște viziri.

Şi, cum palatul era foarte mare, Juder îl puse pe fratele său Salem să locuiască într-o latură, dimpreună cu slujitorii și cu femeile lui, iar în cealaltă latură pe fratele său Salim, dimpreună cu slujitorii și cu femeile lui. Iar el şi cu maică-sa se aşezară în odăile de la mijloc ale palatului. Şi fiecare domnea la locul lui întocmai ca un sultan. Şi-atîta cu ei !

Însă în ce-l priveşte pe rege, iacătă ! Cînd vistiernicul cel mare veni de dimineață să ia din lada vistieriei nişte lucruri de care avea regele trebuință, deschise şi nu găsi nimic ! Şi chiar că la această ladă se puteau potrivi zisele poetului :

Acest trunchi de copac bătrîn
Ce mîndru și ce-mbelșugat
A fost cît timp în el a stat
Zumzăitorul roi stăpîn,
Cît timp sclipise aurie
În pieptu-i mierea — vrajă vie !
Dar cînd albinele-au pierit,
Ori s-au mutat în altă parte,
Cînd s-a-ncuibat tăcuta moarte
În tot știubeiul părăsit —
Întreg copacu-acesta cîndva viu,
O scorbură e — plină de pustiu.

Și vistiernicul, la priveliștea aceasta, dete un răcnet mare și se prăbuși fără de simțire. Iar cînd își veni iarăși în sine, se năpusti, cu mîinile ridicate, afară din sala vistieriei și dete fuga la regele Șams Al-Daula, ca să-i spună :

— O, emire al drept-credincioșilor, vin să te înștiințez că toată vistieria a fost golită astă noapte !

Și regele strigă :

— O, ticăloase ! ce-ai făcut cu bogățiile închise în vistieria mea ?

El răspunse :

— Pe Allah ! eu n-am făcut nimic ! Și habar n-am nici ce s-a făcut cu ele, nici cum a fost golită vistieria ! Aseară, după năravul meu, am cercetat vistieria și-am văzut-o plină ; și-n dimineața aceasta, cînd m-am dus acolo, am găsit-o goală, fără nimic în ea ! Ci ușile n-au fost deschise în nici un fel, le-am găsit încuiate fără nici o urmă de descuiere ori de spargere, cu lacătele neatinse și cu zăvoarele la locul lor ! Încît acela care a golit vistieria nu este un hoț !

Regele întrebă :

— Au pierit și sacii ?

El răspunse :

— Da !

La cuvintele acestea, mințile regelui își luară zborul din căpățîna lui ; și el se ridică în picioare și zbieră la vistiernicul cel mare :

— Ia-o înaintea mea !

Și vistiernicul porni către vistierie ; și regele venea pe urmele lui și ajunse la vistieria pe care o văzu, în adevăr, goală cu totul pe dinlăuntru și neatinsă pe dinafară ; și regele rămase descumpănit și nedumerit, și zise :

— Ia uite că mi s-a jefuit vistieria, fără teamă de puterea şi de mînia mea !

Şi fu cuprins ca de o turbare amarnică şi se duse pe dată să adune divanul ; şi emirii şi maimarii de la curte veniră la divan şi fiecare se întreba cu spaimă de nu cumva era el pricina mîniei regelui ! Ci regele le spuse :

— O, voi toţi, aflaţi că vistieria mea a fost prădată în noaptea aceasta ; şi nu ştiu cine-i acela care a săvîrşit această faptă, făcîndu-mi atîta ocară şi umilindu-mă cu asemenea umilinţă, fără a se sfii de mînia mea !

Şi toţi întrebară :

— Da cum aşa ?

Regele răspunse :

— N-aveţi decît să-l întrebaţi pe vistiernicul cel mare, care-i aci de faţă !

Şi ei îl întrebară, iar el le spuse :

— Aseară vistieria era plină, iar astăzi, cînd m-am dus acolo, am găsit-o goală, fără nimica în ea, iar pe dinafară fără nici o urmă de descuiere ori de spargere a uşii !

Şi toţi rămaseră nespus de uimiţi, şi, neştiind ce să răspundă, îşi lăsară capetele în pămînt dinaintea privirilor scăpărînde ale regelui, şi şezură în tăcere.

Ci tot atunci intră şi arcaşul care-i pîrîse odinioară pe Salem şi Salim, şi spuse :

— O, rege al vremilor, toată noaptea aceasta mi-am trecut-o stînd de veghe, căci lucruri tare nemaipomenite mi-a fost dat să văd !

Şi regele întrebă :

— Şi ce-ai văzut ?

El spuse :

— Află, o, rege al vremilor, că mi-am trecut noaptea aceasta petrecînd și veselindu-mă plăcut la vederea unor zidari care zoreau cu zidăritul și cu mînuitul ciocanelor, al mistriilor și al tuturor sculelor lor. Și, în zorii zilei, am văzut pe locul acela un palat mărcț, gata pe de-a-ntregul, și care nu are seamăn pe lume. Eu atunci m-am dus să capăt deslușiri și iată ce deslușiri am căpătat: „Juder, fiul lui Omar, s-a întors din călătorie și a zidit palatul acela! Și a adus cu el o grămadă de robi și sumedenie de flăcăi! Și-i muiat în bogăţii și coperit de bunuri! Și i-a scos pe frații lui din temniță! Și-acuma șade-n palatul lui ca un sultan!"

La vorbele acestea ale cavazului, regele spuse:

— Vedeți numaidecît ce-i la temniță!

Și careva dete fuga la temniță și se întoarse să-l vestească pe rege că Salem și Salim nu mai sînt acolo! Atunci regele strigă:

— Am aflat hoțul! Acela care i-a scos din temniță pe Salem și Salim, tot acela a furat și vistieria mea!

Și vizirul cel mare întrebă:

— Cine-i, dară?

El răspunse:

— Juder, fratele lor! Și tot el a furat și sacii! Dar, o, vizire al meu, ai să trimiți pe dată asupra lor un emir cu cincizeci de oșteni să-i ridice, și emirul, după ce are să pună pecețile de zebereală pe toate bunurile lor, să mi-i aducă aici ca să-i spînzur.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu

Urmă :

Și, tot sporindu-și mînia, țipă :

— Așa ! și să dea fuga degrabă să mi-l ridice ! căci vreau să-i ucid !

Vizirul cel mare răspunse :

— O, măria-ta, fii milos și îngăduitor, întrucît și Allah este milos, și nu se pripește să-l pedepsească pe robul care a greșit și s-a răzvrătit ! Și-apoi, acela care a putut să ridice un palat numai într-o noaptea nu-i un om care să aibă a se teme cu adevărat de cineva pe lume ! Iar mie tare mi-e frică pentru emirul trimis și tare mă tem pentru el de supărarea lui Juder ! Rabdă, dar, pînă ce am să găsesc pentru tine mijlocul cel mai bun de a ajunge să aflăm care-i adevărul în treaba aceasta ; și numai atunci ai să poți împlini, fără neajunsuri, ce ai hotărît să împlinești !

Și regele răspunse :

— Atunci, o vizire al meu, ia spune-mi tu ce am de făcut !

El spuse :

— Trimite un emir care să-l poftească la palat. Iar eu atunci am să văd cum să-l luăm, am să-i arăt multă prietenie și am să-l iscodesc cu dibăcie despre tot ce face și despre tot ce nu face ! Și-atunci avem să vedem ! Dacă puterea lui este cu adevărat mare, avem să-l luăm cu viclenie ; iar dacă puterea i-i slabă, îl luăm cu sila ; și ți-l dăm pe mînă ! Și-ai să faci cu el ce ți-o plăcea !

Regele spuse :

— Poftiți-l !

Şi vizirul dete unui emir, pe nume emirul Otman, porunca de a se duce la Juder şi de a-l pofti, spunîndu-i : „Regele doreşte să te vadă astăzi la el, printre oaspeţii lui !" Şi regele însuşi adăugă :

— Şi mai cu seamă să nu te întorci fără el !

Or, acest emir Otman era un prostălău, un îngîmfat şi un înfumurat, plin de el. Şi, cînd ajunse dinaintea porţii palatului, văzu un eunuc stînd la prag, într-un scaun frumos de bambus. Şi se duse drept la el ; ci hadîmbul nici nu se ridică în cinstea lui şi nici nu se clinti în vreun chip, de parcă nici nu l-ar fi văzut. Măcar că emirul Otman era cît se poate de limpede de văzut, şi-avea cu el cincizeci de oameni tare lesne de văzut şi ei ! Se apropie, aşadar, şi întrebă :

— Hei, robule, unde ţi-e stăpînul ?

El răspunse :

— În palat !

Şi nici măcar nu întoarse capul, ori să-şi fi scuturat nepăsarea de pe chip şi să-şi fi schimbat cumva înfăţişarea senină. Atunci emirul Otman, cuprins de o mînie mare, strigă :

— A, mă afurisit hadîmb de păcură ! Au nu ţi-i ruşine ţie ca, în vreme ce eu vorbesc cu tine, tu să stai întins aşa într-un peş, ca un băietan dezmăţat ?

Eunucul răspunse :

— Cară-te ! Şi să nu mai rosteşti o vorbă !

La cuvintele acestea, emirul Otman fu cuprins peste măsură de supărare şi, vînturîndu-şi buzduganul, dete să-l lovească pe eunuc. Or, emirul habar n-avea că hadîmbul acela nu era altul decît efritul pecetei, Trăznet-Trăznitor, care fusese pus de Juder să ţie locul de portar al palatului. Încît atunci cînd presupusul eunuc zări mişcarea emi-

rului Otman, se ridică și-l privi numai cu un ochi, în vreme ce ochiul celălalt îl ținea închis, îi suflă o dată în nas și, din suflarea aceea, îl prăvăli la pămînt. Pe urmă îi luă din mînă buzduganul și îi arse cu el patru lovituri, nici mai mult, nici mai puțin !

Dacă văzură așa, cei cincizeci de oșteni ai emirului, făcuți foc și neputînd îndura jignirea maimarelui lor, traseră spadele și se năpustiră la eunuc să-l căsăpească. Ci eunucul zîmbi a rîde cu domolul și le zise :

— A, trageți spadele, o, cîinilor ! Ia-n stați oleacă !

Și-i înșfăcă pe vreo cîțiva și-i împunse în pîntece chiar cu săbiile lor, și-i înecă în chiar sîngele lor ! Și-i dumică așa unul cîte unul, pînă cînd ceilalți, cuprinși de spaimă, o luară la fugă și nu se mai opriră, cu emirul lor în frunte, decît dinaintea regelui, în vreme ce Trăznet-Trăznitor, liniștit, se așeza la loc în scaunul lui.

Cînd află de la emirul Otman tot ce se petrecuse, regele, peste poate de mînios, spuse :

— O sută de viteji să pornească împotriva acelui eunuc !

Și cei o sută de viteji, cînd ajunseră la poarta palatului, fură întîmpinați cu loviturile de buzdugan ale eunucului, și cotonogiți bine, și puși pe fugă cît ai clipi.

Iar ei se întoarseră să-i spună regelui :

— Ne-a spulberat și ne-a prăpădit !

Și regele spuse :

— Două sute să tabere asupra lui !

Și cei două sute tăbărîră, și eunucul îi hărtăni în bucățele.

Atunci regele țipă la vizirul lui cel mare :

— Acuma ai să taberi chiar tu pe el, cu cinci sute de viteji, și ai să-l tîrăști pe dată dinaintea mea! Și tot așa să mi-i aduci și pe stăpînu-său Juder, cu cei doi frați ai lui!

Ci vizirul răspunse:

— O, rege al vremilor, eu mai degrabă n-aș lua cu mine nici un oștean și m-aș duce singur-singurel la el, fără de nici o armie!

Regele spuse:

— Du-te! Și fă ce ți s-o părea de cuviință!

Atunci vizirul își lepădă armele departe de el și se îmbrăcă într-o rantie lungă și albă; pe urmă, luă în mînă un șirag lung de mătănii și porni încetișor către poarta palatului lui Juder, numărîndu-și mătăniile. Și îl zări pe eunucul cu pricina șezînd în scaunul lui, se apropie de el cu un surîs pe buze, șezu jos dinaintea lui, cu multă bunăcuviință, și-i spuse:

— Pacea lui Allah fie asupra *domniei voastre!*

El răspunse:

— Și-asupra *ta* fie pacea lui Allah, o, făptură omenească! Ce vrei?

Cînd vizirul auzi vorba aceea de „făptură omenească", pricepu că eunucul era un ginn, și se înfioră de spaimă. Pe urmă, întrebă ugilit:

— Stăpînul tău, domnia sa Juder, o fi aici?

El răspunse:

— Da, este în palat!

El urmă:

— Ya sidi, te-aș ruga să mergi la el și să-i spui: „Ya sidi, regele Șams Al-Daula te poftește să-i fii oaspete, întrucît dă un ospăț în cinstea ta. Și-ți trimite din parte-i salamalekul său și te roagă să-i cinstești casa, primind a-i fi oaspete!"

Trăznet-Trăznitor răspunse :

— Aşteaptă-mă pînă mă duc să-l întreb dacă binevoieşte !

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi patra noapte

Urmă :

Şi marele vizir aşteptă, stînd cît mai cuviincios, în vreme ce maredul se duse la Juder şi-i spuse :

— Află, ya sidi, că regele ţi-a trimis întîi un emir tare puternic, pe care l-am bătut ; şi avea cu el cincizeci de viteji, pe care i-am înfrînt ! Pe urmă a trimis împotriva mea o sută de viteji, pe care i-am bătut ; pe urmă, două sute, pe care i-am înfrînt şi i-am pus pe fugă. Atunci, l-a trimis pe vizirul lui cel mare, fără de nici o armă şi îmbrăcat în alb, ca să te poftească să mănînci bucatele ospeţiei lui ! Ce zici de asta ?

El răspunse :

— Du-te şi adu-l încoace pe marele vizir !

Şi Trăznet-Trăznitor coborî la poartă şi-i spuse :

— O, vizirule, hai să vorbeşti cu stăpînul meu !

El răspunse :

— Pe capul meu !

Şi sui în palat, şi intră în sala de primire, unde îl văzu pe Juder, mai mîndru ca regii, stînd în-

tr-un jeț cum nici un sultan n-ar fi putut să aibă unul asemenea, şi avînd întins sub picioarele lui un covor cu totul şi cu totul minunat. Şi vizirul, înmărmurit, rămase năuc, cu gura căscată şi cu ochii bulbucați de frumusețea palatului, de podoabele, de zugrăvelile, de sculpturile şi de toate lucrurile de acolo ; şi se văzu, între acele străluciri, mai prăpădit ca un cerşetor față de atîtea frumuseți şi față de stăpînul acelor lucruri. Încît se plecă şi sărută pămîntul dinainte-i şi-i ură tihnă şi bucurie. Şi Juder îl întrebă :

— Ce vrei să-mi ceri, o, vizirule ?

El răspunse :

— O, doamne al meu, prietenul tău, regele Şams Al-Daula, îți trimite salamalekul ! Şi doreşte fierbinte să-şi bucure ochii cu chipul tău ; şi, drept aceea, dă un ospăț în cinstea ta ! Vei binevoi, aşadar, să primeşti a-i face plăcere ?

Juder răspunse :

— De vreme ce-mi este prieten, du-i salamalekul meu şi spune-i că mai degrabă să vină el la mine !

Vizirul spuse :

— Pe capul meu !

Atunci Juder frecă gema pecetei ; şi, cînd Trăznet-Trăznitor se ivi dinaintea lui, îi spuse :

— Adu-mi un caftan, cît se poate mai frumos !

Şi cînd Trăznet-Trăznitor aduse caftanul, Juder spuse vizirului :

— Acesta-i pentru tine, o, vizirule ! Îmbracă-l !

Şi cînd vizirul îmbrăcă acel caftan, Juder îi spuse :

— Du-te şi spune-i regelui tot ce-ai auzit şi ai văzut !

Şi vizirul coborî, îmbrăcat cu acel caftan cum nimeni pe lume nu mai îmbrăcase altul asemenea, şi se duse la rege, îi arătă cumu-i treaba cu Juder, îi zugrăvi cu prisos de laude palatul şi toate cîte se aflau în el, şi-i spuse :

— Juder te pofteşte !

Regele spuse :

— Haidaţi, o, ostaşilor !

Şi toţi săriră în picioare ; şi el le spuse :

— Încălecaţi pe cai ! Şi aduceţi-mi bidiviul de luptă, ca să merg să-l văd pe Juder !

Pe urmă, încălecă pe cal şi, cu toţi străjerii şi cu toţi ostaşii după el, se îndreptă către palatul lui Juder.

Cînd Juder văzu de departe cum venea regele cu liota lui, îi spuse efritului pecetei :

— Vreau să mi-i aduci aici pe soţii tăi efriţi aşa ca, luînd chipuri de fiinţe omeneşti, să se rînduiască în şir în curtea cea mare a palatului, cînd are să treacă regele. Şi regele, văzînd numărul şi vînjoşia lor, are să rămînă uluit şi înfricoşat, şi are să i se înfioare inima. Şi atunci are să ştie că puterea mea este mai mare decît a lui ; şi are să-şi vadă de treabă !

Şi pe dată efritul Trăznet-Trăznitor chemă şi scoase la iveală două sute de efriţi ce arătau ca nişte străjeri înarmaţi şi îmbrăcaţi în zale grele, şi tare amarnici şi năprazniei ca statură.

Şi regele intră în curte şi trecu printre cele două şiruri de ostaşi ; şi cînd văzu înfăţişarea lor cumplită, îşi simţi inima cutremurîndu-se. Pe urmă, urcă în palat şi intră în sala în care se afla Juder ; şi îl găsi pe Juder stînd în jeţ, cu o înfăţişare şi cu o privire pe care chiar că nu le-au avut

vreodată nici vreun rege, nici vreun sultan ! Şi îi aruncă salamalekul şi se temeni dinaintea lui Juder şi îşi îngînă urările, fără ca Juder să se ridice în cinstea lui, ori să-i arate vreo luare-aminte, ori să-l poftească să şadă. Ba dimpotrivă ! Îl lăsă în picioare, anume ca să se arate şi mai fălos, pînă ce regele îşi pierdu toată stăpînia de sine şi nu mai ştiu dacă era bine să mai stea acolo ori să plece. Iar Juder, după un răstimp, îi spuse într-un sfîrşit :

— În adevăr, oare-i un chip frumos de a te purta, aşa cum ai făcut tu, asuprind oamenii fără de apărare şi jefuindu-le bunurile ?

El răspunse :

— O, doamne al meu, binevoieşte de mă iartă ! Numai din pîrdălnicie şi din ciudă am fost ispitit să mă port aşa, şi încă pentru că aşa mi-a fost ursita ! Şi-apoi, de n-ar fi greşala, n-ar mai fi nici iertarea !

Şi îşi ceru iertare aşa mai departe de toate cîte putuse săvîrşi în trecut şi îl rugă de îngăduinţă şi de iertăciune ; ba, pe lîngă multe altele, îi recită şi aceste stihuri :

O, tu preabunule, o, tu
Născutule din neam ales,
Din mari strămoşi de fală şi
Cum astăzi alţii nu mai ies —

Nu mă certa şi pedepsi
Pentru ceea ce am făcut
Şi pentru mare vina mea
Faţă de tine, din trecut !

Aşa cum şi noi am dori,
De-am fi avut cîndva pricină,
Dacă ne-ai fi greşit cumva,
Să te iertăm de orice vină —

Asemenea fă, dar, şi tu,
Şi dă pustiei neagra ceartă !
Iar dacă sîntem vinovaţi,
Închide ochii şi ne iartă !

Şi nu mai conteni să se umilească aşa dinaintea lui Juder, pînă ce Juder nu-i spuse :

— Allah să te ierte !

Şi îi îngădui să şadă. Şi el şezu.

Atunci Juder îi dărui un caftan ca semn de împăcăciune, şi dete poruncă fraţilor săi să aştearnă masa şi să aducă bucatele cele mai nemaipomenite şi cît mai multe. Şi, după ce mîncară, dărui haine frumoase tuturor oamenilor din alaiul regesc, şi îi omeni şi-i cinsti din belşug. Numai atunci regele îşi luă rămas-bun de la Juder şi plecă din palat ; ci numai spre a se întoarce în fiecare zi ca să-şi petreacă vremea cu Juder ; ba încă tot la Juder îşi aduna divanul şi tot acolo diriguia şi treburile împărăţiei. Iar prietenia şi tovărăşia dintre ei doi sporea şi se întărea. Şi aşa trăiră o bună bucată de vreme.

Ci, într-o zi, regele, aflîndu-se singur cu marele-vizir al lui, îi spuse :

— O, vizirule, mie tare mi-i teamă să nu mă omoare Juder şi să-mi ia scaunul de domnie.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Urmă .

Vizirul răspunse :

— O, rege al vremilor, în ce privește scaunul tău de domnie, n-ai de ce te teme că ți l-ar lua Juder ! Întrucît puterea și bogăția lui Juder sînt cu mult mai mari decît ale oricărui rege ! Ce vrei atunci să facă el cu scaunul tău de domnie ? Și-apoi, scaunul tău de domnie n-ar fi pentru el decît un semn de cădere, în starea în care se află ! Da-n ce privește că te-ar omorî, dacă în adevăr ți-e frică de asta, ai o fată ! N-ai avea, dar, decît să i-o dai de soție și, în felul acesta, ai împărți cu el toată puterea ; și amîndoi v-ați afla la fel de tari !

El răspunse :

— O, vizirule, fii tu dar mijlocitorul dintre noi !

El spuse :

— Pentru aceasta, nu ai decît să-l poftești la tine ; și noi avem să ne petrecem seara în sala palatului. Tu, atunci, să-i poruncești fetei tale să se împodobească cu podoabele ei cele mai frumoase și să treacă pe dinaintea ușii de la sală, ca un fulger. Iar Juder are s-o zărească ; și, cum ispita are să-l piște și mințile au să-i abată către domnița întrezărită, are să se îndrăgostească de ea cu înfocare ; și are să mă întrebe cine-i fata. Eu atunci am să mă aplec tainic către el și am să-i spun : „Este fata regelui !“ Și am să încep să tăinuiesc cu el despre ea și am să iau și am să arunc anume vorbe, și am să mă bag și am să ies cu el la niște vorbe, fără ca el să știe că măria-ta știi totul, pînă ce am să-l hotărăsc să vină să ți-o

ceară pe fată de soție ! Şi, după ce ai să-l însori aşa cu fata, legăturile dintre voi de-aci înainte au să fie neclătinate ; iar la moartea lui, ai să moştenești aproape tot ce are !

Şi regele spuse :

— Aşa-i cum spui tu, o, vizirule !

Şi dete ospăţul, şi-l pofti pe Juder, care se duse la palat şi şezu în sala cea mare, în mijlocul voioşiei şi al bunei primiri, pînă la amurgitul zilei.

Or, regele trimisese vorbă soţiei sale s-o gătească pe fată cu cele mai alese găteli şi s-o împodobească cu cele mai frumoase podoabe, şi s-o pună să treacă pe dinaintea uşii de la sala de ospeţe. Şi mama tinerei fete făcu aşa cum i se poruncise să facă. Încît, atunci cînd fata trecu ca o fulgerare pe la uşa sălii de ospăţ, frumoasă şi gătită şi strălucitoare şi minunată, Juder o zări şi scoase un strigăt de minunare şi un oftat adînc, şi făcu : „Ah !“ picioarele şi mîinile i se înmuiară, şi se îngălbeni de tot la faţă ! Şi dragostea, şi patima, şi dorul, şi pojarul intrară în sufletul lui şi puseră stăpînire pe el.

Atunci vizirul îi grăi :

— Ferească-te Allah de tot necazul şi de toată sila, doamne al meu ! Pentru ce te văd schimbat aşa dintr-odată, şi suferind, şi zaif ?

El răspunse :

— O, vizirule, fata aceea ! A cui fată o fi ? M-a subjugat şi mi-a luat minţile !

El răspunse :

— Este fata prietenului tău regele ! Dacă îţi place în adevăr, am să vorbesc cu măria sa să ţi-o dea de soţie !

El spuse :

— O, vizirule, vorbeşte ! Iar eu, pe viaţa mea, am să-ţi dăruiesc orice mi-ai cere ! Şi am să-i dau

regelui orice mi-o pretinde ca zestre pentru fata lui ! Şi-avem să fim prieteni şi rude !

Vizirul răspunse :

— Am să mă slujesc de toată trecerea mea şi să-ţi dobîndesc ceea ce doreşti !

Şi şezu de vorbă cu măria sa în taină şi-i spuse :

— O, măria ta Şams Al-Daula, iată că prietenul măriei tale, Juder, vrea să se încuscrească cu măria ta ! Şi mi s-a încredinţat, să vorbesc cu măria ta ca să-i dai de soţie pe fiica ta El-Sett Asia ! Nu mă făcea de ocară şi primeşte votria mea ! Şi orice ai să ceri ca zestre pentru fiica măriei tale, Juder are să-ţi plătească !

Regele răspunse :

— Zestrea a şi fost toată plătită şi primită ! Iar fata-i o roabă în slujba lui ! I-o dau de soţie ; şi, primindu-l de ginere, îmi face cea mai aleasă cinstire !

Şi îşi petrecură noaptea aceea fără a hotărî nimica mai mult.

Ci a doua zi de dimineaţă, regele strînse divanul şi chemă acolo şi pe cei mari şi pe cei mici, şi pe stăpîni şi pe slugi ; şi porunci să vină şi şeicul al-Islam, după datină. Şi Juder rosti cererea lui de căsătorie, iar regele o primi şi zise :

— În ce priveşte zestrea, am şi primit-o !

Şi fu scris senetul.

Juder atunci trimise să i se aducă sacul cu giuvaeruri şi nestemate, şi i-l dărui regelui, ca zestre pentru fata măriei sale. Şi numaidecît zvoniră ţimbalele şi tamburele, şi răsunară triştele şi clanaretele, şi petrecerea şi nunta se porniră din plin, pe cînd Juder intra în odaia de nuntă ca să-şi petreacă cu tînăra fată.

Şi Juder şi regele trăiră laolaltă strîns legaţi, multe şi fericite zile. După care, regele se săvîrşi.

Atunci oştile începură să-l ceară pe Juder de sultan şi, întrucît el nu vroia să primească, toţi stăruiră a-l cere, pînă ce primi. Şi îl ridicară sultan.

Or, cea dintîi faptă a lui Juder, ca sultan, fu să clădească o geamie pe mormîntul regelui Şams Al-Daula ; şi adăugă la ea danii îmbelşugate ; şi alese, ca aşezare pentru geamia aceea, mahalaua Bundukaniya, pe cînd palatul lui se afla în mahalaua Yamaniya. Şi, de atunci, geamia şi mahalaua cu geamia luară numele de Juderiya.

Sultanul Juder nu zăbovi pe urmă să-i căftănească viziri pe cei doi fraţi ai săi, Salem ca vizir de-a Dreapta, şi Salim ca vizir de-a Stînga lui. Şi trăiră aşa, în pace, numai un an, nici mai mult, nici mai puţin.

După ce trecu anul, Salem îi spuse lui Salim :

— O, frate al meu, da pînă cînd oare...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi şasea noapte

Urmă :

...da pînă cînd oare avem să stăm noi în starea aceasta ? Doar n-avem să ne trecem toată viaţa ca slugi ale lui Juder, fără a ne bucura la rîndu-ne, cît o trăi el, de putere şi de fericire ?

Salim răspunse :

— Cum am putea face să-l ucidem şi să punem mîna pe pecete şi pe sac ? Numai tu ai şti să urzeşti vreun tertip de a-l ucide, căci tu eşti mai iscusit şi mai deştept decît mine !

Salem zise :

— Dacă aş dibăci eu vreun tertip pentru moartea lui, tu ai primi ca eu să ajung sultan, cu tine vizir de-a Dreapta mea ? Şi pecetea şi sacul să rămînă la mine ?

El spuse :

— Primesc !

Şi se învoiră să-l piardă pe Juder, ca să ajungă la puterea cea mare şi să se bucure ca nişte regi de bunurile acestei lumi.

După ce urziră vînzarea, se duseră la Juder şi-i spuseră :

— O, frate al nostru, tare am vrea să primeşti a veni în seara aceasta să ne faci plăcerea de a gusta din bucatele noastre, după atîta vreme de cînd nu te-am mai văzut trecînd pragul ospeţiei noastre !

El spuse :

— Nu vă mai mohorîţi ! La care dintre voi trebuie să vin ca oaspe ?

Salem răspunse :

— La mine mai întîi ! Şi, după ce ai să guşti din bucatele ospeţiei mele, ai să te duci ca oaspe şi la fratele meu !

El răspunse :

— Nimica nu stă împotrivă !

Şi se duse cu Salem în latura palatului unde locuia acesta.

Or, el habar n-avea ce-l aştepta ! Încît, de cum înghiţi prima îmbucătură la acel ospăţ, se şi pră-

bușí făcut bucăți-bucățele cu totul, carnea într-o parte și oasele în cealaltă! Otrava îl și isprăvise.

Atunci Salem se ridică și dete să-i scoată inelul de pe deget; ci, întrucît inelul nu vroia nicicum să iasă, reteză degetul cu un cuțit. Luă atunci inelul și frecă nestemata. Numaidecît se ivi efritul Trăznet-Trăznitor, slujitorul pecetei, care spuse:

— Iacătă-mă! Cere și vei căpăta!

Salem îi zise:

— Îți poruncesc să-l înșfaci pe fratele meu Salim și să-l ucizi. Pe urmă să-l ridici, și totodată să-l ridici și pe Juder, care zace colea fără de viață, și să te duci să arunci amîndouă leșurile, și pe cel otrăvit și pe cel sugrumat, dinaintea căpeteniilor cele mari ale oștilor!

Și numaidecît efritul Trăznet-Trăznitor, care se supunea la orice poruncă ce i-ar fi dat oricine era stăpînul pecetei, se duse de-l luă pe Salim și-l omorî; pe urmă, luă leșurile și se duse de le aruncă dinaintea căpeteniilor oștilor, care tocmai se aflau strînse la masă, în sala de mese!

Cînd căpeteniile oștilor văzură leșurile lui Juder și Salim, se opriră din mîncat și ridicară miinile către cer, înfricoșați și înfiorați, și îl întrebară pe mared:

— Cine a săvîrșit asta asupra trupului regelui și vizirului?

El răspunse:

— Fratele lor Salem!

Și, tot atunci, intră și Salem și le spuse:

— O, căpetenii ale oștilor mele, și voi toți, ostași ai mei, mîncați și stați cuminte! Am ajuns stăpîn pe inelul acesta pe care i l-am luat fratelui meu Juder. Și maredul ăsta, aci de față, este maredul Trăznet-Trăznitor, slujitorul pecetei. Și eu l-am

poruncit să-l dea morții pe fratele meu Salim, ca să nu mai fie nici un rîvnitor la scaunul de domnie ! De altminteri, era un mișel și tare mi-era teamă să nu mă vîndă ! Şi-apoi, întrucît Juder este mort, eu rămîn singur sultan ! Vreţi, dar, să mă primiţi de rege, ori vreţi mai degrabă să frec pecetea şi să-l pun pe efrit să vă omoare pe toţi, şi pe cei mari, și pe cei mici, pînă la unul ?

La vorbele acestea, căpeteniile oștilor, cuprinse de o spaimă mare, nu cutezară să se pună împotrivă și răspunseră :

— Te primim de rege și de sultan !

Atunci Salem porunci să se pregătească înmormîntările fraților lui. Pe urmă, strînse divanul și, cînd toată lumea se întoarse de la înmormîntare, se așeză în jețul domnesc ; și primi, ca rege, închinăciunile supușilor lui. După care spuse :

— Acuma vreau să scriu senetul meu de căsătorie cu soția fratelui meu !

Divanul răspunse :

— Nimica nu stă împotrivă. Ci trebuie să aștepți să se scurgă cele patru luni și zece zile de văduvie !

El răspunse :

— Eu nu vroi să știu de zăbovelile astea și nici de altele asemenea ! Pe viața capului meu, vroi să intru numaidecît, chiar în noaptea aceasta, la soția fratelui meu !

Atunci trebuiră să scrie senetul de căsătorie și se duseră s-o vestească pe soția lui Juder, El-Sett Asia, care răspunse :

— Să poftească !

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci și șaptea noapte

Urmă :

Şi Salem, la căderea nopţii, intră peste soţia lui Juder, care îl primi cu cele mai calde semne de bucurie și cu urări de bun-venit. Şi îl pofti să bea, ca să se răcorească, o ceașcă de sorbet, pe care el o bău, dar numai pentru ca numaidecît să se şi prăbuşească făcut fărîme, trup fără duh. Şi-aşa muri şi el.

Atunci, El-Sett Asia luă pecetea cea vrăjită şi o zdrobi bucăţi-bucăţele, aşa ca nimenea de-acolo înainte să nu se mai folosească de ea pentru fărădelegi, şi sfîşie în două şi sacul cel fermecat, rupînd în felul acesta vraja pe care o avea.

După care, trimise să-l vestească pe şeicul al-Islam despre toate cîte se întîmplaseră, şi să dea de ştire mai-marilor împărăţiei să aleagă alt rege, spunîndu-le :

— Alegeţi-vă, ca să vă cîrmuiască, alt sultan !

— Şi-asta-i, urmă Şeherezada, tot ce ştiu despre istoria lui Juder, a fraţilor lui, şi a sacului, şi a pecetei fermecate ! Ci tot aşa mai ştiu, o, preafericitule rege, o istorie nemaipomenită, care se numeşte...

POVESTEA LUI ABU-KIR ŞI A LUI ABU-SIR

Şeherezada începu :

Mi s-a povestit, o, preafericitule rege, că au fost odată în oraşul Iskandaria doi inşi, unul dintre ei boiangiu, pe numele lui Abu-Kir, iar celălalt bărbier, pe numele lui Abu-Sir. Şi amîndoi erau vecini în suk, cu prăvăliile uşă în uşă.

Or, boiangiul Abu-Kir era un pungaş sadea, un mincinos din cap pînă-n picioare, o secătură ! Aşa ! Şi de bună seamă că tîmplele lui or fi fost cioplite din cine ştie ce bolovan vîrtos, iar căpăţîna i-o fi fost şlefuită cu pietrele de pe la treptele vreunei capişti, fără de nici o îndoială ! Altminteri, de unde ar fi avut atîta îndrăzneală neruşinată, în toate răutăţile şi ticăloşiile ? Avea năravul, printre multe alte pungăşii de-ale lui, să le ceară muşteriilor să-i plătească dinainte, pe motiv că îi trebuiau banii ca să cumpere vopselile, şi nu mai da niciodată îndărăt hainele care-i erau aduse la boit, ba dimpotrivă ! Nu numai că cheltuia banii pe care pusese gabja dintru-ntîi, mîncînd şi bînd nesinchisit de nimic, da mai şi vindea pe furiş hainele lăsate la el, şi în felul acesta îşi plătea tot soiul de che-

furi și de plăceri dintre cele mai alese. Și, cînd mușteriii veneau să-și ceară îndărăt lucrurile, el găsea tertipuri cum să-i amăgească și să-i facă să aștepte la nesfîrșit, ba pentru un motiv, ba pentru altul. Așa, de pildă, spunea : „Pe Allah ! o, stăpîne al meu, mi-a născut nevasta ieri și a trebuit să fac tot soiul de alergături, ba la dreapta, ba la stînga, toată ziua". Sau, mai adesea, spunea : „Am avut ieri niște oaspeți și am fost ținut toată vremea de îndatoririle mele de ospeție față de ei ; dar, dacă vii peste două zile, ai să-ți găsește hainele gata cu totul încă de cu zori". Și tot lungea așa povestea, pînă ce, scos din răbdări, vreunul striga : „Ajunge ! ia mai bine spune-mi care-i adevărul cu hainele mele ! Dă-mi-le îndărăt ! Nu mai vreau să le vopsesc !" Atunci el răspundea : „Pe Allah ! sînt nenorocit !" Și-și ridica mîinile către cer, făcînd tot soiul de jurăminte că are să spună adevărul. Și, văicărindu-se și bătîndu-și mîinile una de alta, striga : „Închipuiește-ți, o, stăpîne al meu, că, odată hainele vopsite, le-am pus la uscat, întinse frumos pe frînghiile din fața prăvăliei ; și am lipsit și eu numai o clipită, ca omul ; și cînd m-am întors, pieriseră ; le-a furat cine știe ce pungaș din suk, poate chiar vecinul meu, afurisitul ăsta de bărbier !" La asemenea vorbe, dacă mușteriul era om cumsecade și liniștit, se mulțumea să răspundă : „Allah are să mă despăgubească" și pleca. Dar dacă mușteriul era vreun ins repezit, se înfuria și-l coperea pe boiangiu cu înjurături, și ajungea cu el la lovituri și la încăierare pe uliță, de față cu toată lumea strînsă grămadă. Și, cu tot tărăboiul, și în ciuda poruncilor cadiului, nu mai izbutea să-și capete îndărăt lucrurile, întrucît nici dovezi nu avea și, pe de altă parte, nici în prăvălia boiangiului nu se afla nimic care să se

poată lua şi vinde. Şi negustoria asta izbuti atîta de straşnic şi dăinui atîta de mult, încît fu vreme destulă ca toţi neguţătorii din suk şi toţi locuitorii din mahala să fie păcăliţi unul după altul. Şi boiangiul Abu-Kir îşi văzu atunci toată lefteria mîncată pe deplin şi negustoria lui sfîrşită, cînd pricepu că nu mai era nimeni care să mai poată fi jefuit. Ajunse de rîsul lumii, şi era pomenit în zicători atunci cînd cineva vroia să vorbească despre pungăşiile oamenilor de rea credinţă.

Cînd boiangiul Abu-Kir se văzu ajuns în starea aceea de ticăloşie, se duse şi şezu dinaintea prăvăliei vecinului său, bărbierul Abu-Sir, îi zugrăvi ce rău îi merg treburile, şi-i spuse că nu-i mai rămînea alta decît să moară de foame. Atunci bărbierului Abu-Sir, care era un om ce umbla numai pe căile lui Allah, şi care, măcar că sărac, era harnic şi cinstit, i se făcu milă de amarurile unuia mai sărac decît el, şi răspunse :

— Vecinul este dator să-şi ajute vecinul ! Rămîi aici şi mănîncă şi bea şi foloseşte-te de ce ne dă Allah, pînă la zile mai senine !

Şi-l primi cu bunăvoinţă şi-l ajută la toate necazurile, o bucată de vreme.

Or, într-o zi, bărbierul Abu-Sir i se plînse boiangiului Abu-Kir de asprimea vremilor şi-i spuse :

— Iată, măi frate ! Eu nu sînt nicidecum un bărbier nepriceput, şi-mi cunosc meseria, iar mîna mea-i uşoară pe faţa muşteriilor. Ci întrucît prăvălia mea este săracă, şi întrucît şi eu sînt sărac, nimenea nu vine să se bărbierească la mine ! Şi numai în cîte-o dimineaţă, la hammam, vine la mine vreun hamal ori vreun fochist ca să-l rad la subţiori sau ca să-i curăţ cu aluatul meu părul de pe burtă ! Şi cu puţinii bănuţi de aramă pe care acei săraci îi dau săracului de mine ajung

să mă hrănesc și eu, să te hrănesc și pe tine, și să fac față nevoilor familiei pe care o am în spinare ! Ci Allah este mare și darnic !

Boiangiul Abu-Kir răspunse :

— Tu chiar că ești cam sărac cu duhul, măi frate, de înduri atîta de răbdător prăpădul și răutatea vremilor, cînd ai avea putință să te îmbogățești și să trăiești nestrîmtorat. Tu ești scîrbit de meseria ta, care nu-ți aduce nimic ; iar eu nu pot să mi-o fac pe-a mea, în țara aceasta plină de oameni răuvoitori. Nu ne mai rămîne așadar decît să părăsim țara aceasta amarnică și să ne luăm poteca de-aici, în căutarea vreunui oraș unde să ne putem îndeplini meșteșugul cu folos și cu mîngîiere. Altmintrelea, știi și tu cîte foloase poți trage de pe urma călătoriilor ! Să călătorești înseamnă să te bucuri, să răsufli un aer curat, să te odihnești de grijile vieții, să vezi țări noi și pămînturi noi, să-ți îmbogățești mintea și, cînd ai în mînă o meserie așa de cinstită și de minunată cum e a mea și a ta, și mai cu seamă așa de bine privită în toate locurile și la noroadele cele mai osebite, înseamnă s-o faci cu cele mai mari cîștiguri, vrednicii și huzururi. Și, pe deasupra, știi și tu ce-a spus poetul despre călătorie :

Din țara ta departe
Spre alte locuri pleacă,
De vrei s-ajungi vreodată
La fapte mari pe lume !
Larg sufletul ți-avîntă
La drum — și-are să-ți placă !
Pămînturi noi te-așteaptă
Și praguri fără nume,
Cu prietenii alese

Şi bucuria-ntreagă.
Iar dacă ţi s-ar spune :
„Ce valuri ai să-nduri,
De griji şi de necazuri,
De mari primejdii grele,
Pe-ndepărtate locuri !“
Tu poţi răspunde : „Jur :
Mai bună este moartea,
Decît să zaci sub rele,
Pe-acelaş loc de-a pururi,
Supus spurcatei uri,
Şi negrelor zavistii,
Şi frînt în temenele.“

Aşa că, măi frate, n-avem nimica mai bun de făcut decît să ne închidem prăvăliile şi să ne călătorim amîndoi către o soartă mai acătării !

Şi vorbi aşa înainte, cu vorbe atîta de frumoase încît bărbierul Abu-Sir fu încredinţat de grabnica nevoie a plecării, şi nu mai zăbovi să se gătească de drum, adică să-şi înfăşoare într-o cîrpă zdrenţuită lighenaşul, bricele, foarfecele, cureaua de tras bricele şi alte cîteva scule mărunte, pe urmă să se ducă să-şi ia bun-rămas de la ai lui şi să se întoarcă la prăvălie unde îl aştepta Abu-Kir.

Şi boiangiul îi zise :

— Nu ne mai rămîne decît să rostim fatihaua de început din *Coran*, ca să ne mărturisim că de-acuma înainte sîntem fraţi şi să ne legăm amîndoi că avem să punem laolaltă într-o cutie tot ce-om agonisi, şi că avem să împărţim între noi cîştigul, întru totul, atunci cînd ne-om întoarce la Iskandaria. Tot aşa trebuie să ne legăm că acela dintre noi care are să găsească de lucru este da-

tor să-l țină pe seama lui pe acela care n-are să poată cîștiga nimic !

Bărbierul Abu-Sir nu avu nimica împotrivă și recunoscu că toate aceste învoieli erau îndreptățite ; și amîndoi atunci, ca să pecetluiască învoiala, rostiră fatihaua de început din *Coran*.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci și opta noapte

Urmă :

După care, cinstitul Abu-Sir își închise prăvălia și dete stăpînului casei cheia, și plăti tot ce avea să plătească ; pe urmă, luară amîndoi calea spre port și se îmbarcară fără nimica de mîncare la ei, pe o corabie care tocmai își înălța pînzele. Soarta le fu prielnică de-a lungul călătoriei și le veni în ajutor prin mijlocirea unuia dintre ei. Căci, dintre toți călătorii și din tot echipajul, al cărui număr se ridica la o sută patruzeci de oameni, afară de căpitan, nu se mai afla nici un alt bărbier decît Abu-Sir ; și, prin urmare, numai el putea să-i radă cum se cuvine pe cei ce aveau nevoie să fie rași. Încît, de cum corabia își ridică pînzele, bărbierul spuse tovarășului său :

— Fratele meu, sîntem aici în largul mării și trebuie numaidecît să facem rost de mîncare și de băutură. Așa că am să încerc să-i îmbiu cu meșteșugul meu pe călători și pe marinari, cu nădej-

dea că vreunul are să-mi spună : „Hai, o, bărbierule, și rade-mi capul !" Și eu o să-i rad capul, căpătînd o pîine, ori ceva bănuți, ori un gît de apă, cu care să putem, eu și cu tine, să ne ținem zilele !

Boiangiul Abu-Kir răspunse :

— Nu am nimica împotrivă !

Și se întinse pe punte, își așeză capul cît putu mai bine și începu să tragă la aghioase, pe cînd bărbierul se pregătea să caute de lucru.

Pentru aceasta, Abu-Sir își luă sculele și un tas cu apă, își aruncă pe umăr o cîrpă, drept ștergar, fiind sărac, și începu să se preumble printre călători. Atunci unul dintre ei îi zise :

— Ia vino, o, meștere, de mă rade !

Și bărbierul îl rase pe cap. Și, după ce isprăvi, cum călătorul îi întindea cîțiva bănuți, Abu-Sir îi spuse :

— O, frate al meu, ce-aș putea să fac aici cu banii aceștia ? Dacă ai binevoi să-mi dai mai degrabă o turtă de pîine, aceea mi-ar prinde mai bine și mi-ar părea mai binecuvîntată aici pe mare ; întrucît am cu mine și un tovarăș de drum, iar merindea noastră nu-i prea mare lucru !

Atunci călătorul îi dete o turtă de pîine, încă și o bucată de brînză, și-i umplu cu apă tasul. Și Abu-Sir luă totul, se întoarse la Abu-Kir și-i spuse :

— Na bucata aceasta de pîine și bucata aceasta de brînză, și mănîncă ; și bea apa din tasul acesta !

Și Abu-Kir le luă, și mîncă și bău totul.

Atunci bărbierul Abu-Sir își luă iarăși sculele, își aruncă pe umăr cîrpa, luă tasul gol în mînă și porni să străbată corabia, printre șirurile de călători, unii stînd ciuciți, alții culcați, și îl rase pe unul pentru două turte de pîine, pe altul pentru

o bucată de brînză, ori pentru un castravete, ori pentru o felie de lubeniță, ori pentru vreun ban ; şi făcu o treabă aşa de frumoasă, încît la sfirşitul zilei strînsese treizeci de turte, treizeci de jumătăți de drahmă şi o grămadă de brînză, şi măsline, şi castraveți, şi cîteva turtițe de lapți uscați de Egipt, din acela de care se scot din peştii cei minunați de la Damietta. Şi, pe deasupra, se pricepuse atît de bine să dobîndească prietenia călătorilor, de-ar fi putut să le ceară orice şi ar fi căpătat. Ba ajunse atita de îndrăgit, încît vestea despre dibăcia lui ajunse şi la urechile căpitanului, care dori şi el să fie ras pe cap ; şi Abu-Sir îl rase şi pe căpitan pe cap, şi nu pregetă să i se plîngă de asprimile soartei şi de lipsurile în care se afla şi de puținătatea merindelor pe care le avea. Şi-i spuse şi că mai avea cu el un tovarăş de călătorie. Atunci căpitanul, care era un om cu mînă largă, şi care mai fu şi încîntat de felul frumos de a se purta şi de mîna uşoară a bărbierului, răspunse :

— Fii binevenit ! Doresc ca în fiecare seară să vii dimpreună cu tovarăşul tău să luați masa cu mine. Şi să nu mai aveți nici unul dintre voi nici o grijă de nimica, atita cît are să țină călătoria voastră cu noi !

Bărbierul se duse dar la boiangiu, care, după năravul lui, dormea-nainte, şi care, odată deşteptat, cînd văzu la capul său tot belşugul acela de turte, de brînză, de lubenițe, de măsline, de castraveți şi de lapți uscați, strigă uluit :

— De unde toate astea ?

Abu-Sir răspunse :

— De la mila lui Allah (preamărit fie el !)

Atunci boiangiul se repezi la toată merindea deodată, de parcă ar fi vrut s-o îndese dintr-o

îmbucătură în scumpul lui pîntec ; ci bărbierul îi spuse :

— Nu mînca nimica din lucrurile acestea, fratele meu, căci poate ne vor fi de folos la vreun ceas de nevoie ; şi ascultă la mine. Află, dar, că l-am ras pe căpitan ; şi m-am plîns lui de lipsa noastră de merinde ; şi el mi-a răspuns : „Fii binevenit, şi să vii în fiecare seară dimpreună cu tovarăşul tău să luaţi masa cu mine !" Or, chiar în seara aceasta avem să mîncăm cea dintîi masă cu el !

Ci Abu-Kir răspunse :

— N-am nici o treabă cu căpitanul tău ! Mi-e rău din pricina mării şi nu pot să mă scol de-aici. Lasă-mă dar să-mi potolesc foamea cu merindele astea, şi du-te de mănîncă singur cu căpitanul !

Şi bărbierul spuse :

— Nu este nimica împotrivă !

Şi, în aşteptarea ceasului mesei, începu să-l privească pe tovarăşul său cum mînca.

Or, boiangiul se apucă să rupă şi să sfîşie bucatele, ca un tăietor de piatră care sparge bucăţile de stîncă dintr-o carieră, şi să înfulece cu zarva pe care o face un elefant nemîncat de zile şi zile în şir, şi care înghite clefăind şi hăpăind ; şi înfulecăturile veneau să ajute înfulecăturile, împingîndu-le pe strunga gîtlejului ; şi îmbucătura intra pînă ce îmbucătura de mai înainte să fi coborît în pîntece ; şi ochii boiangiului se bulbucau la fiecare bucată, ca ochii unui ghul, şi o topeau cu strălucirile lor arzătoare ; şi icnea şi gîfîia ca un bou care icneşte dinaintea tainului de uruială şi de fîn.

Estimp, se ivi un marinar care-i spuse bărbierului :

— O, meştere bărbier, căpitanul îţi trimite vorbă : „Ia-ţi tovarăşul şi vino la cină !“

Atunci Abu-Sir îl întrebă pe Abu-Kir :

— Tot nu te hotărăşti să mă însoţeşti ?

El răspunse :

— N-am putere să umblu !

Şi bărbierul se duse singur, şi-l văzu pe căpitan stînd jos dinaintea unei mese mari, pe care se aflau douăzeci de bucate felurite, de nu mai multe ; şi nu aştepta decît sosirea lui ca să înceapă ospăţul, la care mai erau poftiţi şi alţi inşi de pe corabie.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute optzeci şi noua noapte

Urmă :

Şi, văzîndu-l singur, căpitanul îl întrebă :

— Unde îţi este tovarăşul ?

El răspunse :

— O, stăpîne al meu, îi e rău din pricina mării şi e năucit de tot !

Căpitanul spuse :

— Asta nu e o boală grea. Ameţeala aceasta are să-i treacă ! Ia loc colea jos lîngă mine, în numele lui Allah !

Şi luă o farfurie şi o umplu cu toate felurile de bucate, atîta de mărinimos încît fiecare porţie ar fi putut să ajungă din plin pentru zece inşi. Şi,

după ce bărbierul sfîrşi de mîncat, căpitanul îi întinse altă farfurie, spunîndu-i :

— Du-i farfuria aceasta prietenului tău !

Şi Abu-Sir dete fuga să-i ducă farfuria plină lui Abu-Kir, pe care îl găsi gata să înceapă iar a măcina cu colţii şi a mesteca din fălci ca o cămilă, în vreme ce bucăţoaiele se perindau mai departe pe beregăţile lui, una după alta, la iuţeală.

Şi Abu-Sir îi zise :

— Nu ţi-am spus să nu-ţi strici foamea cu merindele alea ? Priveşte ! Ia uite ce lucruri minunate îţi trimite căpitanul. Ce zici de bucăţelele astea de chebab de miel, care vin de la masa căpitanului nostru ?

Abu-Kir grohăi :

— Dă-ncoa !

Şi se repezi la farfuria pe care i-o întindea bărbierul, şi începu să înşface totul cu mîinile amîndouă, lacom ca un lup, ori furios ca un leu, ori crud ca un vultur cînd se repede pe un porumbel, ori năprasnic ca un flămînd care fusese gata să moară de foame şi nu mai face nazuri cînd e să se îndoape pe săturate. Şi, în cîteva clipite, o linse şi o lustrui, aruncînd-o goală-goluţă. Atunci bărbierul luă farfuria şi o dete oamenilor de la bucătărie ; pe urmă se duse să bea cu căpitanul, după care se întoarse să-şi petreacă noaptea lîngă Abu-Kir, care şi începuse să sforăie din toată găurile lui, făcînd o zarvă tot atîta de mare ca şi apa ce se izbea de corabie.

În dimineaţa şi în ziua următoare, bărbierul Abu-Sir îi rase mai departe pe călători şi corăbieri, dobîndi merinde şi zaherea destulă, seara cină iarăşi cu căpitanul şi îşi ospătă cu toată mărinimia tovarăşul, care, în ce-l privea, se mulţumea să

doarmă şi să nu se trezească decît ca să mănînce ori să-şi facă nevoile, şi-aşa vreme de douăzeci de zile de călătorie pe apă, pînă ce, în cea de a douăzeci şi una dimineaţă, corabia intră în portul unui oraş necunoscut.

Atunci Abu-Kir şi Abu-Sir coborîră pe uscat şi se duseră să închirieze la han un adăpost, unde bărbierul rostui numaidecît o rogojină, cumpărată din sukul rogojinarilor, şi două pături de lînă. Pe urmă, bărbierul, după ce răspunse la toate nevoile boiangiului, care se tot plîngea de ameţeli, îl lăsă să doarmă la han, iar el plecă în oraş, încărcat cu tot tacîmul lui, ca să-şi facă meseria pe la colţurile uliţelor, în drum, şi să radă ba vreun hamal, ba vreun măgărar, ba vreun măturător, ba vreun bocceagiu, ba chiar şi vreun neguţător mai de seamă, ispitit de priceperea lui. Şi se întoarse seara să înşiruie bucatele dinaintea tovarăşului său, pe care-l găsi adormit şi pe care nu izbuti să-l trezească decît dîndu-i să adulmece mirosul de frigărui de miel.

Şi starea aceasta ţinu aşa, Abu-Kir plîngîndu-se într-una de o rămăşiţă de rău de mare, vreme de patruzeci de zile bătute ; şi în fiecare zi, o dată la namiază şi o dată la asfinţitul soarelui, bărbierul se întorcea la han ca să-l slujească şi să-l îndoape pe boiangiu, după agonisita cu care îl dăruia norocul din acea zi şi meseria lui ; şi boiangiul înfuleca azimele, castraveţii, ceapa verde şi bucăţelele de chebab, fără de nici o osteneală pentru pîntecele lui cel scump ; şi degeaba îi lăuda bărbierul frumuseţile fără de pereche ale acelui oraş necunoscut, şi îl poftea să-l însoţească la o plimbare prin sukuri şi prin grădini, că Abu-Kir răspundea mereu :

— Îmi vuiește capul de amețeala de pe mare!

Şi, după ce rîgîia un şir de rîgîieli şi vîntura un şir de vînturi de tot felul, se cufunda iarăşi în somnul lui adînc. Şi bunul şi vrednicul bărbier Abu-Sir se ferea cu mare grijă să nu-i aducă nici cea mai mică dojană ticălosului său de tovarăş, ori să-l supere cu vreun necaz ori cu vreo vorbă.

Ci, după aceste patruzeci de zile, bărbierul, săracul, căzu bolnav şi, nemaiputînd ieşi ca să-şi vadă de meseria lui, îl rugă pe portarul hanului să aibă grijă de tovarăşul său Abu-Kir şi să-i cumpere tot ce-o avea trebuință. Ci, după cîteva zile, starea bărbierului se înrăutăți aşa de tare încît sărmanul îşi pierdu orice simțire şi rămase nemişcat şi aproape ca mort. Încît, cum Abu-Sir nu mai era în stare să-l îndoape pe boiangiu ori să trimită să i se cumpere cele de trebuință, acesta pînă la urmă începu să simtă cum îl arde foamea amarnic şi fu nevoit să se scoale şi să caute şi la dreapta şi la stînga ceva de luat în gură. Da de mult zvîntase tot din casă şi nu mai găsi de mîncare nimicnimicuța; atunci, scotoci hainele tovarăşului său care zăcea pe jos nemişcat, găsi o pungă în care se afla agoniseala sărmanului, strînsă bănuț cu bănuț în vremea cît călătoriseră pe mare şi în cele patruzeci de zile de muncă în oraş, şi-o puse la brîu şi, fără să-i pese cît de cît de tovarăşul său bolnav, de parcă nici n-ar fi fost acolo, plecă încuind cu zăvorul în urma lui uşa de la locuința lor. Şi, întrucît portarul hanului era plecat în clipa aceea, nimenea nu-l văzu pe Abu-Kir cînd plecă şi nimenea nu-l întrebă unde se duce.

Or, cea dintîi grijă a lui Abu-Kir fu să dea fuga la un plăcintar unde îşi plăti o tavă plină cu che-

nafă și o tavă plină cu plăcintă de foi uscate ; și bău și-o cană cu sorbet cu mosc și alta cu ambră și cu gingifar. După care...

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzecea noapte

Urmă :

...După care, se duse în sukul negustorilor și își cumpără niște haine și alte lucruri frumoase și, gătit falnic, începu să se plimbe cu pas domol pe ulițe, și să se bucure și să se veselească de lucrurile cele noi ce i se dezvăluiau la fiecare pas în acel oraș care i se părea fără de seamăn pe lume. Ci, printre alte multe, un fapt ciudat îl tulbură cu deosebire. Băgă de seamă, în adevăr, că toți locuitorii, fără de nici o abatere, erau îmbrăcați la fel, în haine aidoma în ce privește culoarea : nu se vedea decît albastru și alb, nimic altceva. Pînă și în prăvăliile negustorilor nu erau decît stofe albe și stofe albastre, nici o altă culoare mai mult ; ba pînă și kholul era vădit albastru. La neguțătorii de sorbeturi nu vedeai în carafe decît sorbeturi albe și nici un sorbet roșu, ori trandafiriu, ori vinețiu. Și faptul acesta îl uimi peste măsură. Ci nedumerirea lui ajunse peste poate la ușa unui boiangiu : în căzile boiangiului nu văzu, în adevăr, decît boia albastră-vineție, nimic altceva.

Atunci, nemaiputîndu-şi stăpîni înciudarea şi uimirea, Abu-Kir intră în prăvălie şi scoase din buzunar o basma albă, pe care i-o întinse boiangiului, spunîndu-i :

— Cît îmi iei, o, meştere boinagiu, ca să-mi vopseşti basmaua aceasta ? Şi ce culoare poţi să-i dai ?

Meşterul boiangiu răspunse :

— Nu ţi-aş lua, ca să-ţi vopsesc basmaua aceasta, decît douăzeci de drahme ! În ce priveşte culoarea, are să fie albastră-vineţie, fără de nici o îndoială !

Abu-Kir, sugrumat de o cerere atîta de uluitoare, strigă :

— Ce ? Îmi ceri douăzeci de drahme ca să-mi vopseşti o basma, şi încă şi în albastru ? Păi în ţara mea aşa ceva nu costă decît o jumătate de drahmă !

Meşterul boiangiu răspunse :

— Dacă-i aşa, apoi întoarce-te şi vopseşte-o în ţara ta, măi neiculiţă ! Aici nu putem decît pe douăzeci de drahme, nici un bănuţ de aramă mai puţin !

Abu-Kir spuse iar :

— Fie ! Da nu vreau s-o vopsesc în albastru. Vreau s-o vopsesc în roşu !

Celălalt întrebă :

— Ce limbă vorbeşti tu ? Şi ce înţelegi tu cu vorba asta : roşu ? Unde ai văzut tu vopsea roşie ?

Abu-Kir, năucit, spuse :

— Atunci vopseşte-o în verde !

El întrebă :

— Ce-i aceea vopsea verde ?

El spuse :

— Atunci în galben !

El răspunse :

— Nu cunosc vopseaua asta !

Şi Abu-Kir îi înşiră mai departe feluritele culori de vopsele, fără ca meşterul boiangiu să poată pricepe despre ce este vorba. Şi, cînd Abu-Kir îl întrebă dacă şi ceilalţi boiangii erau la fel de nepricepuţi ca şi el, boiangiul răspunse :

— Sîntem în oraşul acesta patruzeci de boiangii, care alcătuim o breaslă închisă pentru toţi ceilalţi locuitori ; iar meseria noastră se moşteneşte din tată în fiu, numai la moartea vreunuia dintre noi. Iar a folosi altă vopsea afară de albastru, aşa ceva nu s-a mai pomenit la noi !

La cuvintele acestea ale boiangiului, Abu-Kir spuse :

— Află, o, meştere boiangiu, că şi eu sînt boiangiu şi ştiu să vopsesc stofele nu numai în albastru, ci într-o sumedenie de culori care ţie nici nu-ţi trec prin minte. Ia-mă, dar, în slujba ta, plăteşte-mi leafă, şi eu am să te-nvăţ toate tainele meşteşugului meu, iar tu atunci ai să poţi să te bucuri de toată slava ştiinţei tale dinaintea întregei breasle a boiangiilor !

El răspunse :

— Nu putem primi nicicum vreun străin în breasla şi în meseria noastră !

Abu-Kir întrebă :

— Şi dacă aş deschide pe seama mea o prăvălie de boiangiu ?

Celălalt răspunse :

— Nici aceasta n-ai să poţi niciodată !

Atunci Abu-Kir nu stărui mai mult, ieşi din prăvălie şi se duse la alt boiangiu, pe urmă la al treilea, şi la al patrulea, şi la toţi ceilalţi boiangii din oraş ; şi toţi îl întîmpinară la fel şi îi deteră răspunsuri la fel, fără a-l primi nici ca meşter, nici ca ucenic. Şi se duse să-şi povestească necazul şeicului staroste al breaslei, care îi răspunse :

— Nu pot să fac nimic. Datinile şi obiceiurile noastre nu ne îngăduie să primim un străin printre noi.

Faţă de o primire rea ca aceea din partea tuturor boiangiilor, Abu-Kir îşi simţi inima clocotind de mînie şi se duse la palat şi se înfăţişă dinaintea regelui cetăţii şi-i spuse :

— O, rege al vremilor, sînt un străin şi, de meserie, sînt boiangiu, şi ştiu să vopsesc hainele în patruzeci de feluri de culori...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci şi una noapte

Urmă :

...Şi iacătă că mi s-a intîmplat *cutare* şi *cutare* lucru cu boiangii din cetatea aceasta, care nu ştiu să vopsească decît în albastru. Eu ştiu să dau unei ţesături culoarea cea mai încîntătoare : roşie, cu feluritele-i trepte, de pildă roşie ca trandafirul, ori roşie ca finapul ; verde, cu feluritele-i trepte, de pildă verde ca iarba, verde-fistic, verde-măsliniu, ori verde-papagai ; neagră, cu feluritele-i trepte, de pildă neagră-cărbune, neagră-catran, neagră-kohl ; galbenă, cu feluritele-i trepte, de pildă galbenă-de-chitră, galbenă-de-naramză, galbenă-de-lămîie şi galbenă-de-aur ; şi alte multe culori minunate ! Şi-aşa ! Şi iacătă că boiangiii nu m-au primit nici ca meşter, nici ca ucenic cu simbrie !

Auzind vorbele acestea ale lui Abu-Kir și înșiruirea aceea minunată de vopseli despre care nu mai auzise pomenindu-se vreodată, regele fu ca fermecat și se înfioră de plăcere și strigă :

— Ya Allah ! asta-i de minunare !

Pe urmă îi spuse lui Abu-Kir :

— Dacă spui adevărul, o, boiangiule, și dacă chiar poți cu meșteșugul tău să ne bucuri ochii cu atîtea culori minunate, nu-ți rămîne decît să alungi de la tine toată grija și să-ți liniștești sufletul. Am să-ți deschid chiar eu o boiangerie, și am să-ți dau toți banii de care ai trebuință. Și nu ai a te teme de nimic din partea breslașilor ; căci dacă pe vreunul dintre ei l-ar ispiti păcatul să te necăjească, am să poruncesc să fie spînzurat la ușa prăvăliei lui !

Și numaidecît îi chemă pe meșterii zidari ai palatului și le spuse :

— Duceți-vă cu meșterul acesta minunat, străbateți împreună cu el toată cetatea și, cînd are să găsească un loc pe gustul lui, fie vreo prăvălie, fie vreun han, fie vreo casă ori vreo grădină, alungați-l îndată pe stăpînul acelui loc și zidiți acolo fără de zăbavă o boiangerie mare, cu patruzeci de căzi mari și cu alte patruzeci de căzi mai mici. Și tot ce faceți să faceți așa cum are să vă arate acest mare meșter boiangiu ; să-i urmați întocmai poruncile și să luați seama să nu care cumva să strîmbați din nas la nimica !

Pe urmă regele îi dărui lui Abu-Kir un caftan frumos de falā și o pungă cu o mie de dinari, spunîndu-i :

— Cheltuiește banii aceștia pentru plăcerile tale, pînă ce are să fie gata boiangeria !

Și, pe deasupra, îi mai dete în dar doi flăcăiași care să-l slujească, și un cal minunat, împodobit

cu o șea frumoasă de catifea albastră și cu harșea de mătase tot albastră. Și-i mai puse la îndemînă, ca să locuiască, o casă mare, îmbrăcată bogat pe cheltuiala măriei-sale și slujită de o ceată de robi.

Încît Abu-Kir, muiat acuma în atlaz și călare pe calul lui cel frumos, părea strălucitor și măreț ca un emir, fecior de emiri! Iar a doua zi, nu pregetă să plece, tot călare pe cal și împreună cu doi meșteri zidari și cu doi tineri ce mergeau înainte-i dînd la o parte lumea din calea lui, și să străbată ulițele și sukurile, în căutarea unui loc unde să-și ridice boiangeria. Și, pînă la urmă, puse ochii pe o prăvălie mare și cu boltă, așezată chiar în mijlocul sukului, și zise :

— Locul acesta este minunat!

Numaidecît, meșterii zidari și robii îl izgoniră pe stăpînul prăvăliei și începură îndată să dărîme într-o parte și să zidească în cealaltă, și puseră atîta de mult sîrg să-și îndeplinească sarcina, sub poruncile lui Abu-Kir călare, care le spunea : „Faceți aici *cutare* și *cutare* lucru, iar dincoace *cutare* și *cutare* alt lucru!", încît, într-o nimica-vreme, isprăviră zidirea unei boiangerii fără de seamăn nicăierea pe pămînt.

Atunci regele îl chemă la el și-i spuse :

— Acuma nu mai trebuie decît să faci boiangeria să meargă ; ci fără de bani nimica nu poate să meargă. Iată, dar, pentru început, cinci mii de dinari de aur, drept cheagul de bani dintîi. Și iată-mă plin de nerăbdare să văd rodul meșteșugului tău de boiangiu!

Și Abu-Kir luă cei cinci mii de dinari, pe care-i duse frumușel la el acasă, și, cu cîteva drahme, așa de ieftine erau prafurile de care avea el trebuință și care ședeau nevîndute, cumpără de la

un negustător de prafuri toate vopselile grămădite în saci rămaşi neatinşi, şi puse să fie duse la boiangeria lui, unde le pregăti şi le topi în căzile cele mari şi în căzile cele mici.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci şi doua noapte

Urmă :

Estimp, regele îi trimise cinci sute de bucăţi de pînzeturi albe, de mătase, de lînă şi de in, ca să le vopsească după priceperea lui. Şi Abu-Kir le vopsi în osebite chipuri, dîndu-le fie culori simple, neamestecate cu nimic, fie culori amestecate, aşa fel ca nici una dintre acele pînzeturi să nu se asemuie cu alta ; pe urmă, ca să le usuce, le puse pe frînghiile ce se întindeau dinaintea prăvăliei lui, de la un capăt al uliţei pînă la celălalt ; şi pînzeturile vopsite, pe măsură ce se zvîntau, căpătau o înviorare minunată şi iscau sub strălucirea soarelui o privelişte fermecătoare.

Cînd locuitorii cetăţii văzură lucrul acesta atita de nou pentru ei, rămaseră cu gurile căscate : iar neguţătorii îşi închiseră prăvăliile, ca să dea fuga să vadă minunea, iar femeile şi copiii scoteau strigăte de minunare, iar şi unii şi alţi îl întrebau pe Abu-Kir :

— O, meştere boiangiu, cum se cheamă culoarea aceea ?

Şi el le răspundea :

— Aceea-i roşu-granat ! Cealaltă-i verde-uleios ! ceastălaltă-i galben-chitros !

Şi le spunea numele tuturor culorilor, în toiul strigătelor de minunare şi al braţelor ridicate întru mărturisirea unei preamăriri fără de margini.

Ci deodată regele, care fusese înştiinţat că pînzeturile erau gata, năvăli călare pe cal în mijlocul sukului, pe urma călăraşilor lui, care dedeau la o parte lumea din cale, şi însoţit de paza lui de falǎ. Şi, la vederea pînzeturilor care unduiau de culori în adierea ce le făcea să se legene sub văzduhul aprins, fu fermecat peste poate şi rămase nemişcat multă vreme, fără de răsuflet, cu ochii albiţi întru totul de atîta holbare. Şi pînă şi caii, departe de-a se speria de acea privelişte neobişnuită, se arătară tulburaţi de culorile cele frumoase şi, întocmai cum se îmburdează la zvoana de ţitere şi de goarne, începură să dănţuie costiş, îmbătaţi de toată slava aceea care învîlvora văzduhul şi fremăta în vînt.

Iar regele, neştiind cum să-l mai cinstească pe boiangiu, porunci vizirului său cel mare să descalece de pe cal şi îl sui pe Abu-Kir în locul lui, punîndu-l de-a dreapta sa şi, cînd toate pînzeturile fură strînse, luă drumul îndărăt către palat, unde îl coperi pe Abu-Kir cu aur, cu daruri şi cu huzmeturi. Pe urmă, puse să se croiască din pînzeturile vopsite haine pentru el, pentru soţiile lui şi pentru mai-marii de la palat ; şi-i dete lui Abu-Kir încă o mie de bucăţi ca să le vopsească tot aşa de minunat ; încît, nu peste multă vreme, toţi emirii mai întîi, pe urmă toţi slujbaşii avură haine colorate. Şi comenzile curgeau atîta de multe la Abu-Kir, numit boiangiu al regelui, încît acesta ajunse în curînd omul cel mai bogat din oraş ;

iar ceilalți boiangii, cu șeicul breaslei în cap, veniră la el să-și ceară iertare pentru felul cum se purtaseră în trecut, și-l rugară să-i primească la el ca ucenici, fără de nici o leafă. Ci el nu le primi cererea de iertare și-i alungă cu mare ocară. Și nu se mai vedeau, pe toate ulițele și prin toate sukurile, decît oameni îmbrăcați în haine falnice, de toate culorile, vopsite de Abu-Kir, boiangiul regelui. Și-așa cu el !

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci și treia noapte

Urmă :

În ce-l privește însă pe Abu-Sir, iacătă !

Odată ce fu prădat și părăsit de boiangiu, care plecase după ce îl încuiase în odaie, zăcu întins ca mort vreme de trei zile, pînă ce portarul hanului începu să se mire că nu mai vedea ieșind pe nici unul dintre ei ; și își zise : „Or fi plecat fără să-mi plătească prețul de chirie al odăii ! Or fi, poate, morți ! Sau poate-o fi altceva, nu știu !“ Și porni către odaia lor, și găsi cheia de lemn în broasca încuiată cu amîndouă zăvoarele ; și parcă auzi dinăuntru un geamăt slab. Atunci descuie ușa și intră și-l văzu pe bărbier întins pe rogojină, galben și de necunoscut ; și-l întrebă :

— Ce ai, frate al meu, de te-aud gemînd așa ? Și unde-i tovarășul tău ?

Bietul bărbier, cu glasul topit de tot, răspunse :

— Numai Allah știe ! De-abia acum izbutii să deschid ochii. Habar n-am de cînd mă aflu așa ! Ci tare mi-e sete, și mă rog ție, o, fratele meu, să iei punga pe care o am legată la chimir și să-mi cumperi ceva de-ale gurii.

Portarul răsuci chimirul în toate felurile ; ci, negăsind nici un ban, pricepu că tovarășul îl furase, și spuse bărbierului :

— Nu te îngrija de nimica, o, sărmanule ! Allah are să-i plătească fiecăruia după faptele lui ! Am să caut eu de tine și am să te îngrijesc ca pe ochii mei !

Și nu mai zăbovi să plece să-i gătească o ciorbă, umplu o strachină cu ciorba aceea și i-o aduse. Și îl ajută s-o soarbă, și îl învălui cu o pătură de lînă, și îl lăsă să asude.

Și așa făcu el vreme de două luni, luînd în seama lui toate cheltuielile, încît iacătă că după acele două luni Allah se milui să-l zviduiască pe bărbier prin mijlocirea portarului. Și Abu-Sir putu atunci să se scoale și îi spuse bunului portar :

— Dacă Cel Prea Înalt are să-mi mai dea îndărăt vreodată puterea, am să știu să te despăgubesc pentru tot ce-ai cheltuit cu mine, și-am să-ți fiu recunoscător pentru îngrijirile și bunătatea ta. Ci singur Allah ar fi în stare să te plătească după dreapta ta prețuire, o, om ales !

Bătrînul portar al hanului îi răspunse :

— Slavă lui Allah pentru tămăduirea ta, frate al meu ! Eu nu m-am purtat așa față de tine decît numai din dorința de a fi după chipul lui Allah cel plin de milă !

Pe urmă, bărbierul dete să-i sărute mîna ; ci portarul nu-l lăsă ; și se despărțiră, chemînd unul asupra celuilalt toate binecuvîntările lui Allah.

Şi bărbierul ieşi de la han, încărcat cu calabalîcul lui, şi începu să colinde sukurile. Or, norocul îl aştepta în ziua aceea şi îl mînă tocmai dinaintea boiangeriei lui Abu-Kir, unde văzu o mulţime mare de lume care privea pînzele vopsite şi întinse pe frînghii în faţa prăvăliei şi se minuna cu mare zarvă. Şi îl întrebă pe unul dintre privitori :

— A cui este boiangeria aceasta ? Şi pentru ce s-a adunat aici atîta lume ?

Omul întrebat răspunse :

— Este prăvălia jupînului Abu-Kir, boiangiul sultanului ! Vopseşte pînzele în tot felul de culori minunate, iacătă, prin nişte mijloace nemaipomenite ! Este un mare învăţat în meşteşugul boiangeriei !

Cînd auzi vorbele acestea, Abu-Sir se bucură în sufletul lui pentru izbînda fostului său tovarăş, şi gîndi : „Mărire lui Allah, care i-a deschis uşile bogăţiei ! Ai păcătuit, ya Abu-Sir, cînd l-ai gîndit de rău pe fostul tău tovarăş ! Dacă te-a părăsit şi te-a uitat, a făcut-o din pricină că a fost prea prins cu munca lui ! Şi dacă ţi-a luat punga, a făcut-o din pricină că n-avea nici un bănuţ în mînă ca să-şi cumpere vopseli ! Da ai să vezi tu acuma, cînd te-o zări, cu ce căldură are să te primească şi cum are să-şi amintească de îngrijirile pe care i le-ai dat tu odinioară şi de binele pe care i l-ai făcut cînd se afla la nevoie ! Ce bucurie are să fie pentru el să te primească !" Pe urmă, bărbierul izbuti să se fofileze printre mulţimea de lume şi să ajungă în faţa intrării în boiangerie. Şi se uită înăuntru. Şi îl văzu pe Abu-Kir tolănit pe un divan înalt, sprijinit pe un morman de perne, şi cu braţul drept pe o pernă, şi

cu brațul stîng pe altă pernă, și înveșmîntat într-un caftan asemenea cu caftanele regilor, și dinaintea lui cu patru tineri robi negri și cu patru tineri robi albi, îmbrăcați îmbelșugat ; și așa, i se părea lui Abu-Sir că e tot atîta de falnic ca un vizir și tot atîta de măreț ca un sultan ! Și îi văzu pe lucrători, în număr de zece, cum munceau de zor cu mîinile și cum îndeplineau poruncile pe care li le da el numai prin cîte un semn.

Atunci, Abu-Sir mai făcu un pas și se opri drept dinaintea lui Abu-Kir, gîndind : „Am să aștept pînă își coboară ochi asupra mea și atunci îi rostesc salamalekul meu ! Ba s-ar putea chiar ca el să mă salute mai întîi și să se arunce la pieptul meu ca să mă strîngă în brațe și să-mi spună vorbele lui de părere de rău și să mă mîngîie !"

Or, nici nu li se întîlniră bine privirile și abia deteră ochi unul cu altul...

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci și patra noapte

Urmă :

...abia deteră ochii unul cu altul, că boiangiul și sări strigînd :

— A ! mișelule și hoțule, de cîte ori ți-am spus să nu te mai oprești în fața prăvăliei mele ! Au nu cumva vrei să mă nenorocești și să mă faci de

rîsul lumii ? Hei, flăcăi ! înşfăcaţi-l ! puneţi mîna pe el !

Încît, robii cei albi şi robii cei negri tăbărîră pe bietul bărbier, şi-l doborîră la pămînt, şi-l jucară în picioare ; şi boiangiul însuşi se sculă, apucă un ciomag şi spuse :

— Întindeţi-l pe burtă !

Şi îi trase pe spinare o sută de ciomege. Pe urmă spuse :

— Întoarceţi-l pe spate !

Şi îi trase şi peste pîntece alte o sută de lovituri. După care strigă :

— O, puşlama ticăloasă, o, mişelule ! Dacă am să te mai prind vreodată pe dinaintea prăvăliei mele, am să te trimit la măria sa regele care are să te jupoaie de viu şi are să te înfigă în ţeapă dinaintea porţii palatului ! Cară-te ! Blestema-te-ar Allah, o, mutră de catran !

Atunci bietul bărbier, umilit şi învineţit de primirea aceasta, şi cu inima zdrobită şi cu sufletul ars, se tîrî de acolo şi luă drumul îndărăt către han, plîngînd în tăcere, huiduit şi hăituit de mulţimea asmuţită împotriva lui şi de blestemele proslăvitorilor boiangiului Abu-Kir.

Cînd ajunse la odăiţa lui, se întinse cît era de lung pe rogojină şi începu să cugete la toate cîte îi fusese dat să pată din partea lui Abu-Kir ; şi aşa îşi trecu toată noaptea, fără a putea să închidă ochii, atîta de nenorocit şi de amărît se simţea. Ci dimineaţa, vînătăile loviturilor mai răcorindu-se, izbuti să se scoale şi să iese din casă, cu gîndul de a se duce să se îmbăieze la hammam, spre a se înviora şi a-şi curăţa trupul, după atîta vreme de cînd zăcuse bolnav fără să-şi facă spălă-

turile cele îndătinate. Îl întrebă, dar, pe un trecător :

— Frate, pe unde se ajunge la hammam ?

Omul răspunse :

— Hammam ? Ce-i aceea hammam ?

Abu-Sir spuse :

— Păi e locul unde te duci să te speli și să dai jos murdăriile și jegul de pe trup ! Este cel mai plăcut loc care poate fi pe lume !

Omul răspunse :

— Atunci du-te și bagă-te în apa mării ! Acolo se scaldă lumea !

Abu-Sir zise :

— Eu aş vrea să mă spăl la hammam !

Celălalt răspunse :

— Noi habar n-avem ce vrei tu să spui cu hammamul acela. Noi, cînd vrem să ne spălăm, ne ducem la mare ; și pînă și regele, cînd vrea să se spele, face ca noi : se duce și se scaldă în mare !

Cînd află Abu-Sir în felul acesta că hammamul era un lucru necunoscut pentru locuitorii din orașul acela, și cînd se încredință că habar n-aveau de folosința băilor fierbinți și a masagiului, de curățarea jegului și de darea jos a părului de pe trup, luă calea către palatul regelui și ceru să i se îngăduie a vorbi cu măria-sa. Intră, dar, la măria-sa și, după ce sărută pămîntul dinaintea lui și chemă asupră-i binecuvîntările lui Allah, îi spuse :

— O, rege al vremilor, sînt un străin și, de meseria mea, sînt bărbier. Mai știu să fac și alte meserii, mai cu seamă aceea de fochist la hammam, și de masagiu, măcar că în țara mea fiecare dintre aceste meserii este făcută de oameni care nu mai fac altceva decît muncile acestea toată viața

lor. Și astăzi am vrut să mă duc la hammamul din cetatea ta ; ci nimenea n-a știut să-mi arate drumul și nimenea n-a priceput ce înseamnează vorba hammam. Or, e lucru tare de mirare ca un oraș atîta de frumos ca orașul tău să fie lipsit de hammamuri, cîtă vreme nu se află nimic pe lume așa de minunat spre a face bucuriile și frumusețea unui oraș ! În adevăr, o, rege al vremilor, hammamul este un rai pe pămînt !

La vorbele acestea, regele fu uimit peste poate și întrebă :

— Atunci poți tu să mă lămurești ce este hammamul acela despre care-mi spui ? Căci nici eu n-am auzit niciodată pomenindu-se de așa ceva !

Atunci Abu-Sir spuse :

— Află, măria ta, că hammamul este o clădire zidită în *cutare* și *cutare* chip, și acolo se îmbăiază lumea în *cutare* și *cutare* fel, și se bucură de *cutare* și *cutare* plăceri, întrucît acolo se fac *cutare* și *cutare* lucruri !

Și povesti de-a fir a păr toate însușirile, toate foloasele și toate plăcerile unui hammam bine întocmit. Pe urmă adăugă :

— Ci de bună seamă că mi-ar crește părul pe limbă pînă să ajung a-ți zugrăvi întocmai un hammam și toate plăcerile lui. Trebuie să vezi, ca să pricepi ! Iar orașul tău nu are să fie un oraș cu adevărat desăvîrșit decît în ziua în care are să aibă un hammam !

Auzind aceste vorbe ale lui Abu-Sir, regele se umflă de plăcere și se lumină și strigă :

— Fii binevenit în cetatea mea, o, fecior de oameni vrednici !

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci și cincea noapte

Urmă :

Și îl îmbrăcă chiar cu mîinile măriei sale într-un caftan ce nu-și avea pereche, și îi spuse :

— Tot ce vei vroi are să ți se dea, și încă și mai mult ! Numai zidește degrabă hammamul, căci tare-s nerăbdător să-l văd și să mă bucur de el !

Și-i dărui un cal falnic, doi negri, doi flăcăi, patru fetișcane și o casă minunată. Și se arătă față de el încă și mai mărinimos decît se dovedise față de boiangiu, și puse sub poruncile lui Abu-Sir pe cei mai buni meșteri zidari ai măriei sale, spunîndu-le :

— Trebuie să zidiți hammamul pe locul pe care are să-l aleagă el !

Și Abu-Sir îi luă pe meșterii zidari și colindă cu ei orașul tot, și pînă la urmă găsi un loc care i se păru potrivit, unde dete poruncă să se zidească hammamul. Și, după arătările lui, meșterii zidari clădiră un hammam care nu-și avea seamăn pe lume, și îl împodobiră cu desene întrețesute, și cu marmură de felurite culori, și cu podoabe nemaipomenite ce fermecau mințile. Și toate numai după poruncile lui Abu-Sir.

Cînd zidirea fu isprăvită, Abu-Sir puse ca bazinul de la mijloc să fie făcut din alabastru străveziu, iar celelalte două bazine să fie făcute din marmură de preț. Pe urmă, se duse la rege și-i spuse :

— Hammamul este gata ; nu mai lipsesc decît mărunțișurile și ștergarele !

Și regele îi dădu zece mii de dinari, pe care Abu-Sir nu pregetă să-i folosească spre a cumpăra

feluritele ştergare şi mărunţişuri, precum cearceafuri de in şi mătase, miroasnele cele rare, aromele, tămîia şi celelalte. Şi puse fiecare lucru la locul lui, şi nu precupeţi nimica pentru ca totul să fie din belşug. Pe urmă, îi ceru regelui zece ajutoare voinice, care să-l ajute la munca lui ; şi regele îi dete pe dată douăzeci de flăcăi bine clădiţi şi frumoşi ca nişte lune, pe care Abu-Sir nu zăbovi să-i înveţe meşteşugul de masagii şi meşteşugul scăldatului, frămîntîndu-i şi scăldîndu-i cu mîna lui, şi punîndu-i să facă şi ei feluritele încercări pe trupul lui. Şi cînd ajunseră meşteri întru totul în meşteşugul de băieşi, Abu-Sir hotărî în sfîrşit ziua deschiderii hammamului şi îl înştiinţă pe rege.

Şi, în ziua aceea, Abu-Sir puse să se încălzească hammamul şi apa din bazine, şi arse tămîie şi miroasne în căţui, şi lăsă apele din havuze să curgă cu un zvon atît de minunat că orice muzică ar fi părut zarvă pe lîngă zvonul acela ! Cît priveşte şuvoiul de apă din bazinul cel mare de la mijloc, acela chiar că era o minune fără de seamăn şi care, fără de nici o îndoială, avea să farmece sufletele răpite ! Şi pretutindenea o curăţenie şi o reveneală domneau peste toate lucrurile, cu nimica mai prejos de curăţia crinilor şi a iasomiilor.

Încît atunci cînd regele, însoţit de vizirii şi de emirii săi, intră pe uşa cea mare a hammamului, fu plăcut tulburat, şi cu ochii, şi cu nasul, şi cu urechile, de frumuseţea încîntătoare a locului şi de miresmele şi de muzica apei în căzile fîntînilor. Şi, minunat cu totul, întrebă :

— Ce-i aceasta ?

Abu-Sir răspunse :

— Aceasta-i hammamul ! Ci aici nu este decît intrarea !

Și îl pofti pe rege să intre în prima sală și îl rugă să se suie pe laviță, unde îl dezbrăcă și îl înveli în cearceafuri din creștet pînă-n talpă, și îi puse în picioare saboți înalți de lemn, și îl duse în cea de a doua sală, unde îl lăsă să asude din belșug. Atunci, ajutat de flăcăii lui, îi frecă mîinile și picioarele cu niște mănuși de crin, și-i scoase niște șuvițe de rapăn lungi ca niște viermi, și toată murdăria lăuntrică strînsă în piele; și îi arătă toate regelui, care se minună cu mare mirare. Pe urmă îl spălă cu apă multă și cu o grămadă de clăbuc, după care îl puse să coboare în cada de marmură, umplută cu apă înmiresmată cu miroasnă de trandafiri, unde îl lăsă o bucată de vreme, după care îl scoase și-l spălă pe cap cu apă de trandafiri și cu miroasne rare. Pe urmă, îi vopsi degetele de la mîini și de la picioare cu henea, care le dete o culoare galbenă-aurie. Și, cît ținură toate acestea, în jurul lor fumegau frunze de aloe și de nard înmiresmat, și îi pătrundeau de prospețime.

La sfîrșit, regele simți cum se făcuse ușor ca o pasăre și cum răsufla din toate largurile inimii; iar trupu-i se făcuse atît de neted și de mătăsos că dacă-l atingeai cu mîna scotea un sunet dulce. Da care nu-i fu plăcerea cînd flăcăii începură să-i frămînte mîinile și picioarele cu o gingășie și cu o iscusință pe care și le închipuia că ar putea fi trecute pe lăută și pe țimbal! Și simțea cum o putere fără de seamăn îl înviorează, de-i venea să răcnească întocmai ca un leu. Și strigă :

— Pe Allah ! nu m-am simțit în viața mea atît de puternic. Acesta-i hammamul, o, meștere bărbier ?

Abu-Sir răspunse :
— Întocmai, o, rege al vremilor !
Regele spuse :
— Pe capul meu ! orașul meu nu este un oraș decît din clipa cînd s-a zidit hammamul acesta !
Și, după ce se uscă în ștergarele îmbibate cu mosc, cînd se urcă iar pe laviță ca să bea sorbeturile amestecate cu înghețată, îl întrebă pe Abu-Sir...

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci și șasea noapte

Urmă :

...îl întrebă pe Abu-Sir :
— Și cît socotești tu să coste o îmbăietură ca aceasta, și ce preț gîndești să ți se plătească pentru o spălare ?
El răspunse :
— Cît are să hotărască regele !
Regele spuse :
— Eu hotărăsc o mie de dinari pentru o baie ca asta, pe puțin !
Și porunci să i se numere lui Abu-Sir o mie de dinari, și-i spuse :
— Și de-acuma-nainte, pe fiecare mușteriu care o veni să se îmbăieze la hammamul tău să-l pui să-ți plătească o mie de dinari !

Ci Abu-Sir răspunse :

— Iartă-mă, o rege al vremilor ! Nu sînt toți oamenii la fel ! Unii sînt bogați, alții sînt săraci ! Dacă, dar, aș vrea să iau de la toți mușterei cîte o mie de dinari, hammamul n-ar mai face nimic și s-ar închide, căci nu-i pe puterea săracilor să plătească o mie de dinari pentru o îmbăiere !

Regele întrebă :

— Atunci cum gîndești să faci ?

El răspunse :

— În ce privește prețul, am să-l las la voia mușteriului ! În felul acesta, fiecare are să plătească după putințele și după dărnicia sufletului său ! Iar cel sărac nu are să dea decît atîta cît o putea să dea. În ce privește prețul de o mie de dinari, acesta-i un dar de rege !

Și emirii și vizirii, auzind aceste cuvinte, îl încuviințară pe deplin pe Abu-Sir și adăugară :

— Așa-i cum spune el, o, rege al vremilor, și așa-i cu dreptate ! Căci tu, o, preaiubite al nostru, socoți că toată lumea poate face ca tine !

Regele spuse :

— E cu putință ! Oricum, omul acesta este un străin, un om tare sărac, și-i de datoria noastră să ne purtăm față de el cu dărnicie și cu mărinimie, cu atît mai mult cu cît ne-a împodobit cetatea cu hammamul acesta cum n-am mai văzut altul asemenea în viața noastră, și datorită căruia orașul nostru a dobîndit o însemnătate și o strălucire fără de pereche. Da de vreme ce îmi spuneți că nu se poate plăti nicicum o mie de dinari pentru o îmbăiere, vă îngădui să nu-i plătiți de data aceasta decît numai o sută de dinari de fiecare și să-i dați pe deasupra un rob tînăr, un negru și o fetișcană ! Și, pe viitor, dacă el socoate așa,

aveți să-i plătiți fiecare atita cît v-or lăsa puterile și dărnicia inimii voastre !

Ei răspunseră :

— De bună seamă ! primim !

Și, după ce se îmbăiară la hammam, în ziua aceea plătiră fiecare lui Abu-Sir cîte o sută de dinari de aur, cîte un tînăr rob alb, cîte un negru și cîte o fetișcană. Or, întrucît numărul emirilor și al nevabilor care se îmbăiaseră, după rege, se ridica la patruzeci, Abu-Sir primi patru mii de dinari, patruzeci de tineri robi albi, patruzeci de negri și patruzeci de fete ; iar din partea regelui primi zece mii de dinari, zece tineri flăcăi albi, zece tineri negri și zece fetișcane ca niște lune.

Cînd Abu-Sir văzu tot aurul și toate darurile acelea, înaintă și, după ce sărută pămîntul dinaintea regelui, spuse :

— O, preafericitule rege, o, chip bine-vestitor, o, doamne cu cugetul drept și plin de bunătate, unde am să mă pot adăposti eu cu toată oastea aceasta de tineri flăcăi albi, și de negri, și de fete ?

Regele răspunse :

— Eu am pus să ți se dea toate astea ca să te îmbogățesc cum se cade ; căci m-am gîndit că poate ai să vrei într-o zi să te întorci îndărăt în țara ta, lîngă cei dragi ai tăi, dornic să-i vezi ; și atunci să poți pleca de la noi cu destulă avere spre a trăi la tine împreună cu ai tăi, la adăpost de orice nevoie !

El răspunse :

— O, rege al vremilor, Allah să te ție în îmbelșugare ! ci toți robii aceștia sînt buni pentru regi, și nu pentru mine, care nu am trebuință de toate astea ca să-mi mănînc pîinea și brînza cu ai mei ! Cum să fac eu să hrănesc și să îmbrac toată liota

aceasta de tineri albi, de tineri negri și de fete ? Pe Allah ! cu dinții lor cei tineri au să mistuie repede toată agoniseala mea, și și pe mine după agoniseală !

Regele începu să rîdă și zise :

— Pe viața mea, drept vorbești ! Au ajuns o oaste de-ale mari ; și, de unul singur, n-ai să poți izbuti să le faci față în nici un chip ! Vrei, dar, să mi-i vinzi mie, ca să scapi de ei, pe cîte o sută de dinari fiecare ?

Abu-Sir răspunse :

— Ți-i vînd la prețul acesta !

Numaidecît regele trimise să fie chemat vistiernicul său, care îi vărsă lui Abu-Sir prețul pentru acei robi ; iar regele, la rîndu-i, îi trimise pe toți îndărăt la stăpînii lor de mai înainte, ca dar. Și Abu-Sir îi mulțumi regelui pentru bunătatea lui și-i spuse :

— Allah să-ți aline sufletul cum ai alinat tu sufletul meu, izbăvindu-mă de dinții năpraznici ai acestor ghuli tineri și mîncăi, pe care numai Allah i-ar putea sătura !

Și regele începu să rîdă de vorbele acestea, și se arătă încă și mai darnic față de Abu-Sir ; după care, urmat de mai-marii împărăției sale, plecă de la hammam și se întoarse la palat.

Iar Abu-Sir își petrecu toată noaptea aceea acasă, strîngîndu-și aurul în saci și pecetluind fiecare sac cu mare grijă. Și, pentru nevoile casei sale, avea douăzeci de negri, douăzeci de flăcăi tineri și patru fetișcane.

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci și șaptea noapte

Urmă :

A doua zi, Abu-Sir puse pristavi să strige prin toată cetatea :

— O, făpturi ale lui Allah, dați fuga toți de vă îmbăiați la hammamul sultanului ! Vreme de trei zile, nimeni nu are a plăti nimica !

Și un sodom de lume năvăli vreme de trei zile să se îmbăieze pe degeaba la hammamul numit hammamul sultanului. Ci din dimineața zilei a patra, însuși Abu-Sir se așeză la ușa cea mare a hammamului și începu să ia prețul de intrare, care fu lăsat la bună-voia fiecăruia, la ieșirea din baie. Și, pînă-n seară, Abu-Sir strînsese de la mușterii atîția bani cît umpluse o lădiță, cu îngăduința lui Allah (preamărit fie El !). Și, în felul acesta, începu să îngrămădească mormanele de aur pe care i le aducea norocul.

Și-așa ! Iar regina, care îl auzise pe soțul ei regele vorbind cu atîta căldură despre acele îmbăieri, hotărî să se scalde și ca o dată, ca încercare mai întîi. Și îi trimise vorbă despre dorința ei lui Abu-Sir care, ca să-i fie pe plac și ca să le ademenească și pe femei ca mușterii, hotărî ca de atunci înainte bărbații să se îmbăieze dimineața, iar femeile să se îmbăieze după-amiază. Și dimineața sta el însuși la intrare și lua banii, iar după-amiază o puse să aibă grijă de aceasta pe o femeie pe care o numi în slujba sa. Așa că, după ce intră în hammam și văzu și ea urmările cele desfătătoare ale acelor îmbăieri de modă nouă, regina fu atîta de încîntată încît hotărî să vină

acolo în fiecare vineri după-amiaza, şi nu se arătă față de Abu-Sir mai puțin darnică decît regele, care își făcuse obiceiul de a veni să se îmbăieze în zilele de vineri dimineața, plătind de fiecare dată cîte o mie de dinari de aur, bașca alte daruri.

În felul acesta, Abu-Sir purcese mai departe pe calea bogăției, a măririlor şi a falei ! Ci el, dacă se văzu așa, nu se arătă mai mîndru ori mai semeț, ba dimpotrivă ! Ca şi odinioară, se arătă mai departe binevoitor, zîmbitor şi plin de bună-cuviință față de mușterii, şi mărinimos față de oamenii săraci de la care niciodată nu vroia să primească nici un ban. Şi mărinimia aceasta fu şi temeiul mîntuirii lui, aşa cum are să se dovedească de-a lungul povestirii noastre. Dar, încă de pe acuma, să se ştie că mîntuirea aceea are să-i vină prin mijlocirea unui căpitan de corabie care, într-o zi, fiind cam la strîmtoare cu banii, putu totuşi să facă o baie cît se poate de minunată, fără să plătească chiar nimica ! Şi întrucît, pe deasupra, mai fusese cinstit şi cu niște sorbeturi răcoritoare şi fusese însoțit pînă la ieşire cu cele mai alese dovezi de prietenie de către însuşi Abu-Sir, căpitanul începu să cugete cum ar putea să-și dovedească mai bine mulțumita față de Abu-Sir, fie prin vreun dar, fie altfel ! Și nu trecu mult pînă ce să i se ivească prilejul. Și-atîta cu căpitanul de corabie !

Estimp, boiangiul Abu-Kir auzi şi el vorbindu-se de acel hammam nemaipomenit, despre care vuia cu mare laudă toată cetatea spunînd : „De bună seamă ! este raiul pe pămînt !“ Și hotărî să meargă să încerce și el desfătările acelui rai, la care nici habar n-avea de numele celui ce-i era păzitor. Se îmbrăcă, aşadar, cu hainele lui cele mai frumoase, încălecă pe un catîr înfotăzat falnic, porunci să

se înșiruie înaintea și în urma lui robii înarmați cu ciomege lungi, și porni către hammam. Cînd ajunse la intrare, simți odoarea lemnului de aloe și a miroasnelor de nard; și văzu mulțimea de oameni care intrau și care ieșeau, și pe cei ce ședeau pe lavițe așteptîndu-și toți rîndul, fie ei navabi de cei mari, fie săraci de cei mai săraci, ori umili de cei mai umili.

Intră atunci în sala de intrare și îl zări pe Abu-Sir, tovarășul său de odinioară, stînd pe scaun, rotofei, proaspăt și zîmbitor. Ba chiar îi trebui oleacă de vreme pînă să-l recunoască, așa de mult scofîlciturile de altădată ale feței i se umpluseră acuma cu o grăsime sănătoasă, și așa de strălucitor îi era obrazul, și așa de mult priincios arăta la chip! Dacă văzu așa, boiangiul, măcar că tare uimit și buimăcit, se prefăcu a fi cuprins de o mare bucurie și, cu o nerușinare fără de măsură, înaintă către Abu-Sir, care se ridicase în cinstea lui, și-i spuse cu glas plin de dojană prietenească:

— He-he, ya Abu-Sir! Așa se poartă un prieten și așa face un om care știe ce-i aceea buna-purtare și omenia? Știai că am ajuns boiangiul cel mare al regelui și n-ai venit o dată măcar să mă vezi și să afli cum o duc! Și nu te-ai întrebat nici baremi: „Ce-o mai face oare Abu-Kir, tovarășul meu de odinioară?“ Că eu degeaba am tot întrebat peste tot, și degeaba am trimis în toate părțile robii mei să te caute, pe la hanuri și pe la prăvălii: nimenea n-a știut să-mi spună nimica despre tine, ori să mă pună pe urmele tale!

La cuvintele acestea, Abu-Sir clătină din cap cu mare tristețe și răspunse:

— Ya Abu-Kir, au tu uiți cîte m-ai făcut să pat, cînd am venit la tine, și uiți bătaia pe care

mi-ai dat-o, și ocara cu care m-ai coperit față de lume, cînd m-ai făcut hoț și mișel și ticălos?

Şi Abu-Kir se arătă tare nedumerit și strigă:

— Ce tot spui tu? Au n-ai fi fost tu ăla pe care l-am bătut?

El răspunse:

— Păi da, eu am fost!

Abu-Kir atunci începu să înșire mii de jurăminte, că nu l-a cunoscut, spunînd:

— Hotărît! te-am luat drept altul, un hoț care încercase de o grămadă de ori să-mi șterpelească pînzeturile! Erai așa de slab și de galben, că mi-a fost cu neputință să te recunosc!

Pe urmă, începu să se blesteme pentru ceea ce făcuse, să-și bată mîinile una de alta, spunînd:

— Nu este ajutor și putere decît într-unul Allah, Slăvitul și Preamăritul! Cum de-am putut eu să mă înșel așa! Da tot așa, vina-i mai ales a ta, că, dacă tu m-ai văzut întîi, de ce nu ți-ai spus numele dinaintea mea, să-mi fi spus: „Sînt cutare!“ mai cu seamă că în ziua aceea eram tare tulburat și cu gîndurile duse în altă parte, din pricina treburilor multe de care eram împovărat peste măsură! Mă rog, dar, ție, Allah fie cu tine, o, fratele meu, să mă ierți și să uiți necazul acela, care fusese scris în ursita noastră!

Abu-Sir răspunse:

— Allah să te ierte, o, tovarășe al meu! În adevăr, așa a fost tainica hotărîre a ursitoarelor; iar plata-i la Allah!

Boiangiul zise:

— Iartă-mă, dar, cu totul!

El răspunse:

— Allah să-ți ușureze sufletul, așa cum ți-l ușurez eu! Ce putem noi împotriva hotărîrilor

care vin din afundul veciei ? Intră, dar, în hammam, scoate-ți hainele și fă o baie care să-ți fie plină de desfătare și de înviorare !

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci și opta noapte

Urmă :

Și Abu-Kir îl întrebă :

— Și de unde ți-a venit huzurul acesta ?

El răspunse :

— Acela care ți-a deschis porțile belșugului mi le-a deschis și mie la fel !

Și îi povesti povestea lui, din ziua cînd fusese ciomăgit după poruncile lui Abu-Kir. Ci nu are nici un rost s-o mai spunem și noi încă o dată. Și Abu-Kir îi spuse :

— Sînt peste poate de bucuros să aflu că te bucuri de bunăvoința regelui. Am să fac așa ca bunăvoința aceasta să sporească, povestindu-i regelui că tu ești prietenul meu de totdeauna.

Ci fostul bărbier răspunse :

— La ce folosește ajutorul omului față de hotărîrile soartei ? Singur Allah ține în mîinile lui huzururile și prigoana ! În ce te privește, nu mai zăbovi să te dezbraci și să intri în hammam, ca să te bucuri de binefacerile apei și ale curăției !

Și îl petrecu el însuși pînă în sala cea scumpă și cu chiar mîinile lui, îl frecă, îl săpuni, îl fră-

mîntă şi-l spălă pînă la sfîrşit, nevroind să lase această sarcină pe seama nici unuia dintre ajutoarele lui. Pe urmă îl sui pe lavița din sala de odihnă și îl cinsti el însuși cu sorbeturi și cu alte băuturi înviorătoare, și toate acestea cu atîta grijă încît toţi muşterii de rînd erau uimiţi să-l vadă pe Abu-Sir însuși îndeplinind acele slujbe și dîndu-i acele cinstiri deosebite boiangiului, atunci cînd de obicei numai regele avea parte de ele.

Cînd veni clipa să plece, Abu-Kir vru să-i plătească lui Abu-Sir ; ci Abu-Sir se feri să primească banii, spunînd :

— Nu ți-e sfială să-mi dai bani, atunci cînd eu sînt tovarășul tău și cînd între noi nu este nimica despărțit ?

Abu-Kir spuse :

— Fie ! Da-n schimb, lasă-mă să-ți dau un sfat, care are să-ți fie de mare folos. Hammamul acesta este minunat, ci, ca să fie de tot desăvîrşit, îi mai lipsește un lucru !

Abu-Sir întrebă :

— Și care-i acela ?

El spuse :

— Aluatul de curățat părul de pe trup ! În adevăr, am băgat de seamă odată, cînd ai isprăvit de ras capul unui mușteriu de-al tău, că pentru părul de pe alte părți ale trupului te-ai slujit tot de brici sau de cleștișorul de smuls perii. Or, nimica nu prețuiește cît aluatul de curățat care știu eu cum se face, și am să-ți spun și ție, fără să-ți cer nici un ban !

Abu-Sir răspunse :

— Asta așa este, ai dreptate, o, prietene al meu ! Nu vreau mai mult decît să învăț de la tine cum se face aluatul acela !

Abu-Kir zise :

— Iacătă ! Iei șoricioaică galbenă și var nestins, le bați împreună, adăugînd oleacă de untdelemn, amesteci un strop de mosc, ca să-i iei mirosul cel neplăcut, și închizi aluatul dobîndit astfel într-o oală de pămînt smălțuită, ca să te slujești de el la nevoie. Și răspund eu de izbînda pe care ai s-o dobîndești, mai cu seamă cînd regele are să vadă cum îi cad perii ca printr-o vrajă, fără de nici o ciupitură ori julitură, și cum pielea i se ivește de dedesubt albă toată !

Și Abu-Kir, după ce îi dete fostului său soț învățătura aceasta, ieși din hammam și se îndreptă cu mare grabă către palat.

Și cînd ajunse dinaintea regelui și se temeni cumu-i datina, îi spuse :

— Vin la tine ca să-ți dau un sfat, o, rege al vremilor !

Regele zise :

— Și ce sfat îmi dai ?

El răspunse :

— Slavă lui Allah, care te-a izbăvit pînă acuma de mîinile blestemate ale păcătosului acela, ale vrăjmașului acela al scaunului împărătesc și al dreptei-credințe, ale lui Abu-Sir, stăpînul hammamului !

Regele, tare nedumerit, întrebă :

— De ce-i vorba ?

El spuse :

— Află, o, rege al vremilor, că dacă, din nenorocire, ai mai fi intrat o dată în hammam, ai fi fost pierdut fără de nădejde !

El spuse :

— Da cum așa ?

Abu-Kir, cu ochii plini de spaimă mincinoasă și cu o mișcare largă de înfricoșare, șuieră :

— Cu otravă ! A pregătit anume pentru măria-ta o alifie făcută din șoricioaică galbenă și din var nestins, care, numai pusă pe părul de pe piele, te arde ca focul. Și are să te îmbie cu alifia aceea, spunîndu-ți : „Nimica nu prețuiește cît alifia aceasta spre a face să cadă părul de pe spate, cu gingășie și fără de nici o suferință pentru piele !" Și are să întindă aluatul pe spatele regelui nostru, și are să-l facă să moară otrăvit pe calea aceasta, care-i cea mai dureroasă dintre toate căile ! Căci stăpînul acesta al hammamului nu-i alta decît o iscoadă tocmită de regele creștinilor spre a curma în felul acesta sufletul regelui nostru ! Și eu m-am grăbit să vin să te prevestesc, căci binefacerile tale sînt asupra mea !

Auzind vorbele acestea ale boiangiului Abu-Kir, regele simți cum îl năpădește o spaimă năpreznică, de se înfioră tot, de parcă ar fi și fost muncit de otrava cea pîrjolitoare. Și îi spuse boiangiului :

— Am să mă duc îndată la hammam, dimpreună cu vizirul meu cel mare, ca să cercetez spusele tale. Ci de-acuma să păstrezi cu grijă taina lucrului !

Și îl luă pe vizirul său cel mare și plecă împreună cu el la hammam.

Atunci, ca de obicei, Abu-Sir îl duse pe rege în sala de fală, și dete să-l frece și să-l spele ; ci regele îi spuse :

— Începe mai intii cu vizirul !

Și se întoarse către vizir și-i spuse :

— Întinde-te !

Și vizirul cel mare, care era destul de dolofan, și păros ca un țap bătrîn, răspunse că ascultă și că se supune, se întinse pe marmură și se lăsă frecat, săpunit și spălat zdravăn. După care, Abu-Sir spuse regelui :

— O, rege al vremilor, am găsit o alifie cu niște însușiri de a curăța părul de pe trup, față de care orice brici este de prisos !

Regele spuse :

— Încearcă alifia aceea pe părul vizirului !

Cînd povestea ajunse aici, Șeherezada văzu zorii mijind și, sfioasă, tăcu.

Ci într-a patru sute nouăzeci și noua noapte

Urmă :

Și Abu-Sir luă olul de pămînt smălțuit, scoase din el o bucată mare cam cît o migdală din coca aceea și o întinse pe partea de sus a burții vizirului, numai ca încercare. Și puterile alifiei se dovediră atîta de uluitoare, încît regele nu se mai îndoi că n-ar fi vorba de o otravă înfricoșătoare ; și, umflat de mînie la acea priveliște, se întoarse către flăcăii hammamului și le strigă :

— Înșfăcați-l pe mișelul acesta !

Și îl arătă cu degetul pe Abu-Sir, pe care năprazna îl amuți și îl năuci. Pe urmă, regele și vizirul se îmbrăcară cu mare zor, îl deteră pe Abu-Sir pe mîna străjilor de-afară și se întoarseră la palat.

Acolo regele porunci să fie chemat căpitanul portului şi al corăbiilor şi îi spuse :

— Înşfacă-l pe mişelul numit Abu-Sir și ia un sac plin cu var nestins, în care să-l bagi, și să te duci să arunci totul în mare, sub ferestrele palatului meu. Și, în felul acesta, ticălosul are să moară de două morți deodată : și înecat, și ars !

Căpitanul răspunse :

— Ascult și mă supun !

Or, căpitanul portului și al corăbiilor era chiar căpitanul de corabie pe care îl îndatorase Abu-Sir odinioară. Se grăbi dar să se ducă la Abu-Sir în temniță, îl luă de-acolo, îl sui pe o corăbioară și îl duse pe o insuliță, nu departe de oraș, unde putu în sfîrşit să-i vorbească în voie. Îl întrebă :

— O, *Cutare !* eu nu pot uita bunăvoința pe care ai arătat-o față de mine, și vreau să răspund la bine cu bine. Povestește-mi, dar, necazul tău cu măria sa și nelegiuirea pe care ai săvîrșit-o, de-ai pierdut bunăvoința lui și de-ai ajuns să dobîndești cruda moarte la care te-a osîndit !

Abu-Sir răspunse :

— Pe Allah, o, frate al meu, jur că nu mă știu vinovat cu nici o greșeală și că n-am săvîrșit niciodată vreo faptă pentru care să mi se cuvină asemenea pedeapsă !

Căpitanul spuse :

— Atunci, de bunăseamă că trebuie să ai niscaiva dușmani care te-or fi ponegrit dinaintea regelui ! Căci tot omul care ajunge la vază, prin vreo bunăstare prea vădită și prin bunăvoia soartei, are totdeauna zavistnici și pizmași ! Ci să nu-ți fie frică de nimic ! Aici, pe insula aceasta, te afli la adăpost de orice. Fii, dar, bine venit și liniștește-te ! Ai să-ți petreci vremea pescuind, pînă

ce am să pot să te trimit în țara ta. Acuma, mă duc să mă prefac dinaintea regelui ca și cum te-aș omorî !

Și Abu-Sir sărută mîna căpitanului de corabie, care îl lăsă și plecă degrabă de luă un sac mare plin cu var nestins și se duse la palatul regelui pînă sub ferestrele care dau către mare.

Regele tocmai sta acolo proptit în coate și aștepta împlinirea poruncii sale ; și căpitanul, ajungînd sub ferestre, ridică privirile, ca să capete de la rege semnul de osîndă. Și regele întinse mîna afară pe fereastră și făcu semn cu degetul să se arunce sacul în mare. Și porunca fu numaidecît îndeplinită. Ci tot în clipa aceea regele, care făcuse cu mîna o mișcare prea repezită, scăpă în apă un inel de aur care-i era scump ca sufletul.

În adevăr, inelul acela căzut în mare era un inel talismanic vrăjit, de care atîrnau stăpînia și puterea regelui, și care slujea de frîie spre a ține în supunere norodul și oștile ; căci cînd regele vroia să dea porunca de a fi osîndit vreun vinovat, nu avea decît să ridice mîna la care se afla inelul, și din inel țîșnea deodată o fulgerare iute, care îl prăbușea pe cel vinovat la pămînt, mort de-a binelea, retezîndu-i capul de pe umeri !

Încît, atunci cînd regele văzu inelul căzînd în felul acela în mare, nu vroi să spună nimănuia nimic și păstră cea mai mare taină asupra pierderii ; fără de care i-ar fi fost cu neputință să-și țină supușii prea multă vreme în teamă și supunere. Și-așa cu măria sa !

Estimp, Abu-Sir, rămas singur pe insulă, luă năvodul de pescuit pe care i-l dedese căpitanul de corabie, și, ca să-și mai însenineze gîndurile cele chinuitoare și să-și agonisească hrana, începu

să pescuiască în mare. Şi, după ce aruncă năvodul şi aşteptă o clipă, îl trase şi îl găsi plin cu peşte de toate soiurile şi de toate mărimile. Şi îşi zise : „Pe Allah ! iacătă că a trecut atîta vreme de cînd n-am mai mîncat peşte ! Am să iau unul şi am să-l dau băieţilor de la bucătărie, despre care mi-a vorbit căpitanul, ca să mi-l prăjească în ulei.“ În adevăr, căpitanul portului şi al corăbiilor mai avea şi sarcina de a rostui în fiece zi peşte proaspăt pentru bucătăria regelui ; şi, în ziua aceea, cum nu putuse să vegheze el însuşi la pescuirea peştelui, îl însărcinase pe Abu-Sir cu grija aceasta, şi îi spusese despre doi flăcăi bucătari care au să vină să ia peştele pescuit şi menit regelui. Şi Abu-Sir, de la cea dintîi aruncătură a năvodului, fu binecuvîntat cu pescuitul acela spornic. Aşadar, înainte de-a da ceea ce pescuise în seama celor doi băieţi care aveau să vină, începu prin a-şi alege pentru sine peştele cel mai mare şi mai frumos ; trase pe urmă jungherul cel mare pe care-l purta înfipt la chimir, şi-l trecu dintr-o parte într-alta prin burta peştelui care se zbătea. Dar care nu-i fu mirarea cînd văzu că scoate de acolo, agăţat în vîrful cuţitului, un inel de aur, înghiţit de peşte, fără de nici o îndoială !

Dacă văzu aşa, Abu-Sir, măcar că habar n-avea de însuşirile înfricoşătoare ale acelui inel talismanic, care era chiar inelul scăpat în mare de pe degetul regelui...

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Urmă:

... și fără a da mare însemnătate lucrului, luă inelul, ce i se cuvenea acuma pe bun drept, și și-l petrecu pe deget.

Tocmai atunci iacătă că sosiră și cei doi flăcăiași, slujitori la bucătăria regelui, și-i spuseră:

— O, pescarule, nu cumva știi să ne spui ce-i cu căpitanul portului care ne dă în fiecare zi peștele pentru bucătăria regelui? A trecut o bună bucată de vreme de cînd îl așteptăm să vină! În ce parte a luat-o?

Abu-Sir răspunse, întinzînd mîna către ei:

— A luat-o în partea aceea!

Ci tot atunci capetele flăcăiașilor de la bucătărie se și retezară de pe grumaji și se rostogoliră pe pămînt, cu stăpînii lor cu tot!

Fulgerul aruncat de inelul de la degetul lui Abu-Sir îi și ucisese pe cei doi copilandri.

Cînd îi văzu pe băieți cum cad pustiiți de viață, Abu-Sir se întrebă: „Cine oare o fi putut să le zboare așa capetele ăstora doi!“ Și se uită peste tot împrejuru-i, și în văzduh, și la picioarele lui; și începu să tremure de spaimă, gîndindu-se la puterea cea ascunsă a ginnilor răufăcători, cînd iacătă că dete cu ochii de căpitanul care se întorcea. Și căpitanul, de cum îl văzu de departe, zări totodată și cele două trupuri moarte de pe jos, cu capetele lor alături, și inelul pe care îl purta Abu-Sir, sclipind în soare. Și pricepu dintr-o aruncătură de ochi tot ce se petrecuse. Încît nu mai pregetă să-i strige, ferindu-se:

— O, fratele meu, nu-ți mișca mîna la care ai inelul, ori sînt un om mort ! N-o mișca, fie-ți milă !

Auzind vorbele acestea, care izbutiră să-l ulu-lască și să-l năucească întru totul, Abu-Sir în-lemni de-a binelea, măcar că ar fi vrut să dea fuga în întîmpinarea căpitanului, care, cînd ajunse lîngă el, i se repezi în brațe și-i spuse :

— Tot omul își poartă norocul atîrnat la gît. Norocul tău este cu mult mai presus decît norocul regelui ! Ci povestește-mi cum de ai căpătat ine-lul acesta, și-apoi am să-ți spun și cu ce puteri are !

Și Abu-Sir îi povesti căpitanului de corăbii toată întîmplarea, pe care n-are rost s-o mai spu-nem o dată. Și, la rîndul lui, căpitanul, uimit, îi zugrăvi înfricoșătoarele puteri ale inelului, și adăugă :

— Acuma, viața ta-i în afară de orice năpastă, iar a regelui este în primejdie. Poți acuma să mergi fără de nici o teamă cu mine în cetate și numai cu un semn din degetul pe care porți inelul poți să faci să cadă capetele vrăjmașilor tăi și poți să faci să zboare și capul regelui de pe umeri !

Și îl sui pe Abu-Sir într-o luntre alături de el, îl aduse în cetate și îl duse la palat, dinaintea re-gelui.

Tocmai atunci, regele se afla în divan, încon-jurat de mulțimea lui de viziri, de emiri și de sfetnici ; și măcar că era nădufit de griji și de mînie pînă-n vîrful nasului, din pricina inelului pierdut, nu cuteza să-și dea în vileag necazul și nici să dea porunci să se caute în mare ca să-l găsească, de teamă să nu-i vadă pe neprietenii domniei cum se bucură de paguba măriei sale !

Da cînd îl văzu pe Abu-Sir intrînd, nu mai avu nici o îndoială de urzeala pieirii sale și strigă :

— A, mișelule ! cum ai făcut de te-ai întors din afundul mării, și cum de-ai scăpat să mori înecat și ars ?

Abu-Sir răspunse :

— O, rege al vremilor, mare-i puterea lui Allah !

Și îi povesti regelui cum fusese scăpat de căpitanul de corăbii, drept mulțumită din parte-i pentru o baie fără plată, cum găsise inelul și cum, fără a ști puterea acelui inel, pricinuise moartea celor doi flăcăiași, slugile de la bucătărie. Pe urmă adăugă :

— Și acuma, o, măria ta, vin să-ți dau îndărăt acest inel, drept mulțumită pentru facerile tale de bine asupra mea, și ca să-ți dovedesc că, dacă aș fi un ucigaș în sufletul meu, m-aș fi și slujit de inelul acesta ca să-i nimicesc pe vrăjmașii mei și să-l omor pe regele lor ! Și mă rog măriei tale, în schimb, să cerceteze cu mai multă luare-aminte nelegiuirea de care eu nu mă știu vinovat și pentru care m-ai osîndit, și să poruncești să pier în chinuri dacă am să fiu dovedit cu adevărat ucigaș !

Și, spunînd vorbele acestea, Abu-Sir scoase inelul de pe deget și-l dete regelui, care îl petrecu degrabă pe degetul său, răsuflînd de ușurare și de mulțumire, și simțindu-și sufletul cum i se întoarce în trup.

Regele se ridică atunci în picioare și își aruncă brațele împrejurul gîtului lui Abu-Sir, spunîndu-i :

— O, omule ! hotărît, tu ești floarea cea mai aleasă dintre toți oamenii de treabă de pe pămînt ! Mă rog ție să nu mă ocărăști prea tare, și să mă ierți pentru răul pe care ți l-am cășunat și pentru necazul ce ți-am pricinuit. Cu-adevărat, altul afară de tine nu mi-ar mai fi dat niciodată îndărăt inelul acesta !

Bărbierul răspunse :

— O, rege al vremilor, dacă chiar doreşti să-ţi uşurez sufletul, nu ai decît să-mi spui şi mie fărădelegea ce mi s-a pus în vină şi care mi-a adus mînia şi neprietenia ta.

Regele spuse :

— Uallah ! la ce bun ? Acuma sînt încredinţat că ai fost învinuit pe nedrept. Ci, de vreme ce vrei să afli fărădelegea ce ţi s-a pus în vină, iacătă ! Boiangiul Abu-Kir mi-a spus despre tine *cutare* şi *cutare* lucru !

Şi îi povesti toate de cîte îl învinuise boiangiul, în privinţa alifiei aceleia, încercată de altminteri pe părul de pe burta vizirului cel mare.

Cînd povestea ajunse aici, Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

Ci într-a cinci sute şi una noapte

Urmă :

Şi Abu-Sir, cu lacrimile în ochi, răspunse :

— Uallah ! o, rege al vremilor, eu habar nu am de regele nazareenilor, şi n-am călcat în viaţa mea pe pămîntul ţării nazareenilor. Ci iacătă care-i adevărul !

Şi îi povesti regelui cum el şi cu boiangiul se legaseră cu jurămînt, după ce citiseră fatihaua din Sfînta Carte, să se întrajutoreze unul pe altul, cum plecaseră împreună, şi toate ticăloşiile şi toate tertipurile pe care i le jucase boiangiul,

și ciomăgeala pe care îl făcuse s-o îndure, și învățul cu aluatul de curățat părul, pe care chiar el îl sfătuise cum să-l facă. Și adăugă :

— Oricum, o, măria ta, alifia aceea, pusă pe piele, este un lucru cum nu se poate mai minunat ; și nu-i otrăvitoare decît dacă o înghiți. În țara mea, bărbații și femeile nu se slujesc decît de ea, în loc de briciul de ras, spre a-și da jos fără de caznă părul de pe trup ! În ce privește însă tertipurile pe care mi le-a jucat și a ocării pe care m-a făcut s-o pat, regele nu are decît să trimită după portarul de la han și după ucenicii boiangiului, și să-i întrebe, spre a cerceta adevărul mărturisit de mine !

Și regele, ca să-i facă plăcere lui Abu-Sir, măcar că pentru el dovada era făcută întru totul, porunci să fie adus portarul de la han și ucenicii ; și toți, după ce fură întrebați, adeveriră vorbele bărbierului, sporindu-le încă prin mărturiile lor despre purtarea ticăloasă a boiangiului.

Atunci regele strigă către străjeri :

— Să mi-l aduceți pe boiangiu, cu capul gol și desculț, și cu mîinile legate la spate !

Și străjerii numaidecît deteră fuga și năvăliră în prăvălia boiangiului, care nu se afla atunci acolo. Îl căutară așadar acasă la el, unde îl găsiră stînd să deguste bucuria plăcerilor tihnite, și visînd fără doar și poate la moartea lui Abu-Sir. Și-așa că străjerii se repeziră asupra-i, care pocnindu-l cu pumnul după ceafă, care pocnindu-l cu piciorul în fund, care pocnindu-l cu capul în burtă, și îl jucară în picioare, și îl despuiară de haine, afară de cămașă, și îl tîrîră, cu capul gol, desculț, și cu mîinile legate la spate, pînă dinaintea jețului regesc. Și-acolo îl văzu pe Abu-Sir de-a dreapta regelui și pe portarul hanului în picioare

în sală, iar lîngă portar pe ucenicii de la boiangerie. Văzu, în adevăr, toate acestea ! Şi, de spaimă, făcu ce făcu, chiar în mijlocul sălii tronului ; căci pricepu că era pierdut fără de scăpare. Ci regele, privindu-l chiorîş, îi spuse :

— Nu poţi tăgădui că acesta n-ar fi tovarăşul tău de odinioară, sărmanul pe care l-ai furat, l-ai despuiat, l-ai bătut, l-ai izgonit, l-ai ocărît, l-ai pîrît şi, pînă la urmă, l-ai dus la moarte !

Şi portarul hanului şi ucenicii de la boiangerie ridicară mîinile şi strigară :

— Aşa este, pe Allah ! nu poţi să tăgăduieşti. Sîntem martori dinaintea lui Allah şi dinaintea regelui !

Şi regele spuse :

— Ori că tăgăduieşti, ori că mărturiseşti, tot n-ai să scapi de pedeapsa pe care ţi-a scris-o soarta !

Şi strigă la străjeri :

— Luaţi-l, tîrîţi-l de picioare prin tot oraşul, pe urmă băgaţi-l într-un sac plin cu var nestins şi aruncaţi-l în mare, ca să moară de cele două morţi : ars şi înecat !

Atunci bărbierul strigă :

— O, rege al vremilor, mă rog măriei tale să-mi îngăduieşti a cere iertare de la măria ta pentru el, întrucît eu îl iert de toate cîte mi-a făcut !

Ci regele spuse :

— Dacă tu îl ierţi de fărădelegile săvîrşite faţă de tine, eu nu-l iert de fărădelegile săvîrşite faţă de mine !

Şi mai strigă o dată la străjerii lui :

— Luaţi-l şi îndepliniţi poruncile mele !

Străjerii atunci îl luară pe boiangiul Abu-Kir, îl tîrîră de picioare prin tot oraşul, strigînd ce ticăloşii săvîrşise, şi la urmă îl băgară într-un

sac plin cu var nestins și îl aruncară în mare. Și muri înecat și ars! Întrucît așa îi fusese datul.

Iar regele îi spuse lui Abu-Sir:

— O, Abu-Sir, acuma vreau să-mi ceri tot ce îți dorești, și ți se va da numaidecît!

Abu-Sir răspunse:

— Nu cer regelui decît să mă trimită în țara mea; căci tare-mi mai vine greu să stau departe de-ai mei, și nu mai am nici o plăcere să rămîn aici!

Și regele, măcar că tare mîhnit de plecarea lui, căci gîndea să-l căftănească mare-vizir, în locul rotofeiului cel păros care îndeplinea acea slujbă, porunci să i se pregătească o corabie mare, pe care o încărcă cu bărbați robi și cu femei roabe și cu daruri bogate, și îi spuse lui Abu-Sir, luîndu-și rămas-bun:

— Atunci, nu vrei să ajungi vizirul meu cel mare?

Și Abu-Sir răspunse:

— Tare aș vrea să mă întorc în țara mea!

Atunci regele nu mai stărui, și corabia se îndepărtă cu Abu-Sir și robii lui către Iskandaria.

Or, Allah le menise o călătorie bună, și atinseră Iskandaria bine-sănătoși. Ci nici nu coborîră bine pe țărm, că unul dintre robi și zări pe nisip un sac pe care marea îl aruncase la mal. Și Abu-Sir desfăcu sacul și găsi în el stîrvul lui Abu-Kir, pe care apele îl purtaseră pînă acolo! Atunci Abu-Sir porunci ca leșul să fie îngropat nu departe de locul acela, pe țărmul mării, și ridică deasupra-i un mormînt, și mormîntul acela ajunse loc de popas pentru toți trecătorii; și Abu-Sir adăugă la acel mormînt, spre a putea fi îngrijit, o danie nestrămutătoare; și puse să se sape pe ușa mormîntului această însemnare pilduitoare:

Fereşte-te de a săvîrşi răul !
Nu te-mbăta din plosca răutăţii,
Căci vine-amară ziua judecăţii.
Pe cel mişelnic îl mănîncă hăul !

La faţa apei ies şi trec cu tîngă
Golaşe oase din pustii amare.
Ci-n tihnă odihnesc mărgăritare.
Jos, pe nisipul mării-n apă-adîncă.

Sus, în văzduh, stă scrisă legea-ntreagă,
Pe pagini străvezii : „Cel ce sădeşte
Ceea ce-i bine, bine dobîndeşte !“
Căci toate se întorc de unde pleacă.

Şi-acesta fu sfîrşitul lui Abu-Kir boiangiul, şi începutul lui Abu-Sir în viaţa de-aci înainte fericită şi fără de griji. Şi de atunci golfuleţul unde a fost îngropat boiangiul se numeşte *golful Abu-Kir !* Slavă celui care trăieşte în veci şi care prin voia lui face zilele să-şi urmeze crugul şi iarna şi vara !

Pe urmă, Şeherezada spuse :

— Şi iacătă, o, preafericitule rege, tot ce mi s-a povestit despre întîmplarea aceasta !

Şi Şahriar strigă :

— Pe Allah ! povestea aceasta este plină de grea pildă. De aceea acuma mi-a venit chefu1 să te aud povestind vreo două-trei snoave de învăţătură.

Şi Şeherezada spuse :

— Păi acestea-s tocmai cele pe care le ştiu eu cel mai bine !

Dar în clipita aceea Şeherezada văzu zorii mijind şi, sfioasă, tăcu.

CUPRINS

o mie și una de nopți

Lei 5

editura minerva